

วารสาร ภาษาปริทัศน์

ฉบับที่ 28 ปีพุทธศักราช 2556

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลพร หิรัญบุรณะ

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. อัจฉรา วงศ์โสธร

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. กาญจนา ปราบพาล

ศาสตราจารย์ ดร. อุดม วโรตม์สถิตินันท์

รองศาสตราจารย์ ดร. วัฒนา พัดเกตุ

รองศาสตราจารย์อัญญทิการ์ โรงสะอาด

รองศาสตราจารย์ประกายแก้ว โอภาณนท้อมตะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิรดา วุฒินายกร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรอนงค์ ชาศคร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์ฤดี นาควิโรจน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาวิตรี วุฒิกะโร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัยย์กร ธนานาถ

อาจารย์อิงทิพย์ รัตตะรังสี

อาจารย์กรุณา นามผล

อาจารย์ภัทรอร ภัทรนคร

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสภาวิชาการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ข้าราชการบำนาญ

ราชบัณฑิตยสถาน

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย นเรศวร

สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะภาษาและการสื่อสาร

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ฝ่ายจัดพิมพ์และประสานงาน

นางสาวชัชฎา ทวีชาติวิทยากุล

นางสาวนิรมล เขี่ยมแสงทอง

นางสาวบุหงา พลอยสกุล

นางธนพรพรณ ปานทอง

ฝ่ายจัดการและเผยแพร่

นายพุดม ศรีโสภณภรณ์

ฝ่ายศิลปกรรมและภาพ

นายมนตรี พุกเจริญ

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<http://www.cuprint.chula.ac.th>

โทร. 0-2215-3612, 0-2218-3563, 0-2218-3557

E-mail: cuprint@hotmail.com

วารสารภาษาปริทัศน์ เป็นวารสารวิชาการของสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เผยแพร่ความรู้ภาษาอังกฤษ ตลอดจนความก้าวหน้าทางวิชาการเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
2. เผยแพร่ความเคลื่อนไหวภายในแวดวงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตลอดจนเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระหว่างครู อาจารย์ ภาษาอังกฤษในสถาบันต่างๆ
3. ส่งเสริมให้อาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิเสนอผลงานทางวิชาการ และมีส่วนร่วมในด้านการเผยแพร่ วิชาการ และให้บริการแก่สังคม กำหนดออกปีละ 1 ฉบับ

ส่งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ :

บรรณาธิการวารสารภาษาปริทัศน์
สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารเปรมบวรฉัตร
ถนนพญาไท ปทุมวัน
กรุงเทพฯ ๑ 10330

- บทความทุกเรื่องที่ดีพิมพ์ในวารสารผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
- ทศนะและข้อคิดเห็นใด ๆ ในวารสารภาษาปริทัศน์เป็นทศนะของผู้เขียน กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยกับทศนะเหล่านั้นและไม่ถือเป็นว่าเป็นความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ
- ลิขสิทธิ์บทความของผู้เขียนและสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้รับการสงวนสิทธิ์ตามกฎหมาย การตีพิมพ์ซ้ำต้องได้รับอนุญาตโดยตรงจากผู้เขียนและสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นลายลักษณ์อักษร

วารสารฉบับนี้จัดอยู่ในฐานข้อมูล ศูนย์ดัชนีอ้างอิงวารสารไทย (TCI)

บรรณาธิการแถลง

เหตุการณ์ที่ทุกคนในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กำลังเฝ้ามองและสนใจมากในขณะนี้คือการรวมตัวของประเทศในอาเซียนทั้ง 10 ประเทศได้แก่ ไทย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย บรูไน และฟิลิปปินส์ ที่จะเริ่มมีผลเป็นรูปธรรมในปี พ.ศ. 2558 นี้ซึ่งเป็นบริบทที่องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต่างเตรียมตัวเพื่อรับมือกับสิ่งที่เกิดขึ้นดังกล่าว ดังนั้นเพื่อให้ผู้อ่านมีความเข้าใจแนวคิด และรับทราบความเป็นมาของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพื่อที่จะได้ทันเหตุการณ์และเตรียมพร้อม กองบรรณาธิการภาษาปริทัศน์จึงนำเรื่องนี้มาเป็นหัวข้อหลักของวารสารภาษาปริทัศน์ฉบับนี้โดยเริ่มจากบทนำเรื่องความเป็นมาและความสำคัญของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลพร หิรัญบุรณะและบทสัมภาษณ์ 2 บทความคือ บทสัมภาษณ์ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ อดีตเลขาธิการอาเซียนคนที่ 12 และบทสัมภาษณ์ ดร. สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์ ผู้อำนวยการศูนย์อาเซียน แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยอาจารย์กรุณา นาผล

ต่อจากนั้นเป็นบทความวิจัยความคิดเห็นของนิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ที่มีต่อรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสัตวแพทย์ 1 ของสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สานิตา วัฒนโศภากุล และบทความวิจัยเรื่องความสามารถในการตระหนักรู้ข้อผิดในหน่วยสร้างกริยา เรื่องพื้นฐานภาษาไทยของผู้เรียนที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ของ กมลชนก หงส์ทอง หลังจากนั้นเป็นบทความวิชาการในด้านต่างๆ คือ เรื่องการวิจัย การทดสอบ การวัดผลและการประเมินผลการใช้ภาษาโดยเน้นการทำงานของสมองโดย ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. อัจฉรา วงศ์โสธร เรื่องการสอนออนไลน์ จากกระบวนการและกลยุทธ์สู่อุปสรรคและแนวทางแก้ไขกรณีศึกษา จากโครงการความร่วมมือลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง 2012 โดยอาจารย์ มณฑิรา ดำรงมณี จากประสบการณ์การเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษของผู้บริหารจากหน่วยงานต่างๆ ในประเทศอาเซียนกลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง และเรื่องภาษาอังกฤษแบบข้ามชั้นโดย อาจารย์ ดร. กานดาพร เจริญกิตติบรร ส่วนท้ายเล่มเป็นบทความวิจารณ์หนังสือ 2 เรื่อง คือบทความวิจารณ์หนังสือ Publishing Journal Articles ของผู้เขียน Lucida Becker และ Pam Denicolo (2012) โดยอาจารย์ ดร. ประมาณ ทรัพย์ผดุงชนม์ และเรื่อง Intercultural Communication: Globalization and Social Justice ของ Kathryn Sorrells (2013) โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลพร หิรัญบุรณะ

กองบรรณาธิการหวังว่าผู้อ่านจะได้รับความรู้และแนวคิดใหม่ๆ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทของตนได้ไม่มากนักน้อย และขอเชิญชวนทุกท่านส่งบทความวิชาการหรือบทความวิจัย และบทความวิจารณ์เพื่อตีพิมพ์ในวารสารภาษาปริทัศน์ได้ตลอดปี เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิด และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อไป และท่านผู้อ่านสามารถอ่านวารสารภาษาปริทัศน์ฉบับปัจจุบันและฉบับก่อนๆ ได้ที่ www.culi.chula.ac.th/publicationsonline/

สารบัญ

วารสาร ภาษาปริทัศน์ ฉบับที่ 28 ปีพุทธศักราช 2556

บรรณาธิการแถลง

บทนำ: ความเป็นมาและความสำคัญของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	1
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลพร ทิรัญบุรณะ	
บทสัมภาษณ์ ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ	5
อาจารย์กรุณา นาผล	
บทสัมภาษณ์ ดร. สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์	11
อาจารย์กรุณา นาผล	
ความคิดเห็นของนิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ที่มีต่อรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสัตวแพทย์ 1 ของสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	18
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาทิตา วัฒนโสภากุล	
ความสามารถในการตระหนักรู้ข้อผิดในหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานภาษาไทยของผู้เรียนที่ พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่	42
อาจารย์กมลชนก หงษ์ทอง	
การวิจัย การทดสอบ การวัดผลและการประเมินผลการใช้ภาษาโดยเน้นการทำงานของสมอง	59
ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. อัจฉรา วงศ์โสธร	
การสอนออนไลน์ จากกระบวนการและกลยุทธ์ สู่อุปสรรคและแนวทางแก้ไข: กรณีศึกษาจาก โครงการความร่วมมือลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง 2012	76
อาจารย์มณฑิรา ดำรงมณี	
ภาษาอังกฤษแบบเข้มข้น	89
อาจารย์ ดร. กานดากร เจริญกิตติบุตร	
บทความวิจารณ์เรื่อง Publishing Journal Articles	107
อาจารย์ ดร. ประมาณ ทรัพย์ผดุงชนม์	
บทความวิจารณ์เรื่อง Intercultural Communication: Globalization and Social Justice	111
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลพร ทิรัญบุรณะ	

บทนำ:**ความเป็นมาและความสำคัญของประชาคมเศรษฐกิจ
อาเซียน
(ASEAN ECONOMIC COMMUNITY)**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลพร หิรัญบุรณะ
สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนคือการรวมตัวของประเทศในอาเซียน 10 ประเทศ ได้แก่ ไทย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย บรูไน และฟิลิปปินส์ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีอนุสนธิ์จากกฎบัตรอาเซียนหรือปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) ซึ่งเป็นร่างสนธิสัญญาที่ทำร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิกในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อเป็นเครื่องมือในการวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กรของสมาคมเพื่อขับเคลื่อนการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนตามที่ผู้นำอาเซียนได้ตกลงกันไว้โดยวันที่ 15 ธันวาคม 2551 ที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จัดขึ้นที่สำนักงานเลขาธิการอาเซียนในกรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ได้ประกาศใช้กฎบัตรอาเซียนอย่างเป็นทางการ มีผลให้การดำเนินงานของอาเซียนเป็นไปภายใต้กฎหมายเดียวกันและนำไปสู่การสร้างตลาดเดียวในภูมิภาคใน 7 ปี (ภายในปี พ.ศ. 2558)

คำขวัญของประชาคมอาเซียนคือ หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งอัตลักษณ์และหนึ่งประชาคม

(one vision, one identity, one community) ซึ่งการบรรลุเป้าหมายนี้ต้องประกอบด้วยประดู่ที่สำคัญ 3 บานคือ

1. สันติภาพ (Peace) การร่วมมือร่วมใจกันเพื่อรักษาอาเซียนให้ปลอดภัยจากผู้ก่อการร้าย โจรสลัด การค้ายา หรือสิ่งที่ไม่ถูกกฎหมายอื่นๆ
2. ความเจริญรุ่งเรือง (prosperity) หลังจากที่มีสันติสุขแล้วสิ่งสำคัญที่จะตามมาคือการพัฒนาเศรษฐกิจให้เข้มแข็ง ดึงดูดการลงทุนจากภูมิภาคอื่นๆ ในโลกเพื่อให้ธุรกิจเติบโต เกิดอาชีพและโอกาสใหม่ๆ สามารถมีการเคลื่อนย้ายสายอาชีพบางกลุ่มไปทำในประเทศต่างๆ
3. ประชาชน (People) เป็นส่วนสำคัญที่สุดของการรวมประชาคมโดยที่ส่วนบริหารของอาเซียนต่างทำงานหนักเป็นหลักเพื่อให้ประชาชนมีความสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยเฉพาะการรักษาสิ่งแวดล้อม การช่วยเหลือกันในยามวิบัติ ร่วมกันต่อสู้กับโรคระบาดและมุ่งให้ประชาชนในอาเซียนเรียนรู้ และเข้าใจซึ่งกันและกัน

กฎบัตรอาเซียน ประกอบด้วย 3 เสาหลัก (pillars) คือ

1. ประชาคมความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Security Community - ASC) มีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้ประเทศในภูมิภาคอยู่อย่างสันติสุข แก้ไขปัญหาในภูมิภาคอย่างสันติวิธี และยึดหลักความมั่นคงรอบด้าน
2. ประชาคมสังคมวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community – ASCC) มีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้ประชาชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเอื้ออาทร มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีได้รับการพัฒนาในทุกด้านและมีความมั่นคงทางสังคม (Social Security)
3. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community – AEC) มีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ ได้ การรวมตัวเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะมีผลเป็นรูปธรรมในปี พ.ศ. 2558 นี้จะนำไปสู่ผลประโยชน์ในรูปแบบของอำนาจต่อรองต่างๆ กับคู่ค้าที่จะมีมากขึ้น การนำเข้าและส่งออกสินค้าของประเทศในอาเซียนจะเสรี ยกเว้นสินค้าบางชนิดที่แต่ละประเทศอาจจะขอไว้ไม่ลดภาษีนำเข้า

ลักษณะสำคัญของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนคือ การมีตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน ภาคเศรษฐกิจมีการแข่งขันสูง ภูมิภาคของการพัฒนาเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน และภูมิภาคแบบครบวงจรในเศรษฐกิจโลก โดยที่ประเทศสมาชิกเน้นจุดเด่นในแต่ละด้าน ดังนี้

ประเทศไทยมุ่งสาขาการท่องเที่ยวและสาขาการบิน โดยเหตุที่ประเทศไทยตั้งอยู่ศูนย์กลางอาเซียน

สิงคโปร์มุ่งสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศและสาขาสุขภาพ

มาเลเซียมุ่งสาขาผลิตภัณฑ์ยางและสาขาสีงทอ

อินโดนีเซียมุ่งสาขาภาพยนตร์และสาขาผลิตภัณฑ์ไม้

พม่ามุ่งสาขาการเกษตรและประมง และฟิลิปปินส์เน้นสาขาอิเล็กทรอนิกส์

การรวมตัวทางเศรษฐกิจของประเทศในอาเซียนนี้จำเป็นจะต้องมีนโยบายการค้าเสรีสาขาวิชาชีพต่างๆ อาทิเช่น สาขาวิชาชีพวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม จะมีการเปิดเสรีในอาเซียนในปีพ.ศ. 2558 ประเทศไทยจะมีพันธมิตรและคู่แข่งในสาขาวิชาชีพวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม ในการนี้ทุกสาขาที่กำหนดต้องมีการพัฒนาวิชาชีพ ความเชี่ยวชาญและทักษะที่จำเป็นเพื่อให้คนไทยที่ประกอบอาชีพนั้นๆ แข่งขันกับคนจากประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค มีการทำข้อตกลงที่กลุ่มสมาชิกอาเซียนยอมรับร่วมกันในเรื่องคุณสมบัติหรือมาตรฐานในแต่ละอาชีพ (Mutual Recognition Arrangement: MRA) เพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายนักวิชาชีพโดยอาเซียนตกลงกันว่าจะยอมรับคุณสมบัติเพื่ออำนวยความสะดวกในขั้นตอนการขอใบอนุญาต แต่ MRA ของอาเซียนจะยังไม่ไปถึงขั้นที่จะ

ยอมรับใบอนุญาตประกอบอาชีพซึ่งกันและกัน และจะเน้นหลักว่านักวิชาชีพต่างตัวจะต้อง ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของประเทศที่ตนต้องการ เข้าไปทำงาน

ในบริบทของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน นี้ สิ่งที่จะต้องทำเพื่อการเตรียมตัวแต่เนิ่นๆ คือ ภาษาอังกฤษในการทำงาน “อย่างน้อยเราจะได้ สื่อสารกันกับคนอาเซียนที่มาจากประเทศอื่นๆ ได้เพราะหากสื่อสารไม่ได้ เรื่องอื่นก็ยากที่จะทำ และการคิดที่จะหาลูกค้าแค่ในประเทศไทยก็ อาจไม่เพียงพอเพราะธุรกิจต่างชาติจะมาแย่ง ส่วนแบ่งการตลาดของเราแน่นอน” เรื่องการ พัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษให้ใช้การได้ใน ประชาคมอาเซียนจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นมากสำหรับ คนไทยเพราะว่ามีคนอาเซียนเข้ามาอยู่ใน ประเทศไทยมากมายอันเนื่องมาจากการค้าเสรี และคนเหล่านี้มักจะพูดภาษาไทยไม่ค่อยได้ แต่ จะใช้ภาษาอังกฤษโดยที่ AEC มีข้อตกลงว่าจะ ใช้ภาษาอังกฤษหรือภาษาภาษาเป็น

ภาษากลางในการสื่อสาร ดังนั้นการเตรียมตัวให้ พร้อมเกี่ยวกับทักษะต่างๆ โดยเฉพาะทักษะการ ใช้ภาษาอังกฤษจึงถือเป็นเรื่องใหญ่ที่ธุรกิจและ คนไทยต้องปรับตัวและเตรียมพร้อมให้ดี

ในภาครัฐได้มีการเตรียมพร้อมแล้วบ้าง โดยที่กระทรวงแรงงานได้มีการเตรียมแรงงาน ไทยโดยดำเนินการ “โครงการบูรณาการเพื่อเพิ่ม ทักษะการสื่อสาร (ภาษาอังกฤษ)” ซึ่งเป็น โครงการอบรมการให้บริการด้านแรงงานโดยสำนัก ตรวจและประเมินผลศูนย์บริการประชาชนเพื่อเพิ่ม ศักยภาพให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ อย่างไรก็ตามการเตรียมตัวบุคลากรสาขาอาชีพต่างๆ ยัง ไม่เพียงพอกับความจำเป็นที่จะเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2558 ทุกภาคส่วนไม่ว่าภาครัฐและเอกชน จะต้องร่วมมือกันเพื่อเตรียมรับประชาคม เศรษฐกิจอาเซียนที่จะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลพร หิรัญบุรณะ

เป็นอาจารย์ประจำสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความชำนาญด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในบริบทธุรกิจ การวัดผลและประเมินผล การวิเคราะห์ภาษาอังกฤษและวัฒนธรรมข้ามชาติ

เอกสารอ้างอิง

AEC คืออะไร สืบค้นจาก <http://www.thai-aec.com> (วันที่ 10 ตุลาคม 2556)

AEC Blueprint สืบค้นจาก <http://www.thai-aec.com/aec-blueprint> (วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

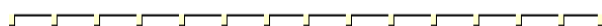
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน AEC คืออะไร สืบค้นจาก <http://aec.kapook.com/view50473.html>
(วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

ทำความเข้าใจ GMS ระเบียงเศรษฐกิจอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง สืบค้นจาก
<http://aec.kapook.com/view56325.html> (วันที่ 15 พฤศจิกายน 2556)

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สืบค้นจาก <http://th.wikipedia.org/wiki>
(วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

แผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สืบค้นจาก
http://www.dtn.go.th/images/stories/aecinfo/asean/blueprint_tran.pdf
(วันที่ 15 ตุลาคม 2556)

พิมพ์เขียวเพื่อการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) สืบค้นจาก
http://www.dtn.go.th/images/stories/aecinfo/asean/aec_blueprint1.pdf
(วันที่ 15 ตุลาคม 2556)

บทสัมภาษณ์ ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ ณ โรงแรมพลาซ่าแอทธินี ถนนวิทย 1 กรกฎาคม 2556

อาจารย์กรุณา นาผล

สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

➤**ภาษาปริทัศน์:** ท่านมองความสำคัญและบทบาทของภาษาอังกฤษใน AEC และบทบาทของภาษาอื่น (local languages) อย่างไรบ้าง

ดร. สุรินทร์: ตามกฎบัตรอาเซียน ซึ่งเปรียบเสมือนธรรมนูญของประชาคมอาเซียน ได้กำหนดไว้ว่า “English is the working language of ASEAN.” หลายคนตีความว่า หมายถึง การใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในกระบวนการปรึกษาหารือในการประชุมรัฐมนตรี หรือการประชุมสุดยอด โดยไม่มีการแปลเอกสาร ไม่มีการใช้ล่ามใด ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งความหมายยังจำกัดอยู่เพียงระดับนี้เท่านั้น แต่ต่อไปในอนาคตผมคิดว่าจะกลายเป็นการใช้ภาษาอังกฤษทั้งในภาคเอกชน ด้านการศึกษา และทุก ๆ ด้าน

อย่างไรก็ตาม คนไทยควรถือเรื่องภาษาอังกฤษเป็นวาระแห่งชาติ ลงทุนอย่างจริงจัง และให้ทุกภาคส่วนเกิด sense of urgency คือมองเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องพัฒนาปรับปรุงอย่างทันด่วนที่ ไม่เช่นนั้นจะเตรียมตัวไม่ทัน คนไทยมักอ้างว่าเราไม่ยากใช้ภาษาอังกฤษ ไม่อยากเรียนภาษาอังกฤษเพราะเราไม่เก่ง เรียนไม่ได้ เราไม่เคยเป็นเมืองขึ้นของใครเราจึงไม่ต้องใช้ภาษาอังกฤษ คิดแบบนี้ไม่ได้แล้ว เพราะภาษาอังกฤษจะเข้ามามีส่วนในทุกด้าน ทั้งการ

ลงทุน การพาณิชย์ ความบันเทิง เทคโนโลยี ฯ ในปัจจุบันข้าราชการไทยไม่ได้ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อทำงานในบริบทต่างประเทศ นับวันยิ่งจะ provincial มากขึ้น แต่ภูมิภาคอาเซียนต้องการคนที่เปิดกว้าง (open-minded) ต้องการคนที่พร้อม (well-prepared) มีความสามารถในการที่จะไปทำงาน (interact) กับภายนอกได้มากกว่าเดิม แต่เรากลับ inward ขึ้นเรื่อย ๆ จึงเป็นเรื่องน่าเสียดาย ดังนั้น ปัจจัยสำคัญที่ต้องถือเป็นกุญแจหลัก หรือ golden key คือ ภาษาอังกฤษ

ภาษาที่ 2 ในอาเซียน คือ ภาษามลายู หรือมลายู เพราะถือได้ว่าเป็นภาษาท้องถิ่นที่ใช้กันอย่างแพร่หลายมากที่สุดในภูมิภาคในปัจจุบัน เพราะมีประชากรประมาณครึ่งหนึ่งที่พูดภาษามลายูได้ เราควรมองว่าประชากรส่วนหนึ่งของไทยประมาณล้านกว่าคนที่พูดภาษานี้ได้แล้วเป็น asset ของชาติ ควรส่งเสริมให้พวกเขาใช้ภาษานี้ได้อย่างเหมาะสม แต่ที่ผ่านมากลับมองว่าการส่งเสริมดังกล่าวอาจจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ (national security) เสียด้วยซ้ำ ปัจจุบันนโยบายการส่งเสริมด้านภาษาไม่ว่าจะภาษาไทย หรือภาษาท้องถิ่นยังไม่เป็นระบบนัก ควรมีการวางแผนและจัดการให้เหมือนกันทั้งส่วนกลางและภูมิภาค ผมคิดว่าสิ่ง

ที่ทุกประเทศมีตอนนี้ คือความแตกต่างหลากหลาย หรือ diversity ซึ่งควรถูกรักษาไว้ และควรใช้ประโยชน์จากสิ่งนี้ให้มากที่สุด เพลงชาติของประเทศสิงคโปร์ยังเป็นภาษามาเลย์อยู่เลย ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ไม่ใช่ภาษาจีน เพราะเขายังต้องการรักษาอัตลักษณ์ (identity) ของเขา เอาไว้ว่าคนของเขายังอยู่ใน the sea of Malay คนในประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย บรูไน ก็พูดภาษามาเลย์ คน 300 ล้านกว่าคนพูดภาษามาเลย์ นับเป็นประมาณครึ่งหนึ่งของประชาชนในภูมิภาคเลยก็ว่าได้ แต่ในประเทศเราที่มีคนส่วนหนึ่งพูดได้แล้ว กลับไป discourage เขา เราต้องมีนโยบายทางภาษาที่ชัดเจน จะส่งเสริมเฉพาะภาษาไทยหรืออย่างไร จะให้เรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเท่านั้นหรืออย่างไร จะทำอย่างไรกับคนกลุ่มหนึ่งที่พูดภาษามาเลย์ได้ แล้วชนกลุ่มน้อยที่พูดภาษาอื่น ๆ ได้อยู่แล้วจะจะทำอย่างไร เช่น กลุ่มชนตามแนวชายแดนที่พูดภาษาพม่า เขมร เวียดนามได้ เป็นต้น เราจะมองพวกเขาว่าจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศชาติ หรือจะมองพวกเขาว่าเป็น asset ของประเทศเรา ปัจจุบัน สถิติพบว่าคนพม่าเรียนภาษาไทยมากกว่าคนไทยเรียนภาษาพม่า เขาเรียนเพราะเขาต้องการติดต่อสื่อสารกับเรา แต่คนไทยยังติดปัญหาหลายอย่าง เช่น เรามักคิดว่า เราไม่เคยเป็นเมืองขึ้นของใคร ไม่เคยต้องขึ้นอะไร แต่แนวคิดเช่นนี้จะคงอยู่ต่อไปไม่ได้ ต้องมีการปรับ เมื่อก่อนอาจไม่มี ความจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษขนาดนั้น แต่อย่าลืมว่าพระพุทธเจ้าหลวงก็ทรงเรียนภาษาอังกฤษ ทรงใช้ภาษาอังกฤษในการรักษาเอกราช ทรงจ้างที่ปรึกษาชาวต่างชาติด้านกฎหมายระหว่างประเทศในการต่อสู้กับอังกฤษ ทรงเสด็จประพาสยุโรปใช้ภาษาอังกฤษเพื่อ

สื่อสารกับชาวต่างชาติให้เขารู้จักประเทศไทย คนไทยทุกคนต่างรู้สึกทราบบ้างในพระมหากรุณาธิคุณ แต่ต่างก็ไม่ต้องขึ้นอะไร แต่ตอนนี้เราต้องขึ้นให้มากขึ้น จริง ๆ แล้วเราไม่ต้องรอให้ถึงปี 2015 เพราะองค์กรต่าง ๆ เช่น UOB HSBC ธนาคารทั้งหลายก็ถือเป็นอาเซียนแล้วทั้งสิ้น รวมถึงธุรกิจต่าง ๆ บนถนนบางสาย เช่น ถนนสีลม ก็ล้วนเป็นบริษัทต่างชาติทั้งสิ้น

➤**ภาษาปริทัศน์:** แล้วภาษานอกภูมิภาคอาเซียน เช่น ภาษาจีน จะเข้ามามีบทบาทในอาเซียนด้วยไหม

ดร. สุรินทร์: ภาษาจีนก็เป็นอีกภาษาหนึ่งที่อาจเข้ามามีความสำคัญในภูมิภาค เพราะจีนเป็น engine of growth เขาเป็นประเทศใหญ่ ประชากรมาก ดังนั้น สิ่งที่เกิดขึ้นในจีนก็จะส่งผลกระทบต่อทั้งโลก แต่ภาษาอังกฤษก็ยังคงมีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งเพราะเป็นภาษาที่เราใช้สื่อสารกับทั้งโลก ภาษาจีนมีความสำคัญในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออก (East Asia) ส่วนภาษามาเลย์ใช้ภายในอาเซียนเราเอง เราจึงควรส่งเสริมให้ประชากรของเราที่มีความสามารถในการใช้ภาษา (proficiency) สามารถใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม ใช้การได้จริง เช่น ทางใต้ของประเทศไทยพูด dialect หนึ่งของภาษามาเลย์ แต่อาจมีความแตกต่างในรายละเอียดกับภาษามาเลย์กลางบ้าง แต่หากมีการสอนให้รู้ถึงความแตกต่าง เขาก็จะเรียนรู้ได้ไม่ยาก และใช้การได้จริง และจริง ๆ แล้ว คนทางภาคใต้ของเราได้เรียนภาษาอังกฤษจากทางมาเลเซียอยู่แล้ว รัฐจึงควรส่งเสริมอย่างเหมาะสม

➤**ภาษาปริทัศน์:** มุมมองของท่านเกี่ยวกับบทบาทของสถาบันภาษา ที่รับผิดชอบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัย หรือ

สถาบันการศึกษาต่าง ๆ และแนวทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในอนาคต ควรจะเป็นอย่างไร

ดร. สุรินทร์: ผมไม่ใช่ภาษาศาสตร์ แต่ผมมองว่าความรู้เรื่อง grammar และ syntax เป็นสิ่งสำคัญ ผมไม่เชื่อว่าถ้าเราไม่รู้หลักทางภาษา แล้วเราจะสื่อสารได้ดี การที่จะพูดให้เพราะ เขียนให้ถูก ล้วนต้องใช้หลักภาษาทั้งสิ้นแน่นอนว่าหลายท่านอาจบอกว่าไม่เห็นสำคัญเลย เราขึ้นไปพูด ใช้คีย์เวิร์ดพูด ๆ ไป คนก็เข้าใจได้ จริงอยู่ที่คนฟังเข้าใจได้ แต่เขาก็รู้ได้เช่นกันว่า “You’re not educated.” ดังนั้น อย่าไปคิดว่าหลักไวยากรณ์ไม่สำคัญ จริงอยู่ที่เริ่มต้นเราอาจสอนให้ผู้เรียนแค่ “พูดได้” แต่เราจะทำอย่างเจ้าของภาษา ที่ไม่ต้องมานั่งเรียนหลักภาษาเลยก็สามารถใช้ภาษาถูกต้อง เข้าใจความหมายโดยอัตโนมัติไม่ได้ ผมมักจะยกตัวอย่างจากหนังเรื่อง My Fair Lady เพลง I could have danced all night. ตัว tense ที่ใช้ในเพลงนี้มีความหมายในตัวเอง หากไม่ได้เรียนหลักไวยากรณ์และเข้าใจจริง น้อยคนนักที่จะรู้ว่าสรุปแล้วนางเอกของเรื่องไม่ได้เต้นในคืนนั้น สิ่งเหล่านี้ต้องเรียนจึงจะเข้าใจ ผมเคยได้ยินหลายสถาบันสอนให้เด็กกล้าพูดไว้ก่อน ไม่ต้องสนใจเรื่องไวยากรณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่อาจทำได้ในเบื้องต้น แต่การเรียนระดับสูงขึ้นไปจะไม่ได้และยิ่งในระดับนานาชาติ เช่น นักการทูต หากใช้ภาษาผิด ก็อาจส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของประเทศชาติได้

➤**ภาษาปรีทัศน์:** ท่านหมายความว่าความถูกต้อง หรือ accuracy เป็นสิ่งสำคัญใช่ไหม

ดร. สุรินทร์: ใช่ เพราะจะแสดงให้เห็นว่าผู้คนที่ได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดี และทำให้สื่อสารได้อย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ การออกเสียง (pronunciation) ก็เป็นเรื่องสำคัญ เราควรมีการสอน Phonetics อย่างเข้มข้น สอนให้ผู้เรียนทราบว่าออกเสียง (articulate) แต่ละเสียง แต่ละอักขระในคำนั้นได้อย่างไร อวัยวะภายในช่องปากเรา ขยับอย่างไร เลื่อนไปทางไหนจึงจะเกิดเสียงนั้น ๆ ได้ เช่น ในภาษาไทยเราไม่ออกเสียงท้ายคำคำว่า fine ก็จะออกเสียงแค่ /ฟาย/ ไม่มีเสียง ก ท้ายคำ เป็นต้น เรื่องนี้ต้องอาศัยความจำจ้จจำใจ ผมจำได้ว่าตอนเด็ก ๆ เวลาที่คุณแม่สอนผมพูดภาษาอังกฤษ ท่านบอกถึงขนาดที่ว่า ล้นควรจะอยู่ตรงไหน อยู่ที่ไรพินบน ไรพินล่าง ต้องมานั่งดัดนั่งสอนกันให้ได้

ผมไม่แน่ใจว่าจะเป็นไปได้หรือไม่ แต่สิ่งหนึ่งที่น่าสนใจศึกษา คือ การศึกษาว่า dialect ของภาษาในภาคต่าง ๆ ของไทย มีส่วนช่วยในการเรียนภาษาอังกฤษมากน้อยกว่ากันหรือไม่

ผมเคยคุยกับบางประเทศ เช่น จีน เกาหลีใต้ เขาบอกว่าบางประเทศอาจมีข้อจำกัดในการหาอาจารย์เจ้าของภาษามาสอนภาษาอังกฤษ แต่ผมกลับคิดว่า เจ้าของภาษาหาไม่ยาก แต่เจ้าของภาษาที่สอนเป็นด้วยนั้นหายาก เราเอาอาจารย์ท้องถิ่นในประเทศนั้น ๆ เช่น อาจารย์คนไทย ที่เรียนหลักภาษามาอย่างถูกต้อง มาสอนภาษาอังกฤษเด็ก ๆ ก่อน แล้วต่อมาจึงให้เด็กฟังจาก native speakers อาจจะดีกว่า ผมเจอเด็กวัยรุ่นอินโดนีเซีย พูดภาษาอังกฤษดีมากสำเนียงอเมริกัน ผมถามเขาว่าเรียนมาจากไหน เขาบอกว่าดูจาก MTV เพราะฉะนั้นโอกาสของเด็กสมัยนี้ที่จะได้ยินได้ฟังสำเนียงจากเจ้าของภาษามีเยอะขึ้นมาก ดังนั้น ต้องสอนให้รู้หลักก่อน หลัก Phonetics สำคัญ การเลียนแบบ สำคัญ และการเรียนรู้ของจริงจากสื่อต่าง ๆ สำคัญ

➤**ภาษาปริทัศน์:** นอกจากเรื่องภาษาแล้ว บัณฑิตเพื่อการอยู่รอดของประเทศไทยใน AEC มีอะไรบ้าง

ดร. สุรินทร์: เราต้องเป็นเลิศในด้านวิชาชีพ โดยเฉพาะวิชาชีพที่จะเปิดเสรี เช่น หมอ พยาบาล วิศวกร สถาปนิก เราต้องผลิตบุคลากรที่มีความรู้ดีที่สุดให้ได้ และต้องสื่อสารให้ได้ ซึ่งอย่างหลังเป็นสิ่งที่คนไทยยังแพ้เขาอยู่ ซึ่งก็จะกลับไปสู่เรื่องเดิม คือ คนไทยต้องเปลี่ยนทัศนคติ (mindset) ให้ได้ก่อน และการศึกษาของเราต้องเปลี่ยนจากสมมติฐานว่าเราผลิตคนเพื่อคน 65 ล้านคนในประเทศของเรา เป็นเราผลิตคนเพื่อให้บริการในประชาคมที่มีคน 600 ล้านกว่าคน ซึ่งถ้าเรามองระดับภูมิภาคได้ ก็จะได้เห็นความสำคัญของภาษาต่างประเทศตามมาเอง เพราะจบไปแล้วเราต้องไปแข่งขันกับข้างนอก เอาตัวรอดให้ได้ ดังนั้น เด็กที่จะเรียนวิศวะต้องเก่งเลขกับฟิสิกส์ก็พอแล้วนั้น ไม่จริงอีกต่อไป และจะคิดเพียงว่าจบออกไปเพื่อทำงานในประเทศไทยเท่านั้น ไม่ได้อยากไปทำงานเมืองนอกก็ไม่ได้แล้ว เพราะถึงเราไม่ไป คนอื่นก็เข้ามาอยู่ดี แล้วเราจะรักษาที่นั่งของเราในนี้ได้หรือไม่ ใน AEC เราควร “be the best and excellent in our professions, be able to communicate, and appreciate diversity” คนไทยยังยึดติดอยู่กับคนไทยด้วยกันเองเท่านั้น แต่อย่าลืมว่าโลกเปิดกว้างขึ้น เราต้องเข้าใจและเรียนรู้ผู้อื่นด้วย รู้ภาษา รู้วัฒนธรรม รู้ค่านิยม และยอมรับในความแตกต่าง

➤**ภาษาปริทัศน์:** ประเทศอื่นมีความตระหนักถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม และพยายามเรียนรู้วัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนด้วยไหม

ดร. สุรินทร์: เขาพยายามทำผ่านกระบวนการศึกษา ซึ่งถ้ามีภาษาเป็นสื่อก็จะทำให้เรียนรู้ได้อย่างลึกซึ้ง ถ้ามีข้อจำกัดทางภาษา ก็จะเป็นการจำกัดการเข้าถึงข้อมูลด้วย ซึ่งหลายประเทศ เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ที่ใช้ภาษาอังกฤษได้ดี ก็จะได้เปรียบในด้านนี้

➤**ภาษาปริทัศน์:** มีหน่วยงานหลายแห่งที่จัดอบรมให้พนักงานของตน ที่ต้องติดต่อกับต่างประเทศโดยเฉพาะ ท่านคิดว่าเรื่องนี้สำคัญหรือไม่

ดร. สุรินทร์: ผมคิดว่าสำคัญ กระทรวงการต่างประเทศเองก็มีการจัดอบรมเช่นนี้ ส่วนภาคเอกชนนั้นยังมีการเตรียมตัวเป็นอย่างดีกว่าจะได้เป็นตัวแทนบริษัทจริง ๆ เพราะมีเรื่องของการขาดทุนมาเกี่ยวข้อง ในประเทศญี่ปุ่น ภาคเอกชนของเขาก็มีความพร้อมในเรื่อง in-house training ดีกว่าภาครัฐบาลเช่นกัน ดังที่กล่าวข้างต้น ข้าราชการไทยยังไม่พร้อมสำหรับการทำงานในระดับภูมิภาคเท่าไร จึงเป็นสิ่งที่เราต้องเร่งพัฒนา

➤**ภาษาปริทัศน์:** ท่านจะเสนอกกลยุทธ์ในการพัฒนาภาครัฐบาลของไทยอย่างไร

ดร. สุรินทร์: ต้องเริ่มจากการมีผู้นำที่ดี มีวิสัยทัศน์ มีนโยบายระยะยาว สร้างระบบการคัดเลือกคนที่มีความสามารถเข้ามาทำงาน และสนับสนุนในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้ทำงานในระดับภูมิภาคได้และสร้างประโยชน์แก่ประเทศชาติต่อไป ในอาเซียน เราต้องแข่งขันบนแผนระยะยาวและบนพื้นฐานของข้อมูลที่โปร่งใส ถูกต้อง อย่างสถาบันภาษาเอง ก็ต้องวางแผนให้แน่ชัด มีวิสัยทัศน์ มีเป้าหมายที่ชัดเจน พิจารณาวามีทรัพยากร (resource) เพียงพอหรือไม่ แล้ววางแผนจะทำอย่างไรให้

ภาษาอังกฤษเป็นนโยบายระดับชาติ ถ้าเราวางแผนอย่างดี มีทางเลือกในการปฏิบัติที่เหมาะสม และสามารถสื่อสารให้ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญของแผนส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้ ก็ไม่ยากที่จะได้รับการสนับสนุน

ในความคิดของผมโดยที่ไม่อ้างอิงข้อมูลทางสถิติใด ๆ ผมคิดว่าถ้าภาษาอังกฤษของคนไทยโดยเฉลี่ยดีขึ้น 25% ผลงานด้านต่าง ๆ ของเราจะดีขึ้นได้ถึง 50% ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาชีพ อุตสาหกรรม การลงทุน การท่องเที่ยว เพราะเรามีความรู้และมีสื่อคือภาษาอังกฤษ นอกจากนี้การรู้ภาษายังทำให้คนเราไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ ไม่ต้องการอะไรหรือหวาดตามกระแส เพราะเราสามารถอ่านและหาข้อมูลเพื่อให้รู้ข้อเท็จจริงได้ด้วยตนเอง การเรียนในห้องเรียนถ้าเด็กอ่านภาษาอังกฤษได้ ก็จะสามารถเตรียมตัวได้มากขึ้น อ่านข้อมูลตามเว็บไซต์เพิ่มเติมล่วงหน้าได้มากขึ้น ก็จะมีคำถามมาถามครูในห้องเรียนมากขึ้นเพราะเขาอยากรู้มากขึ้น ซึ่งก็จะบังคับให้ครูต้องเตรียมตัวมากขึ้นไปอีกโดยอัตโนมัติ การเรียนการสอนก็จะมีกรอบกว้างมากขึ้น เด็กก็จะคิดเป็นมากขึ้น ไม่เหมือนปัจจุบันที่เวลาครูมาสอนก็เหมือนพูดกับโต๊ะเก้าอี้ เด็กก็มานั่งฟังสิ่งที่ครูอาจารย์บอกฝ่ายเดียว ดังนั้น ผมคิดว่าภาษาจะเป็นตัวช่วยให้เกิดการเรียนการสอนที่เหมาะสมด้วย

➤**ภาษาปรีทัศน์:** โดยรวมท่านคิดว่าประเทศไทยเรามีทรัพยากรต่าง ๆ ค่อนข้างพร้อม เช่น สถานที่ท่องเที่ยว ความรู้ทางวิชาชีพที่ดี เพียงแต่ขาดความรู้ด้านภาษาอังกฤษดีเพียงพอที่จะใช้สื่อสารออกไปข้างนอกใช้ไหม

ดร. สุรินทร์: ใช่ เรามีบริการที่ดีแต่ถ้าเราสื่อสารไม่ได้ คนอื่นก็ไม่รู้ว่าเรามีบริการที่ดี ไม่รู้ว่าเราพร้อมจะเปิดรับ เข้าหาคนอื่น ไม่รู้ว่าเราฟังความ

ต้องการตลาดได้ และพร้อมจะตอบสนองต่อความต้องการนั้น

➤**ภาษาปรีทัศน์:** ท่านกล่าวช่วงหนึ่งว่าการที่จะ让孩子คิดเป็นนั้นเกิดจากความรู้ทางภาษาด้วย

ดร. สุรินทร์: ถูกต้อง และสิ่งนี้เราควรปลูกฝังตั้งแต่ยังเด็ก ที่ว่าภาษาช่วยให้เกิดการคิดเป็นก็เพราะเด็กจะสามารถเข้าถึงข้อมูลได้มากขึ้น อ่านข้อมูลเป็น ทำให้เกิดการเปรียบเทียบข้อมูล สังเคราะห์ข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อมูล เด็กก็จะเกิด critical thinking ได้มากขึ้นด้วย ไม่เชื่อครู ไม่เชื่อโทรทัศน์เพียงอย่างเดียว

➤**ภาษาปรีทัศน์:** การใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลาง จะช่วยสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในภูมิภาคหรือไม่ อย่างไร

ดร. สุรินทร์: การมีภาษากลางที่เหมือนกัน ถือว่ามีส่วนช่วยสร้าง unity ได้ เช่น ตัวผมเองที่ทำงานระดับภูมิภาคโดยเฉพาะ ถ้าทุกคนสามารถใช้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษากลางของภูมิภาคได้ ผมจะสามารถทำความเข้าใจ และเข้าถึงความต้องการของคนในอาเซียนเราได้มากขึ้น ไม่เพียงแคในระดับบนเท่านั้น หากประชากรทุกระดับสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ ผมก็จะเรียนรู้พวกเขาได้มากขึ้น ด้วยภาษากลางเดียวกันนี้ ไม่ว่าจะเป็นภาษาอะไรก็ตาม เราจะเข้าใจกันมากขึ้น และมีความรู้สึกว่าเป็นพวกพ้องกันได้มากยิ่งขึ้น ก่อให้เกิด identity และ ownership ในภูมิภาคได้

➤**ภาษาปรีทัศน์:** รบกวนท่านฝากข้อคิดทิ้งท้ายให้ผู้อ่าน เพื่อการเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

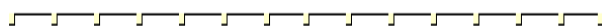
ดร. สุรินทร์: อยากให้คนไทยเราตื่นตัวเรื่องอาเซียน เป็นเจ้าความคิดเรื่องอาเซียน ใช้เวทีที่เปิดกว้างขึ้นนี้ให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุด และ

ปรับปรุงตนเองโดยเฉพาะเรื่องภาษาอังกฤษ เพราะถึง position ดี แต่ถ้าเรา defend ไม่ได้ สื่อสารเรื่องผลประโยชน์ของประเทศชาติไม่ได้ สื่อสารให้ผู้อื่นรู้ถึงจุดยืนต่าง ๆ ของเราไม่ได้ ก็ไม่ได้ความ เราต้องมองปัญหาด้านความสามารถ

ทางภาษาเป็นเรื่องสำคัญเร่งด่วน (critical and urgent) และให้ถือเป็นวาระแห่งชาติ (national agenda) โดยให้ความสำคัญในเรื่องของคุณภาพ มาเป็นอันดับหนึ่ง

อาจารย์กรุณา นามผล

ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในกลุ่มการสอนภาษาอังกฤษสำหรับ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และปริญญาโทด้าน Teaching English as a Foreign Language (TEFL) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สนใจงานวิจัยด้าน action research การสอนทักษะการฟังและการพูด และ Corpus Linguistics

บทสัมภาษณ์ ดร. สุธิพันธุ์ จิราธิวัฒน์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาอาเซียน เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2556

อาจารย์กรุณา นาคผล

สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

➤ภาษาปริทัศน์: ท่านคิดว่าเราพร้อมหรือยังที่จะเป็นร่วมเป็นประชาคมอาเซียน

ถ้าพูดถึงการประชาสัมพันธ์แล้ว ผมได้คุยกับเพื่อน ๆ ในอาเซียนเขาชมว่าเมืองไทยประชาสัมพันธ์เรื่องอาเซียนแรงที่สุด อินโดนีเซีย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ เขาว่าเขาสู้เราไม่ได้ ในแง่การประชาสัมพันธ์การตื่นตัวในประเทศไทยเราสูงมาก ซึ่งเป็นข้อดีในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา เรามองเห็นชัดว่าเราเข้าไป เพราะมีการศึกษาส่วนหนึ่งถามนิสิตในจุฬาฯ ถามว่ารู้เรื่องอาเซียนแค่ไหน บอกไม่รู้เรื่องเลย ส่วนหนึ่งของการที่มาตื่นตัวในภาครัฐและเอกชนต้องทำเรื่องธุรกิจ ส่วนภาคประชาชน เราอยู่ในภาคการศึกษาที่เกี่ยวกับประชาชนและนิสิต เป็นความจำเป็นที่เราต้องมีบทบาทสำคัญยิ่งยวดในภาคการศึกษา ที่นี้เรื่องของอาเซียนอย่างที่เราทราบ อาเซียนจะเป็นเรื่องของธรรมาภิบาลภูมิภาคที่จะเข้ามาห้อมล้อมตัวเรามากขึ้นในเรื่องต่าง ๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมืองจะเป็นเรื่องเรื่องใกล้ตัว เป็นความตกลงที่รัฐบาลทำขึ้น เป็นเรื่องของ governance หรือธรรมาภิบาล ซึ่งหมายถึงกฎระเบียบต่าง ๆ ฉะนั้นอาเซียนจะมีภูมิเกณฑ์มากขึ้นในเรื่องเหล่านี้ เช่น การเปิดเสรีสินค้าในอาเซียนซึ่งจะกระทบโดยตรงกับภาคธุรกิจ หรือการเปิดเสรีเรื่องอาชีพ เป็นต้น จะเห็นว่าในจุฬาฯ เรามีหลาย

อาชีพที่ได้จัดสัมมนาแล้ว เช่น สาขาวิศวะ สถาปัตย์ พยาบาล แพทย์ ตื่นตัวเยอะ เหล่านี้จะกระทบถึงอาชีพการงาน กระทบถึงนักศึกษาของเราที่ศึกษาโดยตรง เพราะว่าเขาคงไม่มองเฉพาะพื้นที่ของประเทศไทย เขาต้องมองพื้นที่ไปถึงภูมิภาค ไม่ใช่ว่าโตที่นี้ทำงานที่นี้ แต่ว่าโอกาสเขาต้องไปทำงานในภูมิภาค มองไปถึงขนาดนั้น นั่นเป็นโอกาสของเค้าที่ในชีวิตการทำงานของเขา ไม่ใช่มองเฉพาะในประเทศไทยจะไปเพื่อนบ้าน พม่า ลาว เวียดนาม อินโดจีนคโปร์ เหตุการณ์นี้มีมาก่อนแล้ว แต่การเปิดจะมากขึ้นจะกลายเป็นเรื่องที่ ถ้ามองย้อนไป 5 – 10 ปี จะรู้สึกว่ามีคนโน้นคนนี้บ้าง แต่ต่อไปจะเป็นเรื่องที่เกิดในชีวิตการทำงาน แต่เราพูดถึงปริมาณของอาเซียนในเรื่องภูมิทัศน์ของอาเซียน เป็นเรื่องที่เขาต้องเท่าเทียมกันโดยตรงและทำงานร่วมกัน การเปลี่ยนแปลงความคิดว่า ถึงแม้อาเซียนจะมีกฎซึ่งจะไม่เหมือน EU เราพูดถึง การค้า การลงทุน เรื่องของอาชีพ การท่องเที่ยวไปแล้ว เดียวนี้เดินทางง่าย จะเห็นมิติของการเดินทางเปลี่ยนไปเยอะมาก ๆ ในเอเชีย เปลี่ยนไปมากจริง ๆ ได้คุยกับอาจารย์ที่อินโดนีเซีย เขาพบว่านิสิตนักศึกษาของเขาตื่นตัวอยากจะมาเห็น เขาอยู่จากาตาร์หรือ เมืองอื่นในอินโดนีเซีย เขาสนใจจะมา

เมืองไทย อยากจะมาดูเวียดนาม ว่าเกิดอะไรขึ้น นิสิตเขาบอกอาจารย์ว่าเขาอยากจะทำ paper อยากจะศึกษา นักศึกษาเวียดนามเขามีเรื่อง ภาษาด้วยเหมือนกัน ภาษาอังกฤษและภาษา เพื่อนบ้านที่เขาตื่นตัว เช่น ภาษาไทย ภาษา นำไปสู่ความเข้าใจของคน เมื่อเรียนจบแล้วต้อง ไปเกี่ยวข้องกับบริบทของพื้นที่ที่เขาต้องไป ทำงานว่าจะไปอยู่ในส่วนไหน ทำให้ในพื้นที่ อาเซียนไปง่ายขึ้น สิ่งเหล่านี้จะเปลี่ยนมาก

➤ภาษาปรัทัศน์: ศูนย์อาเซียนมีหน้าที่อะไร

ตอนเราตั้งศูนย์อาเซียนศึกษานั้น ความจริงศูนย์นี้มีมาแล้วในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพราะว่าเรามีคณะ สถาบัน ที่มีคนทำเรื่อง อาเซียน จุฬาฯทำเรื่องเกี่ยวกับอาเซียนมามากที่สุด เมื่อตอนที่เรำสำรวจก่อนตั้งศูนย์อาเซียน เราได้สำรวจพบอาจารย์ที่ศึกษาอยู่ในสาขาต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับอาเซียนมากมาย คณะและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องโดยตรงเช่น นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ สถาบันเอเชีย สถาบันความมั่นคง สถาบันวิจัยสังคม คณะอักษร ตอนจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาเรามุ่งมั่นให้ ศูนย์อาเซียนศึกษาอย่างน้อยดูแลเรื่องของ เครือข่ายของจุฬาฯเราเอง หน้าที่เราให้รู้ว่าคุณ ในจุฬาฯ สถาบันในจุฬาฯ มีงานอยู่ตรงไหน เราสำรวจงานเป็นส่วนหนึ่งเป็นศูนย์ประสาน อย่างน้อยรู้ว่าในจุฬาฯ ต้องทำหน้าที่ ใครทำเรื่องไหน จะต้องตอบให้ได้ สถาอนุมัติเมื่อ 2 ปีที่แล้ว ตอนทำเรามียุทธศาสตร์ของจุฬาฯ ยุทธศาสตร์ ของศูนย์ ฯ ยุทธศาสตร์ที่แน่นอนในเรื่องของ การสร้างองค์ความรู้ คือว่าพวกเราสร้างองค์ ความรู้อยู่แล้ว ศูนย์อาเซียนศึกษาจะต้องช่วย ต่ออย่างไร อีกเรื่องที่สำคัญเป็นลักษณะของที่ ฟังได้ต่อไป คือเมื่อสร้างองค์ความรู้แล้วต้องมี think tank คลังสมองในเรื่องอาเซียน ไม่ทุก

เรื่องแต่เรื่องไหนที่เรามองว่าคุณคนของเราเล่นอยู่ ต้องสนับสนุนเขาต่อ เช่น ในเรื่องที่เรามองเห็น ว่ามีคนทำอยู่ เช่น เรื่องของพลังงาน ปีที่ผ่านมา ได้รับการสนับสนุนสูงในเรื่องพลังงานของ อาเซียนเพราะเราดูว่าประเทศไทยเราอยู่ตรงนี้ และเรามีการพูดเรื่องพลังงานของอาเซียน เรา เป็นประเทศที่น่าเข้ามาต้องฟังพลัง ทำไมไม่ มาคุยว่าเราจะมีแผนพลังงานอาเซียนอย่างไร เชื่อมต่อไปในระดับของนโยบาย ตอนนี้ทำใน ลักษณะระดับคลังสมองได้ในระดับหนึ่ง ไม่ เฉพาะอยู่ที่จุฬาฯ เราจะเชื่อมคลังสมองของ อาเซียนเป็นเครือข่ายหาคนที่รู้ดีที่สุด เรื่องนี้ทำ ได้เพราะมีสถาบันพลังงานโดยอาจารย์บัณฑิต คณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะเศรษฐศาสตร์ สนับสนุนให้อาจารย์รุ่นใหม่ของคณะเศรษฐศาสตร์ ทำเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์พลังงานด้วยนี่เป็นภาค สาขา และยังมีที่อื่นที่เกี่ยวข้องทำเรื่องของ พลังงานต่าง ๆ เพราะมองว่าพลังงานไปเกี่ยวข้องกับ สิ่งแวดล้อม เกี่ยวข้องกับความอยู่รอด เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศ มีหลายมิติ และ เราเชื่อมไปถึงระดับนโยบายของสำนักงาน เลขาธิการอาเซียนซึ่งเขาทำเรื่องแผนพลังงาน อาเซียน พัฒนาไปจนกระทั่งเป็นที่ยอมรับ นี่เป็น ตัวอย่างหนึ่งคล้ายกับว่าเอาเครือข่ายจุฬาฯนี้ เป็นศูนย์ในเรื่องของพลังงานอาเซียน ตอนนี้ได้ การยอมรับแล้ว และบรรจุอยู่ในกลุ่มผู้วาง นโยบาย นี่เป็นวิธีหนึ่งที่เรำเข้าไปสู่ในระดับ นโยบายในลักษณะของ think tank ขอได้เป็น ระดับประเทศไปสู่ภูมิภาค เราจะทำระดับประเทศ ได้ เรื่องนี้เป็นอีกประเด็นที่สำคัญที่เราใช้คำว่า รับมือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในภูมิภาคจน มาถึงเรา เรื่องต่าง ๆ เช่น เรายุ่กับศูนย์ภัยพิบัติ แห่งชาติ เช่น พายุที่เกิดขึ้นที่ฟิลิปปินส์ รับมือ การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว หรือจะเป็นเรื่องคณะ

เศรษฐศาสตร์ เรื่อง Global finance grandness คือวิกฤตการณ์การเงินของโลกเกี่ยวข้องกับภูมิภาคอย่างไร เรากำลังศึกษาอยู่ จะเป็นสั้นเป็นยาวได้ โครงการ competition law เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่อดีตคณบดีคณะนิติศาสตร์ท่านดูแลอยู่ มีการแข่งขันมาก เป็นการรับมือการเปลี่ยนที่เกี่ยวกับแข่งขัน เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการเปลี่ยนในอาเซียน คณะรัฐศาสตร์ดูแลเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจซึ่งเราจะดูว่ามีเกี่ยวข้องกับการเมือง การเปลี่ยนแปลงการกระจายอำนาจมีผลมาก ซึ่งศาสตราจารย์ ดร. จรัส สุวรรณมาลา เล่นเรื่องนี้อยู่ ได้ช่วยทำโครงการชักชวนเครือข่ายคนที่รู้ที่สุดในอาเซียนมา นี่เป็นอีกสาขาหนึ่งซึ่งเราเน้น เราอยากให้มีทุกคนที่ทำในโครงการนี้ ทีมมหาวิทยาลัยใช้คำว่า First Tear ซึ่งมีอยู่ 2 ประเภท งานประเภทหนึ่งคือ งานนโยบายโดยตรง เช่น เรื่องพลังงาน อีกเรื่องหนึ่ง อาเซียนไม่ต้องการเรื่องแบบนี้ แต่เราคิดว่าเรื่องนี้สำคัญ มหาวิทยาลัยเน้นประเด็นการวัดในเรื่องของ Publication คือการตีพิมพ์ใน Journal หรือพิมพ์หนังสือ ในระดับนานาชาติ เป็น Journal ในฐาน ISI ถ้ามาในแนวนี้อีกแนวหนึ่งของ First Tear และงานนโยบาย คือการยอมรับในระดับอาเซียน เพื่อรับมือการเปลี่ยนแปลงเราจะทำเรื่องของข้อมูล พยายามดูแลข้อมูล เอาข้อมูลในจุฬาก่อน รวบรวมได้ระยะแรก ได้ประมาณ 5,000 กว่ารายการ ทั้งนี้ในจุฬา มีเป็น 1000 เหมือนกัน รวมทั้งข้างนอกด้วยคือรวมข้อมูลทุกอย่างเกี่ยวกับอาเซียน ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน ทุกสาขา วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ทั้งหมด ขณะนี้ฐานข้อมูลที่จุฬามีทั้งข้อมูล รวมทั้งหนังสือมีทั้งสิ้นประมาณ 5 พันกว่ารายการ อาจารย์สามารถ search ได้นักวิชาการอาเซียน

ของจุฬาฯใครทำงานเรื่องอะไรมาหน่อย ถ้ามีอะไรในคณะ ส่งมาได้ ขณะนี้ยังไม่สมบูรณ์ ดูข้อมูลได้จากศูนย์เอกสารประเทศไทย ช่วยประชาสัมพันธ์ให้เติมข้อมูลเพิ่มโดยส่งเอกสารให้กับศูนย์เอกสารประเทศไทย แจ้งว่าเป็นข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียน ชื่อหนังสือ แม้แต่เอกสารสัมมนาที่เป็น Proceeding ส่งให้เขาได้ ศูนย์ของจุฬาฯจะมาเป็นเอกลักษณ์ของเราว่ามีการงานของเรามีหนังสือและวารสารอยู่ไหน ซึ่งใช้เวลาปีกว่าในการที่ทำเรื่องนี้ ตอนนี้กำลังทำอีกระดับหนึ่ง อีกส่วนคือการเชื่อม Link แบบปกติเรื่องต่อมาเป็นเรื่องการเผยแพร่องค์ความรู้ ยุทธศาสตร์ของเราในเรื่องการประชุมสัมมนาที่เราพูดถึงการสร้างองค์ความรู้มาเผยแพร่ จะเป็นอบรม แต่ยังไม่ทำได้มากเท่าไร เพราะไปมุ่งในเรื่องข้างต้น เพราะเรื่องเผยแพร่องค์ความรู้ทุกคนทำหมด เราทำเรื่องไหนอย่างไร น่าจะเป็นประโยชน์จากงานวิจัยจากงานที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ เรานามาเผยแพร่ หรือสัมมนาตามประเด็นเร่งด่วน เช่น เกิดพายุที่ฟิลิปปินส์ร่วมกับศูนย์ภัยพิบัติแห่งชาติ หรือการเปลี่ยนแปลง หรือจากอินเดีย จะทำเรื่องอาเซียนอินเดีย กับญี่ปุ่นมีการหารือกับญี่ปุ่น สืบดาห์หน้าเราจะจัดเรื่องเกี่ยวกับอาเซียนอินเดียในเรื่องความเชื่อมโยงในเชิงกายภาพซึ่งเป็นระดับนโยบาย โดยได้การสนับสนุนจากกระทรวงต่างประเทศ โดยกระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงต่างประเทศซึ่งมีความต้องการสูง ส่วนใหญ่เขาจะยื่นมาให้จุฬาฯ ธรรมศาสตร์ ที่มีบุคลากรจะทำงานกับเขาอยู่แล้ว มีเรื่องอบรมเยาวชนอาเซียน นี่เป็นยุทธศาสตร์

➤ภาษาปริทัศน์: มีกิจกรรมอะไรที่ทำไปบ้าง

ยุทธศาสตร์ของเราทำในส่วนของจุฬาฯ เราจะไปตอบรับกับประเทศและภูมิภาคอย่างไร ปราบกฏว่าเรามีการทำงาน แต่ละคณะ สถาบันมี

การติดต่อของเขาอยู่แล้ว ในศูนย์ ฯ พยายามดูจากความร่วมมือของศูนย์ ฯ กับศูนย์สิงคโปร์ อินโดนีเซีย คือจากศูนย์อาเซียนด้วยกันก่อน ในภูมิภาค จุฬาฯ ให้นโยบายว่าควรจะร่วมมือมหาวิทยาลัยที่เป็น Asean University network ในไทย มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น รวมถึง Asean University network ซึ่งมีมหาวิทยาลัยชั้นนำ 30 กว่าแห่งของอาเซียน ใช้เครือข่าย AUN ที่มีอยู่แล้ว ทุกประเทศจะมีหลายมหาวิทยาลัยชั้นนำของอาเซียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญที่ทำได้ของศูนย์อาเซียน

➢ภาษาปริทัศน์: กิจกรรมมีอะไรบ้าง

แผนงานกิจกรรม ตามงบประมาณ แผนงานตามยุทธศาสตร์ กิจกรรมจากงบประมาณส่วนหนึ่งของจุฬาฯ เราได้งบจากราชการเป็นเงินค่อนข้างมาก ปีที่แล้ว 82 ล้าน ปีนี้พอ ๆ กัน กว่าครึ่งเป็นทุนอาเซียน นักศึกษาอาเซียนมาเรียนในจุฬาฯ 76 ทุน ปีนี้จะมีเพิ่มมาก เงินกว่าครึ่งเป็นทุนการศึกษา ปริญญาโท เอก ทุกสาขานักศึกษาอาเซียน ตั้งแต่สายวิทยาศาสตร์ การแพทย์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ที่เหลือเป็นงบมุ่งในเรื่อง First Tear ก่อน แล้วเป็น Second Tear กิจกรรมทุนมีเรื่องของการแลกเปลี่ยน ปีที่แล้วมีมาก แลกเปลี่ยนนักศึกษาจุฬาฯ ไปอาเซียนจำนวน 9 ประเทศมาเรียนในจุฬาฯ ปีที่แล้วส่งไป 400 คน เข้ามา 500 กว่าคน ซึ่งแบ่งเป็น 3 รุ่น อยู่กับเรา 10 วัน รุ่นละ 150 คน 2 รุ่น 200 คน 1 รุ่น เป็นการอบรมให้เข้าใจเรื่องของอาเซียน เราจัดอบรมสัมมนา ดูงาน ทัศนศึกษา แล้วไปอาเซียนทั้งหมดไม่ครบทุกประเทศ 8 ครั้ง 400 คน ใช้งบไปมาก อีกส่วนหนึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนทางวิชาการ แลกเปลี่ยนอาจารย์ ทุนเข้าใจอาเซียน จำนวน 100 ทุน ที่เหลือเป็น

การประชุมสัมมนา งานวิจัย ปีนี้จะลดลงเรื่องของจำนวนนิสิตที่แลกเปลี่ยน จะมุ่งวิจัยมากขึ้น ประชุมสัมมนาคุณภาพสูง ๆ มากขึ้น แต่ทุนที่ให้นิสิตจากอาเซียนมาเรียนต้องให้เงินก่อนมากอยู่แล้ว มหาวิทยาลัยกันไว้ 45 ล้าน เหลืออีก 30 กว่าล้านเป็นค่าใช้จ่าย

➢ภาษาปริทัศน์: บทบาทของภาษาในประชาคมอาเซียนเป็นอย่างไร

ผู้ที่อยู่ใน ASEAN community ต้องการภาษาอังกฤษ คิดว่าประเทศไทยเราพร้อมหรือยังในการใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อในภูมิภาคอาเซียน ดูจากกิจกรรมได้แทบจะว่าทุกอย่างในวงการราชการไทยเราทำเป็นภาษาไทย เพราะคือภาษาราชการ ในอาเซียนได้ระบุกำหนดไว้ว่า Ruling Language เป็นภาษาอังกฤษ พ.ร.บ. ต่าง ๆ ของเราที่เป็นภาษาอังกฤษล้วนและเป็นทางการมีหรือไม่ แนวนโยบายของรัฐที่มีต่อนโยบายอาเซียนได้แปลกันบ้างหรือยัง ส่วนใหญ่ส่วนราชการที่รับผิดชอบเรื่องอาเซียนโดยเฉพาะเขาทำการแปลไป เผอิญส่วนใหญ่ยังเป็นภาษาไทยคือถ้าให้เกิดความโปร่งใสในระดับอาเซียนควรจะมีการแปลให้เขารู้ว่าเราคิดอะไรอยู่ นับว่าเป็นปัญหาอุปสรรค เข้าใจว่าอย่างในญี่ปุ่นนะเขาจะมีบางองค์กรตั้งขึ้นมาเฉพาะเพื่อการแปลภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะ แปลภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาอื่น ๆ โดยเฉพาะ แต่ของไทยเรายังไม่เห็น อย่างใน UN ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการทั้งหมด เขามีการแปลเป็นภาษาอื่น ให้คนที่เข้ามาติดต่อกับเรารู้ว่าตนคิดอะไรบ้าง สามารถเข้าใจได้ว่าเราคิดอะไรอยู่ ชี้ให้เห็นมิติที่มันอยู่ในเอกสาร ประเทศไทยเราไม่ได้เป็นเมืองขึ้นซึ่งเป็นข้อดีที่เราภูมิใจ ข้อเสียคือเราไม่ได้ใช้ภาษาอย่างชาวบ้านเขา เพราะอย่างอินโด มาเลย์ ใช้ภาษาอังกฤษไม่มีปัญหา

การใช้ภาษาอังกฤษเป็นอุปสรรค ซึ่งเราไม่ควรมองว่าอุปสรรคที่มองข้ามไม่ได้ ประเด็นเหล่านี้ตามกฎบัตรนั้นจะเลือกภาษาใดภาษาหนึ่งในอาเซียนไม่ได้เลยตกลงเป็นภาษาอังกฤษเหมือนว่าภาษาอังกฤษได้ถูกเลือกไปใช้ในการสื่อสาร ประเทศที่เรารู้ว่าถ้าเป็นเมืองขึ้นโดยเฉพาะเป็นเมืองขึ้นอังกฤษ เช่น มาเลเซีย พม่า สิงคโปร์ ง่ายกว่าเรา แต่ว่าที่จริงแล้วเรามองดูว่าทุกประเทศอาเซียนใช้ภาษาอังกฤษเขาไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็น Mother Language ส่วนใหญ่เขาใช้เป็น English as a Second Language อย่างที่สถาบันภาษาสอน บริบทที่จะใช้ English as a Second Language ถ้าดูในเอกสารมันจะดูน้อย มันอยู่ที่การใช้ ไม่ต้องกลัวผิดถูก ผิดถูกส่วนหนึ่งเราสื่อสารในอาเซียนแน่นอนถ้าเป็นภาษาในราชการทั่วไปเป็นเรื่องหนึ่งที่เรามองว่า คนไม่ต้องไปตื่นเรื่องภาษา ผมคิดว่าภาษาอังกฤษพยายามเรียนรู้ไปใช้ไป แต่แน่นอนภาษาที่มาลงในตัวเอกสาร เราต้องฝึกใน 2 ระดับ คือ ระดับสื่อสารในอาเซียน ผมคิดว่าด้อยไปเลย อินโดนีเซียพูดอะไรต้องสอนคนไทยส่วนหนึ่งว่าใช้ไปเถอะผิดถูกใช้ไปเถอะขอให้สื่อสารได้แน่นอนยิ่งคนใกล้พื้นที่เช่นคนอีสานรู้ลาว คนอาเซียนเราเข้าใจภาษาอังกฤษเก่งกว่าพวกตะวันตกเสียอีก ต่อให้พูดผิดเข้าใจกันได้ถูก มันจะมีวิธี โดยภาษาวัฒนธรรม อย่าไปคิดอะไรมาก เวลาเราอบรมนิสิตนักศึกษาเป็นกลุ่ม มักจะมีนักศึกษาอยู่บางกลุ่มยังเป็นปัญหา คือพอรู้ว่าคนอื่นเก่งภาษาเช่น ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ เก่งภาษาอังกฤษ เขาด้อย บอกไม่ได้ถ้อยไม่ได้ ทั้งที่เราบอกว่าเราจุฬาฯ บางคนเขาไม่ติด อยู่ยัดติต ทำให้เกิดสูญเสียความมั่นใจ ตรงนี้เป็นประเด็นที่สำคัญ มันจะมีนิตินิยามของเราที่เขายอมรับได้เขาไม่สนหรอก

เขาต้องการสื่อสารของเขาไป แต่บางคนไม่เคยอยู่ตรงนี้พอเข้ามาในตรงนี้ แค่เวทีอาเซียนงายรู้สึกจะไปคิดว่าแพทำไป คิดว่าเราสู้เค้าไม่ได้ทำไม่สิงคโปร์ มาเลเซีย ไปคิดทำไม่ต้องคิดหรอก เพราะไม่ได้เป็นเมืองขึ้นนี้ไม่ต้องเป็นห่วงผมว่าตัดประเด็นไป พูดไปเถอะ ผมว่านิสิตแค่จุฬาฯก่อน ว่าไปเลย โดยเล็งเห็นเลยว่ามี gap ตรงนี้ เอาคนไทย ตรงนี้ต้องแก้ ถ้าอาจารย์อยู่สถาบันภาษา เราต้องมีวิธีการในการสอน เวลาพานิสิตไปร่วมการสัมมนาของอาเซียน คือสำเนียงไม่คุ้นกับสำเนียงของอาเซียนเท่านั้นเอง อย่างในประเทศมาเลเซีย คนอินเดียพูดไม่เหมือนคนจีนหรือคนมาเลย์เอง เขามีสำเนียงของเขาอยู่ถ้าสอนภาษาอังกฤษแล้วเขาเข้าใจสำเนียงคุ้นเคยออกเสียงบางอย่างได้ จะเข้าใจคนอาเซียนได้ดีขึ้น มันจะมีคำในภาษาอังกฤษที่เราใช้อยู่ เช่น พูดสำเนียงญี่ปุ่น นี่จะเป็น ASEAN พูดอังกฤษแบบอาเซียน คนไทย อย่างที่อาจารย์พูดเป็นประเด็นน่าสนใจ ไม่ต้องไปสนใจหรอก เราพูดภาษาอังกฤษที่ติดจากรากภาษาเรา แต่ละคนมีรากเง้าอยู่แล้ว ต้องคิดในแง่ความหลากหลายอย่างไปคิดว่าเราไม่ master ภาษา เราถอยเหอะคิดในแง่ของความหลากหลายว่าเราเป็นส่วนหนึ่งเราก้าวจากภาษาไทย พูดภาษาอังกฤษ เคยเจอฝรั่งมาฟังมาเลย์พูดไม่รู้เรื่อง ต้องให้คนไทยไปแปลภาษาอังกฤษมาเลย์เป็นภาษาอังกฤษเป็นอังกฤษให้คนตะวันตกฟัง คือเจ้าของภาษาเองเขาฟังไม่รู้เป็นไร เราไม่สน เราพยายามอยู่แล้วถ้าเราพูดกับเจ้าของภาษา เรากำลังสื่อสาร เรารู้แต่เขาอาจจะไม่รู้เรื่องราวเรากำลังพูดกับคนมาเลย์ เราคุ้นมากกว่า แต่เขาฟังทั้งไทยและมาเลย์ไม่เข้าใจ ฟังเข้าใจน้อยกว่าช่วยไม่ได้เพราะเรากำลังสื่อสารของเราอยู่ แต่แน่นอนถ้าเราสื่อสารกับเค้าเราต้องให้เค้าเข้าใจมากที่สุด

ถ้าไม่เข้าใจเราต้องพยายาม แต่เราไม่ต้องไปดิ ไม่ต้องไปกลัวกลัวทำไม แม้กระทั่ง First Mother Language ไม่ต้องกลัวไป กลัวทำไม เราสื่อสารไป เราคิดว่าภาษาคือการสื่อสาร นอกจากจะไป ชัดเขียนอยู่ในภาษาการร่างสัญญา อย่างนั้นละ ยุง มันคนละเรื่อง แต่คิดว่าในมิติของการใช้ อย่าไปกลัวเลย ใช้ไปเต็มที่ ต้องบอกคนไทยว่า ไม่ต้องกลัวเลย เพราะเราเป็นมหาอำนาจทาง เศรษฐกิจของอาเซียน เป็นเบอร์ 2 รองจาก อินเดีย เอเชีย ยิ่งเศรษฐกิจเจริญ อาเซียน เศรษฐกิจไปเร็วเราต้องขยายการติดต่อ

➢ ภาษาปริทัศน์: มีอะไรจะฝากถึงชุมชน จุฬาลงกรณ์

ชุมชนจุฬาฯ เราเป็นชุมชนที่มีคนมีความรู้ เก่ง แต่อีกด้านหนึ่งเป็นชุมชนอิสระ แต่เข้าใจว่านักวิชาการอิสระในเรื่องความคิดเสรี บางทีเราอาจค่อนข้างให้ความสนใจน้อยในการที่จะเข้าไปทำงานร่วมกับคนอื่น เราคุ้นเคยใน แวดวง คิดว่าเรื่องสำคัญจุฬาฯ คืออยากจะให้ คอยกันมากขึ้นจะได้รู้ว่าทำอะไรกัน อาชีพเป็นเรื่องหนึ่ง ยุคสมัยจะช่วย จะเป็นเรื่องที่จะให้เรามาคุยกันเรื่องภูมิภาค โดยผ่านจากคนปกติ มี อาจารย์รุ่นใหม่ เช่น อาจารย์ที่จะมาช่วยทำ National policy เข้าใจในนโยบายการแข่งขัน ที่เป็นมิติหนึ่ง แต่ยังมีอีกมาก แต่ละคณะต่าง ๆ คุยข้ามสาขาจะได้ด้วย ในคณะคงจะมีอยู่ ด้านหนึ่งเราจะไปทำงานเมืองนอก เรารู้ว่าอาจารย์ไปทำงานเมืองนอกเก่ง ๆ ทั้งนั้น แต่ด้านหนึ่งให้ มาแบ่งปันความรู้ความเข้าใจกันด้วยในชุมชน จุฬาฯ คิดว่าเป็นเรื่องใหญ่ในจุฬาฯ เรามีคนเก่ง มาก เราน่าจะช่วยสร้างความพร้อมในเรื่องต่าง ๆ เรื่องใหญ่ที่อาจารย์รุ่นใหม่ รุ่นกลาง รุ่นต่าง ๆ ต้องมีความเชื่อมโยงกันในการทำงานในมิติต่าง ข้ามสาขา ข้ามคณะ อาเซียนเป็นส่วนหนึ่ง

สะท้อนในเรื่องนี้ ในส่วนของนิสิตนักศึกษา โดยตรงเราอยู่กับพวกอาจารย์ เขาเป็นคนรุ่นใหม่ ไปในสังคมเราพูดถึงความพร้อมในมิติต่าง ๆ แต่วิชาการ นิสิตรุ่นใหม่เขามองว่าควรจะไปใช้ อะไร เราต้องให้เขารู้ว่าสิ่งที่เขากำลังเรียนรู้เป็น ประโยชน์ นิสิตเดี๋ยวนี้วอกแวก นิสิตรุ่นใหม่ เดี่ยวนี้สังคมออนไลน์ มีสื่อให้ใช้มากมาย ฉะนั้น ให้เขาเข้าใจเรื่องราววิชาการเป็นหลักที่สำคัญ และพวกอาจารย์ที่ทำงานกันอยู่พร้อมในอาเซียน ทุกด้านที่เราทำ เรามีมุมมองด้านวิจัยต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ เรามีชุมชนวิชาการที่มีประโยชน์ เรื่องนี้นิสิตผมมีความรู้สึกที่นิสิตเรายังไม่ได้ ประโยชน์เต็มที่ในการเรียนรู้ เขาอาจจะอยู่ใน คณะ ในสถาบัน แต่เขาควรจะได้ในความเป็น ชุมชนจุฬาฯ ส่วนหนึ่งเขาน่าจะเห็นกว้างไปจาก ในสาขาเขาบ้าง ด้วยเป็นส่วนหนึ่งในเรื่อง อาเซียนและเรื่องอื่น ในด้านต่าง ๆ เวลาจุฬาฯ มี กิจกรรมต่างๆ ให้เขามาร่วมใกล้ชิดกับอาจารย์ จากวิชาเรียน ความลึกและความกว้างของการที่ เขาจะเรียนรู้ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมากมาย แต่ไม่ถนัดเนื่องจากสังคมตอนนี้วอกแวกอยู่ ทำให้ตรงนี้เป็นไปไม่ได้ง่าย เรื่องอื่นผมคิดว่า ระหว่างพวกเรา ส่วนหนึ่งสิ่งที่เรากำลังทำกับนิสิตที่ อยู่ในฐานะที่เราบอกว่าเป็นเสาหลักของแผ่นดิน นิสิตเราต้องทำให้เป็นเสาหลัก พวกเราเองต้อง ทำเพื่อให้เสานี้จะเป็นของแผ่นดินนี้ในอาเซียน หรือในโลก สังคมโลก สังคมภูมิภาค เสาตรงนี้ ต้องมั่นคงต่อไป นี่เป็นภารกิจที่ยิ่งใหญ่ของ จุฬาฯ เราต้องช่วยกัน นิสิตรุ่นใหม่รู้สึกว่าการที่ เขาจะวอกแวก เป็นการเปลี่ยนแปลงของสังคม ตอนนี้อยู่ในยุคดิจิทัล Digital Age หรือศัพท์ ทางวิชาการเข้าใจว่าเป็น Paradigm change ไป แล้ว คือเปลี่ยนทุกอย่าง วิธีคิดเปลี่ยน อะไร เปลี่ยนหมด เหมือนกับว่า scope แต่เดิมเราคิด

ว่าประเทศของเราคือประเทศไทย และมี Globalization ปัจจุบันบ้านเราไม่ใช่คลอง ประเทศเราบ้านของเราคืออาเซียน อย่าง Asian foundation เขามี Motto สำคัญอยู่ระยะหนึ่ง ปัจจุบันเริ่มหายไปแล้ว เขาใช้คำว่า Think Asian, Live Asian คือให้ใช้ชีวิตเหมือนเป็น พลเมืองอาเซียนจริง คืออย่างฟิลิปปินส์เกิดภัยพิบัติ อย่างแรกเราจะช่วยเหลือเขาได้บ้าง มันเป็นเรื่องของเรา ฟิลิปปินส์เขาโดน เรามีหน้าที่ในฐานะเป็นเพื่อนที่ต้องรีบเข้าไป เราอาจจะเข้าไปนิดหนึ่ง คือมีอีกมิติหนึ่งที่น่าสนใจคือคิดเลยไปถึงการเป็นชาตินิยม คือถ้าก้าวข้ามเสียหาย บ้าคลั่งเสียหาย ถ้าเราจะทอนการเป็นชาตินิยมจนเกินไป ให้เรานึกถึงสังคมรอบข้างประเทศ เพราะฉะนั้นเช่นเรื่องเขาพระวิหาร เราชะลอชะลอกันไป ให้ผู้นำเขาอย่าไปบ้าคลั่ง เขาทำอย่างกับทำการเมืองมันยุ่ง คือถ้าผู้นำเขาไม่ตั้งใจมาก เราเองมาบ้าคลั่ง เลยขัดกันไปขัดกันมา แล้วอาเซียนอยู่ตรงไหน กรณีเขาพระวิหาร ความรู้สึกมองอาเซียนเป็นบ้านมองภูมิภาคตนเองเป็นบ้าน คนรุ่นใหม่ถ้าเขามีสิ่งเหล่านี้ วันหนึ่งเขาเป็นผู้นำ จะไปอยู่ในการเมือง คงไม่บ้าอย่างนายสุนเซ็น หรือบ้าอย่างรัฐบาลเรา ที่มาปล่อยกระแสชาตินิยมและทำให้ชวนตี ขณะที่เราบอกว่าเราก้าวไปเสริมพื้นที่ทำงาน ทำอะไรกันติดต่อกัน แต่พอ

มีพื้นที่เท่านั้นนั่งเถียงกัน ซึ่งมันเป็นเรื่องมาจากสมัยอาณานิคมดีเส้นไม่ชัด ไม่ชัดไม่ชัดข้างมันไปอย่าไปติดใจว่าจะต้องลากพอดีปะ มันไม่ลงตัวมันเป็นเรื่องประวัติศาสตร์ จะเอาอะไรมากกฎหมายเขามานั่งดูแล้ว มาให้นักกฎหมายขีดเขาขีดยาก เพราะฉะนั้นมันอยู่ด้วยบริบทของอารยธรรม วัฒนธรรมที่เราเคยมีมาในอดีต ขนาดบ้านเราไปนครวัดเขายังมี เขมรกองทัพไทยกองทัพสยามไปบุกเขา เราอย่าไปติดใจ ผ่านไปแล้วคล้าย ๆ อย่างนี้ วันนี้รัฐบาลไทยทำเรื่องมากแต่ว่า Asian Community ประกอบด้วยหลายส่วน ส่วนที่ 3 เกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรมเป็นหน้าที่หลักของมหาวิทยาลัยต้องทำ คือเราทำส่วนนี้ได้ดีแค่ไหน เป็นคำถามหลักที่น่าจะถามกับมหาวิทยาลัยหลักของประเทศ ที่เราถามว่า Live Asian เข้าใจว่าโรงอาหารส่วนใหญ่ในจุฬาฯ คือพูดถึงข้าวผัด ผัดโดยคนพม่าแต่เราไม่เคยหาเมนูอาหารพม่าอยู่บนเมนูอาหารนิสิต คือเขาไม่ตระหนักถึงว่าเพื่อนบ้านเราใกล้เคียงเรามาก แม้กระทั่งมองเข้าไปในโรงอาหาร คนล้างจานส่วนใหญ่เป็นแรงงานต่างด้าว คนเหล่านี้เป็นพลเมืองอาเซียนเช่นเดียวกับเรา เราไปทำเรื่อง ACD มาก ในขณะเดียวกันด้านสังคมวัฒนธรรมเรายังไม่มีบทบาทเท่าไร

อาจารย์กรุณา นาคผล

ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในกลุ่มการสอนภาษาอังกฤษสำหรับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และปริญญาโทด้าน Teaching English as a Foreign Language (TEFL) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สนใจงานวิจัยด้าน action research การสอนทักษะการฟังและการพูด และ Corpus Linguistics

ความคิดเห็นของนิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ที่มีต่อ รายวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับสัตวแพทย์ 1 ของสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาทิตา วัฒนโธดากุล
สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้นำเสนอผลจากการสอบถามทัศนคติของนิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสัตวแพทย์ 1 ในปีการศึกษา 2554 ที่มีต่อรายวิชานี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยด้วยการใช้แบบสอบถาม ทัศนคติกับนิสิตทุกคนที่เรียนในรายวิชา และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับนิสิต 12 คน ผลจากการสอบถามและการสัมภาษณ์ปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นความสำคัญของรายวิชา คิดว่ากิจกรรมในห้องเรียนส่งเสริมให้พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ สำหรับปัญหาของรายวิชานี้คือนิสิตจำนวนมากคิดว่าบทฟังในการฝึกฟังเร็วเกินไป และเวลาในการฝึกฝนไม่เพียงพอ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการสอบถามและสำรวจ และเสนอแนะวิธีในการปรับปรุงและพัฒนารายวิชา

คำสำคัญ: ภาษาอังกฤษเพื่อสาขาอาชีพ การสอนภาษาอังกฤษสำหรับสัตวแพทย์ การประเมินรายวิชา

Abstract

This study presents the opinions of Veterinary Science sophomores toward the English for Veterinary Profession I course, for which they registered in semester 1 of the academic year 2011. The students were asked to complete questionnaires and twelve students were randomly selected for an interview. The findings from the questionnaires and the interviews reveal positive opinions toward the course and show that the classroom activities promote their language learning. As for the problematic areas of the course, the students said the speakers, in the audio trades for the listening activities, spoke too fast. Moreover, there was not enough practice within the classroom. The researcher discusses the research findings and proposes solutions to the problems.

Key Words: English for Academic Purposes (EAP) Teaching English for Veterinary Profession, Course evaluation

1. ความนำ

วัตถุประสงค์สำคัญข้อหนึ่งในการสอนภาษาอังกฤษคือ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง หรือเป็นภาษาต่างประเทศสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพสามารถใช้ภาษาอังกฤษในบริบทที่แตกต่างกันอย่างเหมาะสม และสามารถใช้อังกฤษเพื่อประกอบวิชาชีพของตนเอง

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ณาจารย์และผู้รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษจึงควรมีการปรับปรุงเนื้อหารายวิชาอย่างต่อเนื่อง การแก้ไขปรับปรุงรายวิชาเพื่อให้กระบวนการสอนสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้เนื้อหาวิชาสอดคล้องกับมาตรฐานและเกณฑ์การวัดผลทางการศึกษา และเพื่อให้รายวิชาสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเพื่อให้เนื้อหาวิชามีความถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอ อีกทั้งเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Wheeler, 1983)

วิธีการหนึ่งในการแก้ไขปรับปรุงรายวิชา คือการประเมินหลักสูตรหรือรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรหรือรายวิชาภาษาอังกฤษที่ใช้มีผลกระทบอย่างไรต่อผู้เรียน (Pratt, 1994) และเพื่อนำข้อมูลป้อนกลับจากผู้เรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) ไปใช้ประกอบการวางแผนและพัฒนาวิชา และ/หรือหลักสูตร (Wheeler, 1983) รูปแบบการประเมินรายวิชาหรือหลักสูตรภาษาอังกฤษอาจแบ่งได้เป็น 4 วิธีหลักด้วยกัน ได้แก่ (1) การวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) (อัจฉรา วงศ์โสธร และคณะ, 2522; 2523; ศิริรัฐ ทองใหญ่ฯ และคณะ, 2525) (2) การวิจัยเชิงบรรยายประกอบ

กับข้อมูลเชิงคุณลักษณะและเชิงปริมาณ (quality and quantity data) เช่น การสัมภาษณ์ ข้อมูลจากบันทึกของผู้เรียน (learner diaries) (Barnrd, 1996) (3) การประยุกต์ใช้แบบจำลอง เช่น CIPP Model, Stake's Model และ Puissance Technique (สุพัฒน์ สุกมลสันต์ และคณะ, 2529) และ (4) การใช้แบบจำลอง CIPP Model เพียงอย่างเดียวในการประเมิน ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของจรรุญ เกณี (2550) และ อุทุมพร ชื่นวิญญา (2545) รูปแบบการประเมินผลรายวิชาหรือหลักสูตรทั้งสี่ที่กล่าวโดยย่อนี้ล้วนมีข้อจำกัดทั้งสิ้น เช่น ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงบรรยายเพียงอย่างเดียวอาจไม่ครบถ้วน ผู้ตอบแบบสอบถามอาจข้ามบางข้อ หรือข้อมูลที่ได้รับอาจไม่ละเอียดพอให้ผู้ประเมินผลนำข้อมูลไปใช้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ การประยุกต์ใช้แบบจำลองในการประเมินรายวิชาหรือหลักสูตรมีความซับซ้อนและอาจไม่เหมาะสมกับการประเมินที่ต้องการข้อมูลความคิดเห็นพื้นฐานจากผู้เรียน ด้วยข้อจำกัดทั้งหลายเหล่านี้ ผู้ประเมินจึงควรเลือกรูปแบบการประเมินที่เหมาะสมที่สุดกับข้อมูลและสภาพพื้นฐานของการประเมิน

ในฐานะที่สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้รับผิดชอบจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษให้แก่บัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในเกือบทุกคณะและทุกชั้นปี คณาจารย์ของสถาบันภาษา และนักวิจัยหลายท่านจึงได้ประเมินผลหลักสูตรและรายวิชาภาษาอังกฤษของสถาบันภาษามาอย่างต่อเนื่อง เช่น การประเมินผลหลักสูตรภาษาอังกฤษพื้นฐาน (สุพัฒน์ สุกมลสันต์ และคณะ, 2529) การประเมินหลักสูตรเฉพาะสาขาวิชา ได้แก่ การประเมินผลรายวิชา English for Academic Purposes (EAP) Writing (อัจฉรา วงศ์โสธร และคณะ,

2523) และหลักสูตรรายวิชาไวยากรณ์และทักษะการเขียน (Grammar and Writing Skills) (จรรยาเกณี, 2550)

อย่างไรก็ดี การประเมินหลักสูตรและรายวิชาภาษาอังกฤษมิได้มุ่งหวังเพียงเพื่อรายงานผลและการค้นพบ แต่ประเด็นที่สำคัญกว่าคือการเข้าใจสาเหตุที่ควรปรับปรุงหลักสูตรหรือรายวิชา ควบคู่ไปกับการนำผลการค้นพบไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรหรือรายวิชาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (Hastings, 1966) ในขณะทำงานวิจัยที่รายงานผลการประเมินหลักสูตรและรายวิชาภาษาอังกฤษมีอยู่เป็นจำนวนมากในประเทศไทย แต่การนำผลการประเมินไปใช้นั้นกลับไม่เป็นที่แพร่หลาย อาจเนื่องมาจากข้อจำกัดในการวิจัยที่ผู้วิจัยเป็นบุคคลภายนอกที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรหรือรายวิชา

งานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยได้สำรวจทัศนคติของนิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์เพื่อนำผลการค้นพบไปใช้พัฒนาเนื้อหาวิชา โดยให้เนื้อหาวิชาสามารถพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น และให้เนื้อหา มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสอบถามความคิดเห็นของนิสิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสัตวแพทย์ 1 ในภาคการศึกษาดัน ประจำปีการศึกษา 2554 ในสี่ประเด็นหลักได้แก่ (1) ความเหมาะสมของบทเรียน (2) ความเหมาะสมของกิจกรรม (3) ความเหมาะสมของวิธีการเรียนการสอน และ (4) ความเหมาะสมของการวัดประเมินผล

1.2 ขอบเขตของการวิจัย

การสำรวจทัศนคติของนิสิตในครั้งนี้ อาศัยข้อมูลจากแบบสอบถามที่ถามนิสิตที่ลงทะเบียนในรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสัตวแพทย์ 1 ในภาคการศึกษาดัน ปีการศึกษา 2554 เท่านั้น

1.3 ขอบเขตเบื้องต้น

1.3.1 นิสิตตอบแบบสอบถามด้วยความสมัครใจและตอบตามความเป็นจริง เพราะแบบสอบถาม ไม่มีข้อความใดที่อาจทำให้เกิดผลเสียแก่นิสิต นอกจากนี้ผู้วิจัยยังระบุไว้ในคำอธิบายของแบบสอบถามว่า ข้อมูลที่ได้รับ จะช่วยพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนของรายวิชาต่อไป

1.3.2 นิสิตที่ตอบแบบสอบถามเป็นนิสิตที่เข้าเรียนในรายวิชาสม้าเสมอ

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ผู้วิจัยและคณาจารย์ประจำรายวิชาจะได้ทราบข้อดีและข้อบกพร่องของหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสัตวแพทย์ 1 รวมทั้งข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อนำไปปรับปรุงรูปแบบ เนื้อหา กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล ของหลักสูตรรายวิชานี้ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

1.4.2 ผู้วิจัยและคณาจารย์ประจำรายวิชาได้รับทราบความเหมาะสมของวิชา ซึ่งครอบคลุมถึงเรื่องกิจกรรม การจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล อีกทั้งความสอดคล้องของเนื้อหาหลักสูตรรายวิชานี้ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนพัฒนาหลักสูตรต่อไป

1.4.3 นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสัตวแพทย์ 1 ในอนาคตจะได้เรียนเนื้อหาและทำกิจกรรมที่มี

ความสอดคล้องกับความถนัดและความสามารถ
ของนิสิตมากยิ่งขึ้น

2. วิธีการวิจัย

สำหรับการสำรวจความคิดเห็นของนิสิต
คณะสัตวแพทยศาสตร์ที่มีต่อวิชาภาษาอังกฤษ
สำหรับสัตวแพทย์ 1 ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็น
ต่างๆ ในการวิจัยดังต่อไปนี้

2.1 กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการสำรวจทัศนคติใน
ครั้งนี้คือ นิสิตระดับปริญญาบัณฑิตชั้นปีที่ 2
คณะสัตวแพทยศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา
ภาษาอังกฤษสำหรับสัตวแพทย์ 1 ในภาคการศึกษา
ต้น ประจำปีการศึกษา 2554 จำนวน 110 คน
เนื่องจากประชากรของงานวิจัยนี้มีขนาดไม่
ใหญ่จนเกินไป และเนื่องจากการสำรวจทัศนคติ
ในครั้งนี้น่าหวังจะได้รับข้อมูลจากนิสิตที่
ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาทุกคน ผู้วิจัยจึงเก็บ
ข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

2.2 แบบสอบถามทัศนคติของนิสิต

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามเพื่อ
สำรวจทัศนคติของนิสิต แบบสอบถามมีองค์ประกอบ
ดังต่อไปนี้

2.1.1. ข้อมูลส่วนตัวของนิสิต
ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ เกรดเฉลี่ย
เกรดรายวิชา Experiential English II ซึ่งเป็นวิชา
ภาษาอังกฤษบังคับสำหรับนิสิตชั้นปีที่หนึ่งของ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในภาคการศึกษาปลาย
และทัศนคติโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ที่มีต่อภาษาอังกฤษ

2.1.2 บทเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษ
สำหรับสัตวแพทย์ 1 ได้แก่ ความยากง่าย
ของบทเรียน ความสอดคล้องของบทเรียนกับ
วัตถุประสงค์ ความเหมาะสมของหัวข้อในบทเรียน

กิจกรรมที่อยู่ในบทเรียน และรูปแบบของ
หนังสือเรียน

2.1.3 กิจกรรมในรายวิชาภาษาอังกฤษ
สำหรับสัตวแพทย์ 1 ได้แก่กิจกรรมหลัก
ของแต่ละบท และทัศนคติของนิสิตที่มีต่อ
กิจกรรมนั้นๆ โดยผู้ตอบแบบสอบถามเลือก
ข้อความที่บรรยายทัศนคติของผู้ตอบข้อความที่
ให้เลือกตอบเป็นคู่คำตอบที่มีความหมายตรง
ข้ามกัน (เช่น น่าสนใจ-ไม่น่าสนใจ และ ยาก-ง่าย)
ผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ

2.1.4 วิธีการเรียนการสอนใน
รายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสัตวแพทย์ 1
ได้แก่ ความเหมาะสมของการเรียนการสอนใน
รายวิชา

2.1.5 วิธีการประเมินผลรายวิชา
ภาษาอังกฤษสำหรับสัตวแพทย์ 1 ได้แก่ ความ
เหมาะสม และระดับความยากง่ายของข้อสอบ
และกิจกรรมวัดประเมินผลในแต่ละบทเรียน

เมื่อผู้วิจัยพัฒนาแบบสอบถามเป็น
ที่เรียบร้อยแล้ว ได้ขอความอนุเคราะห์จาก
ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา
และทดลองใช้แบบสอบถามกับนิสิต คณะสัตว-
แพทยศาสตร์ จำนวน 30 คน ในภาคการศึกษาต้น
ประจำปีการศึกษา 2553 ผลปรากฏว่าแบบสอบถามนี้
มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC Index) ที่ 0.91
และค่าความเที่ยงแบบ Cronbach alpha ที่ 0.93
แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามดังกล่าว มีความ
เหมาะสมทั้งในด้านความตรงและความเที่ยง

2.3 การสัมภาษณ์

ภายหลังจากผู้วิจัยให้ผู้เรียนตอบ
แบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยสุ่มเลือกนิสิต
จำนวน 12 คนจากประชากรทั้งหมด 110 คน
เพื่อทำการสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงลึก
โดยคำถามในการสัมภาษณ์มีสองประเด็นคือ

สิ่งที่นิสิตชอบในการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสัตวแพทย์ 1 และสิ่งที่นิสิตไม่ชอบหรือสิ่งที่คิดว่าควรปรับปรุง

2.4 ขั้นตอนในการเก็บข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามเพื่อสำรวจทัศนคติของนิสิตเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากคณาจารย์ประจำรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสัตวแพทย์ 1 ในตอนเรียนอื่นช่วยแจกแบบประเมินให้กับนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนในตอนเรียนนั้น ในสัปดาห์ที่ 14 ก่อนการสอบปลายภาค เมื่อผู้เรียนได้ตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดและกรอกข้อมูลลงในโปรแกรม Excel เพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยของข้อมูล โดยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามตอบแบบสอบถามครบทุกข้อ แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความถี่และเปอร์เซ็นต์ด้วยโปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) หลังจากตอบแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้สุ่มเลือกนิสิตจำนวน 12 คนเพื่อทำการสัมภาษณ์เกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสัตวแพทย์ 1 การสัมภาษณ์ได้รับการบันทึกและผลจากการสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์หาความถี่และเปอร์เซ็นต์และจัดประเภท

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ผลจากแบบสอบถาม

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการนำเสนอข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจึงนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามหัวข้อในแบบสอบถาม โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนต่างๆ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1.1 ข้อมูลส่วนตัว

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 110 คน โดยแบ่งเป็นนิสิตชาย 34 คน (30.9%) และหญิง 76 คน (69.1%) นิสิตทั้งหมดมีอายุระหว่าง 18-20 ปี นิสิตในกลุ่มดังกล่าวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 3.01-3.50 มากที่สุด (65 คน หรือ 59.1%) รองลงมาคือ 2.51-3.00 (27 คน หรือ 24.5%) และ 3.51-4.00 (11 คน หรือ 10%) เกรดในรายวิชา Experiential English II ซึ่งเป็นวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 ที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับมากที่สุดสามลำดับแรก ได้แก่ เกรด C+ (37 คน หรือ 33.6%) เกรด B (23 คน หรือ 20.9%) และเกรด B+ (19 คน หรือ 17.3%)

สำหรับความสามารถทางภาษาอังกฤษในแต่ละทักษะของนิสิต เมื่อให้นิสิตประเมินตนเอง โดยเลือกตอบจาก ดีมาก (=4) จนถึง ยังต้องปรับปรุง (=1) นิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ให้คะแนนความสามารถด้านการอ่านสูงกว่าทักษะอื่นๆ โดยคะแนนการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.19$, $SD = 0.736$) ขณะที่ทักษะการเขียนอยู่ระหว่างปานกลางจนถึงยังต้องปรับปรุง ($M = 1.92$, $SD = 0.718$) ทักษะการพูด ($M = 1.80$, $SD = 0.727$) และการฟัง ($M = 1.68$, $SD = 0.690$) อยู่ในระดับยังต้องปรับปรุง

นอกจากนั้นผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทุกคน (103 คน หรือ 93.64%) คิดว่าภาษาอังกฤษจำเป็นต่อการประกอบอาชีพในอนาคตและครึ่งหนึ่งของผู้ตอบแบบสอบถาม (55 คน หรือ 50%) คิดว่าภาษาอังกฤษยาก

ข้อมูลส่วนตัวของนิสิตและการให้คะแนนความสามารถทางภาษาอังกฤษของ

ตนเองแสดงว่านิสิตผู้ตอบแบบสอบถามมีความสามารถทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับกลางสูง (Upper-intermediate) และมีความเห็นว่าคุณภาพของเนื้อหาในทักษะการพูดและการฟังภาษาอังกฤษ แต่ในขณะเดียวกันผู้ตอบแบบสอบถาม

ก็เห็นความสำคัญและความจำเป็นของภาษาอังกฤษต่อการประกอบวิชาชีพสัตวแพทย์

3.1.2 เนื้อหาบทเรียนในวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสัตวแพทย์ 1

ตารางที่ 1 ทศนคติของนิสิตที่มีต่อบทเรียนในรายวิชา เมื่อเรียงตามลำดับความถี่ และเปอร์เซ็นต์

1. ท่านคิดว่าเนื้อหาของบทเรียนในรายวิชา

ข้อความ	ความถี่	เปอร์เซ็นต์
1.1 เหมาะสมกับระดับผู้เรียน	76	69.1%
1.2 ยาก	26	23.6%
1.3 ง่าย	8	7.3%

2. ท่านคิดว่าเนื้อหาของบทเรียนในแต่ละบทมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ข้อความ	ความถี่	เปอร์เซ็นต์
2.1 มาก	80	72.7%
2.1 ปานกลาง	30	27.3%

3. ท่านคิดว่าหัวข้อเรื่องที่นำมาสอน

ข้อความ	ความถี่	เปอร์เซ็นต์
3.1 เป็นประโยชน์ต่อการทำงานในอนาคต	76	69.1%
3.1 น่าสนใจ	76	69.1%
3.3 มีความหลากหลาย	62	56.4%

4. ท่านคิดว่ากิจกรรมที่อยู่ในบทเรียน

ข้อความ	ความถี่	เปอร์เซ็นต์
4.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าพูดมากขึ้น	77	70%
4.2 ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม	74	67.3%
4.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น	66	60%
4.4 มีความหลากหลาย	64	58.2%
4.5 น่าสนใจ	56	50.9%

5. รูปแบบของหนังสือเรียน

ข้อความ	ความถี่	เปอร์เซ็นต์
5.1 สวยงาม	100	90.9%
5.2 ไม่สวยงาม	10	9.1%

ตารางที่ 1 แสดงรายละเอียดเพิ่มเติมของทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อเนื้อหารายวิชา และพบว่านิสิตจำนวนมาก (69.1%) คิดว่าเนื้อหาของบทเรียนเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน และมีเพียง 23.6% ที่คิดว่าเนื้อหาของบทเรียนยากเกินความสามารถของนิสิต นอกจากนี้นิสิตส่วนใหญ่ (72.7%) เห็นว่าเนื้อหาของบทเรียนในแต่ละบทมีความสอดคล้องเป็นอย่างมากกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เมื่อเจาะลึกลงไปในระดับหัวข้อ เรื่องที่นำมาสอนในรายวิชา ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบ 1 ใน 3 (69.1%) คิดว่าหัวข้อมีความน่าสนใจและ เป็นประโยชน์ต่อการทำงานในอนาคต และครึ่งหนึ่ง (56.4%) คิดว่าหัวข้อเรื่องที่อยู่ในรายวิชา มีความหลากหลาย

ในส่วนของกิจกรรมที่อยู่ในบทเรียน นิสิตผู้ตอบแบบสอบถามประเมินไปในทิศทางบวกทั้งสิ้น โดยคำตอบที่มีเปอร์เซ็นต์สูงที่สุดห้าอันดับแรกได้แก่ (1) กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าพูดมากขึ้น (70%) (2) กิจกรรมส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม (67.3%) (3) กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น (60%) (4) กิจกรรมมีความหลากหลาย (58.2%) และ (5) กิจกรรมมีความน่าสนใจ (50.9%) เป็นที่สังเกตได้ว่า ห้าอันดับแรกที่นิสิตเลือกตอบนั้นล้วนมีเปอร์เซ็นต์เกินกว่ากึ่งหนึ่งทั้งสิ้น และสะท้อนให้เห็นว่านิสิต ชอบกิจกรรมที่อยู่ในบทเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสัตวแพทย์ 1

3.1.3 กิจกรรมในวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสัตวแพทย์ 1

ตารางที่ 2 ทัศนคติของนิสิตที่มีต่อกิจกรรมแต่ละกิจกรรม เมื่อเรียงตามลำดับความถี่ และเปอร์เซ็นต์

1. Role play

ข้อความ	ความถี่	เปอร์เซ็นต์
1.1 ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม	85	77.3%
1.2 ส่งเสริมให้ใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น	78	70.9%
1.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าพูดมากขึ้น	79	71.8%
1.4 น่าสนใจ	63	57.3%
1.5 สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง	57	51.8%

2. Presentation

ข้อความ	ความถี่	เปอร์เซ็นต์
2.1 ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม	82	74.5%
2.2 สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง	80	72.7%
2.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าพูดมากขึ้น	75	68.2%
2.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวเองเพิ่มมากขึ้น	70	63.6%
2.5 ส่งเสริมให้ใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น	67	60.9%

3. Listening to a lecture & Summarizing the lecture

ข้อความ	ความถี่	เปอร์เซ็นต์
3.1 น่าสนใจ	78	70.9%
3.2 สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง	72	65.5%
3.3 ส่งเสริมให้ใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น	69	62.7%
3.4 สนุก	66	60%
3.5 ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม	42	38.2%

4. Group discussion

ข้อความ	ความถี่	เปอร์เซ็นต์
4.1 ส่งเสริมให้ใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น	90	81.8%
4.2 ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม	84	76.4%
4.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าพูดมากขึ้น	82	74.5%
4.4 น่าสนใจ	75	68.2%
4.5 สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง	72	65.5%

ตารางที่ 2 แสดงทัศนคติของนิสิตที่มีต่อกิจกรรมแต่ละกิจกรรม เมื่อเรียงตามลำดับความถี่ และเปอร์เซ็นต์ เมื่อสังเกตห้าอันดับแรกของข้อความที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกสำหรับกิจกรรมในแต่ละบทเรียนพบว่า ข้อความอันดับหนึ่งมีเปอร์เซ็นต์ที่ถูกเลือกตอบอยู่ระหว่าง 70 ถึง 80 เปอร์เซ็นต์ซึ่งถือว่าสูงมาก ในขณะที่ห้าอันดับแรกของข้อความที่ถูกเลือกแล้วมีเปอร์เซ็นต์สูงกว่าครึ่งหนึ่ง (50%) ทั้งสิ้น มีเพียงข้อความลำดับที่ห้าในกิจกรรม Listening to a lecture & Summarizing the lecture เท่านั้นที่มีเปอร์เซ็นต์เลือกตอบเพียงแค่ 38.2% เนื่องจากกิจกรรมนี้ นิสิตต้องเข้าฟังการบรรยายในหัวข้อ "What do you do? I am a vet." เป็นภาษาอังกฤษ โดยอาจารย์รับเชิญจากคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นระยะเวลา 1 ชั่วโมง ระหว่างที่นิสิตฟังการบรรยาย นิสิตทุกคนต้องเต็มประเด็นสำคัญของการบรรยายในใบงานที่อาจารย์แจกให้ หลังจากฟังการบรรยาย

นิสิตจะรวมกลุ่ม (กลุ่มละ 4 คน) เพื่อเขียนสรุปการบรรยายเป็นภาษาอังกฤษโดยใช้ประเด็นสำคัญที่นิสิตได้เติมลงในใบงาน จากลักษณะของกิจกรรม นิสิตอาจจะรู้สึกว่าการบรรยายนี้ไม่ค่อยส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มเนื่องจากมีการทำงานเดี่ยวด้วย

ข้อค้นพบที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือ ข้อความ "ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม" ได้ถูกเลือกเป็นอันดับหนึ่งในสองกิจกรรมได้แก่ Role play และ Presentation และอันดับสองในหนึ่งกิจกรรม คือ Group discussion โดยผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่ากิจกรรมทั้ง 3 ประเภทส่งเสริมให้เกิดการทำงานเป็นกลุ่ม สูงเกินกว่า 70% นอกจากนั้นแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมากยังคิดว่ากิจกรรมในรายวิชาได้ส่งเสริมให้ใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น และให้นิสิตมีความกล้าพูดเพิ่มมากขึ้น ทั้งสองข้อความนั้นมีการเลือกตอบสูง เช่นเดียวกัน และปรากฏในเกือบทุกๆ กิจกรรม ประเด็นที่สำคัญลำดับสุดท้ายคือ

ผู้ตอบเลือกตอบ “สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง” ในทุกๆ กิจกรรมซึ่งอาจสะท้อนให้เห็นว่า นิสิตเห็นคุณค่าและสามารถ เชื่อมโยงกิจกรรมที่ทำในห้องเรียนกับสถานการณ์นอกห้องเรียนได้

เมื่อสำรวจทั้งห้าอันดับแรกของแต่ละ กิจกรรมจะพบว่า นิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม มักเลือกตอบข้อความที่ละเอียดสามารถอธิบาย กิจกรรมได้อย่างชัดเจน (เช่น ส่งเสริมการทำงาน เป็นกลุ่ม ส่งเสริมให้ใช้ภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าพูดมากขึ้น และสามารถ

นำไปใช้ได้ในชีวิตจริง) มากกว่าข้อความที่เพียง สะท้อนอารมณ์ ความคิด ของ ผู้ตอบ แบบสอบถาม (เช่น สนุก หรือน่าสนใจ) การเลือกข้อความที่สามารถอธิบายกิจกรรมได้อย่าง ชัดเจนแสดงให้เห็นว่านิสิตทำแบบสอบถาม อย่างตั้งใจ และพิจารณาแต่ละกิจกรรมค่อนข้าง ละเอียด ไม่ใช่เพียงแค่เลือกข้อที่อ่านและตอบ ได้ง่าย ดังเช่น สนุก-ไม่สนุก หรือ ยาก-ง่าย

3.1.4 วิธีการจัดการเรียนการสอนใน วิชาภาษาอังกฤษสำหรับสัตวแพทย์ 1

ตารางที่ 3 ทศนคติของนิสิตที่มีต่อวิธีการเรียนการสอน เมื่อเรียงตามลำดับความถี่ และเปอร์เซ็นต์

1. ท่านคิดว่าวิธีการเรียนการสอนรายวิชานี้

ข้อความ	ความถี่	เปอร์เซ็นต์
1.1 ส่งเสริมการฟังของผู้เรียน	75	68.2%
1.2 ส่งเสริมการพูดของผู้เรียน	72	65.5%
1.3 มีความหลากหลาย	64	58.2%
1.4 กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน	55	50%
1.5 สนุก	49	44.5%

2. ท่านคิดว่าสื่อ (บทเรียนและ CD) ที่ใช้ในการเรียนการสอนรายวิชานี้

ข้อความ	ความถี่	เปอร์เซ็นต์
2.1 เหมาะสมกับผู้เรียน	89	80.9%
2.2 ปริมาณเพียงพอ	68	61.8%

3. ท่านคิดว่าการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้ได้ดีต้อง

ข้อความ	ความถี่	เปอร์เซ็นต์
3.1 ใช้อย่างน้อย	106	96.4%
3.2 ดูหนังฝรั่งที่ไม่มีภาษาไทยกำกับบ่อยๆ	77	70%
3.3 ฟังเพลงภาษาอังกฤษ	69	62.7%
3.4 อ่านนวนิยายภาษาอังกฤษ	59	53.6%
3.5 ท่องจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษให้ได้จำนวนมาก	50	45.5%

4. ท่านคิดว่าท่านจะเรียนภาษาอังกฤษได้ดีเมื่อ

ข้อความ	ความถี่	เปอร์เซ็นต์
4.1 เรียนทฤษฎีก่อนแล้วจึงปฏิบัติหรือทำแบบฝึกหัด	69	62.7%
4.2 ทำการบ้านสม่ำเสมอ	45	40.9%
4.3 อ่านสิ่งที่จะเรียนมาก่อนเข้าชั้น	43	39.1%
4.4 ทำงานเป็นกลุ่ม	42	38.2%
4.5 ผู้สอนแก้ไขความผิดพลาดที่ทำการผิด	36	32.7%

สำหรับการเรียนการสอน คำถามแบ่งออกได้เป็นสองประเด็นหลัก คือการเรียนการสอนในรายวิชา และรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าจะส่งเสริมให้พวกเขาสามารถเรียนภาษาอังกฤษได้ดียิ่งขึ้น ในประเด็นแรกนั้นนิสิตจำนวนมากคิดว่าวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสัตวแพทย์ 1 ช่วยส่งเสริมและพัฒนาทักษะการฟัง (68.2%) และการพูด (65.5%) วัตถุประสงค์หลักของรายวิชาคือ การพัฒนาทักษะการพูดและการฟังของนิสิตที่ลงทะเบียนเรียน ดังนั้นคำตอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบแสดงให้เห็นว่าวิชาดังกล่าวมีส่วนช่วยให้ นิสิตได้ฝึกฝนและใช้ทักษะการพูดและฟังมากขึ้นจริง

ในประเด็นที่สอง ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ โดยนิสิตเกือบทุกคน (96.4%) เชื่อว่าการใช้ภาษาบ่อยๆ จะช่วยพัฒนาทักษะได้ ในขณะที่ประเด็นที่เรียงลำดับลงไปล้วนเกี่ยวข้องกับการฝึกทักษะในแต่ละด้าน (เช่น การดูหนังฝรั่ง โดยไม่มีคำบรรยายภาษาไทย การ

ฟังเพลงฝรั่ง หรือการอ่านหนังสือภาษาอังกฤษ) เมื่อถูกถามถึงรูปแบบการเรียนการสอนที่จะช่วยพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ผู้ตอบแบบสอบถามเกินกว่ากึ่งหนึ่ง (62.7%) คิดว่าควรเรียนทฤษฎีก่อนแล้วจึงฝึกปฏิบัติ สำหรับเปอร์เซ็นต์ของคำตอบลำดับล่างลงไปค่อนข้างกระจายตัว และไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ข้อนี้อาจแสดงให้เห็นว่านิสิตให้ความสำคัญกับการเรียนทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติในขณะที่รูปแบบวิธีการเรียนอื่นๆ นั้นอาจจะไม่ได้เป็นวิธีที่นิสิตคิดว่าจำเป็นมากนัก สาเหตุประการหนึ่งที่นิสิตให้ความสำคัญกับการเรียนทฤษฎีก่อนแล้วจึงค่อยปฏิบัติมาจากระบบการณ์ในการเรียนของนิสิตในคณะสัตวแพทยศาสตร์ ที่เนื้อหาวิชาจำนวนมากมีการแยกระหว่างทฤษฎีและปฏิบัติ โดยมีการเรียนทฤษฎีก่อนแล้วจึงค่อยปฏิบัติ รูปแบบการเรียนดังกล่าวมีส่วนหล่อหลอมให้นิสิตเห็นว่าการเรียนควรต้องรู้ทฤษฎีก่อนแล้วจึงค่อยปฏิบัติ จึงจะส่งผลดีในการเรียน

3.1.5 วิธีการวัดประเมินผลในวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสัตวแพทย์ 1

ตารางที่ 4 ทศนคติของนิสิตที่มีต่อวิธีการประเมินผล เมื่อเรียงตามลำดับความถี่ และเปอร์เซ็นต์

1. ท่านคิดว่าข้อสอบกลางภาค

ข้อความ	ความถี่	เปอร์เซ็นต์
1.1 เหมาะสมกับระดับผู้เรียน	61	55.5%
1.2 ยาก	44	40%
1.3 ง่าย	4	3.6%

2. ท่านคิดว่าข้อสอบปลายภาค

ข้อความ	ความถี่	เปอร์เซ็นต์
1. ยาก	65	59.1%
2. เหมาะสมกับระดับผู้เรียน	40	36.4%
3. ง่าย	1	0.9%

3. ท่านคิดว่าระยะเวลาที่ใช้สอบ (1 ชั่วโมง)

ข้อความ	ความถี่	เปอร์เซ็นต์
1. เหมาะสม	77	70%
2. สั้นเกินไป	28	25.5%
3. นานเกินไป	2	1.8%

4. ท่านคิดว่าผู้บันทึกเสียงพูด

ข้อความ	ความถี่	เปอร์เซ็นต์
1. เร็วเกินไป	77	70%
2. เหมาะสมกับความสามารถในการฟังของผู้ฟัง	30	27.3%
3. ไม่เหมาะสมกับความสามารถในการฟังของผู้ฟัง	13	11.8%
4. ช้าเกินไป	2	1.8%

5. ท่านคิดว่าจำนวนครั้งที่ให้ฟังในแต่ละตอน

ข้อความ	ความถี่	เปอร์เซ็นต์
1. เหมาะสม	68	61.8%
2. น้อย	41	37.3%

6. ท่านคิดว่าข้อคิดเห็นที่ได้จากผู้สอนที่ทำการประเมินท่าน

ข้อความ	ความถี่	เปอร์เซ็นต์
1. มีประโยชน์	93	84.5%
2. สามารถนำไปใช้ได้จริง	58	52.7%

3. น่าสนใจ	39	35.5%
4. ไม่มีประโยชน์	4	3.6%
5. ไม่สามารถนำไปใช้ได้จริง	1	0.9%
5. ไม่น่าสนใจ	1	0.9%

7. ท่านคิดว่าวิธีการประเมินผลที่ใช้ในรายวิชานี้

ข้อความ	ความถี่	เปอร์เซ็นต์
1. เหมาะสม	100	90.9%
2. ไม่เหมาะสม	8	7.1%

8. ท่านคิดว่าวิธีการประเมินทักษะการพูดโดยผู้สอนที่ไม่ใช่ผู้สอนประจำกลุ่ม

ข้อความ	ความถี่	เปอร์เซ็นต์
1. เหมาะสม	94	85.5%
2. ไม่เหมาะสม	11	10%

แบบสอบถามได้สอบถามทัศนคติของนิสิตที่มีต่อรูปแบบการวัดประเมินผลของรายวิชา ข้อค้นพบที่น่าสนใจประการแรกคือ นิสิตจำนวนสูงถึง 100 คน หรือ 90.9% คิดว่ารูปแบบการประเมินผล ที่ประกอบไปด้วยสอบกลางภาคและปลายภาค (ทดสอบทักษะการฟัง) สอบเก็บคะแนนระหว่างภาค (ทดสอบทักษะการพูด) และคะแนนเข้าห้องเรียน มีความเหมาะสม

สำหรับข้อสอบกลางภาคและปลายภาค 55.5% ของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม (= 61 คน) คิดว่าข้อสอบกลางภาคเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนในขณะที่ 40% (= 40 คน) คิดว่า ข้อสอบยาก ในทางตรงกันข้าม 59.1% ของผู้ตอบแบบสอบถาม (= 65 คน) คิดว่าข้อสอบปลายภาคยาก และมีเพียง 36.4% (= 40 คน) ที่คิดว่าข้อสอบปลายภาคเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน

เมื่อจบบทเรียนแต่ละบท อาจารย์ประจำรายวิชาแต่ละท่านจะสลับกันเป็นผู้ประเมินผลการฝึกปฏิบัตินิสิตในชั้นเรียนที่ตน

ไม่ได้สอน ซึ่งประเมินผลทั้งทักษะการฟังและการพูดโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจนร่วมกัน ระหว่างการประเมินผลอาจารย์จะให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำเป็นรายบุคคลแก่นิสิต ผลการสำรวจพบว่านิสิตจำนวนมาก (84.5% หรือ 93 คน) คิดว่าข้อคิดเห็นที่นิสิตได้รับจากผู้สอนในการ ประเมิน Role play, Presentation และ Discussion มีประโยชน์อย่างมาก และ กึ่งหนึ่งของนิสิต (52.7% หรือ 58 คน) เห็นว่าคำแนะนำสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง และนิสิตจำนวนน้อยมาก (ทั้งสองประเด็น รวมกันไม่เกิน 5%) ที่คิดว่าคำแนะนำจากผู้สอนไม่มีประโยชน์หรือไม่สามารถนำไปใช้ได้จริง นอกจากนั้นนิสิต 85.5% (= 94 คน) เห็นว่าการประเมินทักษะการพูดโดยผู้สอนที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำกลุ่มมีความเหมาะสม

3.2 ผลจากการสัมภาษณ์

เพื่อตรวจสอบและยืนยันข้อมูลจากแบบสอบถาม (data triangulation) ผู้วิจัยได้สุ่มเลือกนิสิตจำนวน 12 คนเพื่อทำการ

สัมภาษณ์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลจากการสัมภาษณ์ และนำเสนอผลตามหัวข้อคำถามดังนี้

3.2.1 สิ่งที่น่าสนใจชอบในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสัตวแพทย์ 1

- ชอบที่ได้ทำงานเป็นกลุ่ม ได้ช่วยเหลือกัน และรู้สึกเหมือนได้ช่วยกันเรียน (11 คน, 91.7%)

- ได้ลงมือทำกิจกรรมจริงๆ ทำให้ไม่ง่วงในห้องเรียน บรรยากาศในห้องเรียนสนุก (10 คน, 83.3%)

- คิดว่ากิจกรรมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและใช้ในอาชีพได้ (9 คน, 75%)

- กิจกรรมหลากหลาย มีทั้งที่ต้องทำเดี่ยว คู่ และกลุ่ม (9 คน, 75%)

- หลังทำกิจกรรมอาจารย์ให้ comments และ feedback เป็นรายบุคคล เช่นกิจกรรม oral presentation ได้รู้จุดอ่อน สิ่งที่ต้องปรับปรุง คิดว่านำไปใช้พัฒนาตัวเองต่อได้ (9 คน, 75%)

- บทที่ต้องฟัง lecture เหมือนเตรียมตัวเราตอนที่จะไปเรียนต่างประเทศและต้องฟัง lecture เป็นภาษาอังกฤษแถมยังต้องจด note ออกมา (7 คน, 58.3%)

- ชอบเรียนบท pronunciation practice เพราะช่วยให้ออกเสียงได้ถูกต้องมากขึ้น และเห็นว่ากรออกเสียงคำและประโยคภาษาอังกฤษ และการลงเสียงพยางค์หนักของคำในภาษาอังกฤษมีความสำคัญ (6 คน, 50%)

- มีกิจกรรมให้ทำตลอดเวลา ทำให้รู้สึกสนุก ไม่เบื่อ (6 คน, 50%)

- หนังสือเรียนสวย และปกก็สวย (2 คน, 16.7%)

3.2.2 สิ่งที่น่าสนใจไม่ชอบหรือสิ่งที่คิดว่าควรปรับปรุงในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสัตวแพทย์ 1

- ใน tape script คนพูดพูดเร็วเกินไป (10 คน, 83.3%)

- เวลาฝึกฟังในห้องเรียนมีน้อย (10 คน, 83.3%)

- บทเรียนในหัวข้อ discussing veterinary issues ยาก และมีแบบฝึกหัดให้ฝึกน้อย (8 คน, 66.7%)

- รู้สึกตื่นเต้นและประหม่าเวลาต้องทำ presentation หน้าห้อง หรือต้อง role play ต่อหน้าเพื่อนและอาจารย์ (8 คน, 66.7%)

- เสียเวลาเตรียมตัวและฝึกซ้อมก่อนประเมินในแต่ละกิจกรรม (6 คน, 50%)

4. อภิปรายผลการวิจัย

ข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นนิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ ชั้นปีที่สอง ที่ลงทะเบียนเรียน วิชาภาษาอังกฤษสำหรับสัตวแพทย์ 1 ในปีการศึกษา 2554 แสดงให้เห็นว่านิสิตจำนวนมากคิดว่าบทเรียน กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน และวิธีการวัดประเมินผลมีความเหมาะสม และรายวิชาช่วยส่งเสริมให้นิสิตได้พัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้น นอกจากนั้นผลจากการสำรวจทัศนคติได้แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมที่ส่งเสริมการฟังและการพูดในรายวิชาได้เปิดโอกาสให้นิสิตได้มีความมั่นใจและกล้าใช้ภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้นในระหว่างภาคการศึกษา กิจกรรมกลุ่มตลอดภาคการศึกษาก็ส่งผลให้นิสิตเห็นความสำคัญของการทำงานเป็นกลุ่ม โดยนิสิตประมาณหนึ่งในสามยังคิดว่าการทำงานเป็นกลุ่ม จะช่วยให้พวกเขาเรียนภาษาอังกฤษได้ดียิ่งขึ้น

เมื่อแบบสอบถามได้แบ่งแยกข้อความออกเป็นองค์ประกอบแต่ละส่วนอย่างชัดเจน ข้อมูลที่ได้รับจึงช่วยให้ผู้วิจัยและอาจารย์ประจำรายวิชาได้เห็นว่าคุณคิดว่าบทเรียนใดมีความเหมาะสม น่าสนใจ หรือช่วยพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ดังตัวอย่างเช่น กิจกรรม Group discussion ได้รับคะแนนประเมินสูงกว่ากิจกรรม Listening to a lecture ความแตกต่างของทัศนคติของนิสิตเกี่ยวกับสองกิจกรรมทั้งสองประเภทดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยและคณาจารย์เห็นว่ากิจกรรม Listening to a lecture มีข้อบกพร่องทางใด และควรส่งเสริมสิ่งใดเพิ่มเติมเพื่อให้นิสิตเห็นประโยชน์ของกิจกรรมเพิ่มมากยิ่งขึ้น

เมื่อนำข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์มาพิจารณาร่วมกันเห็นได้ว่า นิสิตชอบการทำกิจกรรมเป็นกลุ่มและการปฏิบัติจริงในสถานการณ์ต่างๆ สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นว่านิสิตมีลักษณะการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ที่ประกอบไปด้วยการรับข้อมูล (getting information) การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ (learning by doing) และการสะท้อนความคิด (reflecting) (Fink, 2003) และการเรียนเป็นกลุ่ม (เช่น Johnson, Johnson & Smith, 1991) ดังนั้นแนวความคิดการเรียนรู้เชิงรุกจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของคณาจารย์ในการพัฒนาบทเรียนและรายวิชาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Watanapokakul, 2011)

นอกจากข้อมูลที่ได้รับจะเป็นปัจจัยป้อนกลับที่ช่วยให้ผู้วิจัยและคณาจารย์ประจำรายวิชาได้ทราบทัศนคติของนิสิตเมื่อจบรายวิชาแล้ว ข้อมูลดังกล่าวเป็นรายละเอียดสำคัญที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการพัฒนา เนื้อหาบทเรียนเสริมในรูปแบบอื่นๆ เช่น การพัฒนาบทเรียนเสริมในรูปแบบโปรแกรมอีเลิร์นนิ่งที่ใช้เกมเป็น

สื่อ (game-based e-learning program) เพื่อช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของนิสิตที่เป็นผู้เรียนในยุคอินเทอร์เน็ต (Net Gen Learners) (Oblinger & Oblinger, 2005; Howe & Strauss, 2000) โปรแกรมดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและพัฒนา ทักษะการฟังภาษาอังกฤษเพิ่มเติมนอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน และยังอาจสามารถช่วยเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียน (face-to-face learning) (Hong et al., 2001) เพื่อแก้ปัญหาเรื่องเวลาในการฝึกฟังที่ไม่เพียงพอในห้องเรียนที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงอีกด้วย งานวิจัยได้แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมอีเลิร์นนิ่งที่ใช้เกมเป็นสื่อช่วยเพิ่มความสามารถทางการเรียนของนักเรียน (Sanchez, 2011) ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (learner autonomy) (Kerans, 2005) กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความอยากเรียน (Batsun & Feinberg, 2006) และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความหมายสำหรับผู้เรียน (Klopfer, et al., 2009)

ปัญหาข้อหนึ่งที่นิสิตสะท้อนออกมาในแบบสอบถามและบทสัมภาษณ์คือ ผู้พูดในบทฟังที่นิสิตได้ยินนั้นพูดเร็วไป และนิสิตมีโอกาสดูฟังในห้องเรียนไม่เพียงพอ ผู้ประสานงานรายวิชาและคณาจารย์ประจำรายวิชาเห็นว่าระดับความเร็วของผู้พูดที่ปรากฏในบทพูดนั้นเป็นระดับปกติของเจ้าของภาษาที่พูดในชีวิตประจำวัน แต่นิสิตอาจไม่เคยชินกับความเร็วดังกล่าว จึงคิดว่าผู้พูดพูดเร็วไป อย่างไรก็ตาม ผู้ประสานงานรายวิชาได้แก้ไขปัญหานี้ด้วยการทำแผ่น CD บันทึกกิจกรรมการฟังและแจกให้กับนิสิตทุกคนที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา พร้อมทั้ง tape script ของบทฟังทุกบทให้นิสิตได้มีโอกาสฝึกฝนด้วยตนเองนอกห้องเรียน นอกจากนี้นิสิตหลายคนมีความเห็นว่าบทเรียน

ในหัวข้อ Discussing veterinary issues มีแบบฝึกหัดให้นิสิตฝึกฝนน้อยไป ดังนั้นผู้ประสานงานรายวิชานี้มีความเห็นว่าจะจัดทำแบบฝึกหัดเสริมเพื่อให้นิสิตได้มีโอกาสฝึกฝนมากขึ้น

5. บทสรุป

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการสำรวจทัศนคติของนิสิตที่มีต่อรายวิชา เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับไปพัฒนา ปรับปรุงรายวิชาและสร้างบทเรียนเสริมการสำรวจหรือสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนภายหลัง จากการเรียนเสร็จสิ้นลงทำให้คุณาจารย์หรือผู้รับผิดชอบรายวิชาได้เข้าใจ และได้ศึกษา

ว่ากิจกรรมการเรียนการสอนตลอดภาคการศึกษาที่ผ่านมาตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้มากน้อยแค่ไหน และประเด็นใดเป็นสิ่งที่ควรปรับปรุง อย่างไรก็ตามการสำรวจทัศนคติซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินรายวิชาเป็นเพียงแค่ขั้นตอนแรกเท่านั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการนำปัจจัยป้อนกลับไปใช้เพื่อพัฒนา การจัดการเรียนการสอน เพราะการสำรวจทัศนคติเพียงเพื่อให้ได้ข้อมูลแต่ไม่มีการนำข้อมูลไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนอย่างแท้จริง ย่อมไม่ถือว่าการประเมินหลักสูตรหรือรายวิชาที่ครบถ้วนสมบูรณ์

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร. สุภาณี ชินวงศ์ สำหรับคำแนะนำที่มีค่ายิ่ง นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์จรรณ เกณี อาจารย์ศราภรณ์ คุณะวัฒน์สถิตย์ และอาจารย์สกล ชื่นธนาพรกุล สำหรับคำแนะนำในการดำเนินการวิจัยชิ้นนี้ อีกทั้งความช่วยเหลือในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และขอขอบคุณคุณทรรศณีย์ กลั่นตรานนท์ ผู้ช่วยประสานผลข้อมูลการวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาธิตา วัฒนโศคากุล

ได้รับวุฒิอักษรศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ) จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความสนใจด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเชิงรุก (Active Learning) และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้เทคโนโลยี

เอกสารอ้างอิง

- จรรยา เกณี. การประเมินผลหลักสูตรรายวิชาไวยากรณ์และทักษะการเขียน (Grammar and Writing Skills). 2550. วารสารภาษาปริทัศน์ ฉบับที่ 23 (2549-2550) 91-102
- ศิริรัฐ ทองใหญ่ ณ อยุธยา และคณะ. (2525). การวิจัยเชิงประเมินผลรายวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 3 คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัฒน์ สุกมลสันต์ และคณะ. (2529). การประเมินผลหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา วงศ์โสธร และคณะ. (2522). การประเมินผลการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษตามความสามารถของแต่ละบุคคล วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา วงศ์โสธร และคณะ. (2523). การประเมินผลรายวิชา EAP Writing ของสถาบันภาษา ปีการศึกษา 2523 (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทุมพร ชื่นวิญญา. (2545). การประเมินผลหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนโยธินบูรณะ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Barnard, R. B. (1996). **Course evaluation: The learner's perspective**. Unpublished MA thesis. London: Surrey University.
- Batson, L., S. Feinberg, S. (2006). Game designs that enhance motivation and learning for teenagers. **Electronic Journal for the Integration of Technology in Education**, 5, 34-43.
- Fink, L. D. (2003). **Creating significant learning experiences**. CA: Jossey-bass.
- Hastings, J. T. (1966). Curriculum evaluation: The why of the outcomes. **Journal of Educational Measurement**, 3, 27-32.
- Hong, K. et al. (2001). Web based learning environments: Observations from a web based course in a Malaysian context. **Australian Journal of Educational Technology**, 17(3), 223-243.<http://cleo.murdoch.edu.au/ajet/ajet17/hong.html> [online 1/2/2013].
- Howe, N. & Strauss, W. (2000). **Millenials rising: The next great generation**. New York: Vintage.
- Johnson, D. W., Johnson, R. T., & Smith, K. A. (1991). **Cooperative learning: Increasing college faculty instructional productivity** (ASHE-ERIC Higher Educational Report No. 4). Washington DC: School of Education and Human Development, George Washington University.

- Kerans, S. (2005). Case study: Simulation software: Stronghold deluxe. **Journal for the Queensland Society for Information Technology in Education**, 96, 2-5.
- Klopfer, E. et al. (2009). **Using the technology of today in the classroom today: The instructional power of digital games, social networking, simulations and how teachers can leverage them.** Massachusetts: The Education Arcade.
- Oblinger, D. G. & Oblinger, J. L. (2005). **Educating the net generation.** EDUCAUSE.
- Pratt, D. (1994). **Curriculum evaluation guide.** Retrieved from <http://www.neiu.edu/~aserafin/EVALUAT.html> on March 15, 2013.
- Sanchez, E. (2011). **Key criteria for game design: A framework.** MEET European Project. http://www.reseaucerta.org/meet/Key_criteria_for_Game_Design_v2.pdf [Online 2/2/2013]
- Watanapokakul, S. (2011). Supplementary materials for active learning: Development and implementation", **e-Journal for Researching Teachers**, 4(1) 1-22.
- Wheeler, M. (1983). **Curriculum process.** London: Open University Press.

ภาคผนวก

แบบสำรวจความคิดเห็นของนิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์

เกี่ยวกับรายวิชาภาษาอังกฤษ English for Veterinary Profession I (5500 218)

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือ ✕ ลงใน ☐ หรือเติมข้อความลงใน _____ ตามความเป็นจริง ข้อมูลของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงบทเรียนและวิธีการเรียนการสอนรายวิชานี้ ในปีการศึกษาถัดไป

ตอนที่ 1: ข้อมูลส่วนตัว

1. เพศ: ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ: _____ ปี
- 3.เกรดเฉลี่ย: ☐ 4.00– 3.51 ☐ 3.50– 3.01
☐ 3.00– 2.51 ☐ 2.50– 2.01
☐ 2.00– 1.51 ☐ 1.50– 1.01
☐ ต่ำกว่า 1.00
4. เกรดรายวิชา Experiential English II: ☐ A ☐ B+ ☐ B ☐ C+ ☐ C ☐ D+ ☐ D
5. ท่านประเมินความสามารถทางภาษาอังกฤษของท่านในแต่ละด้านต่อไปนี้ได้อย่างไร

การฟัง	☐ ดีมาก	☐ ดี	☐ ปานกลาง	☐ ยังต้องปรับปรุง
การพูด	☐ ดีมาก	☐ ดี	☐ ปานกลาง	☐ ยังต้องปรับปรุง
การอ่าน	☐ ดีมาก	☐ ดี	☐ ปานกลาง	☐ ยังต้องปรับปรุง
การเขียน	☐ ดีมาก	☐ ดี	☐ ปานกลาง	☐ ยังต้องปรับปรุง
6. ท่านคิดว่าวิชาภาษาอังกฤษ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

☐ ยาก	☐ ง่าย
☐ จำเป็นต่อการประกอบอาชีพของผู้เรียน	☐ ไม่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพของผู้เรียน
☐ ควรเป็นวิชาบังคับ 12 หน่วยกิตของคณะ	☐ ไม่ควรเป็นวิชาบังคับ 12 หน่วยกิตของคณะ
☐ ควรเป็นวิชาบังคับ 6 หน่วยกิตของคณะ	☐ ไม่ควรเป็นวิชาบังคับ 6 หน่วยกิตของคณะ
7. ท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

☐ ชอบเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ	
เพราะ ☐ ชอบผู้สอนตอนเรียนชั้นประถม	☐ ชอบเรียนไวยากรณ์
☐ ชอบผู้สอนตอนเรียนชั้นมัธยม	☐ ชอบเรียนการอ่าน
☐ สามารถทำคะแนนสอบได้ดี	☐ ชอบเรียนการพูด
☐ อยากติดต่อกับชาวต่างประเทศ	☐ ชอบเรียนการฟัง
☐ คิดว่ามีประโยชน์ต่อการทำงาน	
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) _____	

☐ ไม่ชอบเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ

- เพราะ ☐ ไม่ชอบผู้สอนตอนเรียนชั้นประถม ☐ ไม่ชอบเรียนไวยากรณ์
☐ ไม่ชอบผู้สอนตอนเรียนชั้นมัธยม ☐ ไม่ชอบเรียนการอ่าน
☐ ไม่ชอบท่องศัพท์ ☐ ไม่ชอบเรียนการพูด
☐ ไม่เห็นประโยชน์ของการเรียนรายวิชานี้ ☐ ไม่ชอบเรียนการฟัง
☐ คะแนนสอบไม่ดี แม้ว่าจะพยายามทบทวนสิ่งที่จะสอบอย่างเต็มที่แล้ว

8. ท่านคิดว่าความสามารถทางภาษาอังกฤษของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ☐ สามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้ทุกทักษะ ☐ ไม่สามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้ทุกทักษะ
☐ สามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้เฉพาะทักษะ
☐ การฟัง ☐ การพูด ☐ การอ่าน ☐ การเขียน

ตอนที่ 2: บทเรียน

1. ท่านคิดว่าเนื้อหาของบทเรียนในวิชา ENG VET PROF I ที่ท่านเรียน

- ☐ ยาก ☐ ง่าย
☐ เหมาะสมกับระดับผู้เรียน ☐ ไม่เหมาะสมกับระดับผู้เรียน

สิ่งที่ควรปรับปรุง _____

2. ท่านคิดว่าเนื้อหาของบทเรียนในแต่ละบทมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

- ☐ มาก ☐ ปานกลาง
☐ น้อย ☐ ไม่มีเลย

3. ท่านคิดว่าหัวข้อเรื่องที่นำมาสอน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ☐ น่าสนใจ ☐ ไม่น่าสนใจ
☐ มีความหลากหลาย ☐ ไม่มีความหลากหลาย
☐ เข้าใจง่าย ☐ เข้าใจยาก
☐ เป็นประโยชน์ต่อการทำงานในอนาคต ☐ ไม่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานในอนาคต
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

สิ่งที่ควรปรับปรุง _____

4. ท่านคิดว่ากิจกรรมที่อยู่ในบทเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ☐ น่าสนใจ ☐ น่าเบื่อ
☐ สนุก ☐ ไม่สนุก
☐ มีความหลากหลาย ☐ ไม่มีความหลากหลาย
☐ เข้าใจง่าย ☐ เข้าใจยาก
☐ ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น

- ☐ ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น
  - ☐ ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม ☐ ไม่ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม
  - ☐ ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าพูดมากขึ้น ☐ ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าพูดมากขึ้น
  - ☐ ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น
  - ☐ ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น
  - ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) _____
- สิ่งที่ควรปรับปรุง _____
-

5. รูปแบบของหนังสือเรียน

- ☐ สวยงาม ☐ ไม่สวยงาม
  - สิ่งที่ควรปรับปรุง _____
-

ตอนที่ 3 : กิจกรรม

1. ท่านคิดว่ากิจกรรม Role Play (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ☐ น่าสนใจ ☐ ไม่น่าสนใจ
  - ☐ สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง ☐ ไม่สามารถนำไปใช้ได้จริง
  - ☐ ยาก ☐ ง่าย
  - ☐ สนุก ☐ ไม่สนุก
  - ☐ ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น ☐ ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษ
  - ☐ ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม ☐ ไม่ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม
  - ☐ ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าพูดมากขึ้น ☐ ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าพูดมากขึ้น
  - ☐ ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น
  - ☐ ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น
  - ☐ ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้จากรายวิชาอื่นมาประยุกต์ใช้ได้
  - ☐ ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้จากรายวิชาอื่นมาประยุกต์ใช้ได้
  - ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) _____
- สิ่งที่ควรปรับปรุง _____
-

2. ท่านคิดว่ากิจกรรม Presentation (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ☐ น่าสนใจ ☐ ไม่น่าสนใจ
- ☐ สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง ☐ ไม่สามารถนำไปใช้ได้จริง
- ☐ ยาก ☐ ง่าย
- ☐ สนุก ☐ ไม่สนุก

☐ ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น	☐ ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษ
☐ ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม	☐ ไม่ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม
☐ ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าพูดมากขึ้น	☐ ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าพูดมากขึ้น
☐ ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น	
☐ ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น	
☐ ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้จากรายวิชาอื่นมาประยุกต์ใช้ได้	
☐ ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้จากรายวิชาอื่นมาประยุกต์ใช้ได้	
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) _____	

สิ่งที่ควรปรับปรุง _____

3. กิจกรรม Listening to a lecture and summarizing the lecture (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

☐ น่าสนใจ	☐ ไม่น่าสนใจ
☐ สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง	☐ ไม่สามารถนำไปใช้ได้จริง
☐ ยาก	☐ ง่าย
☐ สนุก	☐ ไม่สนุก
☐ ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น	☐ ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษ
☐ ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม	☐ ไม่ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม
☐ ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าพูดมากขึ้น	☐ ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าพูดมากขึ้น
☐ ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น	
☐ ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น	
☐ ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้จากรายวิชาอื่นมาประยุกต์ใช้ได้	
☐ ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้จากรายวิชาอื่นมาประยุกต์ใช้ได้	
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) _____	

สิ่งที่ควรปรับปรุง _____

4. กิจกรรม Group Discussion (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

☐ น่าสนใจ	☐ ไม่น่าสนใจ
☐ สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง	☐ ไม่สามารถนำไปใช้ได้จริง
☐ ยาก	☐ ง่าย
☐ สนุก	☐ ไม่สนุก
☐ ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น	☐ ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษ
☐ ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม	☐ ไม่ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม
☐ ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าพูดมากขึ้น	☐ ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าพูดมากขึ้น
☐ ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น	

- ☐ ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น
  - ☐ ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้จากรายวิชาอื่นมาประยุกต์ใช้ได้
  - ☐ ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้จากรายวิชาอื่นมาประยุกต์ใช้ได้
  - ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) _____
- สิ่งที่ควรปรับปรุง _____
-

ตอนที่ 4: วิธีการเรียนการสอน

1. ท่านคิดว่าวิธีการเรียนการสอนรายวิชานี้ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

☐ กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน	☐ ไม่กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน
☐ สนุก	☐ น่าเบื่อ
☐ มีความหลากหลาย	☐ ไม่มีความหลากหลาย
☐ เข้าใจง่าย	☐ เข้าใจยาก
☐ ส่งเสริมทักษะการพูดของผู้เรียน	☐ ไม่ส่งเสริมทักษะการพูดของผู้เรียน
☐ ส่งเสริมทักษะการฟังของผู้เรียน	☐ ไม่ส่งเสริมทักษะการฟังของผู้เรียน
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) _____	

สิ่งที่ควรปรับปรุง _____

---
2. ท่านคิดว่าสื่อ (บทเรียนและ CD ที่ใช้ในการเรียนการสอนรายวิชานี้) (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

☐ เหมาะสมกับผู้เรียน	☐ ไม่เหมาะสมกับผู้เรียน
☐ ปริมาณเพียงพอ	☐ ปริมาณไม่เพียงพอ
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) _____	

สิ่งที่ควรปรับปรุง _____

---
3. ท่านคิดว่าการเรียนภาษาอังกฤษให้ได้ดีต้อง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

☐ ไปเรียนในประเทศที่พูดภาษาอังกฤษ	☐ ไปเที่ยวประเทศที่พูดภาษาอังกฤษบ่อยๆ
☐ ใช้น้อยๆ	☐ ฟังเพลงภาษาอังกฤษบ่อยๆ
☐ ดูหนังฝรั่งที่ไม่มีภาษาไทยกำกับบ่อยๆ	
☐ Chat กับเพื่อนที่พูดภาษาอังกฤษบ่อยๆ	
☐ ท่องจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษให้ได้จำนวนมาก	
☐ ดูสารคดีที่พูดภาษาอังกฤษ	☐ ดูข่าวต่างประเทศ เช่น CNN หรือ NBC
☐ อ่านนวนิยายภาษาอังกฤษ	☐ อ่านวารสาร/บทความภาษาอังกฤษ
☐ อ่านนิตยสารภาษาอังกฤษ เช่น Newsweek หรือ National Geographic Magazine	
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) _____	

4. ท่านคิดว่าท่านจะเรียนได้ดีเมื่อ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

☐ เรียนทฤษฎีก่อนแล้วจึงปฏิบัติหรือทำแบบฝึกหัด	☐ ลองปฏิบัติก่อนแล้วจึงเรียนทฤษฎี
☐ นั่งฟังบรรยายอย่างเดียว	☐ ปฏิบัติอย่างเดียว
☐ ทำงานเป็นกลุ่ม	☐ ทำงานเดี่ยว
☐ ผู้สอนเรียกตอบเป็นรายคน	☐ อาสาตอบคำถามเมื่อผู้สอนถาม
☐ ผู้สอนแก้ไขความผิดทันทีที่ทำผิด	☐ ทำการบ้านสม่ำเสมอ
☐ อ่านสิ่งที่จะเรียนมาก่อนเข้าชั้นเรียน	
☐ เตรียมคำถามมาถามผู้สอนในสิ่งที่ยังไม่เข้าใจ	
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) _____	

ตอนที่ 5: วิธีการประเมิน

1. ท่านคิดว่าข้อสอบกลางภาค

☐ ยาก	☐ ง่าย
☐ เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	☐ ไม่เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) _____	

2. ท่านคิดว่าข้อสอบปลายภาค

☐ ยาก	☐ ง่าย
☐ เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	☐ ไม่เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) _____	

3. ท่านคิดว่าระยะเวลาที่ใช้สอบ (1 ชั่วโมง)

☐ นานเกินไป	☐ สั้นเกินไป
☐ เหมาะสม	☐ ไม่เหมาะสม
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) _____	

4. ท่านคิดว่าผู้บันทึกเสียงพูด

☐ เร็วเกินไป	☐ ช้าเกินไป
☐ เหมาะสมกับความสามารถในการฟังของผู้เรียน	
☐ ไม่เหมาะสมกับความสามารถในการฟังของผู้เรียน	
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) _____	

5. ท่านคิดว่าจำนวนครั้งที่ให้ฟังในแต่ละตอน
- ☐ น้อย ควรให้ฟังตอนละ _____ ครั้ง
- ☐ เหมาะสม
6. ท่านคิดว่าข้อคิดเห็นที่ได้จากผู้สอนที่ทำการประเมินท่านในช่วงของ Role Play, Presentation และ discussion
- ☐ มีประโยชน์ ☐ ไม่มีประโยชน์
- ☐ สามารถนำไปใช้ได้จริง ☐ ไม่สามารถนำไปใช้ได้จริง
- ☐ น่าสนใจ ☐ ไม่น่าสนใจ
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) _____
7. ท่านคิดว่าวิธีการประเมินที่ใช้รายวิชานี้ (สอบกลางภาคและปลายภาค) ทดสอบทักษะการฟัง (สอบเก็บคะแนนระหว่างภาค) ทดสอบทักษะการพูดและการฟัง (และคะแนนเข้าห้องเรียน)
- ☐ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม
- ถ้าท่านเลือก ☐ ไม่เหมาะสม ท่านคิดว่าวิธีการประเมินควร (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
- ☐ มีสอบกลางภาคและปลายภาค (ทดสอบทั้งสองทักษะ + คะแนนเข้าห้องเรียน)
- ☐ มีสอบเก็บคะแนนระหว่างภาคการศึกษา (ทดสอบทั้งสองทักษะ + คะแนนเข้าห้องเรียน)
- ☐ มีเฉพาะการสอบกลางภาคและปลายภาค (ทดสอบทั้งสองทักษะ)
- ☐ มีเฉพาะการสอบเก็บคะแนนระหว่างภาคการศึกษา (ทดสอบทั้งสองทักษะ)
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) _____
8. ท่านคิดว่าวิธีการประเมินทักษะการพูดโดยผู้สอนที่ไม่ใช่ผู้สอนประจำกลุ่ม
- ☐ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

ขอขอบคุณในความร่วมมือในการทำแบบสอบถาม

คณะผู้สอนรายวิชา ENG VET PROF I

ความสามารถในการตระหนักรู้ข้อผิดพลาด ในหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานภาษาไทย ของผู้เรียนที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่

กมลชนก หงษ์ทอง

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความสามารถของผู้เรียนภาษาไทยที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ในการตระหนักรู้ข้อผิดพลาดในหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานภาษาไทย และเพื่อระบุประเภทของหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่มีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนกลุ่มดังกล่าว ภาษาเป้าหมายและภาษาแม่ของผู้เรียนแตกต่างกันในแง่การอนุญาตให้คำกริยาปรากฏต่อเนื่องกันได้ กล่าวคือ ภาษาไทยยอมให้กริยามากกว่าหนึ่งคำมาปรากฏเรียงกันโดยไม่ต้องมีคำเชื่อมใดแทรกหรือไม่ต้องผันรูปกริยา ทว่าลักษณะเช่นนี้ไม่อาจพบได้ในภาษาอังกฤษ ขอบเขตของการศึกษาจำกัดเฉพาะหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานซึ่งประกอบด้วยกริยาเพียง 2 คำ ที่ไม่ใช่คำไวยากรณ์และไม่ใช่กริยาที่ต้องอาศัยส่วนเติมเต็ม ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้จากการทดสอบการตัดสินความยอมรับได้แบบไม่จำกัดเวลา (untimed acceptability judgment test) และวิธีคิดออกเสียง (think-aloud protocols) ในผู้เรียนที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่จำนวน 10 คน ซึ่งกำลังศึกษาภาษาไทยเป็นวิชาเอกในระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโท หลังจากที่ถูกกลุ่มตัวอย่างดูประโยคภาษาไทยทีละประโยค จำนวน 30 ประโยค บ้างก็ประกอบด้วยหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่ถูกต้องและบ้างก็ผิด แต่ละประโยคมีการเขียนคำแปลอธิบาย (gloss) และความหมายเป็นภาษาอังกฤษกำกับไว้ทั้งหมด ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างต้องแสดงความคิดเห็นต่อประโยคดังกล่าวหรืออาจแก้ไขข้อผิดพลาดให้ถูกต้อง ผลการทดลองแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความสามารถค่อนข้างจำกัดในการตัดสินหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่มีข้อผิดพลาด ระบุตำแหน่งที่ผิด และแก้ไขส่วนที่ผิด โดยหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่แสดงผลลัพธ์ (Resultative SCV) เป็นประเภทที่กลุ่มตัวอย่างทำคะแนนแบบทดสอบความยอมรับได้ได้น้อยที่สุด (55.00%)

คำสำคัญ: หน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานภาษาไทย, การตระหนักรู้ข้อผิดพลาด, ผู้เรียนภาษาไทยที่พูดภาษาอังกฤษ, ภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ, แบบทดสอบความยอมรับได้

The competence of L1 English - L2 Thai language learners in error awareness of basic Thai serial verb constructions

Abstract

The aims of the current study are to investigate the ability of L1 English - L2 Thai learners to detect any anomalies related to basic Thai Serial Verb Constructions (SVCs) and to specify the SVC patterns that tend to be problematic to the certain group of learners. The target language and learners' first language differ as regards the serializability of verbs: Thai allows a sentence to contain a string of verbs co-occurring together without any overt conjoin or verb conjugation, whereas English does not. The scope of this experiment was limited to basic SVCs that consist of the juxtaposition of only 2 non-grammaticalized and non-complement taking verbs. The research tools used were untimed acceptability judgment tests and think-aloud protocols. 10 English undergraduates and postgraduates whose major subject is Thai undertook this experiment. The subjects were presented with a set of 30 individual Thai sentences, each with a gloss and an English translation – some of which were well-formed, and others of which were malformed – , and then asked to verbalize their judgment about each sentence. They were allowed to make a correction as necessary. The results reveal that subjects' ability to identify the inaccuracy of SVCs is fairly limited. It is hard to detect, locate or rectify an error in the Resultative SVC pattern (55.00%).

Keywords: basic Thai serial verb constructions, error awareness, English Thai language learners, Thai as a foreign language, acceptability judgment test

บทนำ

หน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐาน หมายถึง หน่วยสร้างที่ประกอบขึ้นด้วยคำกริยา 2 คำมาเรียงต่อกันโดยไม่มีคำเชื่อมใดๆแทรกกลาง แต่อาจมีอาร์กิวเมนต์ซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมของคำกริยาตัวใดตัวหนึ่งหรือของคำกริยาทั้งคู่ปรากฏรวมได้ (ยาใจ ชูวิชา, 2536) ยกตัวอย่างเช่น

(1) อาจารย์ยืนพูดหน้าชั้นเรียน

ประโยคนี้ประกอบด้วยคำกริยาทั้ง 2 คำ ได้แก่ ยืน และ พูด จึงไม่มีกรรมมารับข้างท้าย

(2) เขานั่งสูบบุหรี่

ประโยคนี้ประกอบขึ้นด้วยกริยา นั่ง และ สกรรมกริยา สูบ โดยมี บุหรี่ เป็นกรรมของกริยาตัวที่ 2

(3) ฉันปิ้งขนมปังกิน

ประโยคนี้ประกอบขึ้นด้วยกรรมกริยา 2 คำ ได้แก่ *บั้ง* และ *กิน* โดยมี *ขนมบั้ง* เป็นกรรมของกริยาทั้งคู่

(4) หล่อนกดออกเรียกเจ้าของบ้าน

ประโยคนี้ประกอบด้วยกรรมกริยา 2 คำ ได้แก่ *กด* และ *เรียก* คำกริยาแต่ละตัวต่างก็มีกรรมมารับข้างท้าย ได้แก่ *ออก* และ *เจ้าของบ้าน* ตามลำดับ

ในงานวิจัยชิ้นนี้จำกัดขอบเขตเฉพาะหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่คำกริยาทั้งคู่ต้องไม่ใช่คำไวยากรณ์ (non-grammaticalized) หรือไม่ใช่คำกริยาอาศัยส่วนเติมเต็ม (non-complement taking verb) เกณฑ์ที่จะตัดสินว่าคำกริยาหนึ่งๆ ผ่านกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์คือ คำกริยานั้นแม้จะมีสถานะเป็นคำกริยาเต็มตัว และมีความหมายประจำคำ แต่ยังทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ด้วย (Thepkanjana, 2006) อาทิ

(5) น้องอาบน้ำอยู่

อยู่ เป็นคำกริยาที่มีความหมายประจำคำว่า 'มีชีวิต อาศัย' แต่ในที่นี้ *อยู่* บอกการณ์ลักษณะแบบ progressive

(6) ฉันคิดว่าเขาทำถูกแล้ว

ว่า เป็นคำกริยาที่มีความหมายประจำคำว่า 'พูด' แต่ในที่นี้ *ว่า* ทำหน้าที่ตัวนำส่วนเติมเต็ม (complementizer)

ดังนั้น หน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่ประกอบด้วย *อยู่ ว่า ให้ ถูก ได้* ซึ่งเป็นคำที่ผ่านกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์จะไม่นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ส่วนเกณฑ์ที่ใช้ระบุว่าคำกริยาหนึ่งๆเป็นคำกริยาที่ต้องอาศัยส่วนเติมเต็มหรือไม่ สามารถดูได้จากความสมบูรณ์ทางความหมายของคำกริยา งานวิจัยนี้สนใจเฉพาะหน่วยสร้างกริยาเรียงที่คำกริยาสามารถปรากฏโดดๆได้เท่านั้น แต่หากคำกริยาใดจำเป็นต้องอาศัยการปรากฏ

ร่วมกับคำอื่นเพื่อให้สื่อความหมายได้สมบูรณ์ จัดว่าเป็นคำกริยาที่อาศัยส่วนเติมเต็ม ตัวอย่างคำกริยาในประโยคด้านล่างนี้จะไม่นับเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

(7) ดอกไม้เริ่มเหี่ยว

(8) ฉันอยากไปเที่ยว

เนื่องจากคำว่า *เริ่ม* และ *อยาก* ไม่สามารถปรากฏโดดๆได้ แต่จำเป็นต้องอาศัยการปรากฏร่วมกับคำอื่น เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ทางความหมาย

การวิเคราะห์รูปแบบของหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานซึ่งอาจเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติในงานวิจัยนี้อ้างอิงมาจากการศึกษาลักษณะของเหตุการณ์ที่แสดงได้ด้วยหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานภาษาไทย (Thepkanjana, 2006) โดยจำแนกตามคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของคำกริยาได้ทั้งสิ้น 4 แบบดังต่อไปนี้

1. หน่วยสร้างกริยาเรียงที่แสดง

อากัปกริยา

กริยาบอกการกระทำปฐมภูมิ + กริยาบอกการกระทำอุปปฐมภูมิ

การกระทำปฐมภูมิ (primary action) ในที่นี้หมายถึง การกระทำที่สามารถรับรู้ได้อย่างแน่นอนว่ากระทำดังกล่าวอาศัยส่วนใดของร่างกาย เช่น *เดิน, เกา, พยักหน้า, ดู, กิน* เป็นต้น ส่วนการกระทำอุปปฐมภูมิ (non-primary action) หมายถึง การกระทำที่ไม่อาจทราบได้แน่ชัดว่าใช้ส่วนใดของร่างกายทำกริยาดังกล่าว เช่น *รีบ, แสง, แกล้ง, ผึก* เป็นต้น ในหน่วยสร้างกริยาเรียงประเภทนี้ คำกริยาตัวแรกทำหน้าที่ระบุนอากัปกริยาของร่างกาย ขณะที่คำกริยาตัวที่สอง เหตุการณ์ที่แสดงโดยคำกริยาทั้งสองเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน เช่น

(9) เขาขวักมือเรียกฉัน

(10) เขาพยักหน้าเห็นด้วย

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์ที่แสดงโดยกริยาเรียงในหน่วยสร้างนี้มีผู้กระทำคนเดียวกัน เป็นเหตุการณ์เดียวกัน ดำเนินไปพร้อมกัน ไม่สามารถแยกออกจากกันได้

2. หน่วยสร้างกริยาเรียงที่แสดงลำดับของเหตุการณ์

กริยาบอกการกระทำปฐมภูมิ + กริยาบอกการกระทำปฐมภูมิ

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องเป็นลำดับ และมีผู้กระทำกริยาคนเดียวกัน ในทางโครงสร้างลำดับของเหตุการณ์นั้นสามารถสื่อได้โดยใช้หน่วยสร้างกริยาเรียงที่ประกอบด้วยคำกริยาบอกการกระทำปฐมภูมิ 2 คำต่อกัน ลำดับการเรียงกันของคำกริยาสะท้อนให้เห็นความชัดใส (iconicity) ของลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในทางความหมาย สามารถตีความความหมายของคำกริยาตัวที่ 2 ได้ว่าเป็นวัตถุประสงค์จากการกระทำกริยาตัวแรกซึ่งไม่มีช่วงห่างระหว่างเหตุการณ์ (time span) ยกตัวอย่างเช่น

(11) เขาย่างปลากิน

(12) เขารีดเสื้อใส่

สังเกตได้ว่าการกระทำที่แสดงออกผ่านหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานประเภทนี้มีลักษณะเป็นเหตุการณ์ซับซ้อนเพียงเหตุการณ์เดียว

3. หน่วยสร้างกริยาเรียงที่แสดงผลลัพธ์กริยาบอกการกระทำปฐมภูมิ + กริยาแสดงคุณสมบัติทางกายภาพ

หน่วยสร้างกริยาเรียงประเภทนี้สื่อลำดับเหตุการณ์ที่มีความหมายแบบสาเหตุ-ผลลัพธ์ กล่าวคือ มีเหตุการณ์ย่อย 2 เหตุการณ์ ซึ่งเหตุการณ์แรกเป็นเหตุ ส่วนอีกเหตุการณ์หนึ่งเป็นผลทางกายภาพอันสืบเนื่องมาจากความตั้งใจลงมือ

กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งของผู้กระทำเหตุการณ์แรก เมื่อพิจารณาโครงสร้างของหน่วยสร้างกริยาพบว่ามีความชัดใส เพราะลำดับการเรียงตัวกันของคำกริยาสะท้อนลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง อาทิเช่น

(13) เขาปาแก้วแตก

(14) ตำรวจฆ่าผู้ร้ายตาย

เหตุการณ์ย่อย 2 เหตุการณ์ที่แสดงออกผ่านหน่วยสร้างกริยาเรียงประเภทนี้ เกิดขึ้นในสถานที่เดียวกันและเกิดต่อเนื่องกันแบบแนบสนิท จนไม่อาจรับรู้ช่องว่างระหว่างเหตุการณ์ได้ ในทางจิตวิทยา ผู้ใช้ภาษารับรู้ว่าเหตุการณ์ลักษณะนี้เป็นเหตุการณ์เล่าเรื่อง (episodic event) เพียงเหตุการณ์เดียว

4. หน่วยสร้างกริยาเรียงที่แสดงอิริยาบถกริยาแสดงอิริยาบถของร่างกาย + กริยาบอกการกระทำ

หน่วยสร้างกริยาเรียงประเภทนี้ประกอบด้วยคำกริยาบอกอิริยาบถของร่างกาย (posture verb) ตามด้วยคำกริยาบอกการกระทำ เพื่อแสดงเหตุการณ์ที่ผู้กระทำกริยาทรงอิริยาบถของร่างกายขณะทำอาการอย่างใดอย่างหนึ่งในเวลาเดียวกัน เช่น

(15) ฉันนั่งเขียนรายงาน

(16) เขานอนร้องเพลง

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า เหตุการณ์ย่อยทั้ง 2 เหตุการณ์มีผู้กระทำกริยาคนเดียวกัน เกิดขึ้นในเวลาและสถานที่เดียวกัน

นอกเหนือจากผลการศึกษาและการจำแนกลักษณะของเหตุการณ์ที่แสดงโดยหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่กล่าวถึงข้างต้น ยังมีข้อสรุปที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การที่คำกริยาคู่หนึ่งจะมาปรากฏต่อเนื่องกันเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานได้นั้นไม่ได้เกิดขึ้นอย่างไร

แบบแผน ทั้งนี้ Thepkanjana (2006) เชื่อว่ามีข้อจำกัดบางอย่างที่ควบคุมการปรากฏร่วมกันของคำกริยา ซึ่งได้แก่ Schematic constraint คือข้อจำกัดเชิงโครงสร้างที่กำหนดว่าคำกริยาที่มีคุณสมบัติทางความหมายแบบใดสามารถเรียงต่อกันเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงได้บ้าง ตามที่อธิบายไปแล้ว 4 ประเภทข้างต้น และ Lexical constraint หรือ Pragmatic constraint ที่กำหนดว่าคำกริยาที่จะมาปรากฏเรียงต่อกันเป็นหน่วยสร้างได้ต้องสอดคล้องกับความรู้ในโลกแห่งความเป็นจริง (real-world knowledge) ซึ่งเป็นความรู้ระดับสารานุกรม (encyclopaedic) ที่เจ้าของภาษามี

Thepkanjana (2006) พิสูจน์โดยทดลองนำคำกริยาที่มีคุณสมบัติการปรากฏร่วมกันในหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานมาจับคู่กัน จากตัวอย่าง (17) – (20) แม้ประโยคเหล่านี้จะประกอบขึ้นจากหน่วยสร้างกริยาเรียงที่ไม่ละเมิด schematic constraint แต่ก็ฟังดูแปลกหรือสื่อความไม่ได้ เนื่องจากละเมิด lexical constraint เช่น

- (17) ? เขาโบกมือขอบคุณ
(หน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่แสดงอากัปกิริยา)
- (18) ? เขาจุดบุหรี่ทิ้ง
(หน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่แสดงลำดับของเหตุการณ์)
- (19) * ตำรวจฆ่าผู้ร้ายเจ็บ
(หน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่แสดงผลลัพธ์)
- (20) ? เขานอนทำอาหาร
(หน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่แสดงอิริยาบถ)

ผู้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ย่อมบอกว่าประโยคเหล่านี้ฟังดูแปลกจนไม่อาจยอมรับได้ เพราะเหตุการณ์ที่กริยาในหน่วยสร้างเรียงพื้นฐานแสดงไม่สอดคล้องกับการรับรู้โลกตามความเป็นจริงหรือขัดกับแบบแผนธรรมเนียมที่ปฏิบัติกันโดยทั่วไป จนไม่สามารถปรากฏคู่กันเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงได้

แม้จะดูเหมือนว่าการสร้างประโยคที่มีหน่วยสร้างกริยาเรียงเป็นเรื่องที่มีข้อจำกัดและยุ่งยากซับซ้อน แต่แท้จริงแล้ว จากการศึกษาพัฒนาการการเล่าเรื่องของเด็กไทยในช่วงวัยต่างๆ Yangklang (2003) พบว่าเด็กเริ่มรู้จักผลิตประโยคที่มีหน่วยสร้างกริยาเรียงตั้งแต่อายุ 4 ปี พัฒนาการทางภาษานี้สอดคล้องกับอายุที่เพิ่มขึ้น ทั้งในแง่ความถี่และความซับซ้อน กล่าวคือ ความถี่ในการใช้กริยาเดี่ยวลดลง แต่หันมาใช้หน่วยสร้างกริยาเรียงบ่อยขึ้นและมีจำนวนคำกริยาที่เกิดต่อเนื่องกันเป็นกริยาเรียงมากขึ้นในเด็กโต ผลการศึกษาชิ้นนี้จึงพออนุมานได้ว่าสำหรับผู้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ แม้จะอยู่ในวัยเด็กแต่การผลิตหน่วยสร้างกริยาเรียงสามารถเกิดขึ้นได้โดยไม่ต้องอาศัยความพยายามมากนัก ในทางกลับกันเท่าที่ผู้วิจัยสังเกตและพูดคุยกับชาวต่างชาติที่ศึกษาภาษาไทย พบว่ายังมีผู้เรียนจำนวนไม่น้อยที่มีความสับสนทั้งในแง่การผลิตและการทำความเข้าใจประโยคที่ประกอบด้วยหน่วยสร้างกริยาเรียง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงหวังว่าข้อค้นพบจากการทดลองจะเผยให้เห็นจุดอ่อนของชาวต่างชาติที่เรียนภาษาไทย รวมทั้งชี้ให้เห็นปัญหาในการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

วัตถุประสงค์

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญคือ เพื่อสำรวจความสามารถของผู้พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่และเรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศในการตระหนักรู้หน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานภาษาไทยที่มีข้อผิดพลาด และเพื่อระบุประเภทของหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่มีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนกลุ่มดังกล่าว

การวิจัยนี้ตั้งสมมติฐานว่าผู้เรียนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาจะมีความสามารถทางภาษาจำกัดในการตระหนักรู้หน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่ผิด ระบุตำแหน่งที่ผิด และแก้ไขส่วนที่ผิดให้ถูก เป็นเรื่องน่าสนใจว่าหากต้องตัดสินใจยอมรับได้ของประโยคแบบไม่จำกัดเวลา ผู้เรียนชาวต่างชาติจะพยายามดึงเอาความรู้ภวภาษาศาสตร์ (metalinguistic knowledge) ซึ่งเกิดจากการได้รับการสอนหรือการบอกกฎที่เกี่ยวข้องโดยตรง หรืออาศัยเฉพาะความนึกคิด (intuition) ของตนเองในการทำแบบทดสอบ หากเป็นกรณีแรก กลุ่มตัวอย่างย่อมพยายามนึกว่าตนมีความรู้ทางภาษาอะไรบ้างที่เกี่ยวข้อง (knowledge about the language) แล้วนำความรู้นั้นมาเป็นเกณฑ์ตัดสินความถูกต้องของประโยค แต่สำหรับกรณีหลัง กลุ่มตัวอย่างจะสามารถแยกแยะความถูกต้องของประโยคได้เพราะมีความรู้ว่าจะอะไรที่เป็นไปได้และอะไรที่เป็นไปไม่ได้ (knowledge of the language) โดยที่บางครั้งไม่อาจให้เหตุผลได้ว่าทำไมประโยคหนึ่งๆจึงถูกหรือผิด (Ellis, 2005) ความสามารถทางภาษาของผู้เรียนชาวต่างชาติไม่ว่าจะเกิดจากความรู้ภวภาษาศาสตร์หรือความนึกคิด หากเบี่ยงเบนไปจากที่เจ้าของภาษามีอย่างเห็นได้ชัด นอกจากจะมีผลต่อความสามารถในการตัดสินความถูกต้องแล้ว ยังอาจมีผลต่อการรับรู้ลักษณะของ

เหตุการณ์ที่แสดงด้วยหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานด้วย

ส่วนหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่น่าจะสร้างความลำบากในการเรียนมากที่สุด ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานว่าเป็นประเภทที่แสดงอิริยาบถ เนื่องจากเหตุการณ์ที่แสดงโดยคำกริยาทั้ง 2 คำ เกิดขึ้นในเวลาและสถานที่เดียวกัน ทั้งยังมีผู้กระทำเป็นคนคนเดียวกัน ขณะที่หน่วยสร้างกริยาเรียงอื่นๆอีก 3 ประเภทประกอบด้วยคู่คำกริยาที่มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้น (linear order) และสะท้อนความขัดแย้งของเหตุการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริงออกมาในระดับโครงสร้างอีกด้วย

วิธีการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ที่ศึกษาหลักสูตร Thai Studies ณ University of Leeds จำนวนทั้งสิ้น 10 คน (ไม่นับรวมผู้เรียนอีก 2 คนที่เข้าร่วมการทดลองนำร่อง (pilot study) เป็นชาย 6 คน หญิง 4 คน อายุตั้งแต่ 21 -38 ปี (อายุเฉลี่ย 28.8 ปี) เป็นนักศึกษาปริญญาตรีและปริญญาโท ในจำนวนที่เท่ากันคือระดับชั้นละ 5 คน กลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกมาทุกคน นอกจากจะเคยเรียนเรื่องหน่วยสร้างกริยาเรียงในห้องเรียนมาแล้ว ยังเคยร่วมโครงการแลกเปลี่ยนภาษาและวัฒนธรรมไทยเป็นเวลา 9 เดือนที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จากการสัมภาษณ์พบว่าผู้ร่วมการทดลองทุกคนไม่มีใครเรียนหรือเคยเรียนพิเศษภาษาไทยนอกชั้นเรียนเลย ส่วนภาษาต่างประเทศอื่นๆที่กลุ่มตัวอย่างรู้ ได้แก่ ภาษาฝรั่งเศสและภาษาเยอรมัน (ตามหลักสูตรการศึกษาแห่งชาติของสหราชอาณาจักรช่วง year 14-year 16) ภาษาทั้งสองนี้เหมือนภาษาแม่ของผู้เรียนตรงที่ไม่อนุญาตให้

คำกริยาเกิดต่อเนื่องกันโดยไม่มีคำเชื่อมแทรก หรือไม่มีการผันรูปกริยา

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ประกอบไปด้วยประโยคภาษาไทยซึ่งมีระดับความยากง่ายของคำที่นำมาสร้างประโยคไม่เกินระดับ intermediate คำศัพท์ทุกคำอยู่ในคลังคำที่ควรรู้ (word bank) ของผู้เรียนทั้งสิ้น ทุกประโยคผ่านการตัดสินความยอมรับได้จากผู้พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่จำนวน 20 คน อายุ 24 – 35 ปี ระดับการศึกษาปริญญาโทและปริญญาเอก ผลการตัดสินไม่พบความขัดแย้งใดๆในการประเมินความยอมรับได้ของประโยค จำนวนประโยคที่ใช้ในงานวิจัยมี 30 ประโยคเป็นประโยคหลอก (distracter) ที่ไม่มีหน่วยสร้างกริยาเรียงเป็นส่วนประกอบ 6 ประโยค ส่วนที่เหลืออีก 24 ประโยคประกอบด้วย

หน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานแบบต่างๆ ผู้วิจัยแบ่งประโยคเหล่านี้ออกเป็นกลุ่มตามการจำแนกลักษณะของเหตุการณ์ที่แสดงออกได้ด้วยหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐาน (Thepkanjana, 2006) ซึ่งกล่าวถึงแล้วในบทนำทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ หน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่แสดงอาการปฏิกิริยา หน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่แสดงลำดับของเหตุการณ์ หน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่แสดงผลลัพธ์ และหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่แสดงอิริยาบถ โดยกำหนดให้แต่ละประเภทมีจำนวนประโยคเท่ากันประเภทละ 6 ประโยค แล้วแบ่งเป็นประโยคที่หน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานถูกต้องประเภทละ 3 ประโยค และที่มีข้อผิดพลาดอีกประเภทละ 3 ประโยค

ตารางที่ 1 จำนวนประโยคทั้งหมดที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วยประโยคหลอกและประโยคที่มีหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่ถูกต้องและที่ผิดทั้ง 4 ประเภท

ประเภทของหน่วยสร้างกริยาเรียง	หน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่ถูกต้อง	หน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่ผิด	จำนวนประโยครวม (แยกตามประเภท)
แสดงอาการปฏิกิริยา	3	3	6
แสดงลำดับเหตุการณ์	3	3	6
แสดงผลลัพธ์	3	3	6
แสดงอิริยาบถ	3	3	6
ประโยคหลอก	-	-	6

ในการทดลอง ประโยคทั้งหมดจะถูกจัดเรียงแบบสุ่ม กลุ่มตัวอย่างจะได้ดูประโยคผ่านทางโปรแกรมนำเสนอผลงาน PowerPoint เนื่องจากแต่ละประโยคเขียนด้วยภาษาไทย พร้อมการถ่ายทอดเสียงด้วยสัทอักษร มีคำแปลแบบอธิบายและความหมายในภาษาอังกฤษกำกับ

ดังนั้น เพื่อความสะดวกในการนำเสนอประโยคทีละประโยค ผู้วิจัยจึงอนุญาตให้กลุ่มตัวอย่างสามารถกดเลื่อนประโยคถัดไปได้ด้วยตนเอง เมื่อแสดงความคิดเห็นที่มีประโยคก่อนหน้าจบแล้ว

มล	ลอก	ส้ม	กิน
mon	pò:k	sôm	kin
Mon	peel	orange	eat
'Mon	peeled	an orange	to eat.'

ภาพที่ 1 การนำเสนอประโยคทีละประโยคแก่กลุ่มตัวอย่าง ผ่านโปรแกรม PowerPoint

การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยอาศัยระเบียบวิธีการเก็บข้อมูล 2 แบบควบคู่กัน ได้แก่

1. แบบทดสอบการตัดสินใจยอมรับได้แบบไม่จำกัดเวลา (untimed acceptability judgment test) มีจุดเด่นอยู่ที่สามารถบังคับให้ผู้เข้าร่วมการทดลองฟังความสนใจไปยังหน่วยทางภาษาที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา เมื่อเทียบกับวิธีการอื่นๆ (เช่น การให้บรรยายภาพหรือแต่งประโยค) วิธีการนี้ทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงรูปภาษาที่ตนไม่มั่นใจได้ กิจกรรมที่ผู้ร่วมการทดลองต้องทำคือ ตัดสินว่าประโยคที่ดูทีละประโยคนั้นมีความถูกต้องทางไวยากรณ์และความหมายหรือเบี่ยงเบนไปจากที่ควรจะเป็นจนไม่อาจยอมรับได้ กลุ่มตัวอย่างสามารถใช้เวลากับแต่ละประโยคได้อย่างเต็มที่

2. วิธีคิดแบบออกเสียง (think-aloud protocols) ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีนี้เพราะเชื่อว่าการรายงานผลด้วยคำพูดสามารถเผยให้เห็นการประมวลผลภายในที่ผู้เรียนชาวต่างชาติใช้ การทดลองนี้จึงเปิดโอกาสให้ใช้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาแม่ของผู้เรียนในการสื่อความคิดออกมาเป็นคำพูด เปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นออกมาอย่างเต็มที่และช่วยขจัดปัญหาความไม่มั่นใจเมื่อต้องสื่อสารด้วยภาษาที่ถนัดน้อยกว่าลงได้ ก่อนเริ่มการทดลองกลุ่มตัวอย่างจะได้ซ้อมตอบคำถามอุปกรณ์ ซึ่งเป็นปัญหาเขาวงกตที่ไม่เกี่ยวข้องกับรูปภาษาเลย เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับการคิดแบบออกเสียง

หัวใจสำคัญของการเก็บข้อมูลด้วยวิธีนี้คือ ต้องให้ผู้ร่วมการทดลองมีปฏิสัมพันธ์แต่เฉพาะกับตัวกระตุ้น (stimuli) เท่านั้น ดังนั้น ขณะทำการทดลองผู้วิจัยจะนั่งข้างหลังและเลือกใช้คำที่ไม่มีส่วนชี้นำทางความคิด แต่สามารถสื่อสารเพื่อกระตุ้นผู้ร่วมการทดลองได้ เช่น "Please keep speaking." หรือ "What do you think about the sentence?" ข้อมูลเสียงทั้งหมดที่กลุ่มตัวอย่างพูดจะถูกบันทึกลงในเครื่องบันทึกเสียง MP3 แบบพกพา

การแปลผลข้อมูล เฉพาะประโยคที่มีหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานประกอบอยู่เท่านั้นที่การศึกษานี้สนใจ ผู้วิจัยจะไม่นำผลการตัดสินใจการยอมรับได้จากประโยคหลอกมาพิจารณา ข้อมูลเสียงของกลุ่มตัวอย่างจะถูกนำมาแปลผลและคำนวณคะแนน ดังนี้ หากกลุ่มตัวอย่างเอ่ยคำสำคัญ เช่น "okay" "correct" "right" "fine" "grammatical" "possible" "acceptable" หรือ "I like it." เป็นต้น ผู้วิจัยจะถือว่าผู้ร่วมการทดลองตัดสินว่าประโยคนั้นยอมรับได้ ในทางตรงข้ามหากกลุ่มตัวอย่างเอ่ยคำสำคัญ เช่น "not okay" "incorrect" "wrong" "odd" "funny" "unnatural" "ungrammatical" "impossible" "unacceptable" "I don't like it." หรือ "I would never say this." ผู้วิจัยจะถือว่าผู้ร่วมการทดลองตัดสินว่าประโยคนั้นๆ ไม่สามารถยอมรับได้ จากนั้นจึงคำนวณคะแนนแบบทดสอบ โดยดูจากความสอดคล้องกันของผลการตัดสินใจ

ยอมรับได้โดยกลุ่มตัวอย่างนำมาเปรียบเทียบ กับสถานะความถูกต้องของหน่วยสร้างกริยาเรียง ในแต่ละประโยค ดังต่อไปนี้

คะแนน (+1) แสดงถึงความสอดคล้อง กันระหว่างความถูกต้องของหน่วยสร้างกริยาเรียง พื้นฐานในแต่ละประโยคกับผลการตัดสินของกลุ่มตัวอย่าง กล่าวคือ คะแนนดังกล่าวจะให้ก็ ต่อเมื่อประโยคนั้นๆเป็นประโยคที่มีหน่วยสร้าง กริยาเรียงที่ถูกต้องและกลุ่มตัวอย่างตัดสินว่า เป็นประโยคที่ยอมรับได้ หรือเมื่อประโยค ดังกล่าวเป็นประโยคที่มีหน่วยสร้างกริยาเรียงที่มี ข้อผิดพลาดและกลุ่มตัวอย่างตัดสินว่าเป็นประโยคที่ ไม่อาจยอมรับได้

คะแนน (-1) แสดงถึงความขัดแย้งกัน ระหว่างความถูกต้องของหน่วยสร้างกริยาพื้นฐาน ในแต่ละประโยคกับผลการตัดสินของกลุ่ม ตัวอย่าง กล่าวคือ คะแนนดังกล่าวจะให้ก็ต่อเมื่อ ประโยคนั้นๆเป็นประโยคที่มีหน่วยสร้างกริยาเรียง ที่ถูกต้องอยู่แล้ว แต่กลุ่มตัวอย่างกลับตัดสินว่า เป็นประโยคที่ยอมรับไม่ได้ หรือเมื่อประโยคนั้น เป็นประโยคที่มีหน่วยสร้างกริยาเรียงที่มีข้อผิดพลาด กลุ่มตัวอย่างกลับตัดสินว่าเป็นประโยคที่ ยอมรับได้

คะแนน (0) แสดงถึงการหลีกเลี่ยงที่จะ ตัดสินสถานะการยอมรับได้ของประโยคที่มี หน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐาน กล่าวคือ คะแนน ดังกล่าวจะให้ก็ต่อเมื่อกลุ่มตัวอย่างไม่แสดงการ ตัดสินใดๆ โดยดูจากคำสำคัญ เช่น "Pass" "I don't know." "I'm not sure." "I have no idea." เป็นต้น

ผลการวิจัย

คะแนนจากแบบทดสอบที่กลุ่มตัวอย่าง ทำจะถูกนำมาแปลผล เปรียบเทียบ และวิเคราะห์

เชิงปริมาณ เพื่อสำรวจความสามารถทางภาษา ในภาพรวมและเพื่อระบุว่าหน่วยสร้างกริยาเรียง พื้นฐานในภาษาไทยประเภทใดที่มีแนวโน้มจะเป็น จุดอ่อนของผู้เรียนที่พูดภาษาอังกฤษเป็น ภาษาแม่ หากผลการทดลองแสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างทำคะแนน (+1) ได้น้อย แต่กลับ ทำคะแนน (-1) ได้มาก ก็อาจสันนิษฐานได้ว่า หน่วยสร้างกริยาเรียงประเภทนั้นๆเป็นปัญหา สำหรับผู้เรียน ทั้งนี้ การเก็บข้อมูลโดยวิธีคิดแบบ ออกเสียงทำให้ผู้วิจัยได้ผลการศึกษาในเชิง คุณภาพที่มีรายละเอียดปลีกย่อยน่าสนใจมาด้วย ซึ่งจะกล่าวถึงภายหลังในการอภิปรายผล

ตารางที่ 2 (ในหน้าถัดไป) สรุปผลการ ทำแบบทดสอบการตัดสินความยอมรับได้ของ ประโยคที่มีหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานจำนวน 24 ประโยค ลำดับของประโยคที่แสดงในตาราง ได้รับการจัดเรียงใหม่เป็นหมวดหมู่ตามประเภท ของเหตุการณ์ที่แสดงด้วยหน่วยสร้างกริยาเรียง พื้นฐาน สถานะความยอมรับได้ของแต่ละประโยค หมายถึง ผลการตัดสินความยอมรับได้โดยกลุ่ม คนไทยเจ้าของภาษา ประโยคที่มีเครื่องหมาย * คือประโยคที่หน่วยสร้างกริยาเรียงมีข้อผิดพลาด ส่วน ประโยคที่ไม่เครื่องหมายใดกำกับคือ ประโยคที่มี หน่วยสร้างกริยาเรียงที่ถูกต้อง ตัวเลขที่ปรากฏ ในตารางแสดงปฏิกิริยาของผู้ร่วมการทดลองทั้ง 10 คนที่มีต่อแต่ละประโยค ลักษณะคำตอบที่ รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นยอมรับได้ ยอมรับไม่ได้ และไม่ทราบ

ลำดับถัดมาเป็นการวิเคราะห์ความ สอดคล้องกันระหว่างคำตอบของกลุ่มตัวอย่าง เปรียบเทียบกับสถานะความถูกต้องของหน่วย สร้างกริยาเรียงพื้นฐานทั้ง 4 ประเภท ซึ่งแสดง เป็นคำร้อยละใน *ภาพที่ 2* คะแนน (+1) หมายถึง มีความสอดคล้องกัน คะแนน (-1) หมายถึง มี

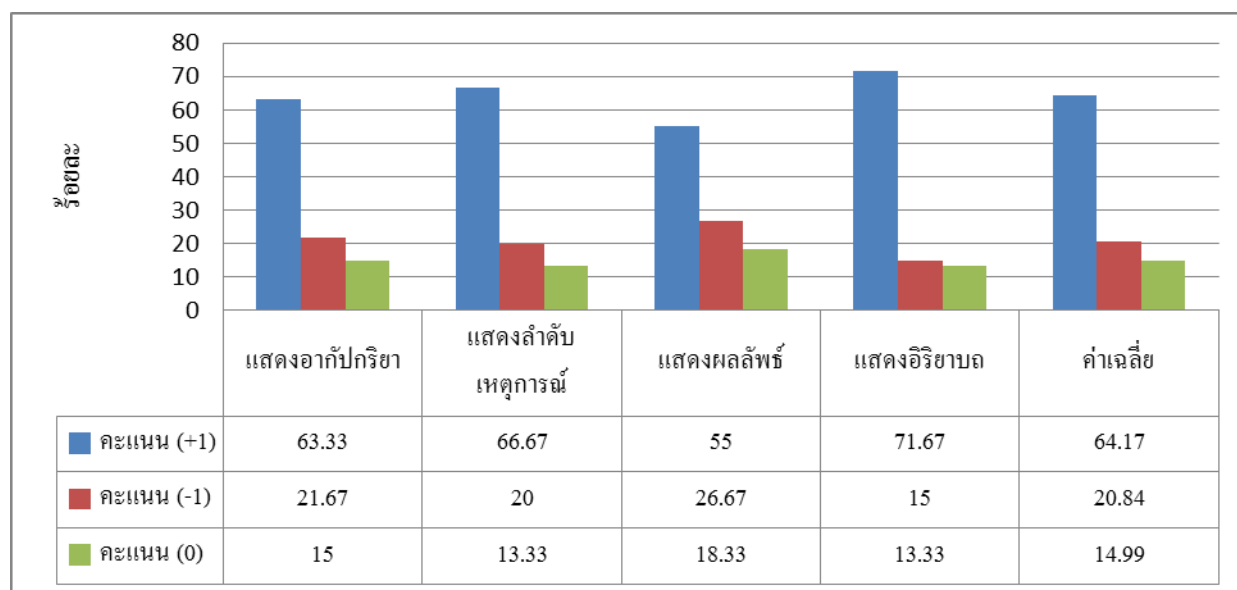
ความขัดแย้งกัน ส่วนคะแนน (0) หมายถึง กลุ่มตัวอย่างเสี่ยงที่จะให้การตัดสินใจ เพราะฉะนั้นหากค่าร้อยละของคะแนน (+1) ในหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานประเภทใดสูง แปลว่า ผู้ร่วมการทดลองสามารถแยกแยะความถูกต้องได้ดี แต่ถ้า

หากค่าร้อยละของคะแนน (-1) ของหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานประเภทใดสูง แปลว่า ผู้ร่วมการทดลองแยกแยะหน่วยสร้างที่ถูกและผิดออกจากกันไม่ได้หรือแยกได้น้อย

ตารางที่ 2 ผลสรุปการตัดสินใจยอมรับได้ของประโยคโดยกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะคำตอบ

ประโยค	ประเภทของเหตุการณ์ที่แสดงโดยหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐาน	สถานะความยอมรับได้ของประโยค	คำตอบของกลุ่มตัวอย่าง (n=10)		
			ยอมรับได้	ยอมรับไม่ได้	ไม่ทราบ
1.	แสดงอาการโกรธ		4	2	4
2.	แสดงอาการโกรธ		6	4	0
3.	แสดงอาการโกรธ		8	2	0
4.	แสดงอาการโกรธ	*	1	8	1
5.	แสดงอาการโกรธ	*	4	6	0
6.	แสดงอาการโกรธ	*	0	6	4
7.	แสดงลำดับเหตุการณ์		9	0	1
8.	แสดงลำดับเหตุการณ์		8	0	2
9.	แสดงลำดับเหตุการณ์		7	1	2
10.	แสดงลำดับเหตุการณ์	*	2	8	0
11.	แสดงลำดับเหตุการณ์	*	2	7	1
12.	แสดงลำดับเหตุการณ์	*	7	1	2
13.	แสดงผลลัพธ์		9	0	1
14.	แสดงผลลัพธ์		9	1	0
15.	แสดงผลลัพธ์		6	3	1
16.	แสดงผลลัพธ์	*	0	8	2
17.	แสดงผลลัพธ์	*	8	0	2
18.	แสดงผลลัพธ์	*	4	1	5
19.	แสดงอิริยาบถ		7	1	2
20.	แสดงอิริยาบถ		7	2	1
21.	แสดงอิริยาบถ		9	0	1
22.	แสดงอิริยาบถ	*	0	8	2
23.	แสดงอิริยาบถ	*	2	7	1
24.	แสดงอิริยาบถ	*	4	5	1

กราฟแท่งในภาพที่ 2 สร้างโดยการแปลงข้อมูลร้อยละทั้งหมดออกมาเพื่อให้เห็นความแตกต่างและเปรียบเทียบผลการศึกษาดังข้างขึ้น

ภาพที่ 2 ค่าร้อยละความสอดคล้องกันระหว่างคำตอบของกลุ่มตัวอย่างกับสถานะความถูกต้องของหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานแต่ละประเภท

ผลการทดลองแสดงให้เห็นว่าหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่กลุ่มตัวอย่างทำคะแนน (+1) ได้สูงสุด (71.67%) และทำคะแนน (-1) และ (0) ได้ต่ำที่สุด คือหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่แสดงอิริยาบถ ส่วนหน่วยที่เหลืออีก 3 ประเภทคือ ประเภทที่แสดงอาการปฏิกิริยา ประเภทที่แสดงลำดับเหตุการณ์ และประเภทที่แสดงผลลัพธ์ ค่าร้อยละตามที่กลุ่มตัวอย่างตัดสินได้สอดคล้องกับความถูกต้องของหน่วยสร้างคือ 66.67% 63.33% และ 55% ตามลำดับ เมื่อมองเผินๆพบว่าค่าร้อยละของคะแนน (+1) ในหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานทุกรูปแบบสูงกว่าคะแนน (-1) และ (0) ก็จริง แต่อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยของคะแนน (+1) ที่ได้ยังถือว่าค่อนข้างน้อยเพราะอยู่ที่ราว 60% เท่านั้น นอกจากนี้ สัดส่วนระหว่างคะแนน (-1) ต่อคะแนน (+1) กลับสูงถึงเกือบ 1:3

ผลการศึกษาข้างต้นเป็นเพียงข้อมูลเชิงปริมาณที่สะท้อนความสามารถทางภาษาของกลุ่มตัวอย่าง แต่จากวิธีการเก็บข้อมูล *คิดแบบออกเสียง* เอื้อให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลเชิงคุณภาพจำนวนมากมาประกอบการอภิปรายด้วย ข้อมูลเหล่านี้เกี่ยวกับความพยายามแก้ไขประโยคที่พวกเขาเห็นว่าไม่สามารถยอมรับได้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่แก้ประโยคที่หน่วยสร้างกริยาที่มีข้อผิดพลาดต้อง สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนชาวต่างชาติที่เรียนภาษาไทย นอกจากจะตระหนักรู้ถึงหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่มีข้อผิดพลาดหรือฟังดูแปลกแล้วยังมีความสามารถในการบ่งชี้ตำแหน่งที่ผิดและผลิตประโยคใหม่ที่ถูกต้องได้ แต่ในขณะเดียวกัน ข้อมูลเสียงที่บันทึกก็มีส่วนพิสูจน์ว่ากลุ่มตัวอย่างยังมีความเข้าใจผิดบางประการอยู่ ผู้วิจัยเกรงว่าการตั้งข้อสันนิษฐานว่าด้วยความเข้าใจผิดดังกล่าวอาจมีความเป็นปัจเจกวิสัย (subjective)

จึงตัดสินใจนำไปกล่าวถึงในส่วนอภิปรายผลแทน

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยจะอภิปรายตามลำดับวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ตั้งไว้ 2 ข้อในตอนต้น จากนั้นจึงอภิปรายข้อมูลเชิงคุณภาพจากการคิดแบบออกเสียงซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจผิดบางประการว่าด้วยลักษณะของเหตุการณ์ที่แสดงโดยกริยาเรียงพื้นฐานในภาษาไทย

วัตถุประสงค์ข้อแรก เพื่อสำรวจความสามารถของผู้เรียนที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ในการตระหนักรู้ข้อผิดในหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานภาษาไทย ผู้วิจัยได้ออกแบบการทดลองขึ้น และได้ผลการศึกษาดังนี้ โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างสามารถตัดสินสถานะความยอมรับได้ได้ถูกต้องเพียง 64% หรือเกินกว่าครึ่งหนึ่งเพียงเล็กน้อยเท่านั้น (เฉลี่ยแล้วผู้ร่วมการทดลองคนหนึ่งๆตัดสินความยอมรับได้ของประโยคได้ถูกต้องประมาณ 15 จาก 24 ประโยค) แสดงว่าผู้เรียนกลุ่มนี้แยกแยะหน่วยสร้างกริยาเรียงที่ประกอบเข้ากันอย่างถูกต้องออกจากที่ผิดได้ในระดับปานกลาง ยิ่งไปกว่านั้น ในการระบุประโยคที่หน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานมีข้อผิดซ่อนอยู่ (ประโยคที่ยอมรับไม่ได้) จำนวน 12 ประโยค กลุ่มตัวอย่างกลับระบุได้เพียง 56% หรือราว 7 ประโยคเท่านั้น จนอาจกล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างรับรู้ลักษณะที่เบนไปจากปกติได้ค่อนข้างน้อย

ผลการทดลองสนับสนุนข้อสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าผู้เรียนที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่มีความสามารถจำกัดด้านการตระหนักรู้ข้อผิดในหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากนำปัจจัยแวดล้อมอื่นๆมาพิจารณาประกอบ ดังนี้ ประการแรก กลุ่มตัวอย่างทราบดีว่าตน

กำลังถูกทดสอบความสามารถทางภาษา อีกทั้งการทดลองนี้อนุญาตให้ใช้เวลาต่อประโยคได้ไม่จำกัด ดังนั้น ผู้ร่วมการทดลองจึงน่าจะแสดงความสามารถทางภาษาออกมาให้ประจักษ์ได้อย่างเต็มที่ ประการถัดมา ในแฟ้มข้อมูลเสียงมักมีช่วงเงียบสั้นๆระหว่างที่ผู้ร่วมการทดลองพูดพึมพำกับตัวเองก่อนจะตัดสินความยอมรับได้ของประโยค เป็นไปได้ว่าช่วงเงียบนั้นอาจเกิดขึ้นเพราะกลุ่มตัวอย่างอาศัยกระบวนการคิดเพื่อดึงเอาความรู้ภววิทยาจากประสบการณ์การเรียนรู้การสนทนาใช้ แต่กระนั้นกฎที่พอจะนึกได้ก็ช่วยให้แยกแยะความถูกต้องของประโยคได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น ประการสุดท้าย เมื่อพิจารณาร้อยละของคะแนน (-1) ซึ่งอยู่ที่ 20.84% ทำให้ข้อสันนิษฐานที่ว่าหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานก่อความสับสนให้ผู้เรียนชาวต่างชาติยิ่งมีน้ำหนักมากขึ้น โดยเฉพาะกรณีที่ผู้ร่วมการทดลองกลับตัดสินหน่วยสร้างกริยาเรียงที่ถูกต้องสมบูรณ์อยู่แล้วว่าผิด

ส่วนวัตถุประสงค์อีกประการเพื่อระบุประเภทของหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่มีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียน ผลการทดลองแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างประสบปัญหาในการพิจารณาหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่แสดงผลลัพธ์มากที่สุด โดยเห็นได้จากคะแนน (-1) ปริมาณถึง 26.67% ซึ่งสูงกว่าประเภทอื่นๆ และคะแนน (+1) ปริมาณเพียง 55% ซึ่งต่ำที่สุด นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าความสอดคล้องในการตัดสินความยอมรับได้ในหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานประเภทอื่นๆอมสังเกตได้ว่ามีช่วงห่างระหว่างคะแนน (+1) กับคะแนน (-1) อย่างเห็นได้ชัด จึงยังเป็นหลักฐานสนับสนุนว่าหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่แสดงผลลัพธ์เป็นประเภทที่ผู้เรียนภาษาไทยตัดสินความถูกต้องได้

ยาก ทั้งที่ก่อนเริ่มทำการทดลอง ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ว่าหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่แสดงลำดับของเหตุการณ์น่าจะเป็นปัญหาที่สุด เพราะแสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเวลาและสถานที่เดียว โดยผู้กระทำคนเดียวกัน แต่หลังการทดลอง ทำให้ต้องปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ตอนต้น

นอกเหนือจากข้อมูลเชิงปริมาณ การทดลองครั้งนี้ยังมีข้อมูลเชิงคุณภาพจากการคิดแบบออกเสียงที่ควรหยิบยกประเด็นต่างๆ มาอภิปราย ผู้วิจัยสังเกตว่ามีกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 3 คน ที่มักแสดงปฏิกิริยาว่าไม่ชอบประโยคที่มีหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐาน เช่น "(showing hesitation) I think it looks fine, but I do not like this sentence." "Maybe it is okay for colloquial Thai. I find people tend to shorten everything." หรือ "If I have to say this myself. I am not going to use the sentence. I would say something like ..." ส่วนประโยคทางเลือกที่ผู้ร่วมการทดลองเหล่านี้ผลิตขึ้นมักมีลักษณะเฉพาะอย่างหนึ่งที่สังเกตได้ชัดคือ การเติมคำเชื่อมแทรกลงไประหว่างคู่คำกริยาในหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐาน โดยที่กลุ่มผู้เรียนชาวต่างชาติยังคงเชื่อมั่นว่าประโยคเหล่านี้สื่อความหมายได้เหมือนกัน เพียงแต่โครงสร้างทางไวยากรณ์ต่างกัน ทว่าแท้จริงแล้วลักษณะของเหตุการณ์ที่แสดงออกโดยหน่วยสร้างกริยาเรียง [คำกริยา + คำกริยา] ไม่เหมือนกับ [คำกริยา + คำเชื่อม + คำกริยา]

Thepkanjana (2008) อธิบายว่าเมื่อคำกริยา 2 คำมาปรากฏแนบชิดกันในหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐาน คำกริยาเหล่านี้จะมีความเป็นเนื้อเดียวกันสูงมากและใช้กล่าวถึงเหตุการณ์เพียงหนึ่งเดียวซึ่งเกิดต่อเนื่องกันแนบ

สนิทจนแยกออกจากกันไม่ได้ กล่าวคือ ผู้พูดภาษาไทยต่างก็รับรู้เหตุการณ์ที่แสดงด้วยหน่วยสร้างกริยาเรียงนั้นว่าเป็นเหตุการณ์ซับซ้อนเพียงเหตุการณ์เดียว ทั้งยังสอดคล้องกับที่ Durie (1997; 291) กล่าวว่า "The perception of events expressed by serial verbs as *a single event* is repeatedly reported to be clear intuition of native speakers." ดังนั้น หากเติมหน่วยทางภาษาใดแทรกลงไปก็ย่อมกระทบต่อการสร้างมโนทัศน์ที่หน่วยสร้างกริยาเรียงสื่อ ในกรณีนี้ ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาแม่ของผู้เรียนไม่อนุญาตให้คำกริยาเกิดเรียงซ้อนกันได้ ฉะนั้นจึงมีความเป็นไปได้ว่าการสร้างมโนทัศน์ของผู้พูดภาษาอังกฤษอาจต่างออกไปและความต่างนี้สะท้อนออกมาทางรูปภาษา

เพื่อให้คำอธิบายเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น Thepkanjana (2008) จึงพิสูจน์ด้วยการถอดความ (paraphrase) ประโยคที่มีหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานเสียใหม่โดยทดลองแทรกคำเชื่อมลงไประหว่างคำกริยา ดังต่อไปนี้

1. หน่วยสร้างกริยาเรียงประเภทที่แสดงอาการกระทำ

- ทดลองเติมคำว่า *โดย* แล้วทำคำกริยา คำที่ 2 ให้กลายเป็นคำนาม (*การ-*)

เช่น เขาพยักหน้าเห็นด้วย

ถอดความเป็น

เขาเห็นด้วยโดยการพยักหน้า

- ทดลองเติมคำว่า *เพื่อ* แทรกลงไประหว่างคำกริยาทั้งคู่

เช่น เขาเคาะประตูเรียกฉัน

ถอดความเป็น

เขาเคาะประตูเพื่อเรียกฉัน

เหตุที่ประโยคที่ถอดความขึ้นใหม่ฟังดูไม่เป็นธรรมชาติเป็นเพราะว่าเหตุการณ์ซับซ้อนที่แต่

เดิมมีเหตุการณ์ย่อยเกิดขึ้นทับพอดี กลับถูก
บุพบทหรืออนุประโยคแทรกแซง

2. หน่วยสร้างกริยาเรียงประเภทที่ แสดงลำดับของเหตุการณ์

- ทดลองเติมคำว่า *แล้ว แล้วก็* แทรกลง
ไประหว่างคำกริยาทั้งคู่

เช่น เขาปิ้งขนมปังกิน
ถอดความเป็น
เขาปิ้งขนมปังแล้วกิน
เขาปิ้งขนมปังแล้วก็กิน

การเติมคำเชื่อม *แล้ว แล้วก็* ทำให้ประโยคเดิม
เกิดการจัดเรียงโครงสร้างใหม่เป็น coordinating
construction ซึ่งเหตุการณ์ที่แสดงโดยคำกริยา
ตัวที่ 2 ไม่จำเป็นจะต้องเกิดถัดจากเหตุการณ์ที่
แสดงโดยคำกริยาตัวแรกทันที กล่าวคือ เกิดช่อง
ห่างของเหตุการณ์ จนสูญเสียความหมายเดิม
ไปในที่สุด

3. หน่วยสร้างกริยาเรียงประเภทที่ แสดงผลลัพธ์

- ทดลองเติมคำว่า *จนกระทั่ง* แทรกลง
ไประหว่างคำกริยาทั้งคู่

เช่น นักฟุตบอลล้มขาแพลง
ถอดความเป็น
นักฟุตบอลล้มจนกระทั่งขาแพลง

ประโยคที่ถอดความขึ้นใหม่มีมีโนทัศน์ที่แตกต่าง
ออกไปจากประโยคเดิม เนื่องจาก *จนกระทั่ง*
สื่อความหมายว่า ต้องใช้ความพยายามและ
ระยะเวลาทำกริยาใดกริยาหนึ่งเข้าไปมากกว่าจะ
สำเร็จ กรณีนี้นักฟุตบอลต้องตั้งใจล้มแล้วล้มอีก
จนกว่าขาของเขาจะแพลง ความหมายใหม่
เกิดขึ้นนี้ฟังดูประหลาดเพราะขัดกับการรับรู้ใน
โลกแห่งความเป็นจริงที่ว่าการเล่นของนัก
ฟุตบอลมักเป็นอุบัติเหตุซึ่งส่งผลให้ขาแพลง
(เกือบจะ) ทันที

4. หน่วยสร้างกริยาเรียงประเภทที่ แสดงอิริยาบถ

- ทดลองเติมคำว่า *และ* แทรกลง
ไประหว่างคำกริยาทั้งคู่

เช่น เขาเดินคุยโทรศัพท์
ถอดความเป็น
เขาเดินและคุยโทรศัพท์

การเติมคำเชื่อม *และ* แม้จะไม่ทำให้ประโยคที่
ถอดความขึ้นใหม่ฟังดูแปลก แต่แน่นอนว่าทำ
ให้การทำความเข้าใจประโยคต่างออกไป
กล่าวคือ เหตุการณ์ที่แสดงด้วยคำกริยาทั้ง 2
คำจะเป็นอิสระจากกัน ไม่จำเป็นจะต้องดำเนิน
ไปพร้อมๆ กัน

ผู้วิจัยสันนิษฐานว่า สาเหตุประการหนึ่ง
ที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างพยายามแก้ไขประโยคโดย
แทรกคำเชื่อมลงไปอาจมีที่มาจากการเรียนการ
สอนในชั้นเรียน หนึ่งในกลุ่มตัวอย่างกล่าวว่า “I
have been taught to make a complete
sentence. But when I was in Thailand, I
noticed how people speak differently from
what I learned in class.” จากข้อความที่ยก
มานี้ พอจะสันนิษฐานได้ว่าผู้เรียนเข้าใจผิดว่า
ประโยคใดก็ตามที่มีคำกริยามากกว่า 1 คำ การ
ใส่คำเชื่อมแทรกลงไปได้สามารถเพิ่มความ
ทางการได้ แต่หากปราศจากคำเชื่อมแทรกจน
เหมือนโครงสร้างของหน่วยสร้างกริยาเรียง
ผู้เรียนกลับเข้าใจว่าเป็นภาษาพูดหรือเป็นนิสัย
ของคนไทยที่ชอบกล่าวอะไรอย่างใดอย่าง
งานวิจัยนี้ไม่ครอบคลุมการประเมินสื่อการสอน
หรือการสังเกตการณ์ห้องเรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึง
ไม่ขอตั้งข้อสรุปใดๆ โดยปราศจากการศึกษา
อย่างถี่ถ้วน

ประเด็นที่น่าสนใจอีกประการว่าด้วย
ความพยายามเติมคำเชื่อมลงไประหว่างคำกริยา

ซึ่งกรณีนี้ถือเป็นเรื่องดี เพราะแสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนชาวต่างชาติตระหนักรู้ถึงข้อผิดพลาดที่เกิดจากช่องว่างระหว่างเหตุการณ์ที่ทำให้เหตุการณ์ย่อย 2 เหตุการณ์ไม่อาจมองว่าเป็นเหตุการณ์เดียวกันอย่างหน่วยสร้างกริยาเรียงได้ ยกตัวอย่างเช่น

* อารีเชื่อเรื่องผีบอกน้องสาว

ถูกแก้เป็น

อารีเชื่อเรื่องผีจึงบอกน้องสาว

อารีเชื่อเรื่องผีและบอกน้องสาว

อารีบอกน้องสาวว่าเชื่อเรื่องผี

* ออมชนะการประกวดดีใจ

ถูกแก้เป็น

อมชนะการประกวดจึงดีใจ

อมดีใจเพราะชนะการประกวด

ปรากฏการณ์ที่สมควรนำมาอภิปรายประการสุดท้ายเกิดขึ้นกับผู้ร่วมการทดลองคนหนึ่งที่ตั้งสินประโยคซึ่งถูกต้องอยู่แล้วว่าผิด พร้อมทั้งแก้ประโยคเหล่านั้นเสียใหม่โดยสลับตำแหน่งของคำกริยา ตัวอย่างประโยคด้านล่างคือข้อมูลจริงที่มาจากการทดลอง 2 ประโยคแรกจัดเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่แสดงอาภัพกริยา ส่วนอีก 2 ประโยคเป็นประเภทที่แสดงอิริยาบถ ดังนี้

เขาขับรถฝ่าไฟแดง

ถูกแก้เป็น

* เขาฝ่าไฟแดงขับรถ

เขาส่ายหน้าปฏิเสธ

ถูกแก้เป็น

* เขาปฏิเสธส่ายหน้า

กานดาเดินร้องเพลง

ถูกแก้เป็น

* กานดาร้องเพลงเดิน

ครูยืนกอดอก

ถูกแก้เป็น

* ครูกอดอกยืน

ลักษณะของเหตุการณ์ที่แสดงโดยหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานทั้ง 2 ประเภทนี้เหมือนกันตรงที่เหตุการณ์ที่สื่อโดยคำกริยา 2 คำเกิดขึ้นพร้อมกัน หลังเก็บข้อมูลทำการทดลองเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยมีโอกาสดำเนินการพูดคุยกับผู้ร่วมการทดลองคนดังกล่าวซึ่งเขาให้เหตุผลว่า “Normally, in Thai, what is perceived as more important or prominent should come first.” หมายถึง ในภาษาไทยส่วนที่สำคัญกว่าหรือเด่นมักวางไว้ข้างหน้า เทียบได้กับการวางส่วนหลัก (head) นำหน้าส่วนขยาย (modifier) ตัวอย่างเช่นวลี *บ้านไม้กระป๋องแดง* ที่คำว่า *บ้าน* และ *กระป๋อง* เป็นคำนามหลักซึ่งมีส่วนขยายตามมาข้างหลัง ทำให้ผู้ร่วมการทดลองคนนั้นพยายามเทียบแบบ (analogy) แต่การวางตำแหน่งส่วนหลักและส่วนขยายในนามวลีไม่อาจนำมาใช้กับตำแหน่งของคำกริยาในหน่วยสร้างกริยาเรียงได้

สรุป

งานวิจัยชิ้นนี้สนใจความสามารถทางภาษาของผู้พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศในด้านการตระหนักรู้ข้อผิดพลาดในหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐาน โดยจำกัดขอบเขตของการศึกษาเฉพาะหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่คำกริยาทั้งคู่ต้องไม่ผ่านกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์และไม่ใช้กริยาที่อาศัยส่วนเติมเต็ม ความแตกต่างเชิงโครงสร้างประการหนึ่งระหว่างภาษาแม่ของผู้เรียนกับภาษาเป้าหมายอาจก่อให้เกิดความยากลำบากในการเรียน เนื่องจากภาษาอังกฤษ

ไม่อนุโลมให้คำกริยาหลายคำปรากฏต่อเนื่องกัน โดยไม่มีการผันรูปหรือไม่มีคำเชื่อมมาแทรกอย่างในภาษาไทย ดังนั้น การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจว่าผู้เรียนกลุ่มดังกล่าวมีความสามารถทางภาษามากน้อยเพียงใดในการตระหนักรู้ว่าประโยคหนึ่งๆมีหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่ไม่เป็นที่ยอมรับแฝงอยู่ และเพื่อระบุว่าหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานประเภทใดที่มีแนวโน้มจะเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียน

การทดลองนี้อาศัยผลการศึกษาลักษณะเหตุการณ์ที่แสดงออกโดยใช้หน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานของ Thepkanjana (2006) ที่จำแนกเอาไว้ 4 ประเภทเป็นเกณฑ์ในการสร้างประโยคทดสอบ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบการตัดสินความยอมรับได้ด้วยวิธีคิดแบบออกเสียง เมื่อนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์พบว่าผู้เรียนภาษาไทยที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่มีความสามารถด้านนี้จำกัด เนื่องจากแยกประโยคที่ถูกออกจากประโยคที่ผิดได้น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานที่แสดงผลลัพท์มีแนวโน้มที่จะสร้างความสับสนแก่ผู้เรียนได้มากที่สุด

นอกจากนี้ ข้อมูลเชิงคุณภาพยังชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนไม่เข้าใจการสร้างมโนทัศน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้หน่วยสร้างกริยาเรียงอย่างคนไทยเจ้าของภาษาที่มองว่าเหตุการณ์ซับซ้อนนี้เป็นเหตุการณ์หนึ่งเดียว ความเข้าใจผิดของกลุ่มตัวอย่างสะท้อนออกมาให้เห็นจากความพยายามเติมคำเชื่อมแทรกลงไประหว่างคำกริยาเพราะเชื่อว่าเป็นรูปภาษาที่ได้มาตรฐาน ส่วนการใช้หน่วยสร้างกริยาเรียงกลับถูกมองว่ามีความเป็นภาษาพูด นอกจากนี้ พบว่ามีการสลับตำแหน่งของคำกริยาตัวที่ 1 และตัวที่ 2 ในหน่วยสร้างกริยาเรียงพื้นฐานเพราะผู้เรียนใช้ตัวเทียบผิดโดยนำไปเทียบกับการวางส่วนหลักนำหน้าส่วนขยายในนามวลี

อาจารย์กมลชนก หงส์ทอง

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และปริญญาโทด้าน Language Learning and Education จาก University of York ประเทศอังกฤษ ปัจจุบันกำลังศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเป็นอาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ (หลักสูตรนานาชาติ) สาขาที่สนใจ ได้แก่ การรับภาษาที่สอง ภาวะพหุภาษา และการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

เอกสารอ้างอิง

- ยาใจ ชูริชา. (2536). **ความเป็นประโยคของหน่วยสร้างกริยาเรียงในภาษาไทย**. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Duriez, M. (1997). Grammatical Structures in verb serialization. In A. Alsina, J. Bresnan, & P.
Sells (Eds.). **Complex Predicates** (pp. 289-354). Stanford: CSLI publications.
- Ellis, R. (2005). Measuring implicit and explicit knowledge of a second language: a
psychometric study. **Studies in Second Language Acquisition**, 27, 141-172.
- Thepkanjana, K. (2006). **Properties of events expressed by serial verb constructions
in Thai**. Paper presented at the Eleventh Biennial Symposium: Intertheoretical
approaches to complex verb constructions, Rice University, Houston.
- Thepkanjana, K. (2008). Verb serialization as a means of expressing complex events in Thai.
In Lewandowska-Tomaszczyk, B. (Ed.), **Asymmetric events** (pp. 103-120).
Amsterdam: John Benjamins.
- Yangklang, P. (2003). **The Development of Serial Verb Constructions in Thai
Children's Narrative**. Master's dissertation, Chulalongkorn University.

การวิจัย การทดสอบ การวัดผลและการประเมินผล การใช้ภาษาโดยเน้นการทำงานของสมอง

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.อัจฉรา วงศ์โสธร

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกในคณะกรรมการบริหารสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
และสถาบันภาษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทคัดย่อ

ในแวดวงการวิจัย การวัด ประเมินผล และการเรียนการสอนภาษาได้นำระบบการทำงานของสมองซีกซ้ายและซีกขวามาใช้เป็นหลักการหนึ่งในการดำเนินงาน ทาวิทยวิธีที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้ผลที่น่าเชื่อถือ และนำไปสู่ความสำเร็จได้ หน่วยวิจัยเช่น Lumosity ได้ศึกษาเรื่องนี้และนำมาเผยแพร่ให้แวดวงการศึกษาทราบถึงเรื่องความจำ เซาว์ปัญญาทั่วไป ความตั้งใจ เป็นความท้าทายใหม่ในการให้ผู้เรียนมีความตระหนักรู้ ความตั้งใจ ความคล่องตัว ในการเรียนที่มีกิจกรรมหลากหลายพร้อมกัน อีกทั้งสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างแม่นยำ อีกทั้งมีความคิดสร้างสรรค์ ความเร็ว ความตื่นตัว ในการแก้ปัญหา ตัดสินใจ ได้ดี Christison (1999) ได้วิจัยและนำเสนอหลักการในการนำการทำงานของสมองมาใช้ในการเรียนการสอนภาษาให้ครุเน้นความคิดใคร่ครวญสร้างสรรค์ (reflection) ความหมาย (meaningfulness) และความหลากหลายของกิจกรรม Pienemann และคณะ (2011) ได้นำวิธีนี้ (approach) ของการเรียนรู้ด้วยกระบวนการของการทำงานสมองมาใช้ในการ real time และนักวิชาการด้านการทดสอบ วัดและประเมินผลได้นำ อนุกรมวิธานของ Bloom ที่ได้ปรับปรุงใหม่ (Pohl, 2000) มาใช้ โดยให้ความสำคัญสร้างสรรค์เป็นขั้นตอนสูงสุดของการเรียนรู้และการวัดและประเมินผล ในยุคของการก้าวข้ามพรมแดนทางเศรษฐกิจและสังคมในกลุ่มประเทศอาเซียนที่มีภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางที่สำคัญในการติดต่อสื่อสาร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลควรพิจารณาขอบเขตกว้างของการใช้ภาษาอังกฤษในการใช้เป็นภาษานานาชาติ (English as an International Language) โดยการนำการมุ่งศึกษาเสาะหาคำตอบที่นำมาสู่การสร้างสรรค์ที่เป็นทางดี Appreciative Inquiry หรือ AI (Stowell & West, 1991) ซึ่งเป็นวิธีการพัฒนาองค์กรซึ่งจะมุ่งเน้นไปที่การปรับปรุงเพิ่มเติมสิ่งที่องค์กรยังขาดอยู่มากกว่าในการกำจัด สิ่งที่ยังไม่ดี เพื่อการนำองค์กรมีความแข็งแกร่งขึ้น รวมถึงด้านการศึกษาที่ให้กลุ่มนักเรียนนักศึกษา มีความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาในทุกด้าน

คำสำคัญ: การเรียนภาษาอังกฤษที่เน้นการทำงานของสมอง การวิจัยและประเมินผลที่เน้นการทำงานของสมอง ภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ ภาษาอังกฤษในบริบทอาเซียน

Abstract

In research, language teaching, measurement and evaluation the system of the left hemisphere and the right hemisphere is regarded as a significant area of practice and development for reliably attaining the goals of language pedagogy. A research unit such as Lumosity has been studying the role of the brain in learning and the disseminated information about memory, general intelligence, learner awareness, flexibility, and willingness to learn in a variety of simultaneous activities (multitasking). Christison (1999) has researched and presented principles in the working of the brain used for language teaching by teachers with an emphasis on reflection and meaningfulness. Pienemann et al (2011) present a significant approach to the learning process through brain functioning in real time. Academics in testing, measurement, and evaluation have adopted the new version of Bloom Taxonomy (Pohl, 2000), highlighting the creative process at the topmost rung. In the era of ASEAN, countries with English as the medium of communication, language learning and teaching, assessment and evaluation should consider the wide scope of the use of English as an international language, and focus on positive methods and solutions to the problem leading to betterment of social situations. Appreciative Inquiry, or AI (Stowell & West, 1991) focuses on improving the organization rather than its removal. AI is for positive learning aimed for student readiness and development in all aspects.

Key Words: brain-based English language learning, brain-based research, brain-based assessment, English as an international language, English in the ASEAN context

แนวทางการศึกษาให้ความสนใจองค์ประกอบ และการทำงานของสมองในด้านต่างๆอันเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ (Christison, 1999; Caine & Caine, 1994) และการค้นพบว่าสมองส่วนต่างๆมีการทำงานต่างหากกัน อันเป็นผลจากการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ที่ช่วยยืนยันเกี่ยวกับการกำหนดพฤติกรรมของคนเป็นพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย (Bloom, 1956 cited in Pohl, 2000; Valette & Disick, 1972) สมองซีกซ้ายและซีกขวาควบคุมการกระทำ ความคิด ความรู้สึก และอารมณ์ ทำให้มนุษย์ได้ยิน รู้สึกรู้สัมผัส

รู้ความจริง ส่วนลิ้น นิ้ว ตา หู และผิวหนังทำหน้าที่รวบรวมข่าวสาร สมองจะเลือกเก็บเฉพาะข้อมูลที่สำคัญหรือที่เกี่ยวข้องและอยู่ในโครงสร้างความรู้ความจำในสมองเท่านั้น และทั้งส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องออกไป โดยภาพรวมสมองมีสองซีก ซีกซ้ายควบคุมความคิดที่เป็นเหตุเป็นผล รวมถึงการใช้ภาษา และการควบคุมการทำงานของอวัยวะและกล้ามเนื้อด้านขวา ในขณะที่สมองซีกขวาควบคุมการการใช้สัญชาตญาณ การหยั่งรู้ที่เกิดขึ้นเอง การทำงานของอวัยวะและกล้ามเนื้อด้านซ้ายของร่างกาย

งานวิจัยเกี่ยวกับการทำงานของสมอง ส่งผลถึงการเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อบุคลิกภาพ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ภาษาโดยวิธีที่ต่างกันให้เหมาะสมต่อผู้เรียน

และการวัดผลที่ส่งเสริมวิธีการคิดที่แตกต่างกัน (Different modes of thinking) ส่วนสมองซีกซ้ายจะควบคุมการทำงานของร่างกายซีกขวา (Morris, 2006) ดังแสดงในแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 1 การทำงานของสมองซีกซ้ายและสมองซีกขวา (Morris, 2006)

สมองซีกซ้าย	สมองซีกขวา
ใช้เหตุผล (Logical)	ใช้สัญชาตญาณ การหยั่งรู้ที่เกิดขึ้นเอง
เรียงลำดับก่อนหลัง (Sequential)	เป็นแบบองค์รวม (Holistic)
กระบวนการสัญลักษณ์ (Symbolic)	กระบวนการที่ไม่มีแบบแผน เป็นตามอำเภอใจ(Random)
กระบวนการเกี่ยวกับภาษา (Verbal processing)	กระบวนการที่ไม่เกี่ยวกับภาษา (Nonverbal processing)
กระบวนการยึดความจริงเป็นหลัก (Reality-based)	กระบวนการยึดความคิดฝัน จินตนาการเป็นหลัก (Fantasy-oriented process)

ผลงานวิจัยของ Lumosity ซึ่งเป็นหน่วยงานวิจัยด้านการทำงานของสมองในการเรียนรู้ ตั้งอยู่ในรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา (Lumosity <http://www.lumosity.com/>) ได้พบว่า ความจำ (Memory) ทำให้แม่นยำเกี่ยวกับชื่อสถานที่ และข้อมูลสำคัญสัมพันธ์กับเขาวีปัญญารวม (General intelligence) ด้านความตั้งใจ (Attention) ช่วยให้มีการทำงานที่ดี การท้าทายใหม่ๆ ช่วยให้ทำสอบได้ดี มีสมาธิสูง ไม่หันเหความสนใจไปทางอื่น ด้านความเร็วทำให้คิดได้อย่างเร็ว (Speed) และอย่างชัดเจน สามารถมีปฏิกิริยาตอบสนองได้อย่างเร็ว มีความตระหนักและความตื่นตัวดี ด้านความยืดหยุ่นคล่องตัว (Flexibility) ทำให้มีความคล่องในการทำงานหลายๆอย่างในเวลาเดียวกัน (Multitasking) ทำให้สามารถสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนได้อย่างแม่นยำ ควบคุมความคิดได้ดี และทำให้มีความคิดสร้างสรรค์ ด้านความเร็ว (Speed) ทำให้คิดได้ชัดเจนและแม่นยำรวดเร็ว มีความตระหนักรู้ (Awareness) และความตื่นตัว (Alertness) ช่วยให้เรียนรู้และทำงานได้อย่างเร็ว และถูกต้อง ด้าน

ทักษะการแก้ปัญหา (Problem solving) ช่วยให้สามารถตัดสินใจได้อย่างเร็ว แม่นยำ ถูกต้อง สามารถคาดคะเนได้ดี มีความสามารถเปรียบเทียบ คิดคำนวณ และมีประสิทธิภาพในการใช้ความคิดโดยรวม งานวิจัยนี้สามารถนำมาตีความเพื่ออธิบายทักษะทางการใช้ภาษาหน้าที่ด้านความจำ ด้านการตระหนักรู้ องค์ประกอบด้านความตั้งใจที่ทำให้คนสามารถเรียนรู้ได้โดยการควบคุมตนเองให้มีสมาธิและเรียนอย่างต่อเนื่องได้ องค์ประกอบด้านความเร็ว ทำให้คนสามารถตอบสนองต่อตัวกระตุ้นได้อย่างทันการ ทำให้การสื่อสารเกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง และการแก้ปัญหา มีความยืดหยุ่นซึ่งเป็นทักษะพลัสที่ควบคุมการทำงานของอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียง การเขียน และความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและตัวอักษร (Sound-symbol association) การฟังและแยกเสียง (Sound discrimination) ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นและการใช้มือ (Eye-hand coordination) สามารถนำไปสู่การตีความได้ว่าด้านความจำคือความรู้ ความเข้าใจ ด้านการตระหนักรู้และแก้ปัญหาคือด้านการคิด วิเคราะห์และสังเคราะห์ และการทำงานของ

สมองส่วนต่างๆ ทั้ง 5 ส่วนนี้จะสัมพันธ์กันทำให้คนเป็นมนุษย์ที่สมอง มีความรู้ความเข้าใจทักษะในการฟัง พูด อ่านเขียน ได้อย่างปกติด้วยความคล่องแคล่ว และสามารถตระหนักรู้เข้าใจ และแก้ปัญหาทางออกได้โดยการคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ ประยุกต์ใช้ความรู้และประสบการณ์ของตนจากความรู้ความจำได้สามารถนำความรู้ความจำมาใช้ในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ Christison (1999) ได้นำเสนอหลักการของการทำงานของสมองที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาไว้ ดังนี้

- (1) เนื่องจากสมองมีการทำงานที่ขนานกัน (parallel) การเรียนรู้จึงเกิดขึ้นได้จากการใช้กลวิธี (strategy) ต่างๆ หลายรูปแบบ ผู้สอนจึงต้องเลือกเทคนิควิธี และกลวิธีที่เหมาะสมต่อผู้เรียนของตน และผู้เรียนจะต้องไม่ถูกกดดันจึงจะเรียนได้ดี มีความตื่นตัว และความคลายใจ ไม่ถูกกดดัน บังคับ
- (2) ผู้เรียนจะเข้าใจและเรียนภาษาอย่างมีประสิทธิภาพถ้าสถานการณ์การเรียนรู้มีรูปแบบ (patterning) เหมือนสถานการณ์ในชีวิตจริง ครูต้องนำเสนอกิจกรรม สื่อ และใช้วิธีการที่ผู้เรียนสามารถหาความหมายสำหรับตนเองได้จริง
- (3) สถานการณ์การเรียนรู้และการฝึกหัดภาษาต้องสร้างสรรค์ให้เหมือนหรือสอดคล้องกับสภาพจริงและมีความสำคัญ ได้ความหมาย
- (4) การใช้สมองต้องมีความหมาย ดังนั้นสื่อการสอนและกิจกรรมต้องมีความหมายต่อผู้เรียนได้ในระยะเวลาสั้นๆ และไม่ลำบากต่อผู้เรียน
- (5) ผู้เรียนแต่ละคนเป็นเอกลักษณ์เนื่องจากความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ ของสมองทำงานแตกต่างกัน ถึงแม้ว่าองค์ประกอบของสมองจะ

มีเหมือนกัน แต่ความสัมพันธ์ โครงข่ายของการประสานสัมพันธ์แตกต่างกัน ครูต้องเปิดกว้างต่อข้อแตกต่างในการเรียนรู้ ของนักเรียนเป็นรายบุคคล

- (6) อารมณ์ (emotion) สำคัญต่อการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องยอมรับ ชอบ และรักสภาพการเรียนการสอน
- (7) การเรียนรู้ต้องอาศัยความตั้งใจในเรื่องที่เรียนหรือฝึกหัด และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นหลักสูตรต้องมีกิจกรรมที่หลากหลาย และเนื่องจากผู้เรียนมีขีดจำกัดด้านความจำ ครูควรสร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนรู้และการใช้ภาษาที่ให้เวลาผู้เรียนในการคิดคำนึงและใคร่ครวญสร้างสรรค์ (reflection) สิ่งที่ได้เรียนรู้

ดังนั้นผู้ที่รับผิดชอบในการทดสอบวัดผลและประเมินผลทักษะทางภาษาอังกฤษ ควรคำนึงถึงโครงสร้าง และคุณลักษณะของการใช้ภาษา จากอนุกรมวิธานซึ่งเป็นผลงานภาคทฤษฎี และผลงานวิจัยเกี่ยวกับการทำงานของสมองที่เป็นผลงานด้านวิทยาศาสตร์ เพื่อให้การดำเนินงานมีความถูกต้อง แม่นยำ และเชื่อถือได้ และขั้นตอนของการเรียนรู้ระเบียบวิธีหรือไวยากรณ์อันเป็นแกนกลางด้านเนื้อหาของการรับรูไวยากรณ์ตามลำดับ และการได้ใช้ภาษาต่างประเทศที่เรียนในสภาพจริง (Real time) ตามแนวทางกระบวนการ (Processability Approach) (Pienemann, et al. 2011)

การค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบของสมองและสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการเรียนรู้และความสามารถในการใช้ภาษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาระบบ วิธีการ และกลวิธี การเรียนรู้และการใช้ภาษาในสังคมปัจจุบัน

ผลการวิจัยปัจจุบันมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน และการทดสอบ การวัดผลประเมินผลทางภาษา อาศัยกระบวนการทัศน์ปัจจุบันที่ให้ความสำคัญต่อการใช้ผลการวิจัยด้านการทำงานของสมองและการหาแนวทางการวัดผลประเมินผลทางเลือกใหม่ๆ แนวปฏิบัติด้านการทดสอบ วัดผล และประเมินผล (Testing,

assessment and evaluation) บนหลักการของทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองของ (Constructivism) ด้วยการประยุกต์ใช้ Soft system methodology/SSM (Checkland & Poulter, 2006) และด้วยการใช้หลักการย้อนกลับสู่มาตรฐานหรือ backward design ของ Wiggings & McTighe (2005)

แผนภูมิที่ 2: คุณลักษณะและองค์ประกอบทางภาษา นำเสนอในอนุกรมวิธาน พัฒนาจากงานของ Bloom (1956) ปรับปรุงใหม่โดย Anderson กล่าวถึงใน Pohl, 2000) ที่นำไปสู่ตารางกำหนดลักษณะข้อทดสอบมีดังในตารางต่อไปนี้

อนุกรมวิธานของบลูม	กิจกรรมของผู้รับการทดสอบ	ภาษาในคำสั่งหรือตัวกระตุ้นของกิจกรรมที่กำหนดไว้ในข้อสอบ
ความรู้ ความจำ (Remembering)	จำข้อเท็จจริง แนวคิด คำที่ใช้เฉพาะเรื่อง คำนิยาม และหลักการ	Define, list, state, identify, label, name, who? when? where? what?
ความเข้าใจ (Understanding)	อธิบาย ดีความความหมายของเนื้อความที่ได้อ่านหรือได้ฟัง	Explain, predict, interpret, infer, summarize, convert, translate, give example, account for, paraphrase
การประยุกต์ใช้ (Applying)	ใช้แนวคิดหรือหลักการในการแก้ปัญหา	Apply, solve, show, make use of, modify, demonstrate, compute
การวิเคราะห์ (Analyzing)	แยกแยะเนื้อความออกเป็นส่วนๆ เพื่อหาความสัมพันธ์หรือระดับใจความ และความคิดเห็นของผู้ส่งสาร (ผู้เขียนหรือผู้พูด)	Differentiate, compare/contrast, distinguish ____ from ____, how does ____, relate ____, why does ____ work?
การสังเคราะห์ (Synthesizing)	สังเคราะห์ให้ได้ความคิด หรือสิ่งใหม่ๆ จากส่วนประกอบที่วิเคราะห์ไว้	Design, construct, develop, formulate, imagine, create, change, write a poem or short story
การประเมิน (Evaluating)	ประเมิน ดีค่า หรือตัดสินจากเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้	Appraise, evaluate, justify, judge, critique, recommend, which would be better?
การสร้างสรรค์ (Creating)	ผลิต ออกแบบ บูรณาการเพื่อแก้ปัญหา ปรับปรุงผลลัพธ์ที่ได้	Write a company operations or process manual. Design a machine to perform a specific task. Integrate training from several sources to solve a problem. Revise and process to improve the outcome.

งานวิจัยเกี่ยวกับการทดสอบ การวัดผล และประเมินผลทางภาษาแบ่งออกเป็นด้านต่างๆ ได้ดังนี้

ด้านที่หนึ่ง งานวิจัยเพื่อศึกษาคุณลักษณะ หรือโครงสร้างของภาษาว่ามีองค์ประกอบแบบแยกจำเพาะด้าน หรือเป็นแบบรวม เช่นงานวิจัยของ Carroll (1987) Bachman&Palmer (1996) Oller & Hinofotis (1976)

งานวิจัยที่พบว่าสมิทภาพทางภาษาเป็นองค์รวมส่วนใหญ่นำไปสู่การทดสอบที่วัดแบบองค์รวม (Global) เช่นการใช้โคลส (Cloze) และการเขียนตามคำบอก (Dictation) ทดสอบทักษะรวม (Oller&Hinofotis,1976) นอกจากนี้ นักจิตมิติ (Psycholinguist) พบว่าสมิทภาพทางภาษามีองค์ประกอบหลายๆองค์ประกอบ ดังนั้นจึงควรใช้วิทยวิธีการวัดแบบพหุวิธี (Multi-method) เช่น Carroll (1987) นอกจากนี้ยังมีผลงานวิจัยที่พบว่าสมิทภาพทางภาษาประกอบด้วยความสามารถเรียบเรียงสาร และความสามารถใช้ภาษาในบริบทจริงทางสังคมและวัฒนธรรม ความสามารถเรียบเรียงสารประกอบด้วยความสามารถด้านระเบียบวิธี และความสามารถด้านความสัมพันธ์ของเนื้อความ ด้านระเบียบวิธีได้แก่การใช้คำศัพท์ ระบบคำ โครงสร้างภาษา เสียงและตัวสะกด ด้านความสัมพันธ์ของเนื้อความประกอบด้วยความสามารถเชื่อมโยงเนื้อความ และความสามารถใช้กลไกในการเชื่อมข้อความ ส่วนความสามารถใช้ภาษาในบริบทจริงทางสังคมและวัฒนธรรม ประกอบด้วยความสามารถสื่อความหมายซึ่งประกอบด้วยภาระบุ ่งชี้ การจัดการ การสั่งการ การเรียนการสอนเพื่อให้เกิดความรู้ การสร้างสรรค์ และความสามารถทางภาษาศาสตร์เชิงสังคม ประกอบด้วยความละเอียดอ่อนต่อความแตกต่าง

ทางภาษา การใช้ภาษาของชนกลุ่มต่างๆ ความละเอียดอ่อนด้านระดับภาษา ทำเนียบภาษาทางสังคม ความละเอียดอ่อนด้านการใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ และภาษาที่สื่อถึงวัฒนธรรม การเปรียบเทียบ และสำนวนภาษา (Bachman & Palmer, 1996; อัจฉรา วงศ์โสธร, 2544)

Chappelle, et al. (2008) ได้รวบรวมงานวิจัยด้านความเที่ยงตรงเชิงภาวสันนิษฐาน (construct validity) ของสมิทภาพทางภาษา ซึ่งเป็นแก่นของการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบให้มีมาตรฐาน เพื่อการวัดผลและประเมินผลที่แม่นยำและถูกต้อง

ด้านที่สอง การวิจัยและพัฒนา (Research & Development) การวิจัยเพื่อพัฒนาข้อทดสอบเป็นรายข้อ (test item) ให้มีคุณสมบัติได้มาตรฐานด้านความยากง่าย (Difficulty) ด้านอำนาจจำแนก (Discrimination) แบบคลาสสิก (Classical model) และแบบความสามารถแฝง (Latent trait) มิติเดียว Rsch (Wright, 1977; Wright & Stone, 1979) อีกระดับหนึ่งของการวิจัยและพัฒนานี้คือการพัฒนาแบบทดสอบ (test form) ให้ได้มาตรฐานทั้งฉบับ มีค่าความเชื่อถือได้/ค่าความเที่ยง (reliability) ค่าความเที่ยงตรง/ค่าความตรง หรือค่าความถูกต้อง (Validity/Accuracy) ของแบบทดสอบที่ใช้วิธีการอิงกลุ่ม (Norm-referenced) อิงเกณฑ์ (Criterion-referenced) และอิงกลุ่ม-อิงเกณฑ์ (Norm-criterion referenced) การใช้ขั้นตอนการสร้าง พัฒนา มีการปรับปรุงแก้ไข ไม่ต่ำกว่าสองขั้นตอน โดยข้อทดสอบและแบบทดสอบต้องผ่านกระบวนการสร้าง ทดลอง ดัดทอน ปรับปรุง แก้ไข ให้ได้ค่าความเที่ยงตรง โดยการวิเคราะห์ที่เหมาะสมกับแบบทดสอบที่สร้างขึ้น เช่นการเลือกวิธีการหาค่าความเชื่อถือ

ได้ว่าจะใช้แบบ ครอนบาคอัลฟา (Cronbach Alpha) แบบ t-test แบบ KR_{20,21} แบบสเปียร์แมน-บราวน์ (Spearman-Brown) แบบค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson) ฯลฯ ส่วนค่าความเที่ยงตรงหรือค่าความตรงนิยามหาค่าความเที่ยงตรงเชิงภาวสันนิษฐาน (construct validity) เชิงเนื้อหา (content validity) เชิงประจักษ์ (face validity) เชิงทำนาย (predictive validity) หรือเชิงคู่ขนาน (concurrent validity) นอกจากนี้ประโยชน์ของการสอบ (test usefulness) (Bachman & Palmer, 1996) ได้กำหนดเกณฑ์ไว้ว่าแบบทดสอบที่ดีได้มาตรฐานต้องมีค่าความตรง ข้อกำหนดและวิธีการพัฒนาข้อทดสอบและแบบทดสอบให้เป็นมาตรฐานตามวิธีการวิจัยและพัฒนาที่สามารถศึกษารายละเอียดได้ในหนังสือด้านการทดสอบวัดผลและประเมินผล เช่นเรื่องการพัฒนาข้อทดสอบอิงวัตถุประสงค์แบบอุดมวัดความสามารถสูงสุดและการกระทำปกติ (อัจฉรา วงศ์โสธร, 2544: 237-275) และการวิจัยเกี่ยวกับคุณสมบัติของแบบทดสอบที่ดี (Bachman & Palmer 1996; Bachman, 2000) ว่าต้องประกอบด้วย ค่าความเที่ยงตรงเชิงภาวสันนิษฐาน ความเชื่อถือได้ ผลกระทบที่มีประโยชน์ต่อการเรียนและการซ่อมเสริม ความความสมจริง ความสะดวกในการใช้ และปฏิสัมพันธ์ที่สอดคล้องเหมาะสมระหว่างการทดสอบและผู้เข้ารับการทดสอบว่าเป็นไปในทางให้ประโยชน์ เห็นประโยชน์ เป็นไปในทางดีไม่ใช่ทางติดลบ นอกจากนี้ยังมี งานวิจัยต่อเนื่องเพื่อศึกษาและยืนยันความเป็นมาตรฐานของแบบทดสอบสากลด้านสมรรถภาพทางภาษาอังกฤษ TOEFL โดย Educational Testing Service (ETS) และ IELTS ของ Cambridge เป็นต้น ซึ่ง Ortega, Cumming, & Ellis, (2013) และ Cumming (2012) ได้กล่าวถึงความจำเป็น

และความสำคัญของการวิจัยเกี่ยวกับ แบบทดสอบ TOEFL iBT ว่ามีความเป็นมาตรฐานเพราะมีการวิจัยและพัฒนาต่อเนื่องนับกว่าทศวรรษ ทำให้แน่ใจได้ว่าเป็นตัวบ่งชี้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนนานาชาติในการเรียนระดับอุดมศึกษาได้อย่างน่าเชื่อถือและมีความแม่นยำ เที่ยงตรง

การวิจัยดังกล่าวข้างต้นมีรากฐานจากการสำรวจเชิงลึกเกี่ยวกับความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษานานาชาติ และทักษะภาษาอังกฤษที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในการศึกษา นอกจากนี้ยังได้ข้อมูลในการพัฒนาแบบทดสอบจากข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษในวงกว้าง ทำให้แบบทดสอบมีค่าความเที่ยงตรงพื้นฐานตั้งแต่ระยะที่เริ่มสร้างข้อทดสอบ (built in validity) การวิจัยที่ต่อเนื่องทำให้คะแนนสอบมีคุณภาพสูง การวิจัยต่อเนื่องรวมถึงการวิจัยเชิงปฏิบัติ (practical research) เพื่อศึกษาปฏิกิริยาที่ผู้รับการทดสอบ และผู้เกี่ยวข้อง (stakeholders) ที่ใช้คะแนนจากการสอบช่วยตัดสินใจในการรับเข้าเรียน และรับเข้าทำงานมีต่อแบบทดสอบ TOEFL iBT นี้

การตรวจให้คะแนนที่ได้จากการสอบเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญในการวิจัยและพัฒนา TOEFL iBT ที่มีการให้คะแนนทั้งสองแบบคือโดยใช้เครื่องตรวจ และโดยให้ผู้ที่ได้ผ่านการอบรม มีประสบการณ์ในการตรวจให้คะแนนการพูดและการเขียน การสร้างระบบการตรวจให้คะแนนโดยผู้มีประสบการณ์ในการตรวจที่ได้รับการอบรมทำให้การตรวจมีความยุติธรรมและเป็นกลาง และการใช้คะแนนที่ผู้ประเมินหลายคนตัดสินให้คะแนนการพูด และการเขียน (multiple raters' judgment) เพื่อให้คะแนนมีความเชื่อถือได้ และไม่ลำเอียง ก็เป็นเรื่องที่

ต้องศึกษาวิจัยเพื่อการรักษามาตรฐานของแบบทดสอบที่ใช้มานานชาตินี้

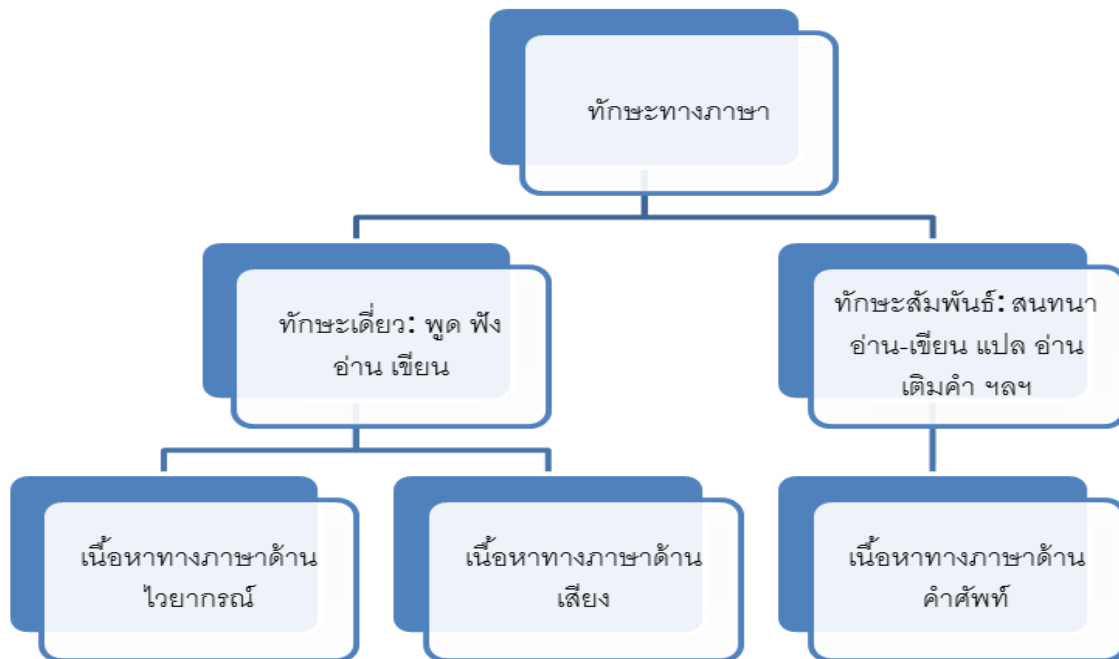
อัจฉรา วงศ์โสธร และคณะ (2546) ได้สำรวจความคิดเห็นของบุคคล 4 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มผู้จ้างงานภาครัฐ 2. กลุ่มผู้จ้างงานภาคเอกชน 3. กลุ่มอาจารย์ในระดับอุดมศึกษา และ 4. กลุ่มผู้สำรวจการศึกษาระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับทักษะภาษาอังกฤษที่บุคลากรที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในหน่วยงานมีความจำเป็นต้องใช้ พบว่าโดยรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสี่กลุ่มมีความเห็นว่าทักษะที่ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีต้องใช้มากที่สุด คือ ทักษะการอ่าน นอกจากนี้ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ยังมีความสำคัญและจำเป็นต้องใช้มากโดยเฉพาะในการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพราะผู้เรียนต้องใช้ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ส่วนใหญ่มักจะเป็นภาษาอังกฤษ ในปี พ.ศ. 2535 สุพัฒน์ สกมลสันต์ (2535) ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของชั้นปีที่ 1 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่าโดยเฉลี่ยนิสิตมีความสามารถในการอ่าน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉรา

วงศ์โสธร (2536) พบว่านักศึกษาไทยระดับอุดมศึกษา มีความสามารถในการทักษะการอ่าน – การเขียน อยู่ในระดับปานกลาง และผลการสอบวัดความรู้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีทบวงมหาวิทยาลัยจัดสอบ ในรายวิชาภาษาอังกฤษปีละ 2 ครั้ง ซึ่งประมาณกว่าครึ่งหนึ่งของข้อสอบจะเป็นการวัดความสามารถในทักษะการอ่าน และผลจากการวิเคราะห์สถิติการสอบจากข้อมูลของสำนักทดสอบกลางพบว่า ระหว่างปี 2543 – 2546 มีการจัดสอบทั้งสิ้น 8 ครั้ง คะแนนเฉลี่ยของวิชานี้อยู่ระหว่าง 32.40 – 39.87 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน และเมื่อศึกษาโดยละเอียดยังพบอีกว่าจากจำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เกือบ 2 แสนคนที่เข้าสอบในแต่ละครั้ง มีนักเรียนประมาณ 2 – 4 หมื่นคนเท่านั้นที่ได้คะแนนสูงกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม

ผลงานวิจัยนี้นำไปสู่การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผลที่เหมาะสมกับระดับและความต้องการของผู้เข้ารับการทดสอบ

ด้านที่สาม การวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบด้านเนื้อหา กับทักษะเดี่ยว และทักษะสัมพันธ์ ดังแสดงในแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 3 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบด้านเนื้อหา กับทักษะเดี่ยว และทักษะสัมพันธ์

งานวิจัยในด้านนี้มีงานของอัจฉรา วงศ์โสธร เรื่องระดับทักษะทางภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาไทย (2536) โดยนำผลการสอบ สมรรถภาพทางภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีที่ 6 และอุดมศึกษามา วิเคราะห์ปัจจัย พบว่าทักษะมีปัจจัยหลายด้านที่ มีส่วนร่วมกัน และที่แยกออกจากกัน และพบว่า การทดสอบแบบทักษะสัมพันธ์จะมีประสิทธิภาพ มากกว่าการทดสอบแบบทักษะเดี่ยว ซึ่งผลการวิจัย นี้สอดคล้องกับงานของ Lowe (2000) ที่พบว่า การสอนการอ่าน-เขียนไว้ด้วยกันจะประสบ ผลสำเร็จดีกว่าการสอนแยกจากกัน แต่ผลการวิจัย ยังพบว่าทักษะเดี่ยวมีส่วนร่วมในความแปรปรวน หรือสามารถอธิบายความสามารถทางภาษาได้ อย่างมีนัยสำคัญ จึงควรพิจารณาว่าเมื่อใดควร วัดทักษะภาษาแบบทักษะเดี่ยว และเมื่อใดควร วัดทักษะภาษาแบบทักษะสัมพันธ์ (อัจฉรา วงศ์โสธร, 2544: 77)

นักวิชาการที่ศึกษารวียเกี่ยวกับองค์ประกอบ ของทักษะภาษาที่แยกออกเป็นทักษะย่อย

(Subskill) ที่สำคัญได้แก่ Munby (1978) ที่ กำหนดอนุกรมวิธานของทักษะภาษาไว้ ตัวอย่างเช่น ทักษะในการจำแนกเสียง และออกเสียงคำ และ ลงเสียงหนัก-เบา (stress) ข้อความที่ต่อเนื่อง ได้ถูกต้อง การจำแนกตัวอักษรได้ การอนุมาน ความหมายของข้อความที่ไม่คุ้นเคยได้ สามารถ เข้าใจความหมายและวัตถุประสงค์ที่สื่อสารได้ ทางด้านทักษะการอ่าน Magliano et al., 2007 แนะนำการใช้เครื่องมือวัดกลวิธีในการทดสอบ อ่านเพื่อความเข้าใจต่างๆ (reading strategy) และการตอบข้อทดสอบที่วัดความเข้าใจแบบ ต่างๆ และความซับซ้อนของกลวิธีในการวัดการ อ่านอย่างเป็นพหุปัจจัย (multivariate) และการตรวจสอบความเชื่อถือได้และความเที่ยงตรง ของเครื่องมือวัดของ Davis (1968) ได้ใช้การ วิเคราะห์ทางสถิติแบบความเป็นไปได้สูงสุด (Maximum likelihood analysis) ในการระบุ ทักษะย่อยทางการอ่าน Spearritt (1972) ได้ เสนอรูปแบบของหลักสูตรสำหรับการอ่าน ภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาระดับสูงที่เรียน

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ (Lunzer et al. 1979) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่าน สรุปได้ว่าอนุกรมวิธานของทักษะทางภาษาและการกำหนดกลวิธีการเรียนและการใช้แต่ละทักษะให้การจำแนกองค์ประกอบและโครงสร้างทักษะภาษาไว้ และนักวัดผลสามารถนำมาใช้ในการสร้างข้อทดสอบให้ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผล

ด้านที่สี่ งานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพทางภาษา ผลสัมฤทธิ์ทางภาษา ความถนัดทางภาษา และความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถภาพผลสัมฤทธิ์ ความถนัดซึ่งเป็นตัวแปรด้านพุทธิพิสัยและทักษะพิสัยซึ่งสามารถรวมเป็นองค์ประกอบด้านความสามารถสูงสุด (Maximal ability) (อัจฉรา วงศ์โสธร, 2544; Wongsathorn, 2011) และความสัมพันธ์กับตัวแปรด้านจิตพิสัยเช่นความเชื่อ แรงจูงใจ วุฒิภาวะทางอารมณ์ บุคลิกภาพ การประเมินตนเอง ซึ่งองค์ประกอบด้านนี้เรียกว่าเป็นการกระทำปกติ (Typical performance) (อัจฉรา วงศ์โสธร, 2544; Wongsathorn, 2011) การวิจัยต้องการให้ได้คำตอบว่าสมรรถภาพทางภาษา อันเป็นความสามารถสูงสุดจะเกี่ยวข้องของสัมพันธ์กับการกระทำปกติ เช่น เข้าวินิจฉัย แรงจูงใจ บุคลิกภาพ ความเป็นผู้นำ ความเชื่อ ฯลฯ หรือไม่

ด้านที่ห้า งานวิจัยเกี่ยวกับการหาทางเลือกใหม่ในการวัดผลและประเมินผล (Alternative assessment) มีพื้นฐานบนแนวทางการทำงานของสมอง (Brain-based approach) และการเรียนรู้หลักเกณฑ์ภาษาตามทฤษฎีกระบวนการ การวัดผลทางเลือกใหม่ใช้เวลา อุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ทรัพยากรมากกว่าการวัดผลแบบปกติที่มีการจัดสอบ มีการเขียนตอบหรือทำเครื่องหมายตอบคำถาม

ซึ่งใช้วิธีวิธีการจัดการที่สะดวกกว่าการวิจัยเพื่อการหาวิธีที่เหมาะสมสำหรับการวัดผลที่สนองตอบต่อการพัฒนาการทางสมองของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็น (Chappelle, 1999) ได้แก่

- 1) การเชื่อมโยงกิจกรรมในห้องเข้ากับกิจกรรมนอกห้องเรียน กระตุ้นการทำงานของสมอง และการให้ออกซิเจนแก่สมอง
- 2) การสร้างแรงจูงใจโดยการติดป้ายสัญลักษณ์ต่างๆในที่สาธารณะ
- 3) การหาสถานที่ที่ปลอดภัย ไม่มีการคุกคามจากภัยรอบด้าน
- 4) การหาสถานที่ให้หลากหลายและมีสีสัน แสงสว่าง สดใส
- 5) การปรับเปลี่ยนให้สถานที่ที่มีความหลากหลาย เพื่อกระตุ้นการทำงานของสมองและพัฒนาการในแวดวงที่ไม่ซ้ำซาก
- 6) ใช้ทรัพยากรทั้งหมดที่มี เช่นสื่อเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การบูรณาการและการเกิดความคิดที่เป็นเป้าหมายหลัก
- 7) ความยืดหยุ่น ความสามารถปรับเปลี่ยนโดยมีความคล่องตัว เช่นความยืดหยุ่นในการปรับสถานที่
- 8) จัดสถานที่สำหรับกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในการเรียนรู้ และในขณะเดียวกันต้องมีสถานที่เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่ต้องคิดใคร่ครวญไม่ต้องสังสรรค์กับผู้อื่น
- 9) มีสถานที่ส่วนตัว หรือพื้นที่ส่วนบุคคลตามแนวคิด homebase เพื่อความเป็นเอกลักษณ์ของผู้เรียนโดยไม่ได้หมายถึงตู้ โต๊ะ แต่หมายถึงสถานที่ที่ผู้เรียนสามารถแสดงตัวตนของตนเองได้
- 10) วิธีที่จะใช้ประโยชน์สภาพแวดล้อมในเมืองและธรรมชาติอย่างเต็มที่ทั้งหมดเช่น

ชุมชนที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ที่ดีที่สุด มีความท้าทายและช่วยให้เกิดแนวคิด เป็นทรัพยากรที่อุดมด้วยการเรียนรู้ให้อาหารสมองหล่อเลี้ยงตลอดชีวิตการเรียนรู้รวมถึง ความร่วมมือด้านเทคโนโลยี การเรียนทางไกล ชุมชนและธุรกิจ การเรียนรู้ที่บ้าน การสำรวจหาโครงสร้างองค์กรที่เป็นทางเลือกใหม่ๆ เพื่อการศึกษาทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

แนวทางของ Lackney (1998) ที่ใช้โครงสร้าง องค์ประกอบ และการทำงานของสมองเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนนี้ จะต้องมีความต้องการทดสอบ การวัดผล และประเมินผลที่สอดคล้องคือแนวทางใหม่หรือทางเลือกใหม่ที่ให้เสรีภาพแก่ผู้เรียนที่จะได้แสดงความคิดสร้างสรรค์ในบรรยากาศที่เอื้อต่อการปรับเปลี่ยน เพื่อการเรียนรู้ที่ใช้แวดวงสังคม วัฒนธรรมในพื้นที่ และความยืดหยุ่นได้อาจใช้สื่อเทคโนโลยีช่วย เช่น e-portfolio การแสดง การโต้ว่าที่ การอภิปราย การสัมภาษณ์ การเสนอผลงานทั้งแบบปากเปล่า และแบบเสนอเป็นรายงานทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

ด้านที่หก งานวิจัยด้านการทดสอบวัดผลและประเมินผลที่สัมพันธ์กับการเรียนการสอน

หัวข้อวิจัยด้านการทดสอบ วัดผลและประเมินผลทางภาษาที่สามารถนำมาตั้งเป็นข้อคำถาม นำไปสู่การทดสอบ การวัดผลและประเมินผล มีดังนี้:

(1) ครูผู้ดำเนินการสอบควรศึกษาว่าเมื่อใดควรสอบและวัดผล หรือไม่จำเป็นต้องสอบคุณภาพของเนื้อหาในข้อทดสอบ ผลกระทบของการสอบที่มีต่อการเรียนการสอน คุณภาพของแบบทดสอบว่าเป็นมาตรฐานหรือไม่ โดยมีค่า

ความเชื่อถือได้และค่าความเที่ยงตรง ค่าประโยชน์ในการใช้

(2) ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนการสอนและการทดสอบ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา วัตถุประสงค์ของการสอบ เป้าหมายของผู้เรียน การสร้างตารางกำหนดลักษณะของข้อทดสอบ อิทธิพลของการเรียนการสอน

(3) กำหนดเป้าหมายสำคัญของการสอบอะไร ใช้การวัดผลอย่างเป็นทางการเช่น การสอบกลางภาค และปลายภาค (Achievement test) การสอบเพื่อจบการศึกษา การสอบมาตรฐานรวม การวัดความก้าวหน้าเป็นระยะๆ (Progress test) การใช้ผลการสอบกำหนดความก้าวหน้าในการเรียนมากกว่าจะเป็นการจูงใจให้ใฝ่รู้ การใช้แบบทดสอบวินิจฉัยปัญหา (Diagnostic test) การสอบจัดระดับ (Placement test) การสอบสมรรถภาพทางภาษา (Proficiency) และการสอบความถนัดทางภาษา (Language aptitude test) และการสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement) ว่าควรใช้อย่างไรเพื่อให้ประโยชน์สูงสุด

(4) หาข้อแตกต่างที่สำคัญระหว่างการสอบในชั้นเรียนและการสอบที่หน่วยวัดผลภายนอกซึ่งเน้นการจำแนกผู้รับการทดสอบออกจากกัน เช่นการสอบคัดเลือก

(5) การใช้แบบทดสอบต่างๆในการเรียนรู้ภาษาว่าสมควรใช้อย่างไร เมื่อใด เพื่อวัตถุประสงค์ใด ดังนี้:

ความถนัด: เพื่อวัดไปข้างหน้า เป็นการทำนายความสำเร็จในการเรียนภาษาของผู้ที่รับการทดสอบไม่ได้ในอดีต เช่น Modern Language Aptitude Test ของ University of York เช่นการวิจัยว่าจะสามารถทำนายความสำเร็จในการเรียนโดยใช้ความถนัดเป็นตัวแปรต้นที่จะทำนายตัวแปรตาม คือความสำเร็จเป็นต้น

จัดระดับ: เพื่อแยกนักเรียนออกเป็นกลุ่มตามระดับความสามารถ เช่นการวิจัยว่าการเรียนตามระดับความสามารถจะแตกต่างกับการเรียนละความสามารถหรือไม่ อย่างไร

วินิจฉัย: เพื่อวิเคราะห์ปัญหาผู้เรียนที่มีมาก่อนเพื่อการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม

สัมฤทธิ์ผล: เพื่อวัดผลสำเร็จในการเรียนเพื่อกำหนดระดับความสำเร็จ และการเข้าศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป หรือการเข้าสู่การทำงานประกอบอาชีพ

สมิทธิภาพ: เพื่อกำหนดความสามารถในการเรียนรู้ต่อไป เช่น TOEFL IELTS CU-TEP TUGET สำหรับคัดเลือกผู้เรียนในระดับบัณฑิตศึกษาหรือการไปศึกษาต่อในต่างประเทศ

ความก้าวหน้าในการเรียนภาษา (progress) ว่ามีมากน้อย หรือสอดคล้องกับวิทยวิธีการจัดการเรียนการสอนอย่างไร การวิจัยจะพัฒนาจากแนวคิดเกี่ยวกับภาษา การออกแบบและพัฒนาข้อทดสอบ การนำเครื่องมือที่เป็นข้อสอบไปใช้เก็บข้อมูลที่ต้องการศึกษาวิจัย

(6) การทดสอบแบบมีตัวเลือกวัดเนื้อหาย่อยทางภาษา ได้แก่เสียง ศัพท์และไวยากรณ์สัมพันธ์กับการวัดองค์ประกอบทักษะทางภาษาที่เป็นองค์ประกอบรวมหรือไม่ อย่างไร

(7) การทดสอบแบบมีตัวเลือกสัมพันธ์กับการทดสอบแบบให้คำตอบหรือไม่ สามารถใช้วัดจุดประสงค์เดียวกันได้หรือไม่ เช่นข้อสอบวัดการฟัง-พูดแบบมีตัวเลือก จะสัมพันธ์หรือให้ผลเหมือนกับการทดสอบที่ให้ผู้เข้ารับการทดสอบได้ฟังจริงๆ และได้พูดจริงๆ หรือไม่สรุปได้ว่า คำถามของการวัดคือข้อทดสอบแบบไม่ได้วัดทักษะการฟัง-พูดโดยตรง แต่ผ่านการอ่านแทน จะมีความเชื่อถือได้และเที่ยงตรง

เหมือนกับข้อทดสอบที่วัดทักษะฟัง พูดที่ผู้เข้าสอบต้องแสดงความสามารถใช้ทักษะนั้นๆจริงหรือไม่ หรือใช้แทนกันได้หรือไม่

(8) การวัดโดยใช้ข้อทดสอบมาตรฐานจะมีคุณภาพดีและสมจริงกับสภาพการใช้ภาษาหรือไม่เมื่อเทียบกับการวัดโดยครู และคณะครูเป็นผู้สร้างแบบทดสอบเอง

(9) ปัญหาของการเขียนคำสั่ง การให้เกณฑ์ของการตอบข้อคำถาม และการให้คะแนนว่าควรเป็นอย่างไรจึงจะเหมาะสม

(10) การแก้ปัญหาในการสร้างข้อทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารทางภาษาให้มีคุณสมบัติของประโยชน์ในการใช้ (test usefulness) หรือไม่ (Bachman & Palmer, 1996)

(11) การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพของข้อทดสอบที่ครูสร้างขึ้นได้แก่ ความสำคัญของค่าอำนาจจำแนก (Discrimination index) ในการวิเคราะห์ข้อทดสอบ และระดับที่ยอมรับได้และความสำคัญของค่าความยากง่าย (Difficulty index) ตลอดจนการเลือกสถิติวิเคราะห์ค่าความเชื่อถือได้ และค่าความเที่ยงตรงที่เหมาะสมต่อลักษณะ และการใช้ผลการสอบ

สรุปและข้อเสนอแนะ

การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้ด้วยตัวเอง การเรียนรู้ตัวต่อตัว โดยการเชื่อมโยงบริบทต่างๆที่ใกล้เคียงและที่สัมพันธ์กับเนื้อหาเพื่อสร้างความเข้าใจ

การประเมินผลภาษาที่ใช้วิธีการทำงานของสมองที่สัมพันธ์กับความสามารถในการใช้ภาษาทั้งความรู้ ความเข้าใจ ความคิดสร้างสรรค์ และเข้าใจปัญหาและทักษะของผู้เรียน เป็นการประเมินทางเลือกใหม่ที่ได้มาจากทฤษฎี ผลของการวิจัย กระบวนการนำเครื่องมือในการ

ประเมินที่มีความรวดเร็ว ด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่ใช้สื่อทางสังคม (Social Media) เช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ แชนทรีม อีเมล บล็อก ผ่าน อินเทอร์เน็ต ดังนั้นการพัฒนานุกรมวิชาของ บลุ่มแบบดิจิทัล เป็นการสอดคล้องกับสภาพ การสื่อสารในปัจจุบัน ที่ผู้เรียน หรือผู้ใช้ภาษา สามารถรับการประเมินประสิทธิภาพการใช้ ภาษาของตนในการสื่อสารได้ ในการปฏิบัติจริง ความเชื่อถือได้ (Reliability) และความเที่ยงตรง ตามเนื้อหา (Content Validity) ความแม่นยำ ถูกต้อง (Accuracy) ความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (face validity) และคุณสมบัติของวิธีการวัดนี้มี คุณสมบัติด้านปฏิสัมพันธ์ (Interactiveness) (Bachman & Palmer, 1996; Bachman & Palmer, 2010)

นักวัดผลทางภาษาควรศึกษา ทดลอง วิจัย แสวงหาหลักการและแนวทางใหม่ๆ ในการ ทดสอบ วัดผลและประเมินผลเพื่อเสริมสร้าง ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงและพัฒนาวิธีการดั้งเดิม โดยการกำหนดให้ผู้รับการประเมินได้แสดง ความสามารถและทักษะภาษาของตนในการตอบ โดยการเติมคำตอบ (Completion) เลือกตอบ (Choice) จับคู่ (Matching) เขียนตอบสั้นๆ (Short answer) เขียนเรียงความ (Essay) ตลอดจนนำ ความท้าทายใหม่ในการประเมินผลระบบดิจิทัล ในการประเมินองค์ประกอบด้านกริยามารยาท ภาษาท่าทาง (Body Language) การพูด การ ออกเสียง มาใช้โดยเพิ่มจากการประเมินการอ่าน การเขียน และการฟังของผู้รับการทดสอบ

ในยุคของการก้าวข้ามพรมแดนทาง เศรษฐกิจและสังคมในกลุ่มประเทศอาเซียนที่มี ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางที่สำคัญในการติดต่อ สื่อสาร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและ ประเมินผลควรพิจารณาขอบเขตกว้างของการ

ใช้ภาษาอังกฤษในการใช้เป็นภาษานานาชาติ (English as an International Language) โดย มีการนำสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน รวมทั้ง ขนบธรรมเนียมในวัฒนธรรมมาใช้เป็นพื้นภูมิ หลัง การทดสอบ วัดผลและประเมินผลทาง ภาษาควรเปิดกว้างต่อการร่วมนำกลุ่มผู้ที่สนใจ และมีความจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษโดยการ นำการมุ่งศึกษาเสาะหาคำตอบที่นำมาสู่การ สร้างสรรค์ที่เป็นทางดี (Appreciative Inquiry หรือ AI (Stowell & West, 1991) ซึ่งเป็นวิธีการ พัฒนาองค์กรซึ่งจะมุ่งเน้นไปที่การปรับปรุง เพิ่มเติมสิ่งที่องค์กรยังขาดอยู่มากกว่าในการ กำจัดสิ่งที่ยังไม่ดี ยังด้อยอยู่ โดยการศึกษา แสวงหาสาระรายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อการนำ องค์กรให้มีความแข็งแกร่งขึ้นในเชิงบวกและมีส่วน ร่วมในทุกระดับขององค์กร หรือเตรียมกลุ่ม นักเรียนนักศึกษาให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลง และการเจริญเติบโต

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงาน ของสมองจะเสริมสร้างระบบการจัดการเรียนการ สอนภาษาที่คำนึงถึงปัญญา ภาวะทางอารมณ์ ทัศนคติ และความพร้อมของผู้เรียนโดยการ นำเสนอเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้แบบเทคนิค วิธีต่างๆกันที่ทำให้ผู้เรียนได้ใช้สมองหลายส่วน ทำงานอย่างมีระบบ ดึงดูดความสนใจของ ผู้เรียน เน้นการปฏิบัติให้ได้ใช้ประสาทสัมผัสทุก ด้านทั้งการมองเห็น การได้ยิน การสัมผัส การ ใช้มือ หู ตา จมูก ปากอย่างเหมาะสม เช่นให้ ผู้เรียนได้เรียนแบบทักษะสัมพันธ์ให้สมองได้รับ รูปภาพและเสียงพร้อมกัน มีการสร้างแผนภาพ ความคิด (mind mapping) มีการนำเสนอตัวอย่าง ต่างๆ สร้างสภาพแวดล้อมที่จริงและเสมือนจริงใน การใช้ภาษา และมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการ เรียนรู้ที่ผู้เรียนสร้างจินตนาการ มีการท่องจำ

ประกอบโดยให้ฝึกทักษะภาษาที่ผู้เรียนได้รับ
ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) มีการใช้สื่อการเรียน
การสอน อุปกรณ์เทคโนโลยีที่น่าสนใจเหมาะสมกับ

พัฒนาการทางปัญญาของผู้เรียน เน้นประสบการณ์
จริง มีการศึกษาทดลองเช่นการทำโครงการ
การค้นคว้าวิจัย ทดลอง

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. อัจฉรา วงศ์โสธร

วุฒิ

อ.บ. (ภาษาอังกฤษ) เกียรตินิยมอันดับ 2 จุฬาฯ

M.A. (English) มหาวิทยาลัยมิซซูรี สหรัฐอเมริกา

Ph.D. (Foreign Language Research and Education) มหาวิทยาลัยมินเนโซตา สหรัฐอเมริกา

ตำแหน่ง

- ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารสถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสถาบันภาษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสภาวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี และวิทยาลัยเซนต์หลุยส์
- กรรมการพิจารณาดำเนินทางวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี และวิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา
- ที่ปรึกษากองบรรณาธิการวารสารวิชาการของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุรนารี และมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- ประธานคณะกรรมการ อ.ก.ค.ศ. สามัญเฉพาะกิจ เกี่ยวกับการประเมินผลปฏิบัติงานฯ สาขา
- ที่ปรึกษาด้านวิจัย สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารอ้างอิง

- สุพัฒน์ สุกมลสันต์.(2535). **การอภิวิเคราะห์และการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในระหว่างปี พ.ศ. 2515-2530 : รายงานผลการวิจัย.** สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา วงศ์โสธร. (2536).**ระดับทักษะทางภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทย.** รายงานวิจัยสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา วงศ์โสธร. (2544). **การพัฒนาข้อทดสอบอิงวัตถุประสงค์แบบอุดมวัดความสามารถและการกระทำปกติทางภาษา.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา วงศ์โสธร และคณะ. (2546). **สำรวจสภาพความต้องการใช้ภาษาอังกฤษของสังคมระดับมาตรฐานและคุณภาพที่สังคมต้องการสำหรับนิสิต/นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี.** รายงานวิจัยงบประมาณแผ่นดิน สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา วงศ์โสธร. (2552). **Course Syllabus, Test Specifications, and Specimen Tests. Graduate English Courses,** Bangkok: Chulalongkorn University Language Institute.
- Bachman, L. F. (1990). **Fundamental Considerations in Language Testing.** Oxford: Oxford University Press.
- Bachman, L.F. & A. S. Palmer. (1996). **Language Testing in Practice.** Oxford: Oxford University Press
- Bachman, L. F. &A. S. Palmer. (2010). **Language Assessment in Practice: Developing language tests and justifying their use the real world.** Oxford: Oxford University Press.
- Caine, R. N., & G. Caine. (1994). **Making Connections: Teaching and the human brain.** Menlo Park, CA: Addison-Wesley.
- Carroll, J. B. (1987). Psychometric theory and language testing.In R. Grotjahn, C. Klein Braley & D.K. Stevenson (eds.) **Taking their Measures: the validity and validation of language tests. Quantitative Linguistics** 34. Bochum: Studienverlag Brockmeyer.
- Checkland, P.B. & J. Poulter. (2006). **Learning for Action: A short definitive account of Soft Systems Methodology and its use for Practitioners, teachers and students.** Chichester: John Wiley & Sons.
- Chappelle, C.A. (1999). Validity in language assessment. **Annual Review of Applied Linguistics.** 19: 254-272.

- Christison, M. (1999). Plenary speech at the 32nd Annual TESOL Convention in Seattle, Washington. In Hughes, A. 2003.**Testing for Language tTeachers**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Cronbach, L. J. (1971). Test validation. In R. L. Thorndike (Ed.). **Educational Measurement (2nd Ed.)**. Washington, D. C.: American Council on Education.
- Cronbach, L. J. (2004). My current thoughts on Coefficient Alpha and successor procedures. **Educational and Psychological Measurement, 64**, 391-418.
- Cumming, A. (Ed.) (2012). **Adolescent literacies in a multicultural context**. New York: Routledge. Currents in language learning. Supplement 1 to Language Learning 63. Wiley-Blackwell.
- Davies, A. (1968). **Language Testing Symposium**. Oxford: Oxford University Press. Cambridge, MA: Newbury House Publishers.
- Lackney, J.A. (1998). **Twelve design principles based on brain-based research: A summary from a workshop conducted at the Midwest/Great Lakes Regional Council of Educational Facility Planners International Conference (CEFPI), Minneapolis, MN, May 1**. Internet address: <http://www.designshare.com/CEFPIBrain-basedsum.htm>
- Lunzer, E. et al. (1979). **Learning from the Written Word**. Hay-on-Wye, UK:Schools Council, Oxford House Book.
- Magliano, J. O., et al. (2007). A multidimensional framework to evaluation reading assessment tools. In McNamara, T. (ed.) **Reading Comprehension Strategies, Theories, Interactions, and Technologies**. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Mingers, J.&S. Taylor. (1992). The use of Soft Systems Methodology in practice. **Journal of the Operational Research Society**.Vol. 43, No. 4.
- Morris, R.J. (2006). Left Brain, Right Brain, Whole Brain? An examination into the brain lateralization, Learning styles and the implications for education.**PGCE Thesis**, Cornwall College St Austell, <http://singsurf.org/brain/rightbrain.html>
- Munby, J. (1978). **Communicative Syllabus Design**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Oller, J.W.Jr., & F.A.B. Hinofotis . (1976). Two mutually exclusive hypotheses about second language ability: Indivisible and partly divisible competence. In Oller, J.W. Jr. &K. Perkins (eds.) **Research in Language Testing**. Rowley, MA: Newbury House.
- Ortega, L., Cumming, A., & Ellis, N. C (Eds.) (2013). **Agendas for Language Learning Research**. Wiley-Blackwell.

- Piennemann, M, B.D. Biase & J.U. Keßler.(Eds.) (2011). **Processability Approaches to Language Acquisition Research & Teaching**. Sydney: University of Western Sydney.
- Pohl, M. (2000).**Learning to think; Thinking to learn: Models and strategies to develop a classroom culture of thinking**. Saint Louis, MO: Hawker Brownlow Education.
- Spearritt, D. (1972). Identification of subskills of reading comprehension by maximum likelihood factors. **Reading Research Quarterly** 18: 92-111.
- Stowell. F.A., and West. D., (1991) The appreciative inquiry method, A systems based method of knowledge elicitation, in Jackson, M.C., Mansell, G.J., Flood, R. L., Blackham, R. B., and Probert, S.V.E., **Systems Thinking in Europe**, Plenum, New York pp 493-497
- University of Nebraska at Omaha. (1999). **Principles of Brain-Based Learning**, <http://www.unocoe.unomaha.edu/brainbased.htm>.
- Valette. R. M. & R. S. Disick. (1972). **Modern Language Performance Objectives: Individualization, A Handbook**. New York: McGraw-Hill.
- Wiggins, G. & J. McTighe. (2005). **Understanding by Design** (2nded.). Alexandria, VA: ASCD.
- Wongsothorn, A. (2001). **Development of Amplified Objective Tests measuring Maximal Ability and Typical Performance in English. A Research Report**. Bangkok: Chulalongkorn University Language Institute.
- Wongsothorn, A. (2011) **The Interface between language testing and assessment and English classroom practices: What research says**. (Plenary Address to the 2nd International Conference on Foreign Language Learning and Teaching, 11 March, Bangkok, Thailand) **FLLT Journal (Foreign Language Learning and Teaching**, Vol. 1, No. 2:1-12.
- Wright, B.D. (1977). Solving measurement problems with Rasch model. **Journal of Educational Measurement** 14:97-166.
- Wright, B.D. & M.H. Stone. (1979). **Best Test Design**. Chicago: MESA Press.

ONLINE TEACHING FROM PROCEDURES AND STRATEGIES TO OBSTACLES AND SOLUTIONS: A CASE OF THE LOWER MEKONG INITIATIVE PROJECT 2012

**การสอนออนไลน์ จากกระบวนการและกลยุทธ์
สู่อุปสรรคและแนวทางแก้ไข: กรณีศึกษา
จากโครงการความร่วมมือลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง 2012**

อาจารย์ มณฑิรา ดำรงมณี

สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

ในบทความนี้ผู้เขียนต้องการแบ่งปันประสบการณ์จากการที่ได้มีโอกาสใช้ webinar ในการสอนภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนจากหลายประเทศในกลุ่มประเทศลุ่มแม่น้ำโขง การเรียนการสอนครั้งนี้เป็นการเรียนการสอนทางออนไลน์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ Lower Mekong Initiative Project 2012 (LMI 2012) ซึ่งเป็นโครงการที่มีสหรัฐอเมริกาเป็นผู้สนับสนุนและมีประเทศต่างๆ ที่เข้าร่วมหลายประเทศด้วยกัน ได้แก่ ไทย ลาว พม่า กัมพูชา และเวียดนาม ในบทความนี้ผู้เขียนเริ่มจากการกล่าวถึงที่มาที่ไปและวัตถุประสงค์ของโครงการ แล้วจึงกล่าวถึงแนวคิดทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการสอนออนไลน์ จากนั้นกล่าวถึงกระบวนการ วิธีการ และกลยุทธ์ในการสอน ส่วนประการสุดท้ายกล่าวถึงปัญหาที่ผู้เขียนได้ประสบ รวมถึงข้อเสนอแนะสำหรับการสอนแบบออนไลน์

คำสำคัญ: การสอนออนไลน์ การเรียนทางไกล โครงการความร่วมมือลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง 2012

Abstract

In this article, the writer shares her experience in using a webinar to teach English online to learners from many countries in the lower Mekong region. The online course is part of the Lower Mekong Initiative Project 2012 (LMI 2012), which was initiated by the United States of America. The participating countries included Thailand, Laos, Myanmar, Cambodia and Vietnam. Initially, the article provides the background of

the LMI 2012 project and the English course. Secondly, it reviews teaching and learning theories related to online teaching. Next, the article discusses teaching procedures and strategies. Lastly, problems related to online teaching and learning experienced by the writer are discussed and possible solutions are suggested.

Key words: online teaching, distance learning, Lower Mekong Initiative Project 2012

1. บทนำ

1.1 โครงการ Lower Mekong Initiative 2012 (LMI 2012)

โครงการ Lower Mekong Initiative 2012 (LMI 2012) เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศที่ริเริ่มโดยประเทศสหรัฐอเมริกา มีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมความร่วมมือและการพัฒนาในด้านต่างๆ ในประเทศแถบลุ่มแม่น้ำโขง อันได้แก่ ไทย เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา โดยปัจจุบันมีเสาหลัก หรือ pillar ที่โครงการนี้ มุ่งเน้นให้ความสำคัญทั้งหมด 6 ด้านด้วยกัน คือ Agriculture and Food Security, Connectivity, Education, Energy Security, Environment and Water และ Health

ความร่วมมือด้านต่างๆ นี้มีกิจกรรมและการดำเนินงานที่แตกต่างกันไป แต่เสาหลักที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพร่วมและจะกล่าวถึงในรายละเอียด ณ ที่นี้ คือ เสาหลักด้านการศึกษา (Education) ซึ่งเสาหลักนี้มุ่งเน้นที่จะส่งเสริมการศึกษาในภูมิภาคเพื่อพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งหนึ่งในแนวทางของเสาหลักนี้ก็คือ การพัฒนาทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ เพื่อช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ สามารถใช้ภาษาอังกฤษบนเวทีนานาชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การสอนภาษาอังกฤษในโครงการ LMI

การสอนภาษาอังกฤษในโครงการ LMI นี้มีสองลักษณะที่ดำเนินควบคู่กันไปและกินระยะเวลาหลายเดือน คือ การสอนแบบที่ผู้สอนและผู้เรียนอยู่ในห้องเรียนร่วมกัน (face-to-face) และการสอนแบบทางไกล (distance learning) หรือการสอนออนไลน์

สำหรับการสอนแบบ face-to-face นั้น ทางสถานทูตสหรัฐอเมริกาจัดส่งครูผู้สอนซึ่งเป็นชาวอเมริกันไปประจำในประเทศต่างๆ (ในปี 2012 มีประเทศไทย ลาว เวียดนาม และกัมพูชา) ณ สถาบันการศึกษาที่เป็นเจ้าภาพ โดยครูผู้สอนจะทำงานร่วมกับครูท้องถิ่นของประเทศนั้นๆ ในการสอนภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนที่เป็นพนักงานภาครัฐ สำหรับประเทศไทยสถาบันที่เป็นเจ้าภาพคือ สถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การสอนแบบ face-to-face นี้จะจัดขึ้นหลายครั้งซึ่งในโครงการนี้เรียกว่า seminar แต่ละครั้งกินเวลาประมาณ 1 สัปดาห์

ส่วนการสอนแบบทางไกลหรือการสอนออนไลน์ จะเป็นการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วย โดยดำเนินการเรียนการสอนผ่านอินเทอร์เน็ตโดยใช้ webinar ซึ่งก็คือการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเป็นห้องเรียนเสมือนให้ผู้สอนและผู้เรียนมาเจอกัน ทักษะที่สอนแบบทางไกลประกอบด้วย presentation

skills, meeting skills และ social networking นอกจากการใช้ webinar แล้ว การสอนแบบทางไกลยังมีการใช้เว็บไซต์เป็นสื่อกลางระหว่างผู้สอนและผู้เรียนโดยผู้สอนจะเป็นผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทเรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้ามาหาความรู้เพิ่มเติมได้ในเวลาที่ต้องการ นอกจากนี้ยังมีบริการแจ้งเตือนผู้เรียนให้เข้าเรียนผ่านทางอีเมลอีกด้วย

ผู้เรียนที่เข้าร่วมในโครงการนี้เป็นพนักงานภาครัฐที่ทำงานในภาคส่วนต่างๆ นักวิจัย และผู้วางนโยบาย ส่วนใหญ่มีทักษะทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับกลาง

การเรียนการสอนในโครงการนี้มีวัตถุประสงค์หลายประการ เมื่อเรียนจบแล้วผู้เรียนควรจะสามารถใช้คำศัพท์ที่จำเป็นในสาขาอาชีพของตน สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถสื่อสารได้ในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพของตน สามารถนำเสนอผลงานและใช้ภาษาอังกฤษในที่ประชุมได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผู้เรียนยังควรที่จะสามารถสนทนา พบปะ พูดคุย สร้างเครือข่ายใหม่ๆ โดยใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมอีกด้วย

1.3 การสอนแบบออนไลน์ในโครงการ LMI

สำหรับโครงการ LMI ปี 2012 ที่ผู้เขียนได้มีโอกาสเข้าร่วมนั้น ประเทศไทยซึ่งเป็นเจ้าภาพด้านการศึกษาร่วมกับสหรัฐอเมริกาเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนเฉพาะแบบออนไลน์ ไม่มีการเรียนการสอนแบบ face-to-face (ในขณะที่ประเทศอื่นๆ อันได้แก่ ลาว เวียดนาม และกัมพูชา จะดำเนินการสอนแบบ face-to-face แต่ไม่มีการสอนแบบออนไลน์)

ในที่นี้จึงจะขอกล่าวถึงรายละเอียดเฉพาะการสอนออนไลน์เท่านั้น

ก่อนที่จะเริ่มการเรียนการสอนออนไลน์ครูผู้สอนชาวสหรัฐอเมริกาที่ประจำประเทศไทยเป็นผู้จัดปฐมนิเทศสำหรับการเรียนออนไลน์ เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักและทำความคุ้นเคยกับหน้าตาของ webinar และกระบวนการการเรียนการสอนดังกล่าว หลังจากนั้นจะมีการทำสำรวจว่าผู้เรียนสะดวกเรียนในวันและเวลาใด เนื่องจากผู้เรียนบางส่วนในบางประเทศจะสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้เฉพาะในที่ทำงาน ในขณะที่บางส่วนจะสะดวกเมื่ออยู่ที่บ้าน จากนั้นคณะผู้สอนจึงร่วมกันกำหนดวันและเวลาการสอนขึ้น

ก่อนการสอนในแต่ละครั้ง ผู้เรียนจะได้รับอีเมลแจ้งเตือนให้เข้าชั้นเรียน และเมื่อถึงเวลาเรียนผู้เรียนและผู้สอนจะเข้ามาพบกันทาง webinar ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันออนไลน์ โปรแกรม webinar ที่คณะผู้สอนใช้มี 2 โปรแกรม คือ Adobe Connect และ omNovia ซึ่งแต่ละโปรแกรมมีจุดเด่นที่ต่างกัน

หลักสูตรออนไลน์ที่สอนในโครงการนี้มีชื่อว่า Professional Communication for Lower Mekong Leaders มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่เรียน face-to-face ไปแล้วได้มีโอกาสฝึกใช้ภาษาอังกฤษที่เรียนมาสื่อสารกับครูผู้สอนและผู้เรียนจากประเทศอื่นๆ หลักสูตรออนไลน์นี้ประกอบไปด้วยสื่อการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตัวเองตามเวลาที่ตนสะดวก (asynchronous) ซึ่งเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับบทเรียนที่ผู้สอนจะนำไปโพสต์ไว้บนเว็บไซต์ และห้องเรียนเสมือนที่ให้ผู้เรียนเข้าเรียนพร้อมๆ กัน (synchronous) โดยผ่าน webinar เมื่อจบหลักสูตรแต่ละครั้งจะมีการประเมินผลด้วย

2. แนวคิดต่างๆ ที่เกี่ยวกับการสอนแบบออนไลน์

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับ Second Language Acquisition

ในที่นี้ขอกล่าวถึงทฤษฎีเรื่องการเรียนรู้ภาษาที่สองเพื่อเชื่อมโยงให้เห็นว่าสำหรับการสอนออนไลน์ ผู้สอนก็สามารถจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เช่นกัน

ทฤษฎีเรื่องการเรียนรู้ภาษาที่สองมีแนวทางหลักๆ อยู่สองแนวทาง ได้แก่ Cognitive approach และ Sociocultural approach

แนวคิดแบบ Cognitive approach เป็นแนวคิดที่เชื่อว่าการเรียนรู้ภาษาที่สองเป็นผลที่ได้จากการประมวลข้อมูลที่ป้อนให้ (input) เป็นข้อมูลที่แสดงออกมา (output) โดยมีการปฏิสัมพันธ์ (interaction) เข้ามาช่วย ในที่นี้จะขอกล่าวถึงแนวคิดที่สำคัญๆ ที่มีผู้ศึกษาไว้

Krashen (1981) เชื่อว่าห้องเรียนภาษาที่สอง มีหน้าที่หลักในการให้ข้อมูลที่เป็น intake (ซึ่งหมายถึงส่วนของข้อมูลจาก input ที่ผู้เรียนได้ซึมซับและเข้าใจ) สำหรับการเรียนรู้ภาษา ส่วน Long และ Robinson (1998, อ้างถึงใน Lamy and Hampel, 2007) กล่าวว่า การพัฒนาด้านภาษาต้องอาศัยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้พูดภาษานั้นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างผู้เรียนกับผู้พูดภาษานั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า นอกจากนี้ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอาจเกิดระหว่างผู้เรียนและ text ก็ได้

อย่างไรก็ตาม Gass, Mackey และ Pica (1998, อ้างถึงใน Lamy and Hampel, 2007) ได้แสดงให้เห็นว่า input ที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนจะมีประสิทธิผลมากกว่าปฏิสัมพันธ์กับ text ทั้งนี้เนื่องจากการมีปฏิสัมพันธ์กับคนจะทำให้ผู้เรียนเกิดการต่อรองความหมาย (negotiate meaning) เพื่อให้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วน Swain (1985, อ้างถึงใน Lamy and Hampel, 2007) ให้ความสำคัญกับ output เพราะเขาเชื่อว่าการผลิต output ออกมาทำให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ที่มีอยู่อย่างมีความหมาย

เมื่อประมวลรวมแนวคิดทั้งหมดที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนแบบออนไลน์นั้น ถือว่ามีความสอดคล้องกับทฤษฎีแบบ cognitive approach เนื่องจากการเรียนการสอนออนไลน์ ทั้งแบบ synchronous และ asynchronous เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับ input ด้านภาษา ได้มีปฏิสัมพันธ์กับทั้งผู้สอนและผู้เรียนด้วยตนเอง และในการสื่อสารกันก็ทำให้ผู้เรียนได้ผลิต output ด้านภาษาออกมาอย่างมีความหมายอีกด้วย

ส่วนแนวคิดที่สองที่เรียกว่าเป็น sociocultural approach นั้นจะมุ่งเน้นไปที่ความสำคัญของการมีปฏิสัมพันธ์ในสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์ที่อยู่ในบริบทสังคมนั้น Vygotsky (1978) กล่าวว่า การมีปฏิสัมพันธ์ในสังคมทำให้เกิดการเรียนรู้ และการมีพัฒนาการ ทั้งนี้เพราะกระบวนการการเรียนรู้ภาษาจะเกิดในบริบทของการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม บริบททางวัฒนธรรม สถาบันของสังคม และประวัติศาสตร์ (Wertsch, 1991b, อ้างถึงใน Lamy and Hampel, 2007)

โดยสรุป การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ เพราะการเรียนรู้ของมนุษย์เกิดได้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งมีหลายองค์ประกอบเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น ภาษาที่ใช้สื่อสาร วัฒนธรรม สถานที่ที่เกิดปฏิสัมพันธ์ต่างๆ เป็นต้น (Lamy and Hampel, 2007)

หากมองการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยมุมมองของ sociocultural approach แล้ว การเรียนการสอนออนไลน์ก็ถือว่าตอบรับกับแนวคิดนี้ด้วยเช่นกัน เพราะผู้สอนสามารถสร้างบริบททางสังคมและวัฒนธรรมโดยใช้ห้องเรียนเสมือน

เป็นสถานที่จำลองสถานการณ์ต่างๆ ให้ผู้เรียนสื่อสารกัน นอกจากนี้การเรียนการสอนออนไลน์ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน และทำงานร่วมกันในหลายรูปแบบ ซึ่งการเรียนรู้อันร่วมกันโดยผ่านทางอินเทอร์เน็ตนี้เองที่ถูกมองว่าเป็นหนทางที่จะทำให้ผู้เรียนไม่เพียงแต่พัฒนาด้านภาษาเท่านั้น แต่ยังพัฒนาความเข้าใจด้านวัฒนธรรมอีกด้วย เพราะการเรียนการสอนออนไลน์สามารถทำให้ผู้เรียนที่อยู่คนละประเทศได้ติดต่อพูดคุยกัน เป็นการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไปในตัว (Lamy and Hampel, 2007)

2.2 ประโยชน์ของการเรียนการสอนออนไลน์

มีผู้กล่าวถึงข้อดีของการเรียนการสอนออนไลน์ไว้หลายท่านและในหลายประการด้วยกัน

Brindley, Blaschke, และ Walti (2009) กล่าวว่าไว้ว่า การเรียนการสอนออนไลน์เอื้อให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ในบริบททางสังคมอย่างสูง (highly social learning environment) โดยทั้งผู้เรียนและผู้สอนต่างก็มีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน

Chun (1994) กล่าวว่าทำให้ผู้เรียนอภิปรายกันทางคอมพิวเตอร์เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการเพิ่มการมีปฏิสัมพันธ์ (interaction) ของผู้เรียนเนื่องจากการใช้วิธีนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้โต้ตอบกันได้หลายลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นการที่ผู้เรียนรู้สึกเป็นอิสระมากขึ้นในการที่จะเปิดประเด็นพูดคุยใหม่ๆ พูดคุยเรื่องที่ผู้เรียนคนอื่นเปิดประเด็นไว้ หรือสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม Chun ยังกล่าวว่าจากการวิจัยของเขา พบว่าผู้เรียนเป็นผู้ริเริ่มทำสิ่งต่างๆ มากกว่าเวลาอยู่ในห้องเรียนปกติ เพราะบทบาทของครูได้ถูกลดทอนลงเป็นศูนย์กลางลงไป

เรื่องบทบาทครูที่ลดความเป็นศูนย์กลางนี้ยังได้รับการสนับสนุนจากงานวิจัยของ Sullivan และ Pratt (1996) ซึ่งได้พบว่ารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในชั้นเรียนที่มีการใช้คอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยนั้นต่างจากการเรียนแบบปกติมาก ผลการวิจัยกล่าวว่าผู้เรียนมีส่วนร่วมเพียง 50% ในห้องเรียนแบบปกติ ในขณะที่เมื่ออยู่ในชั้นเรียนที่มีการใช้คอมพิวเตอร์กลับมีส่วนร่วมมากถึง 100% นอกจากนี้บทบาทการพูดของผู้สอนซึ่งมีมากถึง 65% ในชั้นเรียนปกติได้ถูกลดทอนลงเหลือแค่ 15% เมื่ออยู่ในชั้นเรียนที่มีการใช้คอมพิวเตอร์ จะเห็นได้ว่าการสอนแบบมีคอมพิวเตอร์นั้นช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้เรียนได้อย่างมาก

โดยรวมแล้วจะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนแบบออนไลน์ซึ่งเป็นการเรียนที่ใช้คอมพิวเตอร์เข้ามาเป็นสื่อกลางสามารถช่วยเอื้อให้เกิดบรรยากาศที่ดีต่อการเรียนรู้เพราะเป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน และมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่

2.3 ทักษะของผู้สอนในการสอนออนไลน์

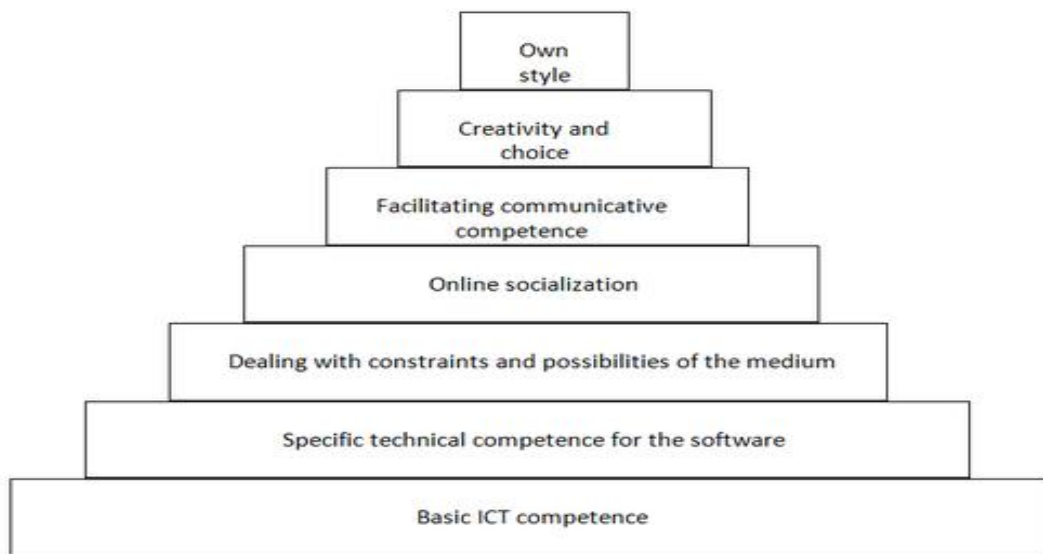
เนื่องจากการสอนแบบ face-to-face และการสอนออนไลน์มีความแตกต่างกันในหลายๆ ด้าน จึงมีผู้ให้ความสนใจศึกษาเกี่ยวกับทักษะที่ผู้สอนออนไลน์ควรต้องมีดังจะกล่าวต่อไป

โดยพื้นฐานแล้วผู้สอนควรต้องมีทักษะด้านเทคนิคและด้านการใช้โปรแกรมที่ใช้สอน แต่เท่านั้นยังไม่เพียงพอ Bennett และ Marsh (2002, อ้างถึงใน Lamy and Hampel, 2007) กล่าวว่าทักษะที่จำเป็นที่ผู้สอนควรต้องมีคือผู้สอนต้องสามารถบอกได้ว่าการสอนแบบ face-to-face และการสอนออนไลน์มีความแตกต่าง

และความคล้ายคลึงกันที่สำคัญตรงจุดใดบ้าง และสามารถบอกได้ว่ากลยุทธ์และเทคนิคใดที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนแบบออนไลน์ และช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถใช้โอกาสเพื่อ

การเรียนรู้ทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ร่วมกัน

Hampel และ Stickler (2005) ได้เสนอ แผนภูมิปิรามิดที่แสดงระดับทักษะ 7 ขั้นที่ผู้สอนควรมี ดังนี้

Skill pyramid (Hampel & Stickler, 2005, หน้า 317)

จากแผนภูมิจะเห็นได้ว่าในเบื้องต้นผู้สอนควรมีทักษะทางเทคนิคขั้นพื้นฐานในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จากนั้นในทักษะขั้นที่สูงขึ้นผู้สอนควรจะต้องรู้จักซอฟต์แวร์หรือโปรแกรมที่ใช้ในการสอนแบบเฉพาะลงไป รวมถึงสามารถจัดการกับทั้งข้อจำกัดและสิ่งที่สื่อชนิดนั้นทำได้เพื่อเตรียมการสอนได้อย่างเหมาะสม ถัดจากทักษะและความสามารถด้านเทคนิคขึ้นไป ผู้สอนควรมีทักษะในการติดต่อพูดคุยทางออนไลน์และสามารถส่งเสริมการสื่อสารของผู้เรียนได้ จากนั้นผู้สอนควรจะสร้างสรรค์และพัฒนาสไตล์การสอนจนเป็นของตัวเองในที่สุด

Ernest และคณะ (2013) ได้ทำการวิจัยเพื่อหาว่าทักษะอะไรที่ผู้สอนควรมีเพื่อเอื้อต่อการเกิดการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เรียนในห้องเรียน

เสมือน (online collaborative learning) และได้สรุปว่าผู้สอนควรมีทักษะดังต่อไปนี้

- ทักษะการวางแผนและจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้สอนควรจะวางแผนการสอนอย่างละเอียด
- ทักษะในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนออนไลน์ที่คำนึงถึงลักษณะเฉพาะของการสอนออนไลน์
- ทักษะในการให้คำสั่งที่ชัดเจน (clear instruction) และวางกฎในการมีส่วนร่วมของผู้เรียน
- ทักษะในการเป็นตัวกลางที่คอยควบคุมให้การเรียนการสอนดำเนินไป (moderate) โดยผู้สอนควรจะต้องรักษาสมดุลไม่ให้เกิดการแข่งขันผู้เรียนมากเกินไป
- ทักษะในการใช้อุปกรณ์และสื่อต่างๆ ที่มีอยู่ โดยเฉพาะเมื่อมีการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ใหม่ให้ผู้สอนไม่คุ้นเคย ควรจะมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ผู้สอนคุ้นเคยกับฟังก์ชันต่างๆ ของโปรแกรมเสียก่อน

จะสังเกตเห็นว่าทักษะต่างๆ ที่เสนอโดยผู้ที่ได้ทำการศึกษาในด้านนี้ทั้งหมดที่กล่าวมามีส่วนที่คล้ายคลึงกัน ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่ผู้สอนควรให้ความสำคัญและไม่ควรมองข้าม หากต้องการจะดำเนินการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ผู้เรียน

มีการศึกษาเกี่ยวกับประสบการณ์ของผู้เรียนออนไลน์ไว้หลายด้าน ในที่นี้จะขอกกล่าวถึงอุปสรรคและประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนออนไลน์

ในด้านอุปสรรค Lamy และ Hampel (2007) กล่าวไว้ว่าการที่ผู้เรียนไม่คุ้นเคยกับเครื่องมือที่ใช้ (ซึ่งในที่นี้หมายถึงคอมพิวเตอร์ รวมไปถึงโปรแกรมออนไลน์ที่ใช้) อาจก่อให้เกิดความเครียดที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยี (techno-stress) และภาระที่มากเกินไปต่อกระบวนการคิด (cognitive overload) ในขณะที่ผู้เรียนกำลังเรียนรู้ภาษา นอกจากนี้ยังกล่าวไว้ว่าการเรียนการสอนออนไลน์ที่ผู้สอนและผู้เรียนไม่เห็นหน้ากันอาจเป็นอุปสรรคเพราะไม่มีการสื่อสารด้วยภาษากายและสีหน้าแววตาเข้ามาช่วยแบบที่มีในการเรียนแบบปกติ

นอกจากประเด็นนี้ การเรียนการสอนออนไลน์ยังมีอุปสรรคที่เกิดจากความรู้สึกที่ถูกตัดขาด หรือที่เรียกว่าเป็น aloneness factor (Shield, 2000, อ้างถึงใน Lamy and Hampel, 2007) เพราะผู้เรียนและผู้สอนอยู่กันคนละที่และมีเพียงคอมพิวเตอร์เป็นสื่อเชื่อมเท่านั้น

อย่างไรก็ตามการสอนออนไลน์แบบ synchronous โดยการใช้ text chat จะทำให้ผู้เรียนได้ประโยชน์ในแง่ที่จะทำให้ผู้เรียนได้มีเวลาคิดทบทวนก่อนที่จะตอบ (Payne and Whitney, 2002) ซึ่งจะแตกต่างจากการเรียนแบบ face-to-face ที่อาจจะกดดันให้ตอบได้เร็วกว่า นอกจากนี้ผู้เรียนหลายคนโดยเฉพาะคนที่ ขี้อายจะแสดงความคิดเห็นมากกว่าเมื่อเทียบกับการสนทนาจริงๆ ที่เป็น oral conversation (Warschauer, 1997)

จะเห็นได้ว่าการเรียนออนไลน์มีทั้งอุปสรรคและประโยชน์ หากผู้สอนสามารถปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมได้ ก็จะทำให้ผู้สอนสามารถลดปัญหาและใช้ประโยชน์จากการเรียนการสอนแบบนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. Online Social Conversation: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ

ผู้เขียนเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนที่เป็น online social conversation หรือชั้นเรียนเสมือนที่เน้นการสนทนาโดยผ่านทาง webinar ในที่นี้จึงอยากจะขอกกล่าวถึงส่วนนี้โดยละเอียดว่าผู้เขียนได้นำทฤษฎีมาใช้ในการปฏิบัติอย่างไรบ้าง

3.1 จุดมุ่งหมาย

ชั้นเรียนที่เน้นการสนทนานี้มีจุดมุ่งหมายว่าจะเป็นเวทีให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับผู้สอนและผู้เรียนคนอื่นๆ อย่างแท้จริง ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคล่องแคล่ว (fluency) และความแม่นยำ (accuracy) ในการใช้ภาษามากขึ้นในบรรยากาศที่เป็นกันเอง และมีความเป็นวิชาการน้อยลงบ้าง ซึ่งชั้นเรียนที่เน้นการสนทนานี้เป็นส่วนเสริมของชั้นเรียนหลักที่

มุ่งสอนด้านการนำเสนอผลงาน (presentation) และทักษะในการประชุม (meeting skills)

3.2 เนื้อหาบทเรียน

Online social conversation มีการสอนทั้งหมด 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ซึ่งจะจัดในวันเดียวกัน แต่ต่างเวลา คือหนึ่งครั้งในตอนกลางวัน และอีกครั้งตอนกลางคืนเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน มีเนื้อหาหลัก (theme) 4 เรื่องต่าง ๆ กันไปในแต่ละสัปดาห์ ได้แก่ small talk, intercultural communication, networking และ leadership แต่ละครั้งกินเวลา 1 ชั่วโมง เนื้อหาในบทต่างๆ เหล่านี้จัดทำขึ้นโดยมุ่งเน้นการสร้างปรีบทให้ผู้เรียนได้สื่อสารกัน และเป็นการใช้ sociocultural approach เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ภาษาในปรีบททางสังคมด้วย

สำหรับ small talk ซึ่งเป็นบทแรกมีเนื้อหาเกี่ยวกับการพบปะพูดคุยทำความรู้จักเพื่อนใหม่ หัวข้อย่อยๆ ได้แก่ การแนะนำตัว พูดเกี่ยวกับอาชีพ พูดเกี่ยวกับงานอดิเรกและความสนใจ และอธิบายเกี่ยวกับประเทศตัวเองอย่างสั้นๆ ผู้สอนจะสอนรูปแบบของภาษา (language patterns) ที่ให้ผู้เรียนนำไปใช้ได้เลย รวมถึงมีการสอนไวยากรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพูดคุยเรื่องนั้นๆ ด้วย

ใน ส่วน ของ เรื่อง intercultural communication หรือการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม ถือเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะผู้เรียนมาจากประเทศต่างๆ กันซึ่งถึงแม้จะมีวัฒนธรรมบางอย่างที่คล้ายกัน แต่ความแตกต่างก็ยังคงมีอยู่ ในบทนี้ผู้เรียนจะได้ฝึกพูดเกี่ยวกับวัฒนธรรม ความเชื่อ วิถีปฏิบัติ รวมไปถึงประเพณี และเทศกาลสำคัญของประเทศตน โดยจะเน้นที่การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนที่มาจากต่าง

วัฒนธรรม ผู้สอนจะนำด้วยการให้ผู้เรียนดูบทสนทนาตัวอย่างและเป็นผู้ให้ประเด็นต่างๆ ไปอภิปรายกันโดยอาจจะยกเป็นคำพูดลักษณะที่เป็น quote หรือรูปภาพให้ผู้เรียนดู รวมทั้งให้รูปแบบภาษาที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้

บทที่ 3 เป็นเรื่อง networking หรือการสนทนาเพื่อสร้างเครือข่าย ในบทนี้ผู้สอนจะจำลองสถานการณ์โดยใช้รูปภาพเป็นสื่อ ให้ผู้เรียนสมมติว่าแต่ละคนไม่เคยรู้จักกันมาก่อน และอยู่ในสถานการณ์จำลองนั้น จากนั้นให้ผู้เรียนพูดคุยกันเพื่อสร้างเครือข่าย โดยใช้สิ่งที่เรียนมาแล้วทั้งหมดเข้ามาใช้ด้วย ผู้สอนจะให้ผู้เรียนอ่านบทสนทนาตัวอย่างหรือ model dialogue เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาแนวคิดของกิจกรรม รวมถึงให้คำแนะนำต่างๆ เกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายอีกด้วย

สำหรับบทสุดท้ายเป็นหัวข้อเรื่อง leadership เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรออนไลน์หลักที่เป็นเรื่อง Professional Communication for Lower Mekong Leaders ในบทสุดท้ายนี้จะเน้นให้อภิปรายประเด็นเรื่องการเป็นผู้นำที่ดี โดยผู้สอนจะเริ่มด้วยการให้ผู้เรียนดูรูปภาพผู้นำที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั่วโลก จากนั้นให้ผู้เรียนพูดถึงผู้นำที่ตนชื่นชม แล้วจึงอภิปรายเกี่ยวกับภาวะผู้นำผ่านการอ่านและตีความ quote ของผู้นำที่เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

3.3 กระบวนการเตรียมและกระบวนการสอน

หากเปรียบเทียบกระบวนการสอนแบบ face-to-face กับการสอนออนไลน์จะพบว่ามีทั้งสิ่งที่คล้ายและสิ่งที่ต่างกัน สิ่งที่คล้ายกันคือขั้นตอนการสอนโดยทั่วไป ทั้งการสอนแบบ face-to-face และการสอนออนไลน์จะต้องมีขั้นตอนการเตรียมสอนทั้งนั้น ซึ่งการเตรียมสอน

สำหรับ online social conversation นี้มีที่เป็น การเตรียมเนื้อหาที่ใช้สอนในห้องเรียนเสมือนที่ เป็นลักษณะ synchronous โดยผู้สอนจัดเตรียม สื่อการสอนสำหรับการสอนโดยใช้ webinar สื่อ ที่ผู้เขียนใช้เป็นหลักคือ สไลด์ PowerPoint และการเตรียมเนื้อหาเพิ่มเติมบนเว็บไซต์สำหรับผู้ เรียนมาอ่านนอกห้องเรียนแบบ asynchronous

ความแตกต่างหลักระหว่างการสอน ออนไลน์และการสอนแบบ face-to-face คือ กระบวนการ ณ ขณะการสอน สำหรับการสอนแบบ face-to-face ผู้สอนและผู้เรียนจะอยู่ในห้องเรียน เดียวกันและสามารถสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็ว ผ่านทั้งทางภาษาพูดและภาษากายที่เห็นชัดทุก ส่วน นอกจากนี้ผู้สอนสามารถเดินเข้าไปประชิด ตัวผู้เรียนได้ในกรณีที่ต้องการทำให้ผู้เรียนตื่นตัว หรือเรียกความสนใจ ในขณะที่การสอนออนไลน์ ผู้สอนและผู้เรียนอยู่พร้อมกันในห้องเรียนเสมือน สื่อสารกันได้ไม่รวดเร็วเท่าการสอนแบบ face-to-face สามารถเห็นหน้ากันได้โดยผ่านทาง webcam เท่านั้น นอกจากนี้ผู้สอนยังไม่สามารถ ที่จะเดินเข้าไปประชิดตัวผู้เรียนได้เหมือนใน กรณี face-to-face

เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางเรื่องทักษะที่ ผู้สอนออนไลน์ควรมีอย่าง ที่ Hampel และ Stickler (2005) ได้เสนอไว้ ก่อนที่จะเริ่มชั้น เรียนผู้เขียนจึงต้องทำความเข้าใจกับโปรแกรม webinar ที่จะใช้ก่อน เปรียบเหมือนการที่ผู้สอน face-to-face จะต้องทราบว่ามีในห้องเรียนมี อุปกรณ์อะไรที่ให้อย่าง เช่น white board คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายแผ่นทึบ การที่ผู้เขียน ต้องทำความเข้าใจกับ webinar ก็เพื่อให้ทราบ ว่าโปรแกรมที่ใช้มีฟังก์ชันอะไรที่จะให้ผู้สอน ใช้ได้บ้างและเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จาก ฟังก์ชันเหล่านี้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

เนื่องจากแต่ละโปรแกรมจะมีฟังก์ชันไม่ เหมือนกัน ยกตัวอย่างเช่น Adobe Connect จะ อนุญาตให้ผู้สอนสามารถจัดกลุ่มผู้เรียนให้เข้า ห้องย่อยไปคุยกันสองคนได้ ซึ่งเรียกว่าเป็น ฟังก์ชัน breakout room ในขณะที่ omNovia ไม่มี ซึ่งฟังก์ชันของแต่ละโปรแกรมล้วนมีผลต่อ การเตรียมสอนทั้งสิ้น หลังจากที่ทำความคุ้นเคย แล้วผู้เขียนจะเข้าไปอัปโหลดไฟล์ PowerPoint ไว้ล่วงหน้า จากนั้นก่อนถึงเวลาเรียนจริงผู้เรียน จะได้รับอีเมลแจ้งเตือน

เมื่อถึงเวลาเข้าชั้นเรียน ผู้เขียนจะเข้าไปเตรียมตัวรอผู้เรียนล่วงหน้า และเปิดหน้า PowerPoint สไลด์ไว้รอ เมื่อผู้เรียนมาถึงก็จะ กล่าวทักทายซึ่งอาจจะใช้ webcam หรือ text chat ในกรณีที่อินเทอร์เน็ตของผู้เรียนหรือของ ผู้สอนไม่เร็วพอ ในบางครั้งผู้เรียนมาเข้าชั้น เรียนกันช้าผู้สอนจะคุยกับนักเรียนที่มาถึงก่อน ไปเรื่อยๆ เพื่อไม่ให้เขาหมดความสนใจ เมื่อมี ผู้เรียนมากพอจึงจะเริ่มสอน โดยทั่วไปจะใช้สไลด์ เป็นตัวเดินเรื่อง หากใช้โปรแกรม omNovia ผู้สอนจะสามารถเห็นสไลด์ล่วงหน้าโดยที่ผู้เรียน ไม่เห็นได้ ทำให้ทราบว่สไลด์ต่อไปจะเป็นเรื่อง อะไร ขั้นตอนในการสอนอาจจะไม่ได้ต่างจากการ สอน face-to-face มากนัก เริ่มด้วยการเปิด ประเด็นหัวข้อสนทนา ถามคำถามง่ายๆ เพื่อ เป็นการอุ่นเครื่อง ซึ่งอาจจะใช้ webcam หรือ text chat จากนั้นจะสอนส่วนเนื้อหาที่ เกี่ยวข้องกับหัวข้อสนทนานั้นๆ เพื่อให้ผู้เรียน นำไปใช้ได้ หากหัวข้อเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก ผู้สอนจะมีบทสนทนาตัวอย่างให้ดูเพื่อให้ผู้เรียน เข้าใจ หรืออาจจะสนทนากับผู้เรียนคนใดคน หนึ่งให้ดูเป็นตัวอย่าง หลังจากนั้นจึงเป็นการฝึก สนทนา ส่วนใหญ่มักจะให้ผู้เรียนจับคู่กันแล้ว สนทนาตามที่กำหนด

สำหรับโปรแกรม Adobe Connect ผู้สอนสามารถจับคู่ผู้เรียนให้เข้าไปอยู่ในห้อง breakout ได้ ซึ่งถ้าเปรียบกับการสอน face-to-face แล้วก็คือการทำงานคู่กันเอง ระหว่างที่ผู้เรียนสนทนาเป็นคู่ที่ผู้สอนสามารถเข้าไปเฝ้าดูความเคลื่อนไหวได้ เหมือนการเดินดูแบบประชิดตัวในกรณี face-to-face นอกจากนี้ Adobe Connect ยังอนุญาตให้ผู้สอนส่งข้อความหาผู้เรียนแต่ละคนได้อีกด้วย เมื่อผู้เรียนสนทนาตามที่กำหนดได้ครบถ้วนแล้วผู้เรียนจะกลับมารวมกันที่ห้องใหญ่อีกครั้งเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลถามคำถาม ก่อนสรุปจบบทเรียนและปิดโปรแกรม

การเรียนการสอนที่กล่าวมานี้ เป็นการสื่อสารผ่านทาง text chat เป็นส่วนใหญ่เพื่อให้ผู้เรียนไม่รู้สึกกดดัน มีเวลาได้คิดทบทวนอย่างเต็มที่ Payne and Whitney (2002) กล่าวไว้ และส่งเสริมให้ผู้เรียนที่ขี้อายได้ตอบมากขึ้นดังที่ Warschauer (1997) กล่าวไว้ด้วย นอกจากนี้ การใช้ text chat ยังเป็นการป้องกันปัญหาทางเทคนิคที่มักเกิดขึ้นจากการใช้ webcam หรือ video chat อีกด้วย

4. อุปสรรคและแนวทางแก้ไขของการสอนออนไลน์

4.1 ความรู้สึกโดดเดี่ยวของผู้เรียน

อุปสรรคและความท้าทายอย่างหนึ่งที่ประสบในการสอนแบบออนไลน์ คือ ประเด็นเรื่อง learner isolation หรือ aloneness factor (Shield, 2000, อ้างถึงใน Lamy and Hampel, 2007) ซึ่งหมายถึงความรู้สึกโดดเดี่ยวที่ผู้เรียนประสบเนื่องจากการเรียนการสอนออนไลน์ไม่มีปฏิสัมพันธ์อย่างแท้จริง (real interaction) ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนและผู้เรียนด้วยกันเอง

เพราะไม่ได้นั่งอยู่ด้วยกัน เห็นกันและพูดคุยกันจริงๆ เหมือนการสอนแบบ face-to-face ทั้งผู้สอนและผู้เรียนและผู้เรียนด้วยกันเองอาจรู้สึกเห็นห่างไม่ใกล้ชิด ซึ่งบรรยากาศเช่นนี้จะไม่เอื้อต่อการสื่อสารและอาจนำไปสู่ความเข้าใจผิดต่างๆ ได้ ซึ่งสิ่งนี้อาจเกิดจากการที่ความสามารถด้านภาษาของผู้เรียนอาจไม่ดีพอ ทำให้เข้าใจผู้อื่นผิดหรืออาจทำให้พูดสิ่งที่ไม่เหมาะสมและทำให้ผู้อื่นรู้สึกไม่ดีโดยไม่ตั้งใจ หรืออาจเกิดจากการที่ผู้เรียนไม่ได้มีโอกาสเห็นภาษากายสีหน้าแววตาที่ปกติมักจะมีควบคู่กันไปกับการสื่อสาร สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้เขียนได้พบเจอมาในการสอนออนไลน์ครั้งนี้

แนวทางที่ผู้เขียนใช้เพื่อแก้ปัญหาเรื่องนี้คือการสร้างความสัมพันธ์กับผู้เรียน (rapport) วิธีการที่ใช้คือ ทำความรู้จักกับผู้เรียนแต่ละคนโดยการถามคำถามส่วนตัว ซึ่งก็ต้องระวังไม่ให้เป็นเรื่องที่ส่วนตัวมากเกินไป ผู้สอนอาจจะถามเกี่ยวกับอาชีพ ความสนใจ งานอดิเรก สิ่ง que ผู้เรียนชื่นชอบ อาหารการกิน สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจในประเทศของผู้เรียน และแลกเปลี่ยนเล่าเรื่องราวของผู้สอนเองให้ผู้เรียนได้ทราบ บางครั้งผู้เขียนใช้วิธีเปิด webcam ร่วมกับผู้เรียนเป็นครั้งคราวเพื่อทักทายผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เห็นหน้าผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นด้วยกัน เป็นการสร้างความรู้สึกใกล้ชิด (immediacy and closeness) ที่ได้ผลตัวอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ในระหว่างที่สอนผู้เขียนจะใช้วิธีให้ positive feedback บ่อยๆ อย่างจริงใจเพื่อให้กำลังใจผู้เรียน นอกจากนี้ผู้สอนจะต้องตอบสนองอย่างรวดเร็วต่อผู้เรียน ไม่ควรปล่อยให้ห้องเรียนเสมือนเงียบ ในที่นี้หมายถึงถ้าใช้ text chat ก็ไม่ควรปล่อยให้บอร์ดที่พูดคุยว่าง เพราะความรู้สึกเห็นห่างสามารถเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วอัน

เนื่องจากการที่เป็นห้องเรียนเสมือนจริงดังที่กล่าวมาแล้ว

4.2 การดึงดูดความสนใจของผู้เรียน

สำหรับการสอนแบบ face-to-face ผู้สอนมีวิธีการในการดึงดูดความสนใจจากผู้เรียนได้อย่างหลากหลาย ผู้สอนอาจใช้น้ำเสียงหรือเสียงสูงต่ำในการสอนเพื่อดึงดูดความสนใจ อาจใช้ภาษากาย สีหน้า แววตา ท่าทางหรือการขยับร่างกายเพื่อสร้างความเคลื่อนไหวซึ่งมักจะมีส่วนช่วยเรียกความสนใจจากผู้เรียนได้ นอกจากนี้ผู้สอนยังอาจเดินไปประชิดตัวผู้เรียนเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนตื่นตัวและสนใจมากขึ้นได้ สิ่งเหล่านี้จะถูกลดทอนไปอย่างมากในห้องเรียนเสมือน ผู้สอนอาจจะใช้ webcam ได้บ้างเพื่อดึงดูดด้วยน้ำเสียงและภาษากายเล็กน้อย แต่เมื่อเทียบกับห้องเรียนจริงๆ ก็ยังถือว่าน้อยกว่ามาก และบ่อยครั้งปัญหาด้านเทคนิคก็ไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้ webcam

วิธีการที่ผู้เขียนใช้คือพยายามเพิ่มความดึงดูดให้กับสื่อการสอน เช่น ใช้วีดิโอคลิปเข้ามาช่วยสร้างสีสันในห้องเรียน การทำสไลด์ให้สวยเป็นการเพิ่มความน่าสนใจด้านสายตาโดยให้ความสำคัญกับการคัดเลือกรูปภาพที่นำมาประกอบสไลด์หรือใช้สีที่ดึงดูด กล่าวได้ว่าเป็นการกระตุ้นความสนใจและเพิ่มแรงจูงใจด้วยภาพและสี นอกจากนี้ผู้สอนควรจะใช้ความคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มที่ในการเตรียมบทเรียน และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่บนอินเทอร์เน็ตเข้ามาช่วย

4.3 ปัญหาด้านภาษาของผู้เรียน

อีกปัญหาหนึ่งที่ผู้เขียนได้พบคือ ปัญหาด้านภาษาของผู้เรียน กล่าวคือผู้เรียนยังมีข้อจำกัดด้านภาษาอังกฤษ อาจจะรู้ศัพท์ไม่มาก

พอทำให้ไม่สามารถสื่อสารได้อย่างที่ใจต้องการ บางคนอาจจะมีทั้งปัญหาด้านภาษาอังกฤษและปัญหาว่าพิมพ์คอมพิวเตอร์ได้ไม่เร็ว ทำให้นอกจากจะสื่อสารได้ไม่เต็มที่แล้วยังอาจล่าช้ามากขึ้น หากเป็นการสอนแบบ face-to-face ที่ทุกคนเห็นหน้ากัน ผู้เรียนยังสามารถใช้ภาษากายและสีหน้าแววตาช่วยบรรยายความรู้สึกและความคิดได้ แต่เมื่อเป็นการสอนแบบออนไลน์ ภาษากายเหล่านี้ถูกตัดออกไปทั้งหมดจึงทำให้ผู้เรียนไม่สามารถใช้ภาษากายช่วยได้เลย บางครั้งอุปสรรคและความล่าช้าเหล่านี้ทำให้ผู้เรียนด้วยตนเองเริ่มหมดความสนใจ

ผู้สอนจะต้องมีความอดทนกับสิ่งเหล่านี้ให้มากกว่าปกติ บางครั้งเช่นในระหว่างใช้ text chat เมื่อบอร์ดที่พิมพ์สื่อสารกันว่างไป ดูเหมือนไม่มีความเคลื่อนไหว ผู้สอนควรต้องอดทนรอสักนิด เพราะจริงๆ แล้วผู้เรียนอาจจะกำลังพิมพ์โต้ตอบอยู่ หากผู้เรียนมีระดับความสามารถด้านภาษาและการพิมพ์ที่ต่างกันมาก ผู้สอนจะต้องเข้าไปแทรกแซงโดยการพิมพ์คุยกับผู้เรียนที่สื่อสารเร็วระหว่างรอเพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจ นอกจากนี้ผู้สอนจะต้องโต้ตอบไวและเอาใจใส่ผู้เรียนให้ทั่วถึง

4.4 อุปสรรคด้านเทคนิค

ดังที่ได้กล่าวมาบ้างแล้ว อุปสรรคทางด้านเทคนิคถือเป็นปัญหาอีกประการหนึ่งที่ผู้เขียนประสบอยู่บ่อยครั้ง อุปสรรคด้านเทคนิคที่ส่วนใหญ่เป็นเรื่องความเร็วของอินเทอร์เน็ต ปัญหานี้ทำให้ลำบากในการใช้ webcam นอกจากนี้การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่หลุดบ่อยในกรณีของผู้เรียนบางคนทำให้การเรียนไม่ต่อเนื่องซึ่งจะส่งผลต่อคู่สนทนาไปโดยอัตโนมัติ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องความสามารถด้านคอมพิวเตอร์

ของผู้เรียน (computer literacy) ทำให้ผู้เรียนบางคนโต้ตอบได้ไม่รวดเร็ว ความไม่แน่นอนทั้งหลายเหล่านี้ถือเป็นอีกอุปสรรคสำคัญประการหนึ่งที่ผู้สอนต้องเตรียมรับมือ

แนวทางที่ผู้เขียนยึดถือเป็นสิ่งแรก คือ ต้องใจเย็น ยืดหยุ่น และพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนบทเรียนหรือกิจกรรมไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเนื่องจากปัญหาด้านเทคนิคเหล่านี้อยู่นอกเหนือความควบคุม เมื่อเกิดปัญหาขึ้น เช่น ความเร็วของอินเทอร์เน็ตไม่เอื้อให้สื่อสารด้วย webcam ก็ควรจะยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนโดยหันมาใช้ voice chat หรือ text chat ในการสื่อสารแทน กล่าวคือ ต้องพร้อมที่จะเปลี่ยน modality หรือรูปแบบวิธีในการสอนตลอดเวลา

5. บทสรุป

การสอนภาษาอังกฤษในโครงการ Lower Mekong Initiative 2012 (LMI 2012) มีทั้งการสอนแบบ face-to-face และการสอนออนไลน์ ซึ่งอย่างหลังนี้เป็นส่วนที่ผู้เขียนได้มีโอกาสร่วมสอน บทความนี้ได้กล่าวถึงที่มาที่ไปของโครงการลักษณะของการเรียนการสอน โดยเน้นที่การสอนแบบออนไลน์ ผู้เขียนได้กล่าวถึงทฤษฎีเรื่อง

Second Language Acquisition ทั้ง Cognitive approach และ Sociocultural approach ที่เกี่ยวข้องกับการสอนออนไลน์ ประโยชน์ของการสอนออนไลน์ ทักษะที่ผู้สอนออนไลน์พึงมี ตลอดจนอุปสรรคที่ผู้เรียนต้องเผชิญและประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ จากนั้นได้กล่าวถึง online social conversation ที่ผู้เขียนเป็นผู้พัฒนาเนื้อหาและผู้สอน โดยอธิบายถึงจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กระบวนการสอน และการประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการสอนด้วย สุดท้ายผู้เขียนได้เล่าถึงอุปสรรคในการสอนออนไลน์ที่ประสบ อันได้แก่ ความรู้สึกโดดเดี่ยวของผู้เรียน ความท้าทายในการดึงดูดความสนใจผู้เรียน ปัญหาทางด้านภาษา และปัญหาทางเทคนิค และได้เสนอแนวทางแก้ไข ปัญหาเหล่านี้ไว้ด้วย ทั้งนี้โดยสรุปแล้วการเรียนการสอนออนไลน์มีทั้งข้อจำกัดและประโยชน์ ซึ่งหากผู้สอนและผู้เรียนสามารถปรับตัวและปรับวิธีการเรียนการสอนของตนเองได้ มีความอดทน ยืดหยุ่น และไม่ย่อท้อ การเรียนการสอนออนไลน์ก็ถือเป็นทางเลือกที่น่าสนใจอีกทางหนึ่งสำหรับผู้ที่มีข้อจำกัดด้านการเดินทาง เป็นทางเลือกสำหรับโลกยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีมีส่วนในการดำเนินชีวิตอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

มณฑิรา ดำรงมณี

เป็นอาจารย์สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความสนใจด้านการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ สัทวิทยา และการแปล ด้านการบริการวิชาการเป็นผู้ผลิตและดำเนินรายการ English in Style ซึ่งเป็นรายการวิทยุสอนภาษาอังกฤษออกอากาศทางสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย FM 101.5

เอกสารอ้างอิง

- Brindley, J.E., Blaschke, L.M., & Walti, C. (2009). Creating Effective Collaborative Learning Groups in an Online Environment. **International Review of Research in Open and Distance Learning**, 10(3)
- Chun, D.M. (1994). Using Computer Networking to Facilitate the Acquisition of Interactive Competence. **System**, 22(1): 17–31.
- Ernest et. al. (2013). Online Teacher Development: Collaborating in a virtual learning environment. **Computer Assisted Language Learning**, 26(4): 311-333.
- Hampel, R. and Stickler, U. (2005). New Skills for New Classrooms: Training Tutors to Teach Languages Online. **Computer Assisted Language Learning**, 18(4): 311-326.
- Krashen, S. (1981). **Second Language Acquisition and Second Language Learning**. Oxford: Pergamon Press.
- Lamy, M.N., and Hampel, R. (2007). **Online Communication in Language Learning and Teaching**. New York: Palgrave Macmillan.
- Lower Mekong Initiative**. (2012), Retrieved from <http://www.lowermekong.org/about/lower-mekong-initiative-lmi>
- Payne, J.S. and Whitney, P.J. (2002). Developing L2 Oral Proficiency through Synchronous CMC: Output, Working Memory, and Interlanguage Development. **The CALICO Journal**, 20(1): 7-32.
- Sullivan N. and Pratt E. (1996), A Comparative Study of Two ESL Writing Environments: A Computer-assisted Classroom and a Traditional Oral Classroom. **System**, 29(4): 491–501
- Vygotsky, L.D. (1978). **Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes**. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Warschauer, M. (1997). Computer-mediated Collaborative Learning: Theory and Practice. **The Modern Language Journal**, 81(4): 470-481.

ภาษาอังกฤษแบบเข้มข้น

อาจารย์ ดร. กานดากร เจริญกิตตวร
สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นบทความวิชาการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนวิวัฒนาการและอภิปรายทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวกับอารมณ์ขันที่แสดงออกทางภาษาพร้อมกันนั้นจะได้กล่าวถึงอารมณ์ขันในภาษาอังกฤษเป็นตัวอย่างเพื่อสนับสนุนหรือแย้งแนวคิดทฤษฎีดังกล่าว นอกจากนี้ ผู้เขียนจะกล่าวถึงลักษณะเด่นๆ ของเรื่องตลกและรูปแบบวิธีการเล่าเรื่องตลกที่ผู้พูดภาษาอังกฤษมักจะนิยมเล่นกัน การนำเสนอนี้อาจจะเกิดประโยชน์แก่ผู้สอนภาษาอังกฤษที่เป็นอาจารย์คนไทยในด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแต่วัตถุประสงค์ต่างๆ อารมณ์ขันในภาษาอังกฤษที่จะหยิบยกมากล่าวถึงในบทความนี้จะเน้นเฉพาะที่เป็นแบบของอเมริกันและอังกฤษเป็นส่วนใหญ่เนื่องจากทั้งสองนั้นน่าจะเป็นตัวแทนที่ดีของอารมณ์ขันในภาษาอังกฤษได้ ส่วนเรื่องตลกภาษาอังกฤษที่จะกล่าวถึงในบทความนี้จะเน้น 2 ประเภทหลักๆ ประเภทแรกได้แก่เรื่องตลกที่เล่นกับภาษา อีกประเภทหนึ่งได้แก่เรื่องตลกเกี่ยวกับค่านิยมความเชื่อในสังคมชนชาติต่างๆ ที่อาศัยอยู่ในสังคมอเมริกันและสังคมอังกฤษ

คำสำคัญ: อารมณ์ขัน อารมณ์ขันทางภาษา อารมณ์ขันแบบผู้พูดภาษาอังกฤษ เรื่องตลกภาษาอังกฤษ

Abstract

This paper is an academic article aiming to review the evolution of and discuss the theories and assumptions of verbal humor and particularly talk about English humor as illustrations supporting or going against those theories and assumptions. Also, certain ways English native speakers poke for fun or deliver jokes will be presented so that Thai EFL teachers will have some resources for pedagogical purposes. In this paper, however, only British and American humor will be mainly discussed as they appear to be good

representatives of English humor. The English jokes presented in this article include two main types. One is grammar-lexico based and the other is culture based, which mainly concerns social values or belief and ethnic humor in American and British society.

Key Words: humor, verbal humor, English humor, English joke

ภาษาอังกฤษแบบขำขัน

1. บทนำ

(1)

A man met his friend whom he hadn't seen for a long time and asked him:

"I heard that you got married."

"Yes, that's true" answered the friend.

"Tell me" said the other, "did you marry for love or money?"

"To tell you the truth," answered his friend. "When I got married,

I thought I was marrying for money, but after the wedding, it turned out that my wife had no money whatsoever." So, he concluded "it must have been for love after all."

(Zajdman 1991: 29-30)

เรื่องตลกภาษาอังกฤษนี้น่าจะเป็นที่เข้าใจได้ง่ายและตลกขบขันสำหรับผู้เรียนคนไทย เนื่องด้วยเนื้อหาในเรื่องเป็นลักษณะพื้นฐานทั่วไปของมนุษย์ กล่าวคือ เป็นเรื่องของผู้ชายที่แต่งงานเพราะหวังดกถึงข้าวสาร แต่สุดท้ายตัวละครกลับต้องผิดหวัง จึงจำใจยอมรับว่าตนแต่งงานเพราะความรักแทน

อย่างไรก็ตาม มิใช่ว่าเรื่องตลกภาษาอังกฤษนั้นจะเป็นที่เข้าใจได้ง่าย หรือเข้าใจแล้วจะต้องรู้สึกขบขันเหมือนเจ้าของภาษาทุกเรื่องเสมอไป

ผู้เขียนขอยกตัวอย่างเรื่องตลกซึ่งอยู่ในรูปของปริศนาคำทายอันหนึ่ง ซึ่งได้เคยเล่าให้เพื่อนร่วมงานที่เป็นอาจารย์คนไทยท่านหนึ่งที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอกมาตลอด และได้มีโอกาสไปใช้ชีวิตในประเทศที่มีเจ้าของภาษาอาศัยอยู่เป็นเวลาหลายปีฟัง แต่ก็พบว่าเขาไม่ได้รู้สึกตลกขบขันกับเรื่องดังกล่าวเลย

(2)

Why did the cookie cry?

Because its mother had been away for so long.

เรื่องนี้หากดูตามภาษาเขียนจะรู้สึกว่าการตอบไม่ได้สอดคล้องกับคำถามเลย ต่อเมื่อออกเสียงแบบเจ้าของภาษาในระดับความเร็วปกติของภาษาพูดซึ่งโดยมากคำที่ไม่ใช่คำแสดงเนื้อหา แต่แสดงหน้าที่ทางไวยากรณ์ เช่น บุพพท มักจะไม่ได้รับการลงเสียงหนัก (unstressed) จึงอาจได้ยินคำนั้นๆ ไม่ชัดเจนมาก เพราะเสียงสระสั้นลงกลายเป็นเสียง schwa /ə/ คำว่า for จะกลายเป็น /fer/ ซึ่งก็จะทำให้เราได้อีกหนึ่งคำตอบที่ออกเสียงคล้ายคลึงกัน คือ *away for = a wafer* สรุปว่าแม่ของคุกกี้กลายเป็นขนมอีกชนิดหนึ่งไปนั่นเอง

หากเราดูโครงสร้างของเรื่องตลกแบบผิวเผิน ดูแล้วก็ไม่น่าจะขบขันอะไร โดยมากมักมีบทเกริ่นนำ หรือประโยคคำถามนำ แล้วตามด้วยข้อความที่พลิกความคาดหมาย หรือ

เรียกเป็นศัพท์เทคนิคในภาษาอังกฤษว่า "punch line" แต่ในทางกลับกันหากเราย้อนถามกลับว่าด้วยเหตุใดๆ ประเภทที่มีการพลิกความคาดหมายจำเป็นใหม่ที่จะต้องก่อให้เกิดความตลกขบขันเสมอไป เราก็คงพอจะตอบได้ว่า "ไม่จำเป็น" เพราะนวนิยาย เช่น เรื่องแนวลึบสวนสอบสวนหรือแนวฆาตกรรม ก็มักจะจบลงแบบพลิกความคาดหมาย ตัวละครบางตัวไม่น่าจะเป็นฆาตกรก็กลับกลายเป็นฆาตกรตัวจริงไปได้ ซึ่งก็ไม่ได้ทำให้เราฮาหรือหัวเราะ

นับเป็นเวลาร่วมศตวรรษที่มีนักคิดนักปรัชญาหลายแขนงต่างพยายามหาคำตอบว่าทำไมเราถึงรู้สึกฮา และตัวกระตุ้นที่จะทำให้รู้สึกฮาได้นั้นน่าจะมีองค์ประกอบอย่างไร แตกต่างจากสิ่งที่ทำให้ไม่ฮาอย่างไร นักภาษาศาสตร์ก็เช่นกัน ได้พยายามหาคำตอบและวิเคราะห์โครงสร้างโดยเน้นวิเคราะห์ตัวภาษา หรือที่เรียกกันเป็นภาษาอังกฤษในการวิจัยแขนงนี้ว่า "verbal humor" ซึ่งเมื่อวิเคราะห์กันอย่างจริงจังแล้ว คำตอบที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ก็คือ วัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญที่ถูกหลอมรวมอยู่ในตัวภาษา หากเราไม่ใช่ผู้ที่คุ้นเคยกับวัฒนธรรมในสังคมหนึ่งๆ เราย่อมจะพบว่ามีย่อยครั้งที่เราไม่เข้าใจว่าเจ้าของภาษาเขาหัวเราะอะไรกันหรือทำไมเขาจึงขำกับเรื่องนั้นๆ นักภาษาศาสตร์ เช่น Raskin (1985) จึงเสนอแนวคิดแยกระหว่างสมรรถนะทางภาษา (linguistic competence) และสมรรถนะทางอารมณ์ขัน (humor competence) ดังนั้นการจะเรียนภาษาที่สองให้ได้ดีจริง เราจะต้องเข้าถึงหรือ "รู้" (acquire) ให้ได้ทั้งสองอย่าง ซึ่งแน่นอนว่าอย่างหลังนั้นเป็นเรื่องที่ค่อนข้างจะยากกว่า

ในบทความนี้ ผู้เขียนจะได้ทบทวนและอภิปรายทฤษฎีทางอารมณ์ขัน โดยเน้นทฤษฎี

และแนวคิดที่เสนอโดยนักภาษาศาสตร์เป็นสำคัญ พร้อมแสดงตัวอย่างเรื่องตลกภาษาอังกฤษประกอบคำอธิบาย จากนั้นจะกล่าวถึงอารมณ์ขันที่แสดงออกทางภาษาของผู้พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ โดยจะแบ่งเป็นสองกลุ่มหลักๆ คือ เรื่องตลกที่เล่นกับตัวภาษา เช่น การเล่นคำ (puns) ดังเช่น ตัวอย่างเรื่องที่ 2 และเรื่องตลกที่เกี่ยวกับลักษณะทางสังคมวัฒนธรรม

อนึ่ง เรื่องตลกนั้นมีลักษณะสำคัญประการหนึ่ง คือ มีลักษณะเดียวกันกับ "นิทานมุขปาถะ" กล่าวคือ เป็นเรื่องเล่าต่อๆ กันมาจนไม่ทราบต้นตอว่าใครเป็นผู้แต่งคนแรกกันแน่ หรือมีการดัดแปลงถ้อยคำสำนวน (wording) ไปบ้างเล็กน้อยในระหว่างการเล่าต่อไปยังอีกคนหนึ่ง ดังนั้นตัวอย่างเรื่องตลกภาษาอังกฤษที่จะหยิบยกมากล่าวถึงในบทความนี้จึงอาจมีหลายเรื่องที่คุณเขียนไม่สามารถระบุที่มาได้ เนื่องจากได้ยินได้ฟังจากเพื่อนชาวต่างชาติอีกทีหนึ่ง แต่หากเรื่องใดปรากฏเป็นตัวอย่างในงานวิจัยของผู้เขียนซึ่งเขาเป็นผู้เสนอคนแรก หรือปรากฏอยู่บนเว็บไซต์ใดๆ ก็จะระบุมาให้ทราบ

2. วิวัฒนาการของแนวคิดทฤษฎีทาง

ภาษาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ขัน

Attardo (1994: 26-28) ได้กล่าวถึง Cicero ว่าเป็นนักปรัชญาคนแรกที่ศึกษาอารมณ์ขันในแบบภาษาศาสตร์ โดย Cicero ซึ่งเป็นชาวโรมัน ได้จำแนกประเภทของเรื่องตลกไว้เป็น 2 ประเภทหลักๆ ที่แปลเป็นภาษาอังกฤษได้ว่า "verbal and referential jokes" กล่าวคือ ประเภทแรกนั้นจะเป็นเรื่องตลกที่เล่นกับภาษา ส่วนประเภทหลังจะเป็นเรื่องตลกประเภทที่อ้างอิงถึงบุคคลหรือสิ่งของที่มีอยู่จริง ได้แก่

เกร็ดขำขัน (anecdote)¹ และการตลกเลียน (caricature)

สำหรับการศึกษาอารมณ์ขันในภาษาอังกฤษนั้น Hockett (1973) ซึ่งนับได้ว่าเป็นนักภาษาศาสตร์คนแรกๆ ที่พยายามศึกษาเกี่ยวกับอารมณ์ขันในภาษาอังกฤษ โดยวิเคราะห์เรื่องตลกในภาษาอังกฤษ แล้วจัดประเภทไว้เป็น 2 ประเภทหลักๆ ได้แก่ “poetic jokes” และ “prosaic jokes” ประเภทแรกเป็นเรื่องตลกที่เล่นกับกฎเกณฑ์ของตัวภาษา ส่วนประเภทหลังเป็นเรื่องตลกที่พูดถึงเหตุการณ์หรือบอกเล่าประสบการณ์ หากเราพิจารณาการจัดประเภทดังกล่าวนี้ให้ดี อาจกล่าวได้ว่า สิ่งที่ Hockett (1973) ค้นพบนั้นมีได้ต่างอะไรจากที่ Cicero (อ้างใน Attardo; 1994, 826-28) ได้

1 ในที่นี้ผู้เขียนใช้คำว่า “เกร็ดขำขัน” แทนคำว่า anecdote โดยใช้ตาม อัมภา โอตระกูล (2537) แม้ว่าอาจจะมี anecdote บางเรื่องที่ไม่ขำ แต่โดยส่วนใหญ่แล้ว ก็มักจะเป็นเรื่องขำขัน มิเช่นนั้น Cicero คงจะไม่จัด anecdote เข้าเป็นประเภทหนึ่งของเรื่องตลก นอกจากนี้ นักภาษาศาสตร์ที่เชี่ยวชาญในการวิเคราะห์ด้วยบทที่ขบขัน (humorous discourse) เช่น Attardo (1992) ก็ได้กล่าวถึงประเด็นนี้ไว้เช่นกันว่า คนส่วนใหญ่มักจัด anecdote ว่าเป็น joke เนื่องจาก anecdote มักมีลักษณะขบขัน ในทัศนะของผู้เขียน หากมองตามแนวคิดทฤษฎีต้นแบบ อาจกล่าวได้ว่า prototypical anecdote จะมีลักษณะขำขัน ขณะที่กลุ่มที่ไม่ตลกขบขันน่าจะจัดเป็น non-prototypical anecdote (อนึ่ง Attardo (1992) เมื่อเห็นว่าลักษณะที่ขบขันไม่อาจแยก anecdote ออกจาก joke ได้ จึงได้อธิบายในแง่มุมอื่น กล่าวคือ anecdote จะเกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีตัวตนอยู่จริง และผู้ฟังก็พร้อมจะเชื่อตามว่าเหตุการณ์ในเรื่องที่เล่าถึงบุคคลดังกล่าวนั้นเคยเกิดขึ้นจริง ขณะที่เรื่องตลกมีลักษณะเป็นเรื่องที่สมมุติขึ้น เหตุการณ์ในเรื่องไม่ใช่เรื่องจริง)

เคยวิเคราะห์ไว้เมื่อสองพันกว่าปีก่อน เพียงแต่ งานของ Hockett (1973) มีประเด็นเพิ่มเติมที่น่าสนใจกว่า กล่าวคือ มีการใช้หลักการทางภาษาศาสตร์มาจัดประเภทย่อยของเรื่องตลก โดยเน้นที่ประเภทแรก และมีการพูดถึงประเด็นการแปลด้วยว่า เรื่องตลกประเภทแรกที่เขาเรียกว่า “poetic jokes” นั้น เป็นประเภทที่แปลข้ามภาษาได้ยาก เนื่องจากมีการเล่นคำ (puns)

ประเด็นนี้ผู้เขียนเห็นด้วยกับ Hockett เนื่องจากการที่จะหาคำคู่เทียบระหว่างสองภาษาได้นั้นเป็นเรื่องยาก การแปลการเล่นคำในเรื่องตลกจึงเป็นเรื่องที่ยากไปด้วย ส่วนคำที่เขาใช้เรียกเรื่องตลกประเภทนี้ว่าเป็นเหมือน “บทกวี” นั้น น่าจะเป็นเพราะเขามองว่าภาษาแบบร้อยกรองนั้นเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่แปลได้ยากเช่นกัน แตกต่างกันตรงที่ว่า การแปลบทกวีนั้น ความยากอยู่ที่จะถอดความเป็นอีกภาษาหนึ่งให้ยังคงมีเสียงสัมผัสไพเราะได้อย่างไร ในขณะที่การแปลเรื่องตลกที่มีการเล่นคำนั้น ความยากอยู่ที่ตรงที่จะแปลการเล่นคำได้อย่างไรหากไม่มีคำคู่เทียบ หรือแม้มีคำใกล้เคียงกันพอจะเป็นคำคู่เทียบได้ ก็อาจมีอุปสรรคอีกว่าจะยังรักษาความตลกขบขันของเรื่องนั้นๆ ไว้ได้หรือไม่ หรือหากภาษาหนึ่งมีการเล่นคำแบบที่อีกภาษาไม่มี เช่น ในภาษาไทยมีการเล่นคำพวน ซึ่งเป็นการสลับหน่วยเสียง แต่ในภาษาอังกฤษไม่มีการเล่นคำแบบนี้ (มีแต่สลับหน่วยคำ) การแปลเรื่องตลกที่คำพวนเป็นอังกฤษย่อมเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้

ในลำดับถัดไป ผู้เขียนขอแสดงตัวอย่างคร่าวๆ ตามที่ Hockett (1973) ได้จำแนกประเภทย่อยของเรื่องตลกแบบบทกวี ตามลักษณะของการเล่นคำในเรื่อง ซึ่งเขาได้แบ่งออกเป็นสองแบบ ได้แก่ “Perfect Pun” และ “Imperfect Pun” ดังนี้

Perfect Pun:

(3)

Sign on a shop:

"Cohen and Son. Tailor and Attorney. Let us press your suit."

Imperfect Pun:

(4)

Sign on the gate of a nudist club in October:

"Clothed for the season."

ตัวอย่าง 3 มีการเล่นคำพ้องรูปพ้องเสียง คือ *suit* ซึ่งหมายความว่าได้ทั้ง "ชุดสูท" และ "คดีความ" ส่วนตัวอย่าง 4 เป็นการเล่นคำแบบพ้องเสียงคล้าย คือ ไม่ใช่คำที่ออกเสียงเหมือนกันครบถ้วนทุกหน่วยเสียง ในเรื่องนี้มี การเปลี่ยนคำว่า *closed* ที่มักปรากฏตามป้ายร้านทั่วไปในช่วงปิดให้บริการ เป็นคำว่า *clothed* ซึ่งต่างกัน 1 หน่วยเสียงที่ตำแหน่งก่อนสุดท้าย คือ *closed* /cloʊd/ กับ *clothed* /cloʊð/

ในเวลาต่อมา มีนักภาษาศาสตร์อีก 2 ท่าน ได้เสนอวิธีการจัดประเภทการเล่นคำในเรื่องตลกของภาษาอังกฤษใหม่ คือ Pepicello and Weisberg (1983) ทั้งสองได้จำแนกประเภทการเล่นคำใหม่เป็นกลวิธีตามระดับของหน่วยทางภาษา ได้แก่ หน่วยเสียง หน่วยคำ และวลีหรือหน่วยในระดับวากยสัมพันธ์ ดังจะแสดงตัวอย่างคร่าวๆ ดังนี้ (Pepicello and Weisberg 1983: 66)

Phonological Strategy

(5) Sign on the gate of a nudist club in October:
"Clothed for the season."

Morphological

(6) A woman

Strategy

asked me if
I'd like my
palm read,
and when I
said yes. She
painted it.

Pseudomorphological

(7) What's the

Strategy

key to a good
dinner?
A turkey.

Syntactic Strategy

(8) How is a duck

like an icicle?
Both grow
down.

เราจะเห็นว่าเรื่องที่ 5 ซึ่งตรงกับเรื่องที่ 4 ของ Hockett (1973) ถูกจัดไว้เป็นประเภทที่หนึ่ง ซึ่งผู้เขียนไม่ค่อยเห็นด้วยกับวิธีการจัดประเภทการเล่นคำตามแบบดังกล่าวนี้ เพราะเมื่อสังเกตในภาพรวมแล้ว ทุกเรื่องและทุกกลวิธีก็ล้วนเกี่ยวข้องกันในแง่มีคำหรือพยางค์ที่พ้องเสียงกันทั้งสิ้น ดังเช่น เรื่องที่ 8 เปิดกับหยาดน้ำแข็ง (ที่เกาะตามชายคาบ้าน) ต่างกันอย่างไร คำตอบคือ *Both grow down* ซึ่งคำสำคัญในเรื่องนั้นอยู่ที่ *down* ที่เป็นได้ทั้งคำนาม แปลว่า "ขนอ่อน" และคำวิเศษณ์ แปลว่า "(ในทิศทาง) ลงต่ำ" ซึ่งถือเป็นคำพ้องรูปพ้องเสียง (homonymy) กล่าวคือการเขียนสะกดคำเหมือนกัน และการออกเสียงก็เหมือนกัน

Chiaro (1992) แย้งว่าการอธิบายขตลกบางอย่างในภาษาอังกฤษนั้นไม่สามารถจะทำได้โดยแบ่งกลวิธีตามระดับหน่วยทางภาษาเสมอไป เช่น ในบางกรณีก็พบว่าเป็นการเล่นกับ

กฎเกณฑ์ในการสนทนา ซึ่งต้องอ้างอิงหลักทางวจนปฏิบัติศาสตร์ (pragmatics) ในการอธิบาย ดังตัวอย่าง (Chiaro 1992: 43)

(9)

At the customs:

Customs officer: Cigarettes, brandy, whisky, ...

Girl: How kind you are in this country! I'll have a coffee please.

ในเรื่องนี้แสดงตัวอย่างของการสนทนาโต้ตอบที่ไม่สอดคล้องกับปริบท กล่าวคือเจ้าหน้าที่ศุลกากรกล่าวไล่เสียงรายการสิ่งของที่จะต้องสำแดง ซึ่งอันที่จริงเป็นการถามว่ามีสินค้าดังกล่าวติดตัวมาด้วยหรือไม่ แต่เนื่องจากเจ้าหน้าที่กล่าวเพียงสั้นๆ เฉพาะชื่อรายการสินค้า และบังเอิญว่าสินค้าที่กล่าวนั้นส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่ม จึงทำให้ฝ่ายผู้เข้าประเทศ ซึ่งในที่นี้ คือ Girl ตีความว่าเป็นการเสนอสิ่งต่างๆ ให้เลือก ความขบขันจึงเกิดขึ้นจากการตีความวจนกรรม (speech act) ผิดพลาดไป กล่าวคือวจนกรรมการถามกลายเป็นการเสนอสิ่งของ

อย่างไรก็ตามยังคงมีนักภาษาศาสตร์จำนวนมาก (เช่น Milner, 1972; Holmes, 1973; Alexander, 1981; อ้างใน Attardo 1994: 114) ให้ความสำคัญกับการจัดแบ่งประเภทของการเล่นคำในเรื่องตลกภาษาอังกฤษ โดยพยายามที่จะอธิบายภาษาอื่นๆ ด้วยวิธีเดียวกันนี้ด้วย ซึ่งต่างก็มีวิธีการจัดในรายละเอียดแตกต่างกันไปบ้าง แต่พอจะสรุปคร่าวๆ ได้ว่า การเล่นคำ หรือ "pun" นั้นไม่จำเป็นจะต้องจำกัดอยู่ที่ระดับคำเดียวๆ Attardo (1994: 132-133) มองว่าลักษณะที่สำคัญของการเล่นคำนั้นจะต้องเกิดการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มหน่วยเสียง (อาจจะใน

ระดับคำหรือวลีก็ได้ – ผู้เขียน) ที่มีความหมายต่างกันหรือแย้งกันในปริบทหนึ่งๆ

เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนขึ้น ผู้เขียนขอยกตัวอย่างตลกภาษาอังกฤษเรื่องหนึ่ง que แสดงการเล่นคำ ดังนี้

(10)

I wouldn't say she was pretty and I wouldn't say she was ugly – just pretty ugly.

เราจะเห็นว่ามีการเล่นคำ *pretty* ซึ่งปรากฏในเรื่องนี้สองครั้ง แต่เป็นคนละหมวดคำกัน หรือที่มักถูกจัดว่าเป็นคนละคำกันที่พ้องรูปพ้องเสียง อันแรกเป็นคำคุณศัพท์ มีความหมายในเชิงบวก แต่ *pretty* อันหลังเป็นคำวิเศษณ์ แปลว่า "มาก" ขยายความคำคุณศัพท์ *ugly* "น่าเกลียด" เราจะเห็นการเชื่อมโยงของกลุ่มหน่วยเสียงที่เหมือนกัน ระหว่าง *pretty* คำคุณศัพท์ กับ *pretty* คำวิเศษณ์ ซึ่งทั้งสองไม่เพียงแต่มีความหมายต่างกัน แต่เมื่อมาอยู่ในปริบทดังกล่าว มันยังก่อให้เกิดความหมายที่ขัดแย้งกันระหว่างความหมายเชิงบวกกับความหมายเชิงลบ

ตัวอย่าง 10 คงจะพอช่วยให้เข้าใจการวิเคราะห์การเล่นคำของเรื่องตลกได้ชัดเจนขึ้นตามแนวคิดของ Attardo (1994) ที่เน้นการแย้งกันทางความหมาย ว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดความตลกขบขันไม่ใช่แค่เรื่องเสียงที่พ้องหรือคล้ายกัน เนื่องจากการเล่นคำ หรือ "pun" อาจปรากฏในปริบทการใช้ภาษารูปแบบอื่นๆ ก็ได้ เช่น บทกวี ซึ่งไม่จำเป็นต้องซ้ำ แต่หากปรากฏในเรื่องตลกซึ่งจำเป็นต้องให้เกิดความขบขัน เราจำเป็นจะต้องคำนึงถึงทั้งความหมายที่ต่างกันและปริบทในเรื่องที่มีส่วนช่วยให้ความหมายขัดแย้งกันเองด้วย

อันที่จริงก่อนหน้าการนำเสนอของ Attardo (1994) อาจารย์ของเขา คือ Raskin (1985) ได้เสนอแนวคิด “คู่ความหมายแย้ง” หรือ “script opposition” ทั้งนี้เพื่อประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์เรื่องตลกไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบที่มีการเล่นคำ หรือไม่มีการเล่นคำก็ตาม เนื่องจาก “script”² เป็นหน่วยทางอรรถศาสตร์แนวปริฐาน (cognitive semantics) ที่มีการผนวกรวมความรู้ทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของผู้ใช้ภาษา เข้าไว้กับภาษาที่ใช้ หากเราลองวิเคราะห์ตัวอย่างที่ 10 ตามแนวคิดของ Raskin (1985) เราจะได้คู่ความหมายแย้งระหว่าง [ugly vs not ugly] หรืออาจจะกล่าวอีกอย่างในภาษาไทยได้ว่า [หน้าตาน่าเกลียดกับไม่น่าเกลียด]

ประเด็นน่าสนใจอีกประการหนึ่งที่ Raskin (1985) ได้เสนอไว้ คือ เขาเชื่อว่าหากเราพยายามจัดประเภทเรื่องตลกในระดับบนสุด หรือเรียกเป็นศัพท์เทคนิคว่า “superordinate category” จะพบว่ามีความหมายแย้งเพียงสามคู่เท่านั้นที่เป็นสากลลักษณะ ได้แก่ การแย้งกันระหว่างเรื่องที่ [จริง กับ ไม่จริง], [เป็นไปได้ กับ เป็นไปไม่ได้], และ [ปกติ กับ ไม่ปกติ] ส่วนตัวอย่างที่ 10 ผู้เขียนเห็นควรว่าน่าจะจัดอยู่ในประเภท [จริง กับ ไม่จริง] กล่าวคือตอนแรกดูเหมือนผู้แต่งเรื่องตลกจะบอกว่า *แม่เธอจะไม่สวย แต่เธอไม่ได้น่าเกลียด* แต่สุดท้ายก็เผยความจริงว่า *แท้จริงแล้วเธอน่าเกลียดมาก*

² Script เป็นหน่วยทางอรรถศาสตร์ หรือหน่วยทางความหมาย มักเรียกสั้นๆ ว่า “บท” แต่ในงานนี้ผู้เขียนมิได้เรียก “คู่บทแย้ง” เนื่องจากมีงานวิจัยก่อนหน้านี้ในไทยได้แปล script opposition เป็น “คู่ความหมายแย้ง” และเป็นที่ใช้กันอย่างกว้างขวางแล้ว อาทิ กาญจนา เจริญเกียรติบรร (2549) กาญจนา ศรีสมุทร (2553) ฯลฯ

ผู้เขียนเห็นว่าสิ่งที่ Raskin (1985) เสนอนี้เป็นเรื่องน่าสนใจ ซึ่งจนบัดนี้ยังไม่มีผู้ใดพิสูจน์หรือล้มล้างแนวคิดนี้ได้ อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนพบว่ามีบ่อยครั้งที่แม้แต่ผู้เขียนเองยังรู้สึกว่าการจัดเรื่องตลกแต่ละเรื่องเข้าประเภทหลักดังกล่าวเป็นเรื่องยาก เพราะมีความเหลื่อมล้ำระหว่างบางประเภท หากจะมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการรับรู้เรื่องตลกเรื่องใดเรื่องหนึ่งของผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ กับกลุ่มผู้ที่พูดได้สองภาษาหรือเจ้าของภาษา อาจจะเป็นไปได้ว่า เรื่องตลกเรื่องเดียวกันนั้น เจ้าของภาษาอาจมองว่าเป็นการขัดแย้งระหว่างเรื่องที่เป็นไปได้ กับเป็นไปไม่ได้ ในขณะที่ผู้เรียนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาอาจมองต่างออกไป

ผู้เขียนขอยกตัวอย่างเรื่องตลกเรื่องหนึ่งจากงานของ Raskin (1985: 25) ซึ่งเขาวิเคราะห์ไว้ว่าเป็นการแย้งกันแบบคู่ [เป็นไปได้ กับ เป็นไปไม่ได้] ดังนี้

(11)

An aristocratic Bostonian lady hired a new chauffer. As they started out on their first drive, she inquired:

“What is your name?”

“Thomas, ma’am,” he answered.

“What is your last name?” she said. “I never call chauffeurs by their first names.”

“Darling, ma’am,” he replied.

“Drive on, Thomas,” she said.

สำหรับเรื่องนี้ผู้เขียนเห็นว่าเรามีสิทธิ์จะตีความเป็นแบบ “ปกติ กับ ไม่ปกติ” ก็น่าจะได้ เนื่องตัวละครฝ่ายหญิงโดยปกติจะไม่ทำสิ่งนี้ กล่าวคือ ไม่เรียกชื่อต้นของคนขับรถว่า Thomas

แต่ในท้ายที่สุดก็ต้องยอมเรียกชื่อต้น เนื่องจากยอมรับชื่อสกุล Darling “ที่รัก” ไม่ได้ หากเรียกแล้วคงจะฟังคล้ายเรียกสามี อีกประการหนึ่ง หากจะมองที่ชื่อสกุลของคนขับรถก็ต้องถือว่าไม่ปกติเท่าไรนักที่ใครจะชื่อแบบนี้

นอกจากนักภาษาศาสตร์ที่พยายามเสนอแนวคิดทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ที่เอื้อให้สามารถจะนำไปใช้วิเคราะห์ภาษาอื่นๆ ได้ นอกเหนือจากภาษาอังกฤษแล้ว ยังมีนักภาษาศาสตร์รุ่นใหม่อีกท่านหนึ่ง คือ Oaks (1994, 1990) ที่มองว่า เราจำเป็นต้องเข้าใจลักษณะทางไวยากรณ์ของภาษานั้นๆ เสียก่อน ว่ามีลักษณะพิเศษเฉพาะแบบใดบ้างที่เอื้อให้เกิดความกำกวมได้ง่าย เพราะความกำกวมเป็นหัวใจสำคัญของเรื่องตลก โดยเฉพาะเรื่องตลกที่เล่นกับตัวภาษา โดยเขาได้ศึกษาและรวบรวมลักษณะที่ก่อให้เกิดความกำกวมได้ง่ายของภาษาอังกฤษไว้ โดยเรียกลักษณะดังกล่าวกันว่า “ตัวก่อให้เกิดความกำกวม” (ambiguity enabler) เช่น ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีกาล (tense) อดีตกาล (past tense) เป็นตัวที่ก่อให้เกิดความกำกวมได้ง่ายอันหนึ่ง จึงเอื้อต่อการเล่นคำในเรื่องตลก หรืออดีตกาลที่ปรากฏพร้อมกับกรรมวาจก (passive voice) ก็เอื้อให้เกิดการเล่นคำได้ง่ายเช่นกัน ดังตัวอย่างเรื่องตลกในงานวิจัยของเขา

(12)

How was the blind carpenter able to see?
He picked up his hammer and saw.

(Rosenbloom 1976 cited in Oaks 1994: 385)

(13)

Diner: This coffee is like mud.

Water: Well, it was ground this morning.

(Clark 1968 cited in Oaks 1994: 383)

เรื่องที่ 13 คอนข้างจะซับซ้อนกว่าเรื่องที่ 12 เนื่องจากอยู่ในรูปของกรรมวาจกที่เป็นอดีตกาล ตัวกริยาสำคัญ คือ *grind* “บด” เมื่อผันเป็นกริยาช่องสามเพื่อให้สอดคล้องกับความ เป็นกรรมวาจก ก็จะได้เป็นคำว่า *ground* ซึ่งบังเอิญพ้องรูปพ้องเสียงกับคำว่า *ground* ที่แปลว่า “ดิน” และเมื่อมาอยู่ในบริบทรวมกับอดีตกาล จึงทำให้เรื่องนี้ฟังแล้วกำกวม บริกรจะตอบอย่างไรในความหมายใดก็คงไม่ผิด เพราะคนถามบ่นว่ากาแฟ (ณ เวลานั้น) มันเหมือนโคลน *ก็เมื่อเขามันเป็นดินมาก่อน* (เมื่อเติมน้ำขงดื่ม ย่อมกลายเป็นโคลน) หรือหากตีความตรงตัวก็ยังฟังได้อยู่ *ก็เมื่อเขามันเพิ่งถูกบด* (ซึ่งอาจจะบดไม่ละเอียดพอ ทำให้ขุ่นไป) แต่ผู้แต่งเรื่องตลกคงอยากจะให้ตีความเป็นอย่างแรกมากกว่า

ผู้เขียนเห็นด้วยกับแนวคิดของ Oaks (1994, 1990) หากเราย้อนกลับมาดูภาษาไทย เราคงจะเล่นคำแบบนี้ไม่ได้ เพราะภาษาไทยไม่มีกาล เราไม่ต้องผันคำกริยาเมื่ออยู่ในรูปของอดีตกาล เนื่องจากภาษาเราไม่ใช่ภาษาที่มีวิภัติปัจจัย (inflectional language) แต่เป็นภาษาคำโดด (isolating language) แต่เรามีโครงสร้างการเรียงคำที่น่าสนใจ อันจะเป็นตัวทำให้เกิดความกำกวมได้ง่าย เช่น ในงานวิจัยของ Jaroenkiatboworn (2007) ได้กล่าวถึงโครงสร้างคำประสมในภาษาไทยไว้ว่ามีโครงสร้างการเรียงคำคล้ายประโยค กล่าวคือ noun(subject) + verb + noun(object) อาทิ คำว่า *ข้าวราดแกง*

(14)

แม่ค้า: นี่คะ ข้าวราดแกงที่คุณสั่ง

ลูกค้า: อะไรกัน นี่มันมีแต่ข้าวเปล่า ไม่เห็นมี

แกงตรงไหน

แม่ค้า: มันอยู่ข้างล่าง ก็คุณสั่งข้าวราดแกงนี้
ไม่ได้สั่งแกงราดข้าวสักหน่อย

หลังจากที่ได้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของแนวคิดและทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ในการวิเคราะห์เรื่องตลกพร้อมกับแสดงตัวอย่างเรื่องตลกภาษาอังกฤษและภาษาไทยไปบ้างแล้ว ในลำดับถัดไป ผู้เขียนจะเน้นแสดงตัวอย่างเรื่องตลกแบบต่างๆ ที่มักเป็นที่นิยมพูดเล่นกันในภาษาอังกฤษ ซึ่งอาจมีประโยชน์ต่อการนำไปสอน โดยอาจจะใช้เสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนให้ไม่น่าเบื่อ หรือสอนเกี่ยวกับเรื่องตลกโดยตรงเพื่อให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับอารมณ์ขันแบบผู้พูดภาษาอังกฤษ ซึ่งหากผู้เรียนมีความคุ้นเคยกับสิ่งเหล่านี้มากขึ้นเรื่อยๆ ก็น่าจะเป็นไปได้ว่า ในท้ายที่สุดเขาก็จะสามารถเข้าถึง หรือ “รู้” (acquire) สมรรถนะทางอารมณ์ขันแบบเจ้าของภาษาได้

3. อารมณ์ขันทางภาษาแบบผู้พูด

ภาษาอังกฤษ

หลังจากที่ได้กล่าวถึงแนวคิดทฤษฎีต่างๆ เพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจทำการวิจัยแล้ว ในหัวข้อนี้ ผู้เขียนจะเน้นแสดงตัวอย่างเรื่องตลกภาษาอังกฤษ 2 แบบหลักๆ คือ หนึ่ง เรื่องตลกที่เล่นกับตัวภาษา และ สอง เรื่องตลกที่เกี่ยวกับด้านสังคมและวัฒนธรรม ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในแง่ประกอบการสอนภาษาอังกฤษ

3.1 เรื่องตลกที่เล่นกับตัวภาษา

ตามที่ได้วิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีต่างๆ ในหัวข้อก่อนหน้านี้ เราจะพบว่านักภาษาศาสตร์ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์จัดประเภทเรื่องตลกที่มีการเล่นคำเป็นอันมาก แต่ไม่ว่านักภาษาศาสตร์จะวิเคราะห์จัดประเภท

อย่างไร เรื่องตลกในภาษาอังกฤษก็ยังคงมีลักษณะตามธรรมชาติที่มันเป็น หรือตามที่เจ้าของภาษานิยมพูดเล่นกัน เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน

ในลำดับถัดไปผู้เขียนจะกล่าวถึงเรื่องตลกภาษาอังกฤษที่มีการเล่นคำในรูปแบบต่างๆ ซึ่งน่าจะมีส่วนช่วยสำหรับผู้สอนภาษาอังกฤษในการนำไปใช้สอนศัพท์ เนื่องจากคำหนึ่งๆ นั้นมีได้หลายความหมาย หรือคำสองคำออกเสียงคล้ายคลึงกันมากก็อาจเป็นตัวอย่งให้ผู้เรียนตระหนักถึงการออกเสียงว่ามีความสำคัญ หากออกเสียงผิดเพี้ยนไปเพียงนิดเดียว ก็อาจจะกลายเป็นคำอื่นได้

3.1.1 เรื่องตลกที่มีการเล่นคำแบบต่างๆ

เรื่องตลกประเภทนี้มีรูปแบบที่นิยมเล่นกันหลากหลาย เช่น Knock - knock jokes, การตั้งคำถาม หรือแบบปริศนาคำทาย (riddles) ตลอดจนแบบข้อความเดียว (one-liner)

(15)

'Knock, knock'

'Who's there?'

'Noah.'

'Noah who?'

'Noah good place to eat?' (= Know a good place to eat?)

(16)

Knock, knock

Who's there?

Iva.

Iva who?

Iva a sore hand from knocking! (= I've a sore hand from knocking!)

สำหรับเจ้าของภาษา Knock - knock jokes ค่อนข้างเป็นที่นิยมเล่นกันในหมู่เด็กๆ หากจะนำไปใช้สอน ผู้เขียนเห็นว่าน่าจะใช้สอนแก่ผู้เรียนในระดับที่ความสามารถทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างดี เนื่องจากพบว่า Knock - knock jokes ส่วนใหญ่มีการเล่นคำในลักษณะพ้องเสียงคล้ายมากกว่าคำพ้องเสียงเหมือน ซึ่งสำหรับผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษานั้น ค่อนข้างจะเป็นเรื่องยากสำหรับผู้เรียนในการที่จะให้ทายคำ หรือค้นหาอีกคำหนึ่งที่พ้องเสียงคล้าย อย่างไรก็ตามเรื่องตลกแบบนี้มีข้อดีที่มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงการออกเสียงและการพ้องเสียงของคำที่เขียนต่างกัน ซึ่งในที่นี้เป็นแบบพ้องเสียงคล้าย ไม่ใช่คำที่ออกเสียงเหมือนกันทั้งคำ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ขึ้นอยู่กับผู้สอนที่จะเลือกเรื่องด้วย เพราะบางเรื่องก็ไม่จัดว่ายากเกินไปนัก เช่น เรื่องที่ 16 ผู้สอนที่สนใจเรื่องตลกแนวนี้สามารถค้นหาตัวอย่างตลกแบบนี้เพิ่มเติมได้ที่เว็บ <http://www.funology.com/knock-knock-jokes/>

ในหัวข้อถัดไปผู้เขียนจะแสดงตัวอย่างเรื่องตลกที่มีการเล่นคำที่ออกเสียงเหมือนกันคือเรื่องตลกแบบข้อความเดียว (one-liner) อันที่จริงเรื่องตลกแบบข้อความเดียวนั้นเท่าที่พบก็มีทั้งที่มีการเล่นคำ และที่ไม่มีการเล่นคำ แต่ในหัวข้อนี้จะเน้นประเภทที่มีการเล่นคำ เพื่อเกิดประโยชน์ในการนำไปใช้สอนศัพท์ประเภทคำที่มีหลายความหมาย

(17)

The first thing which strikes a stranger in New York is a big car. (Attardo, 1994: 146)

(18)

I have just learned the sign language. It's pretty handy.

เรื่องที่ 17 เป็นการเล่นคำที่มีหลายความหมาย คือ *strike* ที่แปลได้ทั้ง "ทำให้สะดุดตา" กับ "ชน" ในช่วงแรกๆ ประทับคำว่า a stranger ชวนให้ผู้อ่านคิดว่า The first thing which strikes a stranger... น่าจะเป็นความหมายแรก เพราะการเป็นคนแปลกถิ่นย่อมตื่นตากับสิ่งใหม่ๆ ที่ได้เห็น แต่เมื่ออ่านต่อจนจบกลับพบว่าเราอาจตีความประโยคนี้ใหม่เป็นความหมายที่สองก็ได้ เนื่องจาก a big car เป็นปริบทที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับ "ชน" ก็ได้³ ส่วนเรื่องที่ 18 เป็นการเล่นคำ *handy* ซึ่งโดยปกติจะหมายถึง "สะดวก" หรือ "ใช้คล่อง" แต่ในเรื่องนี้คงจะให้กำกวมว่ามีอีกความหมายหนึ่งคือ "มันเต็มไปด้วยมือ" หากผู้อ่านสนใจเรื่องตลกประเภท one-liner ที่เล่นกับคำหลายความหมายก็สามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ www.punoftheday.com

³ Attardo (1994: 146) ได้กล่าวถึงตัวอย่างนี้ภายใต้หัวข้อ resolution/ justification of puns ในแง่การรับรู้ของผู้อ่านเกี่ยวกับ puns ในเรื่องตลกนี้ว่า "The hearer is aware that "strike" was first misleadingly used in the sense of "catch one's attention" and later in the sense of "hit." เนื่องจากผู้อ่านทราบดีว่าเรื่องตลกมักเล่นกับความกำกวม หากมีการเล่นคำปรากฏอยู่ ผู้อ่านย่อมพยายามค้นหาให้ได้ว่ามันกำกวมระหว่างความหมายใดกับความหมายใดและเกิดขึ้นอย่างเหมาะสมภายใต้ปริบทเดียวกันนั้นได้อย่างไร ซึ่งเรียกว่าเป็นกระบวนการ resolve or justify puns หากพิจารณาปริบทที่เรียงลำดับแวดล้อม strike ในตัวอย่างที่ 17 ซึ่งได้อธิบายในข้างต้นแล้ว ผู้เขียนก็เห็นด้วยว่าในแง่การรับรู้การเล่นคำในเรื่องตลกน่าจะเป็นตามที่ Attardo อธิบาย

ในลำดับถัดมาจะกล่าวถึงเรื่องตลกที่อยู่ในรูปแบบคำถาม-คำตอบและปริศนาคำทาย (Riddles) ซึ่งก็เป็นเรื่องตลกประเภทที่นิยมเล่นคำกันมาก

(19)

Q: What is black and white and red all over?

A: Newspaper.

(20)

Do you believe in clubs for young people?

Only when kindness fails.

เรื่องที่ 19 นั้น หากดูตามคำเขียนก็อาจจะชวนให้งงง แต่ถ้าเป็นการเล่าหรือฟังเสียงเอา ผู้ฟังก็อาจจะพอเดาได้ ซึ่งคำสำคัญในเรื่องนี้ก็คือ red ซึ่งออกเสียงแบบเดียวกับคำกริยา read ในรูปอดีตกาล และในรูปที่อยู่ในโครงสร้างกรรมวาจก ซึ่งถ้าเราทวนประโยคคำถามใหม่เป็น

(21 (=19))

What is black and white and read all over?

Newspaper

ประโยคคำถามในข้อนี้ก็ยังคงออกเสียงแบบเดียวกับตัวอย่างที่ 19 เพียงแต่จะไม่กำกวม ซึ่งในการสอนศัพท์ เรื่องนี้ก็จะเป็นอย่างที่ตีในแง่ของกลุ่มคำพ้องเสียง (homophonous) แต่สะกดต่างกันและความหมายก็ต่างกัน ส่วนเรื่องที่ 19 นั้น คำสำคัญอยู่ที่ *club* ซึ่งแปลได้ทั้ง “สมาคม” และ “ไม้” ซึ่งเราจะเห็นความขัดแย้งทางความหมายในปริบทนี้ เพราะแน่นอนว่าการรวมกลุ่มสมาคมกันนั้นเป็นเรื่องดี แต่ถ้าเลิกญาติดีกันเมื่อไร ก็อาจจะถึงวิวาทกันได้ ซึ่ง “ไม้” ในที่นี้ อาจเป็นได้ทั้ง “ท่อนไม้” หรือ “ไม้เรียว” ก็ได้ แต่ทั้งสองอย่างก็ใช้เป็นอาวุธได้ หากเกิดการทะเลาะวิวาทกัน

ขึ้น การเล่นคำในเรื่องนี้จะเหมาะกับการสอนกลุ่มคำศัพท์ที่ทั้งพ้องรูปและพ้องเสียง (homonym)

นอกจากเรื่องตลกกลุ่มนี้จะช่วยสอนในแง่คำศัพท์ที่มีความหมายหลากหลายได้แล้ว บางเรื่องสามารถนำมาสอนในแง่การเขียนแบบสร้างสรรค์ (creative writing) ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนฝึกคิดและหาคำศัพท์ที่มีเสียงคล้องจองมาประกอบเป็นเรื่องถาม-ตอบได้ เช่น

(22)

“What’s a baby pig called?

A piglet.

So what’s a baby toy called?

“A toilet.”

(Ross 1998: 15)

ผู้เรียนอาจจะสร้างเรื่องตลกแบบถาม-ตอบด้วยตนเองได้ ถ้าเขาได้ลองเห็นตัวอย่างการเล่นคำที่เป็นการประกอบคำใหม่ แต่ยังมีองค์ประกอบของหน่วยคำที่มีเสียงพ้องกันอยู่ดังเช่น ตัวอย่างที่ 22

3.1.2 เรื่องตลกที่เล่นกับความกำกวมทางโครงสร้างของภาษาอังกฤษ

ก่อนหน้านี้ผู้เขียนได้แสดงตัวอย่างเรื่องตลกที่เน้นการเล่นคำซึ่งเกี่ยวข้องกับความกำกวมของความหมายของคำที่หลากหลายเป็นหลัก แต่ในหัวข้อนี้ผู้เขียนจะเน้นกล่าวถึงเรื่องตลกที่เกี่ยวข้งกับความกำกวมทางโครงสร้างหรือวากยสัมพันธ์ (syntactic ambiguity) โดยจะนำเสนอ 3 ประเภทหลักๆ คือ เรื่องตลกที่มีความกำกวมของตำแหน่งกรรม ความกำกวมของคำประสม และการใช้คำสรรพนามในการอ้างถึง (reference) เช่น

(23)

Postmaster: Here's your five-cent stamp.

Shopper (with arms full of bundles): Do I have to stick it on myself?

Postmaster: Nope. On the envelope.

เรื่องตลกที่ 23 นี้ แสดงถึงความกำกวมของคำว่า *myself* ซึ่งอันที่จริงเป็นคำขยายกริยาลี *stick it* แต่เนื่องจากปรากฏในตำแหน่งเดียวกันกับคำที่จะเป็นกรรมของคำบุพบท *on* ได้ จึงทำให้เกิดการตีความที่สับสน ตัวอย่างประเภทนี้ ผู้สอนสามารถใช้สอนให้ผู้เรียนตระหนักถึงความกำกวมในแง่การเรียงคำต่อเนื่องกัน เพื่อให้ผู้เรียนมีความระมัดระวังไม่ว่าจะในแง่การเขียน หรือตีความข้อความต่างๆ ในการอ่าน นอกจากคำบุพบท *on* แล้ว คำบุพบท *with* เป็นอีกคำหนึ่งที่น่าสนใจ เช่น ลองเปรียบเทียบประโยคสี่ประโยคต่อไปนี้

- A. Jim opened the door with a key.
- B. Jim opened the door with a key card.
- C. Jim opened the door with an axe.
- D. Jim opened the door with Mary.

คงกล่าวได้ว่าสามประโยคแรกนั้นไม่กำกวมเลย แต่ประโยคที่สี่ คือ ประโยค D อาจจะตีความ Mary ได้ทั้งในแง่เป็นผู้ช่วยเปิดประตูร่วมกันกับ Jim หรือเป็นอุปกรณ์ กล่าวคือ จอห์นจับ Mary ฟาดกับประตูแรงๆ จนประตูเปิดออกได้ในที่สุด นอกเหนือจากตัวบุพบทเองที่มีผลให้กำกวมได้ ตำแหน่งของกรรมที่มาอยู่ติดกันก็เป็นประเด็นสำคัญ ซึ่งหากผู้สอนยังเกรงว่าผู้เรียนอาจจะยังไม่เข้าใจในแง่ความกำกวมของตำแหน่งคำกับความหมายระหว่างการเป็นเครื่องมือหรือเป็นผู้กระทำ ผู้สอนอาจจะลองยกตัวอย่างในภาษาไทยซึ่งก็พอจะเทียบเคียง

ได้ในแง่ของตำแหน่งคำของกรรม (แต่ไม่ใช่ในแง่การใช้คำบุพบท) เช่น

(24)

เด็กชาย ก: “แม่เราได้รางวัลแม่ดีเด่นด้วยล่ะ เพราะแม่เราเป็นคนประหยัด อย่างเวลาซักผ้าเนี่ย แม่ก็จะไม่ใช่เครื่องซักเลย”

เด็กชาย ข: “อ้อ... ไข่มือซัก เออก็ดีเนอะ ประหยัดค่าไฟ”

เด็กชาย ค: “เปล่า... ไข่มือซัก”

ในลำดับถัดไป ผู้เขียนจะกล่าวถึง เรื่องตลกที่เกี่ยวข้องกับความกำกวมในแง่ตำแหน่งของกรรมตรงกับกรรมรองของคำกริยา เช่น

(25)

A: “Call me a taxi.”

B: “You are a taxi.”

A ใช้ประโยคสั่งกับ B เพื่อให้เขาเรียกแท็กซี่ให้ ซึ่งแท็กซี่จะต้องเป็นกรรมตรง แต่ B กลับตีความ *me* (= A) เป็นกรรมตรงของกริยา *call* แทน

(26)

A man eating a kebab goes up to a lady who has a yapping Chihuahua at her heels. “Can I throw your dog a bit?” he asked politely.

“Certainly,” came the reply.

So he scooped the dog up and flung it a hundred yards.

เราจะเห็นได้ว่าเรื่องนี้ก็ไม่ต่างกับ 25 กล่าวคือ *your dog* ในประโยค *Can I throw your dog a bit?* ในตอนแรกน่าจะเป็นกรรมรองของกริยา *throw* กล่าวคือ ผู้ชายในเรื่องนี้ต้องการโยนหรือให้เศษอาหารแก่สุนัขของฝ่ายหญิง แต่ตอนจบของเรื่องกลับพลิกผันกลายเป็น

ว่าสนั่นนั้นเป็นกรรมตรงของกริยา *throw* โดยถูกตัวละครฝ่ายชายจับเหวี่ยงออกไป ตัวอย่างทั้งสองนี้คงจะเป็นประโยชน์ในแง่การสอนเรื่องกรรมตรงกรรมรองได้ดี ทำให้การเรียนรู้ไวยากรณ์ในภาษาอังกฤษไม่น่าเบื่อ ผู้สอนอาจใช้วิธีให้ตัวอย่างเรื่องตลกให้ผู้เรียนอ่านก่อน แล้วลองให้วิเคราะห์เองดูก่อน จากนั้นจึงค่อยสรุปเป็นกฎไวยากรณ์ในตอนท้าย

ในลำดับถัดไปผู้เขียนจะกล่าวถึงความกำกวมของโครงสร้างคำประสม โดยจะเน้นที่ปรากฏอยู่ในคำประสมที่ขึ้นต้นด้วยคำนามแบบ *gerund form* เช่น

Mary: Are you fond of moving pictures?

John: Oh, yes, very.

Mary: Then, you won't mind moving some down out of the attic for me?

โดยหลักทางไวยากรณ์นั้น คำประสมเกิดจากการรวมกันของคำสองคำขึ้นไป และทำให้เกิดความหมายใหม่ที่เฉพาะเจาะจง ไม่ใช่ความหมายรวม ในเรื่องนี้เราจะเห็นว่ามีการเล่นกับคำกริยาที่เติม -ing ซึ่งปรากฏขยายหน้าคำนาม ซึ่งแปลว่า "ภาพยนตร์" ไม่ใช่แปลตรงๆ ว่า "ภาพที่กำลังเคลื่อนไหว" หรือ "การเคลื่อนไหวภาพ" แต่เมื่อคำกริยาในรูปแบบดังกล่าวปรากฏหน้าคำนามก็จะทำให้มันดูกำกวมคล้ายจะเป็นกริยาวลีได้ ดังเช่นที่การสอนภาษาอังกฤษทั่วไปมักนิยมใช้ตัวที่กำกวม อาทิ

Flying planes can be dangerous.

การสอนด้วยอย่างแบบนี้ก็ไม่ถือว่าผิดอะไร แต่ผู้เรียนอาจจะเห็นภาพชัดกว่า หรือเข้าใจและจดจำได้ยาวนานกว่า หากมีการเสริมด้วยเรื่องตลกที่เกี่ยวข้องกับความกำกวมในลักษณะนี้ ในลำดับถัดไปผู้เขียนจะกล่าวถึง

ความกำกวมของการใช้คำสรรพนามในการอ้างอิง โดยจะเน้นตัวอย่างที่ใช้คำว่า *it* เช่น

A lady wrote to the "Dear Abby" column. She said: "I have been engaged to a man for some time, but just before the wedding, I find he has a wooden leg. Do you think I should break it off?"

ในเรื่องนี้มีการใช้คำสรรพนาม *it* ก่อให้เกิดความสับสนระหว่างการอ้างอิงถึง *a wooden leg* หรือ *wedding/ relationship* ซึ่งผู้สอนอาจใช้เรื่องตลกแนวนี้กระตุ้นเตือนผู้เรียนให้ตระหนักและระมัดระวังในแง่การเขียนก็ได้ เพราะถ้าจะไม่ให้กำกวม ก็ควรแทนด้วยคำนามคำใดคำหนึ่งไปเลยจะดีกว่า

(29)

Harry: "When I was a nine-year-old boy, I was left an orphan."

Sarah: "Oh, yes. What did you do with it?"

ตัวอย่างที่ 29 นี้จัดว่าซับซ้อนกว่าตัวอย่างที่ 28 เนื่องจากมีทั้งการเล่นกับความกำกวมเรื่องของตำแหน่งกรรมตรงกรรมรองแล้ว ก็ยังมีการใช้คำสรรพนาม *it* ให้สับสนเข้าไปอีก กล่าวคือ ในคำพูดของตัวละครฝ่ายชาย ตัวเขาเอง (*I*) เป็นกรรมตรงที่ถูกทอดทิ้ง แต่การใช้ *it* ในคำพูดของตัวละครฝ่ายหญิงทำให้ต้องตีความประโยคฝ่ายชายใหม่ว่า มีคนนำเด็กกำพร้ามาทิ้งไว้กับเขา เด็กกำพร้าจึงกลายเป็นกรรมตรง และ *it* ในที่นี้ก็คือคำสรรพนามแทน *an orphan* ที่ถูกนำมาทิ้งไว้กับตัวละครฝ่ายชายนั่นเอง

ผู้สอนภาษาอังกฤษที่สนใจค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องตลกที่กำกวมทางโครงสร้าง หรือทางวากยสัมพันธ์ สามารถดู

เพิ่มเติมได้ในงานของ Oaks (1990, 1994), Chiaro (1992), และ Ross (1998)

3.2 เรื่องตลกที่เกี่ยวกับด้านสังคมและวัฒนธรรม

ในหัวข้อนี้ผู้เขียนจะได้กล่าวถึงเรื่องตลกภาษาอังกฤษที่แสดงลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม อันเกี่ยวข้องกับ ธรรมเนียมปฏิบัติ ค่านิยมความเชื่อ แบบแผนที่ตายตัว (stereotype) อุดมการณ์ที่แฝงอยู่ในการนำเสนอเรื่องตลก อาทิ การเหยียดเชื้อชาติ การกดขี่ทางเพศ เป็นต้น

(30)

I rang up British Telecom, I said, "I want to report a nuisance caller", he said "Not you again".

สำหรับเรื่องนี้ ผู้เขียนเองขณะที่อ่านผ่านๆ ในตอนแรก ก็ไม่ค่อยเข้าใจมากเท่าใดนัก แต่เมื่อให้อาจารย์เจ้าของภาษาอ่าน เขากลับหัวเราะออกมาทันที และได้อธิบายให้ฟังจนเข้าใจ ผู้เขียนจึงได้รู้สึกซาบซึ้งที่สุด เรื่องของการโทรศัพท์ร้องเรียนในประเทศอังกฤษนั้นเกิดขึ้นบ่อยและถือเป็นเรื่องปกติ แต่ความขำขันของเรื่องนี้อยู่ที่ คนที่โทรศัพท์เข้ามาต้องการจะแจ้งว่ามีคนนาราคาญโทรศัพท์มารบกวน หรือท่านเองเป็นพวกโรคจิตชอบโทรศัพท์ก่อกวนชาวบ้าน แต่ทางฝ่ายเจ้าหน้าที่รับเรื่องกลับตอบว่า "ขออย่าเป็นคุณอีกก็แล้วกัน" ซึ่งนั่นก็หมายความว่า คุณนั่นแหละที่โทรมาร้องเรียนบ่อยจนกลายเป็น *a nuisance caller*

ในลำดับถัดไปผู้เขียนจะขอเน้นกล่าวถึงเรื่องตลกที่แสดงการเหยียดกลุ่มคนต่างๆ ในสังคมของอเมริกาและอังกฤษ ซึ่งทั้งนี้ทั้งนั้นผู้เขียนมิได้หมายความว่า จะให้อ่านนำเรื่องราว

เหล่านี้ไปสอนแก่ผู้เรียน สำหรับผู้เขียนแล้ว การได้ทราบว่าคนในสังคมมีความเชื่อต่อกลุ่มคนต่างๆ อย่างไร เป็นความรู้ส่วนหนึ่งที่เรควรทราบ แต่ในฐานะผู้สอน เราก็จำเป็นจะต้องกระตุ้นเตือนผู้เรียนด้วยว่าเรื่องตลกเหล่านี้เป็นเรื่องที่ต้องอ่านอย่างวิพากษ์ (critical) ไม่ใช่อ่านเอา มัน อ่านเอาสนุก แล้วค่อยตามความเชื่อที่แฝงอยู่ในเรื่อง อาทิ ความเชื่อที่ว่าผู้หญิงผมบลอนด์จัดว่าเป็นคนสวย แต่ไม่ฉลาด

(31)

A young blonde woman is distraught because she fears her husband is having an affair, so she goes to a gun shop and buys a handgun. The next day she comes home to find her husband in bed with a beautiful redhead. She grabs the gun and holds it to her own head. The husband jumps out of bed, begging and pleading with her not to shoot herself. Hysterically the blonde responds to the husband, "Shut up...you're next!"

เรื่องนี้ล้อเลียนผู้หญิงผมบลอนด์ว่าโง่งมที่จะยิงตัวเองก่อน แล้วค่อยยิงสามีให้ตายตาม ซึ่งเป็นไปไม่ได้ อาจกล่าวได้ว่าเรื่องทำนองนี้ไม่ได้แค่ถูกผู้หญิงผมบลอนด์ แต่ได้แสดงการกดขี่ทางเพศอีกด้วย เพราะไม่มีผู้ชายผมบลอนด์ตกเป็นเป้าล้อเลียนในเรื่องตลกแต่อย่างใด การจะสอนเรื่องตลกในหมวดนี้ผู้เรียนควรจะต้องได้รับการฝึกหัดให้รู้จักคิดวิพากษ์วิจารณ์เป็นด้วย ไม่ใช่เพียงแคร์ับทราบว่าสังคมของเจ้าของภาษาเขาเชื่อกันอย่างนั้น แล้วจบ

นอกจากผู้หญิงผมบลอนด์แล้ว ผู้หญิงในฐานะอื่นๆ ก็ตกเป็นเป้าล้อเลียนเช่นกัน อาทิ แม่ยาย

(32)

My mother-in-law fell down a wishing well, I was amazed, I never knew they worked.

a wishing well หมายถึง “บ่อน้ำอธิษฐาน” คนทางตะวันตกเชื่อกันว่า หากเราโยนเหรียญลงไปในบ่อน้ำ (ซึ่งแต่เดิมเป็นบ่อขุดน้ำบาดาล ต้องใช้ถังผูกเชือกหย่อนลงไปเพื่อตักน้ำขึ้นมาใช้) พร้อมกับอธิษฐานขอสิ่งใด เทพเจ้าที่รักษาบ่อน้ำเมื่อได้รับเงินของเราไปแล้ว ก็จะทำให้เราประสบความสำเร็จในสิ่งที่ขอ ซึ่งก็น่าจะเป็นเรื่องที่ดีๆ แต่ในเรื่องนี้กลับนำเสนอว่าให้ตัวละครแม่ยายตกลงในบ่อน้ำอธิษฐาน ประโยคสุดท้ายของเรื่องที่ฝ่ายลูกเขยกล่าวนั้นบ่งบอกเป็นนัยๆ ว่าเขาอธิษฐานในสิ่งที่ประสกรัยกับแม่ยาย ซึ่งไม่คาดคิดว่าการอธิษฐานแบบนี้จะได้ผล

นอกจากนี้ยังมีการล้อเลียนชนกลุ่มน้อยหรือผู้ที่อพยพย้ายเข้ามาใหม่ในสังคม เช่น ในสังคมคนอเมริกันก็มักล้อเลียนคนโปแลนด์ ส่วนในสังคมอังกฤษก็มักล้อเลียนคนไอริช

(Davies, 1996)

(33)

Q: How many Poles does it take to change a light bulb?

A: Five. One to hold the bulb and four to turn the table he is standing on.

(34)

An Irishman went into a shop and asked for a bar of soap.

“Certainly, sir,” said the shopkeeper. “Do you want it scented?”

“No, I’ll take it with me.”

(Davies, 1996: 86)

เรื่อง 33 นำเสนอคนโปแลนด์ว่าไม่

ฉลาด แม้แค่การเปลี่ยนหลอดไฟก็ทำเสียแปลกประหลาด ใช้คนเยอะมาก โดยคนหนึ่งจับหลอดไฟไว้หนึ่งๆ แล้วยืนบนโต๊ะ ที่เหลืออีกสี่คนหมุนโต๊ะไปเรื่อยๆ จนกว่าหลอดไฟจะถูกหมุนเข้าเกลียวฐาน ส่วนเรื่องที่ 34 ล้อเลียนคนไอริชว่าไม่เข้าใจภาษาอังกฤษดีพอ โดยฟังแล้วเข้าใจผิดว่า คนขายจะจัดส่งให้ (scented = sent) ทั้งๆ ที่คนขายถามว่าเอาแบบมีกลิ่นหอมไหม

อนึ่ง เรื่องตลกแบบเนื้อหาเปลี่ยนหลอดไฟนี้เป็นที่นิยมเล่นกันมากในภาษาอังกฤษ โดยมีการเปลี่ยนกลุ่มคนที่ตกเป็นเป้าล้อเลียนเป็นอย่างอื่น เช่น คนกลุ่มอาชีพทนายในสังคมอเมริกันก็จะถูกล้อเลียนว่าหน้าเลือด ดังเช่นตัวอย่างข้างล่างนี้ คำถามยังคงเป็นการเปลี่ยนหลอดไฟเหมือนเดิม แต่คำตอบกลับไม่ใช่จำนวนคนที่ต้องใช้เปลี่ยนหลอดไฟ แต่เป็นการถามย้อนกลับว่า “คุณมีปัญญาจ่ายสักกี่คนล่ะ” ซึ่งเป็นการเสียดสีว่าการจ้างทนายคนหนึ่งได้นั้นต้องใช้เงินจำนวนมาก

(35)

Q: How many lawyers does it take to change a light bulb?

A: How many can you afford?

แม้ระหว่างสังคมอเมริกันกับอังกฤษซึ่งพูดภาษาเดียวกันก็ยังมีวามมีการสร้างเรื่องตลกล้อเลียนกัน อาทิ คนอเมริกันส่วนใหญ่ที่เดิมทีเป็นชนชั้นกลุ่มล่างที่อพยพมาตั้งตัวที่ทวีปอเมริกา แต่สามารถประสบความสำเร็จในการนำพาประเทศให้กลายเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจไปได้ พวกเขาจึงภาคภูมิใจในความสำเร็จนี้เป็นอันมาก ขณะที่คนอังกฤษก็ยังคงภาคภูมิใจกับความมีชาติตระกูลที่ดีและมีประวัติศาสตร์ทางอารยธรรมอันยาวนาน

(Davies, 1996: 248 – 249)

(36)

A snobbish old major was asked by a firm if he'd recommend a certain man for the job. The major wrote back:

"Mr. Blank is an excellent young man. He is the son of Major Blank, the grandson of General Blank, the cousin of Sir Henry Blank, the nephew of Lord Blank, and he is otherwise well related."

The firm wrote back: "Thank you very much for your letter of recommendation concerning Mr. Blank. But we must point out that we require him for clerical work – not for breeding purposes."

(Copeland and Copeland, 1939 cited in Davies, 1996: 249)

เรื่องตลกเรื่องนี้เป็นการล้อเลียนความคิดและค่านิยมเดิมๆ ของคนอังกฤษที่มัวยึดติดกับรากเหง้าความเป็นผู้ดีมีชาติตระกูล ทั้งๆ ที่งานที่จะให้ทำนั้นเป็นแรงงานเสมียน มิใช่จะจ้างมาเพื่อสืบเผ่าพันธุ์ อย่างไรก็ตามนี่เป็นเพียงมุมมองของคนอเมริกันต่อคนอังกฤษ ซึ่งในความเป็นจริงอาจมิใช่ว่าคนอังกฤษทุกคนจะเป็นเช่นนั้น เรื่องตลกภาษาอังกฤษที่ล้อเลียนเชื้อชาติและกลุ่มคนเหล่านี้สามารถนำมาสอนได้ทั้งในแง่สังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนการอ่านเชิงวิพากษ์ (critical reading) ซึ่งเป็นการฝึกผู้เรียนให้รู้จักคิดวิพากษ์วิจารณ์ แต่ความเชื่อหลายอย่างเกี่ยวข้องกับมุมมองที่มีอัตราสูง ซึ่งไม่อาจด่วนสรุปได้ว่าเป็นจริง

ผู้สอนอาจฝึกให้ผู้เรียนลองค้นหาเรื่องตลกอื่นๆ ที่แสดงอุดมการณ์ต่อต้านความคิดความเชื่อเดิมๆ เหล่านี้ แล้วนำมาอภิปรายกันใน

ชั้นเรียน ผู้เรียนก็จะได้ทักษะในด้านการคิดเชิงวิพากษ์ไปด้วย

4. สรุป

Easthope (2000: 59) เคยกล่าวไว้ว่า *"In England it is damning for someone to lack 'a sense of humor', while to make a successful joke can be drawn on with confidence as a way to end any awkward discussion."* กล่าวคือ มันเป็นเรื่องน่าอายในอังกฤษหากว่าคุณเป็นคนที่ไร้ซึ่งสำนึกทางอารมณ์ขัน แต่หากคุณสามารถเล่าเรื่องตลกได้อย่างดีเลิศแล้วละก็ คุณจะสามารถใช้มันยุติการอภิปรายใดๆ ที่ยืดเยื้อน่ารำคาญได้ทั้งสิ้น

จากคำกล่าวข้างต้นเราจะเห็นประโยชน์ของเรื่องตลกที่เป็นมากกว่าแค่การสนุกสนานเฮฮาไร้สาระไปวันๆ แต่มีพลังมากในการสื่อสารกับผู้คน การเรียนรู้เรื่องตลกในภาษาอังกฤษจึงไม่เพียงแต่จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนภาษาอังกฤษในบรรยากาศที่ไม่ตึงเครียด แต่ยังทำให้ผู้เรียนเข้าใจสังคมและวัฒนธรรมของผู้พูดภาษาอังกฤษ อันจะเป็นการเปิดโลกทัศน์ให้กับตนเอง และในท้ายที่สุดเมื่อผู้เรียนคุ้นเคยกับอารมณ์ขันที่แสดงออกผ่านภาษาอังกฤษเป็นอย่างดีแล้ว ผู้เรียนก็จะสามารถพูดคุยเฮฮา (joking) กับเจ้าของภาษาได้อย่างมั่นใจ

อนึ่ง ในแง่ของการสอนนั้น เราต้องยอมรับว่าสิ่งที่ผู้สอนจะทำได้อย่างแน่นอน คือ การทำให้ผู้เรียน "เข้าใจ" ลักษณะอารมณ์ขันที่แสดงออกในรูปของภาษาของผู้พูดภาษาอังกฤษ ส่วนการที่ผู้เรียนเข้าใจแล้วจะ "ฮา" หรือไม่นั้น เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่จะต้องศึกษาเพิ่มเติมต่อไป แต่คงจะไม่ใช้หน้าที่หรือเป้าหมายโดยตรงของผู้สอนที่จะต้องทำให้ผู้เรียน "ฮา"

ให้ได้ เพราะสิ่งนี้ขึ้นกับปัจจัยหลายอย่าง อาทิ
สมรรถนะทางภาษาของผู้เรียน ความถี่ในการได้
สัมผัสภาษากับเพื่อนต่างชาติหรือผ่านสื่อต่างๆ
 ฯลฯ อย่างไรก็ตาม ในทัศนะของผู้เขียน ผู้เขียน
ค่อนข้างมั่นใจว่าหากผู้เรียนได้มีโอกาสเรียน
หรือสัมผัสภาษาอังกฤษแบบเข้มข้นมากขึ้น
เรื่อยๆ ก็น่าจะเป็นไปได้สูงที่เขาจะเข้าถึง

สมรรถนะทางอารมณ์ขันแบบอังกฤษได้โดย
สมบูรณ์

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอกล่าวจบบทความนี้
ด้วยเรื่องตลกอันหนึ่งเพื่อย้าเตือนให้เห็นถึง
ความสำคัญของการเป็นคนที่มีอารมณ์ขัน ดังนี้
If towels could tell jokes they would
probably have a dry sense of humor.

อาจารย์ ดร. กานดากร เจริญกิตตวร

สำเร็จการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิตด้านภาษาศาสตร์จากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับอารมณ์ขันในเชิงภาษาศาสตร์ วาทกรรมวิเคราะห์ และวัจนปฏิบัติศาสตร์
ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเป็นกรรมการกองบรรณาธิการ
วารสาร "ภาษาและภาษาศาสตร์" และวารสาร "วจนะ"

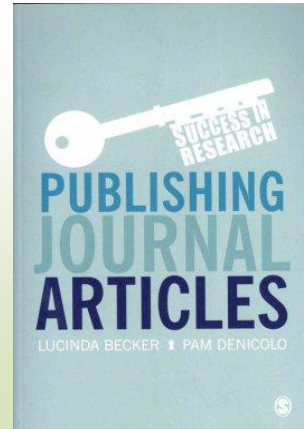
เอกสารอ้างอิง

- Attardo, Salvatore. (1994). **Linguistic Theories of Humor**. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Chiaro, Delia. (1992). **The Language of Jokes: Analysing Verbal Play**. London: Routledge.
- Davies, Christie. (1996). **Ethnic Humor around the World**. Indiana: Indiana University Press.
- Easthope, Antony. (2000). The English Sense of Humor? **Humor**. 13-1 (2000), 59-75.
- Hockett, C. F. (1973). Jokes. M.E. Smith (ed.) In **Studies in Linguistics in Honor of George Trager**, pp. 153 – 178. The Hague: Mouton.
- Jaroenkiatboworn, Kanjana. (2007). Compounding construction in Thai: Its contribution to humor. **Humor**, 20-3, 261–275
- Oaks, Dallin D. (1990). **Enablers of Grammatical Ambiguity**. Unpublished Doctoral Dissertation. Purdue University.
- Oaks, Dallin D. (1994). Creating Structural Ambiguities in Humor: Getting English Grammar to Cooperate. **Humor**, 7-4 (1994), 377 – 401.
- Pepicello, William J., and Robert W. Weisberg. (1983). In McGhee and Goldstein (eds), **Linguistics and Humor**, pp. 59 – 83. Berlin: Springer.
- Raskin, Victor. (1985). **Semantic Mechanisms of Humor**. Dordrecht: D. Reidel.
- Ross, Alison. (1998). **The Language of Humour**. London and New York: Routledge.
- Zajdman, Anat. (1991). Contextualization of Canned Jokes in Discourse. **Humor**, 4 - 1, 23-40.

บทความวิจารณ์

Publishing Journal Articles

อาจารย์ ดร. ประมาณ ทรัพย์ผดุงชนม์
สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

บทความนี้วิจารณ์หนังสือชื่อ *Publishing Journal Articles* แต่งโดย Lucinda Becker และ Pam Denicolo (2012) และให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้อ่านในการใช้หนังสือเล่มนี้ให้ได้ประโยชน์อย่างสูงสุด

คำสำคัญ: การตีพิมพ์บทความ

Abstract

This article reviews *Publishing Journal Articles*, a book by Becker and Denicolo (2012). It also provides readers with some recommendations for the optimal use of the book.

Key words: Journal article publication

การเขียนบทความวิชาการและบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ มีความสำคัญต่อนักวิจัย นักวิชาการ และนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา เนื่องจากเป็นรูปแบบหนึ่งในการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน ไม่ว่าจะเป็นองค์ความรู้ในเชิงทฤษฎี ข้อค้นพบเชิงประจักษ์ หรือนวัตกรรมต่างๆ

อย่างไรก็ตาม การเขียนบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิชาการไม่ใช่เรื่องง่ายนัก เนื่องจากผู้เขียนต้องมีความรู้ในศาสตร์ที่ตนศึกษารวมทั้งทักษะการเขียน ความรู้ความเข้าใจใน

กระบวนการส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ การสื่อสารกับบรรณาธิการ และจริยธรรมในการเขียนและส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ ด้วยเหตุนี้ จึงมีการผลิตหนังสือ ตำรา บทความวิจัย และบทความวิชาการ ที่มุ่งเน้นให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเขียนบทความเพื่อการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการอยู่พอสมควร

หนังสือ *Publishing Journal Articles* แต่งโดย Lucinda Becker และ Pam Denicolo เป็นหนังสือเล่มหนึ่งที่ให้คำแนะนำเบื้องต้นเกี่ยวกับการเขียนบทความเพื่อตีพิมพ์ โดยมี

กลุ่มเป้าหมายหลักคือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและนักวิจัยหรือนักวิชาการที่มีประสบการณ์ในการเขียนเชิงวิชาการไม่มากนัก ผู้เขียนได้เรียบเรียงหนังสือเล่มนี้โดยอิงจากประสบการณ์ของตนเอง ในฐานะที่เป็นผู้เขียนบทความเพื่อตีพิมพ์ และในฐานะที่เป็นอาจารย์สอนระเบียบวิธีวิจัยทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และการเขียนบทความ ให้กับนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาที่ The University of Reading ประเทศสหราชอาณาจักร

หนังสือ Publishing Journal Articles ประกอบด้วย 9 บท ในบทที่หนึ่งและบทที่สอง ผู้เขียนได้กล่าวถึงภาพรวมในการวางแผนสำหรับการเขียนบทความเพื่อการตีพิมพ์ โดยให้ผู้อ่านลองหาคำตอบให้กับตนเองว่าต้องการเขียนบทความเพื่อตีพิมพ์ด้วยเหตุผลอะไร ต้องการเขียนบทความประเภทใด เช่น บทความวิจัย บทความวิชาการ หรือบทความปริทัศน์ และมีจุดมุ่งหมายที่จะเผยแพร่ผลงานในสื่อประเภทใด นอกจากนั้นยังได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเลือกหัวข้อสำหรับการเขียน โดยพิจารณาองค์ประกอบต่างๆ เช่น จุดประสงค์และขอบเขตของบทความที่ต้องการนำเสนอ ข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิที่มีอยู่ ข้อจำกัดเรื่องเวลารวมทั้งรูปแบบการเผยแพร่

ในบทที่สามถึงบทที่หก ผู้เขียนได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเขียนต้นฉบับ เช่น การพิจารณาผู้อ่านที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย การเขียนโครงร่างต้นฉบับ องค์ประกอบและรูปแบบของบทความ การรับมือกับปัญหา writer's block และการตรวจแก้เนื้อหาและขัดเกลารากษานของต้นฉบับก่อนส่งเพื่อพิจารณาตีพิมพ์

บทที่เจ็ดกล่าวถึงภาพรวมของขั้นตอนการส่งบทความ การติดต่อสื่อสารกับบรรณาธิการ

การพิจารณาบทความโดยผู้ทรงคุณวุฒิและบรรณาธิการ รวมทั้งการแก้ไขต้นฉบับตามคำแนะนำที่ได้รับจากผู้ทรงคุณวุฒิและบรรณาธิการ ในส่วนของบทที่แปดนั้น ผู้เขียนได้กล่าวถึงการรับมือกับความผิดหวังและการสร้างกำลังใจให้กับตนเองหากต้นฉบับไม่ได้รับการตีพิมพ์ รวมถึงการใช้คำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิและบรรณาธิการเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนและเขียนบทความในคราวต่อไป

บทสุดท้ายมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องลิขสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญา ผู้เขียนได้กล่าวถึงภาพรวมเกี่ยวกับปัญหาในการอ้างสิทธิ์ตามกฎหมายของงานเขียนที่ได้รับการตีพิมพ์ เช่น ลิขสิทธิ์งานเขียนควรเป็นของผู้เขียน มหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานที่ผู้เขียนบทความสังกัดอยู่ หรือวารสารที่บทความได้รับการตีพิมพ์

หากพิจารณาเนื้อหาของหนังสือ Publishing Journal Articles ดังที่ได้สรุปไว้ข้างต้น จะพบว่าหนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่น่าสนใจเล่มหนึ่ง เนื่องจากผู้เขียนได้ให้ข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญที่ช่วยให้ผู้อ่านได้เห็นภาพรวมของกระบวนการเขียนบทความเพื่อการตีพิมพ์ทางวิชาการ โดยเฉพาะในบทที่เจ็ด บทที่แปด และบทที่เก้า ที่นำเสนอเรื่องเทคนิคการติดต่อสื่อสารกับบรรณาธิการ การสร้างกำลังใจให้ตนเองเมื่องานเขียนไม่ได้รับการตีพิมพ์ และเรื่องสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญา แง่มุมเหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง แต่มักจะไม่ได้รับการกล่าวถึงในหนังสือเล่มอื่นๆ

เมื่อพิจารณาหนังสือเล่มนี้ในเชิงทฤษฎีการสอนการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ (teaching writing for specific purposes) จะเห็นได้ว่า ถึงแม้ว่าผู้เขียนได้เรียบเรียงหนังสือจากประสบการณ์และมุมมองของตนเองที่มีต่อ

การเขียนเชิงวิชาการเพื่อตีพิมพ์ โดยไม่ได้มีการกล่าวถึงทฤษฎีการสอนการเขียนในส่วนที่เป็นเนื้อหาแต่อย่างใด แต่จะเห็นได้ว่าเนื้อหาที่น่าเสนอมีความสอดคล้องและสะท้อนทฤษฎีการสอนการเขียน ซึ่งมองว่าการพัฒนาทักษะการเขียนเป็นกระบวนการเรียนรู้และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (writing as a socialisation process: Canagarajah, 2002; Casanave, 2002, 2004; Lea, 2005) ในชุมชนนักปฏิบัติ (community of practice: Lave & Wenger, 1991; Wenger, 1998) กล่าวคือ ผู้ที่จะประสบความสำเร็จในการเขียนเพื่อการตีพิมพ์ทางวิชาการ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจทั้งด้านกระบวนการเขียน ทักษะการเขียน การเข้าใจถึงเป้าหมายและความสำคัญของการตีพิมพ์ผลงาน การเลือกอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่เป็นที่น่าเชื่อถือและยอมรับในชุมชนนักปฏิบัติของตน (authoritative resources) รวมถึงความสามารถในการเรียนรู้จากการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นที่เป็นสมาชิกของชุมชนนักปฏิบัติ เช่น ผู้อ่าน ผู้ทรงคุณวุฒิ บรรณาธิการ ที่ปรึกษาด้านภาษาและเนื้อหา อีกทั้งผู้เขียนต้องมีความเชื่อมั่นในตนเองว่าผลงานเขียนของตน (legitimate peripheral writing artefacts) สามารถช่วยในการขับเคลื่อนองค์ความรู้ของชุมชนนักปฏิบัติที่ตนเองต้องการเข้าร่วม

เมื่อพิจารณาหนังสือเล่มนี้จากกลวิธีการเขียนที่ผู้เขียนใช้ในการสื่อสารกับผู้อ่าน พบว่าผู้เขียนได้เรียบเรียงหนังสือโดยใช้ภาษาอังกฤษทั้งทางการ ใช้คำศัพท์และสำนวนที่เข้าใจได้ง่าย ใช้โครงสร้างประโยคที่ไม่ซับซ้อน และมีการแบ่งหัวข้อเป็นประเด็นต่างๆที่ชัดเจน ในบางบทมีการใช้รูปแบบการตั้งคำถามและตอบคำถามในการอธิบายประเด็นหลัก ทำให้ผู้อ่านมีความรู้สึก

เหมือนกับว่ากำลังสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นกับผู้เขียน กลวิธีการเขียนเหล่านี้ ทำให้หนังสือเล่มนี้อ่านและทำความเข้าใจได้ง่าย ถึงแม้ว่าผู้อ่านอาจจะไม่ได้เป็นผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแรกก็ตาม

อย่างไรก็ตาม หนังสือเล่มนี้จะสมบูรณ์ยิ่งขึ้น หากมีการเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องจริยธรรมและข้อควรระวังในการเขียนและส่งบทความเพื่อการตีพิมพ์ เช่น การคัดลอกผลงานผู้อื่นและ/หรือผลงานของตนเองที่เคยตีพิมพ์มาแล้ว (plagiarism and/or self-plagiarism) การผลิตบทความซ้ำที่มีการใช้เนื้อหาเดิม (redundant publication) และการส่งบทความเดียวกันไปยังวารสารหลายฉบับในเวลาเดียวกันเพื่อรับการพิจารณาตีพิมพ์ (duplicate submissions to multiple journals) รวมทั้งการเขียนกิตติกรรมประกาศและการระบุชื่อผู้เขียนหลักหรือผู้เขียนร่วมของบทความ (acknowledgement and authorship)

สำหรับผู้เตรียมตัวเขียนบทความเพื่อการตีพิมพ์ โดยเฉพาะผู้ที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแรก ควรอ่านหนังสือ Publishing Journal Articles ร่วมกับการศึกษาวิธีการเขียน ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ จากบทความวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารด้านการสอนภาษาอังกฤษและภาษาศาสตร์ประยุกต์ ตัวอย่างเช่น บทความวิจัยเรื่อง Apprentice Scholarly Writing in a Community of Practice: An Intra-view of an NNES Graduate Student Writing a Research Article โดย Li (2007) ซึ่งศึกษาการเขียนและการส่งบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ของนักศึกษาจีนในระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ โดยศึกษาจากกรอบทฤษฎีการเรียนรู้และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การได้อ่านบทความวิจัยต่างๆที่รายงานผลการศึกษาเชิงประจักษ์ ควบคู่ไปกับ

การอ่านหนังสือ Publishing Journal Articles จะช่วยให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึงกระบวนการเขียนเพื่อการตีพิมพ์บทความมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจจะมี

ความแตกต่างกันออกไปได้ อันเป็นผลมาจากบริบทการเขียนและการตีพิมพ์ที่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- Becker, L., & Denicolo, P. (2012). **Publishing Journal Articles**. London: SAGE Publications Ltd.
- Canagarajah, S. (2002). **Critical Academic Writing and Multilingual Students**. Ann Arbor: University of Michigan Press.
- Casanave, C. P. (2002). **Writing Games: Multicultural Case Studies of Academic Literacy Practices in Higher Education**. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Casanave, C. P. (2004). **Controversies in Second Language Writing: Dilemmas and Decisions on Research and Instruction**. Ann Arbor: University of Michigan Press.
- Lave, J., & Wenger, E. (1991). **Situated Learning: Legitimate Peripheral Participation**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lea, M. (2005). Communities of Practice in Higher Education: Useful Heuristic or Educational Model? In D. Barton & K. Tusting (Eds.), **Beyond Communities of Practice: Language, Power, and Social Context** (pp. 180 – 197). Cambridge: Cambridge University Press.
- Li, Y. (2007). Apprentice Scholarly Writing in a Community of Practice: An Intra-view of an NNE Graduate Student Writing a Research Article. **TESOL Quarterly**, 41, 55-79.
- Wenger, E. (1998). **Communities of Practice: Learning, Meaning, and Identity**. Cambridge: Cambridge University Press.

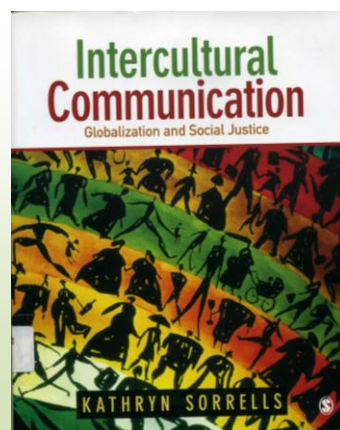
อาจารย์ ดร. ประมาณ ทรัพย์ผดุงชนม์

อาจารย์ประจำสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความสนใจด้านการสอนภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์เฉพาะและการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ปัจจุบันเป็นบรรณาธิการวารสาร PASAA และเป็นผู้พิจารณาบทความวิชาการด้านภาษาศาสตร์ประยุกต์ให้กับวารสารวิชาการต่างๆ เช่น วารสาร Voices in Asia วารสาร Journal of Language Studies และวารสาร Studies in Self-Access Language Learning

บทความวิจารณ์

Intercultural Communication: Globalization and Social Justice

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลพร หิรัญบุรณะ

สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

บทความนี้เสนอการวิเคราะห์และวิจารณ์หนังสือเรื่อง “Intercultural Communication: Globalization and Social Justice” แต่งโดย Kathryn Sorrells (2013) รวมทั้งเสนอแนะการปรับปรุงหนังสือให้มีประโยชน์ยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม วัฒนธรรมและการสื่อสาร

Abstract

This article reviews “Intercultural Communication: Globalization and Social Justice” by Kathryn Sorrells (2013). It includes some comments and suggestions.

Key Words: Intercultural Communication, Cross-cultural communication, Culture and communication

การติดต่อสื่อสารของคนที่มาจากที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน เป็นสิ่งสำคัญในสังคมโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงของโลกเป็นสังคมและการเติบโตของสังคมและพัฒนาการของเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จะช่วยให้การคมนาคมติดต่อสื่อสารกันของคนที่อยู่ห่างไกลกันและมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันรวดเร็วและง่ายดาย ในบริบทของโลกาภิวัตน์นี้ ดังนั้นแนวคิดและการปฏิบัติเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมมี

ความสำคัญเนื่องจากบุคคลที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ย่อมมีการแสดงออกและพฤติกรรมที่แตกต่างกัน(Dahl, 2005:8) ด้วยเหตุนี้การศึกษาและการทำความเข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่างกันตลอดจนกระบวนการที่เกิดขึ้นในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมจะช่วยลดความเข้าใจผิดในการสื่อสาร (Inoue, 2007:1)

แต่เดิมมีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม (cross-cultural

communication) ว่าวัฒนธรรมที่ต่างกันของคู่สนทนาอาจทำให้เกิดปัญหาในการสื่อสาร

ทฤษฎีของการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมแบ่งวัฒนธรรมเป็น 2 แบบ คือ วัฒนธรรมแบบบริบทสูง High context culture ซึ่งมีความแตกต่างกันระหว่างคนในกลุ่มและคนนอกกลุ่ม ความหมายของคำพูดอาศัยบริบทแวดล้อมต่างๆ

ส่วนวัฒนธรรมที่ไม่ซับซ้อนมีบริบทต่ำ Low Context Culture นั้น การสื่อความหมายจะอยู่เพียงถ้อยคำที่ใช้เท่านั้น(Hall, 1981: 113, 127) ดังนั้นคู่สนทนาที่มาจากประเทศที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกันจะต้องตระหนักถึงความแตกต่างและพยายามเรียนรู้ซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังมีมิติความแตกต่างอื่นๆ ที่สำคัญ (Hofstede, 2005) อาทิเช่น

1. Power Distance เป็นมิติความแตกต่างในเรื่องของอำนาจที่มีไม่เท่ากันในสังคม
2. Individualismปัจเจกนิยมคือวัฒนธรรมที่บุคคลเติบโตขึ้นมาจากการให้ความสำคัญกับเรื่องตนเองและครอบครัวเท่านั้นโดยไม่สนใจบุคคลอื่น
3. Collectivism ลัทธิส่วนรวมเป็นลักษณะของวัฒนธรรมที่บุคคลถูกเลี้ยงดูมาในรูปแบบของครอบครัว
4. Masculinity เป็นวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญกับการทำชาย การหารายได้ การยอมรับ และความก้าวหน้าให้ความสำคัญกับเรื่องของวัตถุ ตัวอย่างเช่น ญี่ปุ่น ฮังการี ออสเตรเลีย
5. Femininityเป็นวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์และคุณภาพชีวิต

6. Uncertainty Avoidance คือวัฒนธรรมที่พยายามหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอน

ทฤษฎีที่เน้นความแตกต่างของวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ มีข้อวิจารณ์ดังที่ David Thomas (2008) ชี้ให้เห็นว่าในการกำหนดวัฒนธรรมประจำชาติจากมิติที่มีจำนวนจำกัดและไม่ลึกซึ่งอาจทำให้อธิบายวัฒนธรรมเพียงง่ายๆ หรือฟันๆ เกินไป

ความสามารถในการกำหนดลักษณะวัฒนธรรมประจำชาติโดยใช้มิติจำนวนจำกัดอาจนำไปสู่การอธิบายผลของวัฒนธรรมแบบฟันๆ เกินไป“The ability to profile national cultures along a limited number of dimensions also opens up the possibility for a dramatic oversimplification of the effect of culture” (p.68)

Sorrells (2013:187) แสดงความเห็นแนวร่วมกับ Thomas (2008) ว่ากรอบของการแปรทางวัฒนธรรมขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมประจำชาติ ตัวอย่างเช่นมิติของ Hofstede สามารถนำไปสู่การให้ความหมายที่กว้างเกินไป และการกำหนดลักษณะประจำชาติ “frameworks of cultural variation based on national cultural culture such as Hofstede’s dimensions can lead to overgeneralization and stereotyping.”

หนังสือเรื่องIntercultural Communication: Globalization and Social Justice นี้เป็นหนังสือที่อธิบายและให้ความรู้แก่ผู้อ่านได้รู้จักแนวคิดและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่ให้ตัวอย่างการแก้ข้อวิจารณ์การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมที่แตกต่างกันได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของผู้เขียน ผู้เขียนกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการเขียนหนังสือเล่มนี้ว่าเพื่อพูดถึงการศึกษาและการปฏิบัติฝึกฝน

การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในบริบทของโลกาภิวัตน์ เพื่อให้เข้าใจและจัดการกับธรรมชาติของความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมที่แปรเปลี่ยน สร้างสรรค์ ชัดแย้ง และไม่เสมอภาคอยู่บ่อยๆ ในบริบทของโลกปัจจุบัน (Sorrells, 2013:3)

เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจแนวคิดนี้ ผู้เขียนเริ่มด้วยการบรรยายลักษณะและธรรมชาติของวัฒนธรรมที่แปรเปลี่ยน และมีหลายแง่มุม ไม่คงที่ เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึงความท้าทายและความซับซ้อนของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในบริบทของโลกาภิวัตน์ มุ่งเน้นประวัติศาสตร์และความขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรมและอำนาจ บทบาทที่มีอยู่ในความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมทั้งในระดับประเทศและระดับเล็กลงไป

แนวคิดหลักของหนังสือนี้คือ

1. กรอบแนวคิดของโลกาภิวัตน์ (A globalization framework)
2. วิธีการวิพากษ์วิจารณ์ ความยุติธรรมทางสังคม
3. การเน้นความเชื่อมโยงระหว่างระดับท้องถิ่น และระดับโลก และระดับส่วนบุคคล ระดับชุมชน และระดับประเทศ
4. การเน้น การฝึกปฏิบัติระหว่างวัฒนธรรม (intercultural praxis)

บริบทของโลกาภิวัตน์

โลกาภิวัตน์ทำให้สถานการณ์ที่มีอยู่ดาษดื่นมีความซับซ้อนนิยมด้วยสภาวะของโลกที่แปรเปลี่ยน เคลื่อนไหวและปฏิสัมพันธ์ และการแลกเปลี่ยนที่มีอยู่มากมายและมีแนวโน้มที่จะมีมากขึ้นในกลุ่มคนต่างวัฒนธรรม และรูปแบบของวัฒนธรรม การพึ่งพาที่นำไปสู่ผลประโยชน์และทรัพยากรที่ต้องแบ่งปันกัน

และความตึงเครียดและความขัดแย้งที่มีมากขึ้นๆ และความไม่เสมอภาคทั้งในและนอกประเทศ และทั้งในและนอกกลุ่มคนร่วมวัฒนธรรมกัน

วิธีการวิพากษ์วิจารณ์ในบริบทของความยุติธรรมในสังคม

วิธีการนี้ให้กรอบงานที่สร้างโลกที่จะมีความเท่าเทียมและยุติธรรมในแง่สังคม การแก้ไขปัญหาของความท้าทายทั้งระดับท้องถิ่น และระดับโลกต้องอาศัยการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมทั้งสิ้น การตอบโจทยที่เป็นแนวใหม่ (นวัตกรรม) เพื่อแก้ปัญหาทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจได้พัฒนาไปในแนวทางความร่วมมือ พันธมิตรทางวัฒนธรรม

การเน้นความเชื่อมโยงระหว่างระดับท้องถิ่น และระดับโลก และกรอบการวิเคราะห์ในหลายระดับ (Multilevel Framework of Analysis)

แนวคิดหลักในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนี้ได้แก่ การสร้างเอกลักษณ์การสื่อสารทั้งวจนภาษา (verbal) และอวจนภาษา (nonverbal) ความแตกต่างทางวัฒนธรรม (cultural spaces) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล รวมทั้งการโยกย้ายถิ่น การปรับตัวและความขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรม (intercultural conflict) แนวคิดหลักเหล่านี้นำมาศึกษาหาความเชื่อมโยงและรอยต่อระหว่างความสัมพันธ์ระดับท้องถิ่นและระดับโลก ระหว่างอดีตและปัจจุบัน โดยใช้กรอบที่หลากหลายใน 3 ระดับ ได้แก่ (ระดับส่วนบุคคล) (ระดับกลุ่ม) และระดับใหญ่สุด (ระดับเศรษฐกิจและการเมือง) โดยใช้

กรณีศึกษาเพื่อศึกษาความซับซ้อนของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในโลกาภิวัตน์

การฝึกปฏิบัติระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Praxis)

ส่วนนี้ฝึกผู้อ่านเกี่ยวกับกระบวนการวิพากษ์วิจารณ์ การคิดทบทวนและการปฏิบัติเพื่อให้ผู้อ่านได้เรียนรู้สถานการณ์ที่ซับซ้อนขัดแย้ง และท้าทายระหว่างวัฒนธรรมในบริบทของสังคมในระดับชุมชนและระดับโลก ในทุกขณะของชีวิตที่ต้องพบปะเพื่อนฝูง เพื่อนร่วมงาน ครู เจ้านาย และแม้แต่คนแปลกหน้า ไม่ว่าในขณะที่มีความสุขกับวัฒนธรรมร่วมสมัยและสิ่งบันเทิงอื่นๆ หรือเวลาที่ไต่ยินไต่อ่านข้อมูลจากสื่อ หรือในชีวิตประจำวันระหว่างการเดินทาง

จุดประสงค์ของกระบวนการฝึกปฏิบัติระหว่างวัฒนธรรมนี้คือเพื่อยกระดับความรู้ความเข้าใจของการคิดวิเคราะห์แบบวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติที่มีความรับผิดชอบด้านสังคมในด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในบริบทของโลกาภิวัตน์ ซึ่งมีขั้นตอน 6 ขั้นตอน คือ

1. การสอบถาม (inquiry)
2. การกำหนดกรอบ (framing)
3. การกำหนดที่ตั้ง (positioning)
4. การสนทนา (dialogue)
5. การคิดใคร่ครวญ (reflection)
6. การกระทำ (action)

แนวคิดที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติระหว่างวัฒนธรรมทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจมีส่วนร่วมและร่วมแก้ปัญหาที่เกิดจากความแตกต่างของวัฒนธรรมของมิติต่างๆ ในสังคมที่เป็นโจทย์ได้ และลองแก้ปัญหาโดยการหาข้อสรุปที่นำไปสู่การปรับเปลี่ยนมุมมอง และการ

ทดลองปฏิบัติในบริบทของโลกาภิวัตน์ในด้านต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ ธุรกิจ ทำให้สามารถมองข้ามความแตกต่างที่เป็นลักษณะแบบอย่างของวัฒนธรรมนั้น ไม่ว่าจะเป็นในด้านความแตกต่างของวัฒนธรรมหรือเอกลักษณ์ของบุคคล

โครงสร้างของหนังสือ

หนังสือนี้ประกอบด้วยบทเรียน 10 บท ซึ่ง 2 บทแรกเป็นการเสนอแนวคิดกว้างๆ ของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและโลกาภิวัตน์ ส่วนบทต่อไปลงในรายละเอียดด้านต่างๆ ดังนี้คือ

1. การเริ่มการสนทนา: ศึกษาการระหว่างวัฒนธรรม การเริ่มสนทนา: เรียนรู้ประเด็นระหว่างวัฒนธรรม (Opening the Conversation: Studying Intercultural)
2. การเข้าใจบริบทของโลกาภิวัตน์ (Understanding the Context of Globalization)
3. การทำให้กลุ่มทางการเมืองเป็นโลกาภิวัตน์: การสื่อสารด้วยวจนภาษาและอวจนภาษา Globalizing Body Politics: Embodied Verbal and Nonverbal Communication
4. การโยกย้ายพื้นที่ทางวัฒนธรรมที่ตั้งของการสื่อสารทางวจนและอวจนภาษา ((Dis) placing Cultural and Cultural Space: Locations of Nonverbal and Verbal Communication)
5. การข้ามพรมแดน: การอพยพและการปรับตัวระหว่างวัฒนธรรม (Crossing Borders: Migration and Intercultural Adaptation)

6. การผสมผสานสื่อและวัฒนธรรมร่วมสมัย: การวิเคราะห์ข่าวสารเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่หลากหลาย (Jamming Media and Popular Culture: Analyzing Messages about Diverse Cultures)
7. การให้อภิสิทธิ์: การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในบริบทของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Privileging Relationships: Intercultural Communication in Interpersonal Contexts)
8. วัฒนธรรมของทุนนิยมและธุรกิจของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (The Culture of Capitalism and the Business of Intercultural Communications)
9. การเจรจาต่อรองความขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรมและความยุติธรรมทางสังคม: กลยุทธ์เพื่อความสัมพันธระหว่างวัฒนธรรม (Negotiating Intercultural Conflict and Social Justice: Strategies for Intercultural Relations)
10. การทำให้เกิดการจัดการด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเพื่อสิ่งท้าทายความยุติธรรมทางสังคมและโอกาสความเป็นไปได้สำหรับการเป็นพลเมืองของโลกาภิวัตน์ (Engaging Intercultural Communication for Social Justice Challenges and Possibilities for Global Citizenship)

ในแต่ละบทประกอบด้วย บทอ่านที่มีลักษณะตามเค้าโครงที่เสนอในเบื้องต้นแล้วคือ

1. บทอ่านที่เน้นบริบทของโลกาภิวัตน์
2. บทอ่านที่แสดงความคิดวิพากษ์วิจารณ์ความเสมอภาคทางสังคม

3. บทอ่านที่เน้นแสดงความเชื่อมโยงระหว่างระดับท้องถิ่นและระดับโลก หรือระดับย่อย (ส่วนบุคคล กลาง (ส่วนของกลุ่ม) และใหญ่ (ด้านเศรษฐกิจหรือการเมือง)

4. แบบฝึกหัดที่เน้นกระบวนการวิทยาศาสตร์การคิดทบทวนและการฝึกปฏิบัติ

ในแต่ละบทมีบทสรุป (Summary) คำศัพท์ (Key Terms) คำถามอภิปรายและกิจกรรม และหนังสืออ้างอิง references และในท้ายเล่มนี้รวมคำศัพท์ (Glossary) และดัชนีในการหาค่า (Index) ตลอดจน Ancillary Material ที่ประกอบด้วย บทเรียนบน Website สำหรับผู้สอนและผู้เขียน เช่น บททดสอบ การนำเสนอ ตัวอย่างของหลักสูตร โน้ตประกอบการบรรยาย โครงการ video links และแหล่งข้อมูลบน Web ต่างๆ

บทวิจารณ์และข้อเสนอแนะ

หนังสือเรื่อง Intercultural Communication เป็นหนังสือที่น่าสนใจและให้ความรู้เกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดีเพราะผู้อ่านจะได้เข้าใจแนวคิดหลักของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและในแต่ละบทผู้เขียนนำเสนอการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับเศรษฐกิจและการเมือง โดยมีเนื้อหาที่หลากหลายในด้านธุรกิจ ด้านบันเทิงเป็นต้น และในแต่ละบทผู้อ่านจะได้ทั้งแนวคิดหลัก คำศัพท์และกระบวนการในการฝึกวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมจากการอ่านและการลงทำกิจกรรมที่สร้างความตระหนักรู้ในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมจากขั้นตอนของการฝึกปฏิบัติระหว่างวัฒนธรรมทั้ง 6 ขั้นตอน การสอบถาม การ

กำหนดกรอบ การกำหนดที่ตั้ง การสนทนา การคิดใคร่ครวญ และการกระทำ

หนังสือนี้เหมาะสำหรับผู้อ่านที่เป็นเจ้าของภาษา ผู้อ่านที่เป็นผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศอาจจะมีปัญหาในการทำกิจกรรม เนื่องจากแม้ว่าในทุกบทจะมีคำศัพท์หลักให้ไว้ท้ายบท และในตอนท้ายของเล่มมีรวมคำศัพท์ (glossary) และให้คำอธิบายความหมายไว้ แต่ผู้ใช้ ต้องรู้จักใช้คำศัพท์เหล่านั้นในรูปประโยคที่ถูกต้องถึงจะทำได้ ดังนั้นขอเสนอแนะที่จะทำให้หนังสือนี้มีประโยชน์สำหรับผู้อ่านที่เป็นผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศคือการเพิ่มรูปแบบประโยค ตัวอย่างของการใช้คำศัพท์หลักในบริบทที่เกี่ยวข้องในด้านนั้นๆ

โดยสรุปแล้วหนังสือ Intercultural Communication: Globalization and Social Justice เป็นหนังสือที่มีประโยชน์ให้ความรู้เกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่ทันสมัยให้แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีและการปฏิบัติเกี่ยวกับการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในสังคมของโลกาภิวัตน์ในด้านต่างๆ เช่น สังคม เศรษฐกิจ ธุรกิจ ที่น่าสนใจ และช่วยให้ผู้อ่านและผู้เรียนได้ตระหนักถึง ความสำคัญและบทบาทของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในบริบทของโลกที่แปรเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลาและได้ประสบการณ์ผ่านสถานการณ์และกรณีศึกษาที่เชื่อได้ว่าจะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติเมื่อได้พบกับสถานการณ์การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมจริง

เอกสารอ้างอิง

Dahl, S. (2005). **Intercultural Research: The Current State of Dec Knowledge.**

Retrieved December 15, 2012 from http://papers.ssm.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=658202

Hall, E.T. (1981). **Beyond Culture.** Anohor Books: Dorbleday

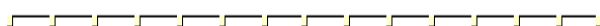
Hofstede, G & Hofstede, G.J. (2005). **Cultures and Organizations: Software of the Mind Revised and Expanded 2nd edition.** The McGraw-Hill Companies.

Inoue, y. (2007). **Cultural Fluency as a Guide to Effective Intercultural Communication: The Case of Japan and the US.** Retrieved from <http://www.immi.se/intercultural/>.

Sorrells, K. (2013). **Intercultural Communication: Globalization and Social Justice.** Sage: Thousand Oaks, California.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลพร หิรัญบุรณะ

เป็นอาจารย์ประจำสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความชำนาญด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในบริบทธุรกิจ การวัดผลและประเมินผล การวิเคราะห์ภาษาอังกฤษและวัฒนธรรมข้ามชาติ

สมาชิก

- ☐ วารสารภาษา PASAA
☐ วารสารภาษาปริทัศน์

เลขที่ใบเสร็จรับเงิน

...../.....

วารสาร P. ....

วารสารภาษา ป. ....

จำนวนเงิน

ชื่อ .....นามสกุล .....

สมัครในนาม .....

สถานที่ติดต่อทางไปรษณีย์ .....

รหัสไปรษณีย์ .....โทรศัพท์. ....

มีความประสงค์ที่จะ ☐ บอกรับเป็นสมาชิก

☐ ต่ออายุสมาชิก

ส่งจ่าย ☐ ธนาณัติ (ส่งจ่าย
ปณ. จุฬาลงกรณ์ 10330)

☐ ตัวแลกเงิน

☐ ภาษาปริทัศน์

☐ PASAA

(สมาชิกปีละ 120 บาท)

ราคาจำหน่ายปลีกฉบับละ 140 บาท

ในนาม นายพุด ศรีโสภณภรณ์

สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาคารเปรมบุรฉัตร ถนนพญาไท

กรุงเทพฯ 10332

โทร 0 2218-6014 โทรสาร 0 2254-7670

ลงชื่อ .....

วันที่ .....

(สมาชิกใหม่/ ผู้ต่ออายุสมาชิกภาพ)

หมายเหตุ	วารสารภาษาปริทัศน์ ฉบับที่ 24	จำหน่ายปลีกฉบับละ	140	บาท
	วารสารภาษาปริทัศน์ ฉบับที่ 23	จำหน่ายปลีกฉบับละ	140	บาท
	วารสารภาษาปริทัศน์ ฉบับที่ 22	จำหน่ายปลีกฉบับละ	140	บาท
	วารสารภาษาปริทัศน์ ฉบับที่ 21	จำหน่ายปลีกฉบับละ	95	บาท
	วารสารภาษาปริทัศน์ ฉบับที่ 20	จำหน่ายปลีกฉบับละ	140	บาท
	วารสารภาษาปริทัศน์ ฉบับที่ 19	จำหน่ายปลีกฉบับละ	140	บาท
	วารสารภาษาปริทัศน์ ฉบับที่ 18	จำหน่ายปลีกฉบับละ	140	บาท
	วารสารภาษาปริทัศน์ ฉบับที่ 17	จำหน่ายปลีกฉบับละ	100	บาท

กรุณาส่ง

บรรณาธิการวารสารภาษาปริทัศน์
สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารเปรมบุรฉัตร
ถนนพญาไท ปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10332

หลักเกณฑ์การส่งต้นฉบับวารสารภาษาปรัทัศน์

การเสนอผลงานเพื่อตีพิมพ์

1. ผลงานที่รับตีพิมพ์ต้องเป็นบทความวิชาการ บทสรุปงานวิจัย บทความหรือหนังสือ งานแปลทางวิชาการ และผลงานแบบอื่น ๆ ที่ไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน ทั้งนี้การพิจารณาผลงานเพื่อตีพิมพ์อยู่ในดุลยพินิจของกองบรรณาธิการ และผ่านการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิประจำวารสาร
2. ผลงานที่เสนอพิจารณาตีพิมพ์ ผู้เขียนเขียนเป็นภาษาไทย
3. ผลงานที่เสนอพิจารณาตีพิมพ์ควรมีความยาวประมาณ 5-10 หน้ากระดาษ A4 พิมพ์ด้วย Font Angsana New ขนาด 16 Point
4. ผู้เขียนส่งต้นฉบับพร้อมทั้งบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ อย่างละ 1 ชุด และบันทึกลงแผ่น CD ส่งถึง
กองบรรณาธิการวารสารภาษาปรัทัศน์
สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารเปรมบวรรัตน์ ถนนพญาไท
ปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐
หรือส่งทาง e-mail ที่
PasaaParitat@gmail.com
ผู้เขียนที่ผลงานได้รับพิจารณาตีพิมพ์จะได้รับวารสารภาษาปรัทัศน์เป็นอนันต์นาการจำนวน 1 ฉบับ

การเรียงลำดับหัวข้อบทความวิชาการ

1. ชื่อเรื่องและชื่อผู้เขียน
2. บทคัดย่อ
สรุปเนื้อหาของบทความให้ได้ใจความชัดเจน และต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยเขียนเป็นภาษาไทยก่อน ความยาวไม่เกิน 15 บรรทัด (การเขียนบทคัดย่อ คือการสรุปสาระสำคัญของเรื่อง โดยเฉพาะวัตถุประสงค์ วิธีการ และผลการวิจัย)
3. คำสำคัญ
ระบุคำที่เป็นคำสำคัญของเนื้อหาเหมาะสมสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นในระบบฐานข้อมูล

4. บทนำ

เป็นส่วนแนะนำและปูพื้นเรื่องเพื่อให้ผู้อ่านทราบข้อมูลเบื้องต้นและเนื้อหา รวมทั้งระบุถึงขอบเขตเนื้อหาของบทความ

5. เนื้อหา

เป็นส่วนหลักของเนื้อหาบทความ มีการแบ่งประเด็นออกเป็นเรื่องย่อย ๆ และมีการจัดเรียงลำดับเป็นหัวข้อตามรายละเอียดของเนื้อหา

6. สรุป

เป็นการสรุปเนื้อหาในบทความทั้งหมดออกมาอย่างชัดเจน และกระชับโดยมีการสรุปปิดท้ายเนื้อหาที่เราได้นำเสนอไปแล้วว่ามีผลดี หรือผลเสียอย่างไร

7. เอกสารอ้างอิง

เขียนบรรณานุกรมในรูปแบบ APA (American Psychological Association)

การเรียงลำดับหัวข้อบทความวิจัย

1. ชื่อเรื่อง และชื่อผู้เขียน

ชื่อเรื่องควรมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยชื่อเรื่องภาษาอังกฤษในบรรทัดต่อมา

2. บทคัดย่อ

สรุปเนื้อหาของบทความให้ได้ใจความชัดเจน และต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยเขียนเป็นภาษาไทยก่อน ความยาวไม่เกิน 15 บรรทัด

3. คำสำคัญ

ระบุคำที่เป็นคำสำคัญของเนื้อหาเหมาะสมสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นในระบบฐานข้อมูล

4. บทนำ

เป็นการอธิบายถึงที่มาและความสำคัญของปัญหา และเหตุผลที่นำไปสู่การวิจัยมีข้อมูลทางวิชาการสนับสนุนหรือโต้แย้ง รวมถึงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

5. วัตถุประสงค์

ระบุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัย

6. วิธีการวิจัย

อธิบายถึงกระบวนการดำเนินการวิจัยอย่างละเอียดและชัดเจน

7. ผลการวิจัย

เสนอผลการวิจัยที่ตรงประเด็นตามลำดับขั้นตอนของการวิจัย การใช้ตารางหรือแผนภูมิไม่ควรเกิน 5 ตารางหรือแผนภูมิโดยมีการแปลความหมายและวิเคราะห์ผลที่ค้นพบอย่างชัดเจน

8. อภิปรายผลการวิจัย

ผสมผสานเปรียบเทียบและตีความผลการวิจัยให้เข้ากับหลักทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเชื่อมโยงผลการวิจัยให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาการวิจัย

9. สรุป

สรุปสาระสำคัญของผลการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะที่จะนำผลการวิจัยนั้นไปใช้ประโยชน์

10. เอกสารอ้างอิง

วารสารภาษาปริทัศน์ใช้รูปแบบการอ้างอิงของ APA (American Psychological Association)

การอ้างอิงในเนื้อหา

ให้ใช้รูปแบบ ดังนี้

(ชื่อ-นามสกุลผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์, เลขหน้า)

ตัวอย่าง (สุพัฒน์ สุขมสันต์, 2545, 45)

บรรณานุกรมท้ายบท

ให้ใช้รูปแบบดังนี้

หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อหนังสือ**. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

Hogue, A. (2008). **First Steps in Academic Writing**. New York: Pearson Education.

บทความจากวารสาร

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อบทความ**. **ชื่อวารสาร**, ปีที่ (ฉบับที่), เลขหน้าที่อ้างอิงถึง.

ตัวอย่าง

Hulstijn, J. H. (1993). When Do Foreign-Language Readers Look Up the Meaning of Unfamiliar Words? The Influence of Task and Learner Variables. **The Modern Language Journal**, 77(2). 139-147.

วิทยานิพนธ์

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อวิทยานิพนธ์**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต/ดุซุญบัณฑิต. ชื่อมหาวิทยาลัย.

ตัวอย่าง

อารีรักษ์ มีแจ้ง. (2547). **การพัฒนารูปแบบการสอนกลวิธีการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้หลักการเรียนรู้แบบร่วมงานสำหรับนิสิตนักศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เว็บเพจ

ชื่อผู้แต่งหรือหน่วยงานเจ้าของเว็บไซต์. (ปีที่จัดทำ).

ชื่อเรื่อง. ค้นเมื่อ วันที่ เดือน ปี, จาก URL.

Wiersema, N. (2002). **How does Collaborative Learning Actually Work in a Classroom and How do Students React to It? A Brief Reaction**. Retrieved from: <http://www.lgu.ac.uk/deliberations/collab.learning/wiersema.html>. On March 11, 2010.